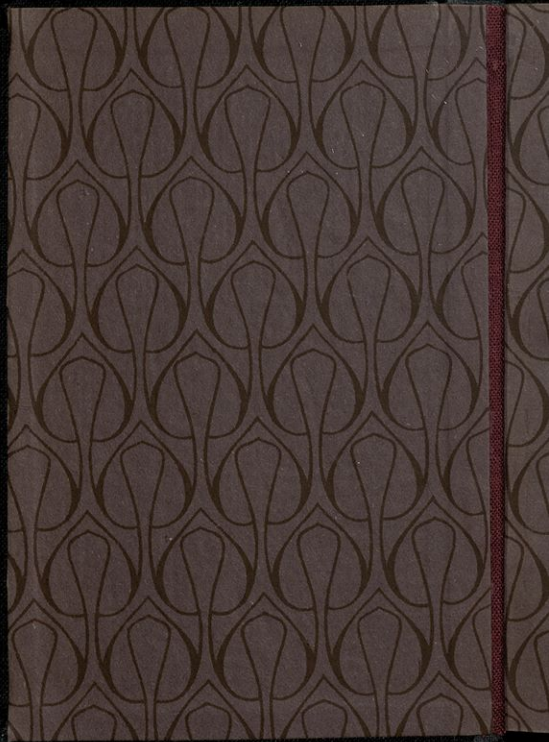

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

94953

GA
TE
KA

ZLATE JABELKA.

Spisal

Friderik Bara

misijonar, potem škof A.

*Četerti natis
pomnožen z dodanimi mašnimi molitvami.*

V Ljubljani 1879.

Tisk in zaloga J. Blaznikovih naslednikov.

94953

94953

Q4945/1950

395004945

Preljubi moji Kranjci!

Duh božji, ki v svetem pismu govori, pravi, da besede ob svojem času, (to je, ob pravem času) izrečene, so zlate jabelka.*) Marsikter moder mož v starih časih je izrekel in zapisal besede, ki so bile res o pravem času izrečene, in so časti vredne. Ali še večji časti so vredne besede, ki so jih svetniki božji izrekli in zapisali; njih besede so bile prav zares ob svojem, to je ob pravem času izrečene; in kadarkoli jih je in jih bo kdo s pobožnostjo za njimi izrekel, so bile in bodo, vselej ob pravem času izrečene. Torej imenujem besede svetnikov po vsi pravici zlate jabelka.

Naš Gospod Jezus Kristus se je sveti Magdaleni v podobi vertnarja prikazal.***) Zares je Jezus vertnar; on je zasadil na zemljo drevo keršanske resnice, iz ktereга so njegovi Aposteljni mladike vzeli in so jih po celem svetu zasadili, in jim prilivali,***) dokler se niso terdno vkoreninile, odrastle, in sad keršanskih dobrih del obrodile. Na teh drevesih rastejo zlate jabelka,

*) Pripov. 25, 11.

***) Joan 20, 15.

****) I. Kor. 3, 6.

ktere so svetniki božji tako pridno nabirali, sami za-se in za druge kristjane.

Nekoliko teh zlatih jabelk, ki so nam jih svetniki nabirali, vam v teh bukvah iz daljne dežele pošljem, preljubi moji Kranjci! Te zlate jabelka so zrastle na dvanajsterih jablanah, ki se imenujejo: ponižnost, pokoršina, poterpežljivost, zaupanje, molitev, priprostost serca, krotkost, pridnost v dobrih delih, zatajevanje in zatiranje samega sebe, ljubezen, popolnamost, zedinjenje z Bogom. Iz teh jablan, ki so nar imenitniše v Jezusovem vertu, boste v teh bukvah „zlate jabelka“ našli.

Kakor pa vertnar med svoje lepe jabelka kako zeleno peresice zaplede, da je lepši videti, kedar jih na mizo dá, ravno tako sem tudi jaz med besede svetnikov kako svojo lastno besedico zapledel, da vam bodo te bukve bolj prijetne in umljive.

Bog daj, preljubi moji Kranjci! da bi vi te zlate jabelka veseli uživali, in da bi vam v večno življenje teknilo.

Pisano v Misijonu sv. Jožefa, na otoku Gornjega Jezera v Ameriki, v letu 1840.

Friderik Baraga,
misijonar.

Pervi del sv. maše.

Od začetka do evangelija.

(Kedar mašnik pred spodnjo stopnico moli, se prekriža in moli tako:)

V imenu Boga † Očeta, in † Sina, in svetega
† Duha. Amen.

Stopil bom pred božji altar;

Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

Psalm XLII. Sodi me, o Bog! in razsodi
mojo reč od nesvetega ljudstva; reši me od kri-
vičnega in zapeljivega človeka.

Ker ti, o Bog! si moja moč, zakaj si me
odvergel? in zakaj moram žalosten hoditi, zatert
od sovražnikov?

Pošlji svojo luč in resnico, da me peljete
in pripeljete na tvojo sveto goro in tvoje pre-
bivališče.

Stopil bom k božjemu altarju pred Boga,
ki razsvetljuje mojo mladost.

Bog, moj Bog! hvalil te bom s citrami.
Čemu si žalostna moja duša in čemu me motiš?

Zaupaj v Boga, še ga bom hvalil; pomoč
moja, Bog moj je on.

Čast bodi Bogu Očetu, in Sinu in svetemu Duhu, kakor mu je bila v začetku, zdaj in vselej in od vekomej do vekomej. Amen.

(Očitna spoved.) Se spovem Bogu vsegamogočnemu, sveti Mariji vselej devici, svetemu Mihelu arhangelu, svetemu Janezu kerstniku, svetima aposteljnomu Petru in Pavlu, in vsem svetnikom, in tebi, oče, da sem veliko grešil z mislijo, z besedo in z djanjem. Kriv sem, kriv sem, silno sem kriv. Zato prosim sveto Marijo vselej devico, svetega Mihela arhangelu, svetega Janeza kerstnika, sveta aposteljna Petra in Pavla, vse svetnike, in tebe, oče, molite zame pri Gospodu našem Bogu.

Usmili se nas, vsegamogočni Bog! odpusti nam naše grehe, in nas pripelji v večno življenje. Amen.

Milost, odvezo in odpušenje naših grehov nam dodeli vsegamogočni in usmiljeni Gospod. Amen.

Odvzemi nam, prosimo, o Gospod, naše pregrehe, da bomo vredni stopiti s čistim srcem k nar svetejšemu.

Gospod, usmili se nas! Kriste, usmili se nas! Gospod, usmili se nas!

Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, kateri so prave volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te. Zahvalimo se ti zavoljo tvoje časti, Gospod-Bog, nebeški kralj, Bog vsegamogočni Oče! Gospod, edinorojeni Sin Jezus Kristus, Gospod-Bog! Jagnje božje! Sin

Boga Očeta, kateri grehe sveta odjemlješ, vzemi našo prošnjo; kateri sediš na desnici Boga Očeta, usmili se nas! Zakaj sam ti si svet; sam ti Gospod! ti sam si nar viši, Jezus Kristus s svetim Duhom v časti Boga Očeta. Amen.

Berilo iz pripovesti modrega kralja Salomona.

Moder sin razveseljuje očeta, nespameten sin pa je žalost svoje matere. Kjer je veliko govorjenja, ne mine lahko brez greha; kdor je pa gospodar svojega jezika, je nar bolj pameten. Lažnjivi žnabli so Gospodu gnjusoba; kdor pa zvesto ravná, mu dopade. Kdor z modrimi hodi, bo sam moder; kdor je pa nespametnih prijatelj, bo njim enak. Kdor svojega bližnjega zaničuje, greši; srečen pa bo, kdor se ubozeга usmiluje. Poterpežlivega človeka vodi velika modrost; kdor je pa nepoterpežljiv, razodeva svojo nemnost. Mehek odgovor potolaži jezo; terdo govorjenje pa napravi togoto. Kdor očetu ali materi kaj vzame, in pravi, da to ni greh, je tovarš ubijavcev. Nespameten človek se posmehuje svarjenju svojega očeta; kdor pa svarjenje rad posluša, bo zmirom pametniši. Duh pravičnega misli v pokoršino; usta hudobnih so pa polne hudega. Gospod je deleč od hudobnih; molitve pobožnih pa bo uslišal. Zroči Gospodu svoje delo, in on bo tvoje misli dobro izpeljal.

Evangelij sv. Janeza v 6. postavi.

Tisti čas je Jezus Judovski množici rekel: Jez sem živi kruh, kateri sem iz nebes prišel. Ako bo kdo od tega kruha jedel, bo vekomaj živel; in kruh, kterega bom jez dal, je moje meso za življenje sveta. Judje so se tedaj med seboj prepirali rekoč: Kako nam more ta svoje meso jesti dati? Jezus jim je tedaj rekel: Resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega, in ne bote pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi. Kdor moje meso jé, in mojo kri pije, ima večno življenje; in jez ga bom obudil poslednji dan.

(Kedar mašnik po evangeliju pred darovanjem na sredi altarja postoji in vero moli, moli apostoljsko vero.)

Molitev*pred pridigo.*

O tolažnik s. Duh! kateri si Jezusove aposteljne tako razsvetlil in poterdil, da so njegov uk popolnoma vedeli in umeli, in z veliko gorečnostjo oznanovali: razsvetli ravno tako tudi tega Jezusovega namestnika, kateri nam bo zdaj tudi njegov nauk oznanoval: položi mu take besede na jezik, ktere veš, da nam nar bolj k sercu pojdejo, in kterih mi po svojih slabostih nar bolj potrebujemo, da bomo mogli se hudega varovati, in dobro storiti: daj mu tudi prijeten

in preserčen glas, da naše terde serca omeči, da dobre in pobožne kristjane v dobrem še bolj poterdi, terdovratne grešnike pa na pravo pot pokore pripelje. Nam pa daj milost, ga s tako pobožnostjo in s tako gorečnostjo poslušati, kakor ko bi sam Jezus Kristus pred nami stal, in nam svoje nebeške nauke oznanoval.

O Marija, mati Jezusova, prosi za nas Jezusa, da bi njegovo sveto besedo vselej tako zvesto poslušali, in v sercu ohranili, kakor si jo ti, da bi v naših sercih obilni sad prave kersanske pobožnosti obrodila, da bi zmirom bolj in bolj v božjem strahu in v ljubezni božji rastli, in tako enkrat večno plačilo zadobili. Amen.

Molitev

po pridigi.

O Gospod Jezus Kristus! zahvalimo se ti, da si nam zdaj po tem svojem namestniku svoje svete nauke oznanoval; in te ponižno prosimo, daj nam milost, da bomo, kar smo zdaj na sebi še pomanjkljivega in pregrešnega najdlji, s pomočjo tvoje svete milosti poboljšali, in tako svojo vest bolj in bolj očiševali, in zmirom v tvoji sveti milosti ostali, dokler nas k sebi ne vzameš, kjer bomo, kar tukaj verujemo, večno gledali, kar tukaj upamo, večno uživali, in tebe, vse ljubezni vrednega Boga, večno ljubili. Amen.

Sveta Marija, mati božja, in vsi sveti aposteljni, prosite Boga za nas, da bi po zvestem

dopolnovanji svete božje besede enkrat v vašo družbo prišli. Amen.

Drugi del svete maše.

Od darovanja do povzdigovanja.

Sprejmi, sveti Oče, vsegamogočni večni Bog! ta čisti dar, kterega jez, tvoj nevredni služabnik, tebi svojemu živemu in pravemu Bogu darujem za svoje brezštevne grehe, zamere in zanikernosti; za vse pričujoče, pa tudi za vse verne kristjane, žive in mertve. Daj, da bo meni in njem v zveličanje in večno življenje. Amen.

O Bog, naš stvarnik in odrešenik! daj nam po skrivnosti te vode in tega vina, da bomo božje nature Jezusa Kristusa ravno tako se vdeležili, kakor se je on ponižal, našo človeško natoro na-se vzeti.

Darujemo ti, o Gospod! kelih zveličanja, in prosimo tvojo milost, da naj pride s prijetnim duhom pred obličje tvojega božjega veličastva za naše in vsega sveta zveličanje. Amen.

O Gospod! vzemi z dopadenjem ta dar, kterega v duhu ponižnosti in z žalostnim srcem prinesemo, očisti naše serca od vseh madežev

greha, da ti vselej s čistim srcem služimo, in zmirom v tvoji milosti ostanemo.

Vzemi, sveta Trojica! ta dar, ktereга ti darujemo v spomin terpljenja, ustajenja in vnebohoda Jezusa Kristusa, Gospoda našega; in na čast svete Marije vselej device in vseh svetnikov. Naj bo k časti njem, nam pa k zveličanju, in prosijo naj ti v nebesih za nas, ki obhajamo spomin njih na zemlji. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Povzdignimo svoje serce k Gospodu in hvalimo Gospoda svojega Boga!

Spodobi se in je prav, da te zmirom in povsod hvalimo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! kateri si s svojim edinorojenim Sinom in s vsetim Duhom en Bog, en Gospod, ne v edinosti ene osebe, ampak v trojici enegabistva. Kar od tvoje časti po tvojem razodenju verujemo, to tudi od tvojega Sina in od sv. Duha brez vsega razločka mislimo; tako da v spoznanji pravega in večnega Boga tri resnične osebe, in eno edino bitje in enako veličastvo molimo. Ktero hvalijo angelji in arhangelji, tudi Kerubi in Serafi, ter ne jenjajo prepevati vsak dan, in z enim glasom reči: Svet, Svet, Svet si Gospod Bog Šabaot! Polno je nebo in zemlja tvoje časti. Čast tebi na višavah! Češen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Čast tebi na višavah!

O usmiljeni nebeški Oče! prinesemo ti ta presveti dar, in te v imenu Jezusa Kristusa,

pravičnega služabnika Abeljna, dar očaka Abrahama in višega duhovna Melkizedeka.

Ponižno te prosimo, vsegamogočni Bog! reci si ta dar po rokah svojega svetega angelja prinesiti na svoj nebeški altar pred svoje božje obličje, da bomo vsi z vso nebeško dobroto in milostjo napolnjeni, kar nas bo vžilo presveto Jezusovo telo in njegovo presveto kri.

Zdaj te pa tudi prosimo, dobrotljivi nebeški Oče! usmili se vseh vernih duš v vicah; posebno te pa prosimo za te duše.... (Tukaj stori spomin za duše v vicah, in imenuj tiste, za ktere si posebno dolžan moliti.)

Pa tudi na nas, uboge grešnike, se milostljivo ozri, o Gospod! ker zaupamo na tvojo neskončno milost; in vzemi nas po tem revnem življenji v družbo vseh svojih izvoljenih, ne za voljo našega zasluženja, ampak iz svoje prizanesne milosti in po neskončnem zasluženji Kristusa, Gospoda našega. Amen.

Oče naš, kateri si v nebesih, i. t. d.

Odreši nas, usmiljeni Oče! od vsega hudega po svoji neskončni milosti, in na prošnji prečiste device Marije in vseh svetnikov najdaj mir v našem življenji, in brani nas pred vsemi sovražniki, da nas v zmote ne zapeljejo in od tebe ne odvernejo. Amen.

Četerti del svete maše.

Od zavživanja do konca.

O Jezus, nedolžno jagnje božje, usmili se nas! usmili se nas! in daj nam mir. Daj nam srečni mir, daj nam tisti mir, o Jezus, ktereга svet ne more dati. Ohrani tudi svojo sv. cerkev v miru in v edinosti.

O Jezus, Sin božji, ki si po volji svojega Očeta s pomočjo sv. Duha s svojo smertjo svet oživil! ponižno te prosim, očisti vselej, preden tvoje sv. rešnje Telo prejmem, moje serce od vseh grehov; in daj mi milost, da se od tebe in od tvojih svetih zapoved nikdar ne ločim.

O moj Jezus! obvaruj me, da te ne bom nikoli nevredno prejel! Obvaruj me te nar večje nesreče, da ne bom sam sebi sodbe in pogubljenja jedel, temveč da bo tvoje presveto telo vselej mojo dušo chranilo za večno življenje. Amen.

O Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le eno besedo, in ozdravljena bo moja duša.

(Med mašnikovem obhajilom se tudi ti po duhovno obhajaj in reci:)

O Jezus, moj usmiljeni odrešenik! kako neizrečeno ljubiš svoje nehvaležne stvari! Svoje

življenje si za nas dal v strašnih bolečinah, do zadnje kaplje si svojo svetó kri za nas preлил, in zdaj v tem presvetem zakramentu vedno pri nas ostaneš, se vedno za nas razžaljenemu nebeškemu Očetu daruješ in naše revne duše za nebesa živiš. O neskončna ljubezen! O Jezus, preljubi ženin moje duše! moja revna duša hrepeni po tebi, kakor žejen jelen po merzli vodi! O pridi, moj Jezus, s svojo milostjo in ljubeznijo v moje serce, razveseli, potolaži, oživi me spet! Nasiti mojo dušo s svojim presvetim rešnjim Telesom, napoji jo s svojo presveto rešnjo kervjo. O, nikar ne glej mojih grehov, s katerimi sem te že tolikokrat razžalil! glej le moje goreče želje, s katerimi je moje serce napolnjeno, in potrebo moje duše, ktera je tako revna in slaba, kadar s teboj ni sklenjena. Pridi tedaj, o Jezus, presladka nebeška mana! pridi v moje serce, ostani ti v meni in jez v tebi, in ohrani mojo dušo v večno življenje. Amen.

Duša Kristusova, posveti me!
 Telo Kristusovo, zveličaj me!
 Kri Kristusova, napoji me!
 Voda iz desne strani, operi me!
 Terpljenje Kristusovo, poterdi me!
 O dobrotljivi Jezus! usliši me,
 V svoje svete rane skrij me,
 Od tebe ločit se, ne pusti me,
 Sovražnika peklenškega varuj me,
 Ob uri moje smerti pokliči me,

K tebi priti zapovej mi,
Da s tvojimi angelji hvalim te zdaj in
vekomaj. Amen.

Naj ti bo, o sveta Trojica! prijeten ta dar,
kterega smo ti tukaj prinesli; in dodeli nam,
svojim nevrednim služabnikom, po tem svetem
daru milost in milostljivo odpušanje vseh naših
grehov. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.
Amen.

Blagoslovi nas, prosimo te, sveta Trojica:
Bog Oče, Bog Sin in Bog sv. Duh, in tvoj bla-
goslov naj ostane vselej pri nas. Amen.

Zadnji Evangelij.

V začetku je bila Beseda, in Beseda je
bila pri Bogu in Bog je bila Beseda. Ta je
bila od začetka pri Bogu. Vse reči so po nji
vstvarjene. V nji je bilo življenje, in življenje
je bilo luč ljudi. Ta je bila prava luč, ki raz-
svetli vsacega človeka, kateri pride na svet. Na
svetu je bil, in svet je bil od njega storjen, pa
svet ga ni spoznal. In Beseda je meso po-
stala, in je med nami prebivala, in videli smo
njeno čast, čast kakor edinorojenega od Očeta,
polna milosti in resnice.

Litanije vseh svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsemogočni Bog,	}	usmili se nas!
Sin, vsega sveta rešnji Bog,		
Sveti Duh, resnični Bog,		
Sveta Trojica, en sam Bog,		

Sv. Marija,	}	za nas Boga prosi!
Sv. Mati Božja,		
Sv. devic Devica,		
Sv. Mihael,		
Sv. Gabriel,		
Sv. Rafael,		

Vsi sveti angeli in arhangelji, za nas Boga prosite!

Vse svete verste izveličanih duhov, za nas Boga prosite!

Sv. Janez Kerstnik, za nas Boga prosi!

Sv. Jožef, za nas Boga prosi!

Vsi sveti očaki in preroki, za nas Boga prosite!

Sv. Peter,	}	za nas Boga prosi!
Sv. Pavel,		

Sv. Pavel,	}	prosi!

Sv. Andrej,
 Sv. Jakop,
 Sv. Janez,
 Sv. Tomaž,
 Sv. Jakop,
 Sv. Filip,
 Sv. Jernej,
 Sv. Matevž,
 Sv. Simon,
 Sv. Tadej,
 Sv. Matija,
 Sv. Barnaba,
 Sv. Lukež,
 Sv. Marka,

za nas Boga

prosi!

Vsi sveti aposteljni in evangelisti, za nas Boga prosite!

Vsi sveti učenci Gospodovi, za nas Boga prosite

Vsi sveti nedolžni otroci, za nas Boga prosite!

Sv. Štefan,
 Sv. Lovrenc,
 Sv. Vincenc,

za nas Boga
 prosi!

Sveta Fabjan in Boštjan,
 Sveta Janez in Pavel,
 Sveta Kozma in Damijan,
 Sveta Gervazi in Protazi,

za nas Boga
 prosita!

Vsi sveti mučeniki, za nas Boga prosite!

Sv. Silvester,
 Sv. Gregor,
 Sv. Ambrož,
 Sv. Avguštin,

za nas Boga
 prosi!

Sv. Hieronim,
 Sv. Martin,
 Sv. Miklavž,

} za nas Boga
 } prosi!

Vsi sveti škofje in spoznavavci, za nas Boga
 prosite!

Vsi sveti učeniki, za nas Boga prosite!

Sv. Anton,
 Sv. Benedikt,
 Sv. Bernard,
 Sv. Dominik,
 Sv. Frančišk,

} za nas Boga
 } prosi!

Vsi sveti mašniki in leviti, za nas Boga prosite!

Vsi sveti redovniki in puščavniki, za nas Boga
 prosite!

Sv. Marija Magdalena,
 Sv. Agata,
 Sv. Lucija,
 Sv. Neža,
 Sv. Cecilija,
 Sv. Katarina,
 Sv. Anastazija,

} za nas Boga
 } prosi!

Vse svete device in vdove, za nas Boga prosite!

Vsi svetniki in svetnice Božje, za nas Boga
 prosite!

Bodi nam milostljiv; zanesi nam o Gospod!

Bodi nam milostljiv; usliši nas, o Gospod!

Vsega hudega,
 Vsega greha,
 Svoje jeze,

Nagle in neprevidne smerti,

} reši nas,
 } o Gospod!

Skušnjav hudičevih,
 Jeze sovraštva in vse hude volje,
 Duha nečistosti,
 Treska in hudega vremena,
 Šibe potresa,
 Kuge, lakote in vojske,
 Večne smerti,

S skrivnostjo svojega svetega včlovečenja,
 S svojim prihodom,
 S svojim rojstvom,
 S svojim kerstom in svetim postom,
 S svojim križem in svojim terpljenjem,
 S svojo smertjo in svojim pokopom,
 S svojim svetim vstajenjem,
 S svojim čudnim vnebohodom,
 S prihodom tolažnika svetega Duha,
 V dan sodbe,

Mi grešniki,

Da nam zanesesh,

Da nam odpustiš,

Da nas k pravi pokori pripelješ,

Da svojo sveto cerkev vodiš in ohraniš,

Da pastirja apostoljskega in vse cerkvene
stanove v svoji sveti veri ohraniš,

Da sovražnike svete cerkve ponižaš,

Da keršanskim kraljem in oblastnikom mir
in pravo enovoljnost daruješ,

Da vsemu keršanskemu ljudstvu mir in
edinost daš,

reši nas, o Gospod!

prosimo te, usliši nas!

Da nas v svoji sveti službi poterdiš in obderžiš,
prosimo te, usliši nas!

Da naše misli k nebeškim željam povzdigneš,
prosimo te, usliši nas!

Da vsem našim dobrotnikom večne dari dodeliš,
prosimo te, usliši nas!

Da duše naše in naših bratov, bližnjih in do-
brotnikov od večnega pogubljenja rešiš, pro-
simo te, usliši nas!

Da sad zemlje daš in ohraniš, prosimo te,
usliši nas!

Da vsem vernim dušam večni pokoj dodeliš,
prosimo te, usliši nas!

Da nas uslišiš, prosimo te, usliši nas!

Sin božji, prosimo te, usliši nas!

Jagnje božje, ki odjemplješ grehe svetá; zanesi
nam, o Gospod!

Jagnje božje, ki odjemplješ grehe svetá, usliši
nas, o Gospod!

Jagnje božje, ki odjemplješ grehe svetá, usmili
se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Oče naš i. t. d (tiho).

V. In nas ne upelji v skušnjavo.

O. Temuč reši nas od hudega. Amen.

Molitve po litanijah.

Na sv. Marka dan in križev teden.

69. Psalm.

O Bog! hiti me otet!

Gospod! teci mi pomagat.

Omoteni in osramoteni naj bodo, kateri mi strežejo po življenji.

Odstopijo naj in sram naj jih bodi, kateri mi hočejo hudo.

Obernejo naj se zdajci osramoteni, kateri pravijo: Haha! Haha!

Vsi pa, kateri tebe iščejo, naj se veselé in radujejo.

Vedno naj rekó; Hvaljen bodi Bog! kateri ljubijo tvoje odrešenje.

Jaz pa sem revež in siromak, o Bog! hiti k meni.

Moj pomočnik in moj odrešenik, Bog! nikar se ne mudi.

Čast bodi Očetu i. t. d.

V. Pomagaj svojim služabnikom.

O. Ki v te zaupajo, moj Bog!

V. Bodi nam, o Gospod! močen turn.

O. Pred sovražnikom.

V. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas.

O. In otrok krivice naj se ne loti nam škodovati.

V. Gospod ne ravnaj z nami po naših grehah.

O. In ne povračuj nam po naših budobijah.

V. Molimo za našega papeža I.

O. Ohrani ga, Gospod! oživljaj in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov.

V. Molimo za svoje dobrotnike.

O. Poverni, Gospod! milostljivo zavoljo svojega imena večno življenje vsem, kateri nam kaj dobrega storé.

V. molimo za verne mertve.

O. Gospod! daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

O. Amen.

V. Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.

O. Pomagaj svojim služabnikom, ki v te zapujajo, moj Bog!

V. Pošlji jim, Gospod! pomoč iz svetišča.

O. In varuj jih s Siona.

V. Gospod! usliši mojo molitev;

O. In moje upitje naj pride do tebe.

Molimo.

O Bog! ki ti je lastno usmiliti se vselej in prizanesti, usliši naše pohlevne prošnje, da nas in vse tvoje služabnike, ktere grehov veriga veže, milost tvoje dobrote odveže.

Usliši, prosimo te, o Bog! našo pohlevno molitev, in odpusti nam grehe, ki se ti jih ob-

tožimo, da nam dobrotljivo z odpušenjem vred mir dodeliš.

Skaži nam dobrotljivo, o Gospod! svojo nezrečeno milost, da nas od vseh grehov odvežeš, in kazni, ktere za nje zaslužimo, rešiš.

Bog, ki te greh razžali in pokora potolaži, ozri se milostljivo na prošnjo k tebi klicajočega in od nas odverni šibe svoje jeze, ki jih za svoje grehe zaslužimo.

Vsegamogočni, večni Bog! usmili se svojega služabnika I, našega papeža, in vodi ga po poti večnega življenja, da bo s tvojo pomočjo, kar je tebi dopadljivo, želel, in z vso močjo storil.

O Bog! od kterega pridejo svete želje, dobre misli in pravična dela, daj svojim služabnikom taki mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naša serca tvojim zapovedim udana, in časi po zatertem strahu sovražnikov s tvojo pomočjo varni in mirni.

O Bog! užgi naša serca z ognjem svojega svetega Duha, da ti bomo s čistim telesom služili, in z očiščenim srcem dopadli.

Bog, stvarnik in odrešenik vseh vernih! dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic, da odpušenje, kterega so vselej želeli, po bogoboječih prošnjah dosežejo.

Začni, prosimo, Gospod! s svojim Duhom naše djanje, in spremljaj ga s svojo sveto pomočjo, da se vse naše molitve in dela vselej iz tebe začno in iz tebe začete tudi v tebi končajo.

Vsegamogočni, večni Bog! ki gospoduješ čez žive in mertve in se usmiliš vseh, ktere iz vere, iz dobrih del za svoje spoznaš, prosimo te pohlevno, da vsi, za ktere smo se namenili moliti, kteri so še pri življenju, ali pa so se že iz sveta ločili, po prošnjah vseh tvojih svetnikov od tvoje dobrote odpušenje vseh svojih grehov dosežejo. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, kteri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

V. Bog usliši mojo molitev.

O. In moje upitje naj pride do tebe.

V. Vsemogočni in usmiljeni Bog naj nas usliši!

O. Amen.

V. In verne duše naj po milosti božji počivajo v miru!

O. Amen.

Lavretanske litanije.

(Ob praznikih Matere Božje in ob sabotah.)

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas;

Bog Oče nebeški,

Bog Sin, Odrešenik svetá,

Bog sveti Duh,

Sveta Trojica, en sam Bog,

Sveta Marija,

Sveta Mati Božja,

Sveta devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti Božje,

Mati prečista,

Mati brez madeža,

Mati nedolžna,

Mati presveta,

Mati ljubeznjiva,

Mati prečudna,

Mati našega Stvarnika,

Mati našega Odrešenika,

Devica modra,

} usmili se nas!

za nas Boga prosil!

Devica častitljiva,
 Devica hvale vredna,
 Devica mogočna,
 Devica usmiljena,
 Devica verna,
 Podoba pravice,
 Sedež modrosti Božje,
 Začetek našega veselja,
 Posoda duhovna,
 Posoda časti vredna,
 Posoda vse svetosti,
 Skrivnostna roža,
 Turn kralja Davida,
 Turn slonokosteni,
 Hiša zlata,
 Skrinja mirú in sprave,
 Vrata nebeške,
 Zgodnja danica,
 Zdravje bolnikov,
 Pribežališe grešnikov,
 Tolažnica žalostnih,
 Pomoč kristjanov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov,
 Kraljica prerokov,
 Kraljica aposteljnov,
 Kraljica mučenikov,
 Kraljica spoznovalcev,
 Kraljica devic,
 Kraljica vseh svetnikov,
 Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta,

za nas Boga prosí!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ; zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ; ušliši nas o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ; usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš i. t. d. Češena Marija i. t. d.

Molitve.

I. K presvetemu rešnjemu Telesu.

(Kedar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si nam dodelil.

O. Kteri ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog! kteri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega Telesa in tvoje Kervi tako častiti, da sad tvojega odrešjenja vedno v sebi čutimo. (Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.)

2. K sveti Devici, Materi Mariji.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših po-

trebah, temuč reši nas vselej vseh nevarnost. O častitljiva in blažena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica. S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Dodeli nam, svojim služabnikom, prosimo Gospod Bog! da vedno zdravje na duši in telesu uživamo, in da bomo po častitih prošnjah presvete Marije vselej Device sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni.

Zlate jabelka.

Perva jablana.

Ponižnost.

„**P**onižnost je podlaga in steber vseh čednost; toraj v sercu, v katerem ni ponižnosti, gotovo ni nobene čednosti, ampak le kaka njena podoba. Ponižnost nas naj pripravniše stori, nebeške darove prejemati. Ponižnost nam je tako potrebna za keršansko popolnamost, da med vsemi poti, po katerih se pride k popolnamosti, je prva ponižnost, druga ponižnost, tretja ponižnost. In ko bi me kdo stokrat to poprašal, bi mu stokrat ravno to odgovoril.“ — Tako pravi sveti učenik Avguštin.

Sveta, več ko zlata vredna beseda! — Vsi svetniki božji so bili ponižni, in bolj ko so se sami sebe poniževali, bolj jih je Bog povikševal. — Brez ponižnosti nihče v nebesa ne pride. Le ponižni angeli so v nebesih; prevzetne je Bog v pekel zavergel.

S. Alojzi si je med vsemi čednostimi najbolj ponižnost zadobiti prizadeval. Vsak dan je

v svojih molitvah ponižne Angele prosil, da naj mu to prelepo čednost pred Bogom sprosijo.

„Ponižnost je mati veliko drugih čednost. Njeni otroci so: pokoršina, strah, spoštovanje, poterpežljivost, modro zadržanje, krotkost in mir. Kdor je ponižen, je rad vsem pokoren; se boji Boga razžaliti in bližnjega; spoštuje stariše, vikši in sploh bližnjega; ne občuti razžaljenja in krivice, ki se mu stori; nobenega ne zaničuje, nobenega ne razžali; je proti vsem prijazen in pohleven; je zmirom vesel in zadovoljen, in mirnega serca“. — Tako piše sveti škof Tomaž iz Villanove.

Modri Salomon pravi v svetem pismu, da po tem, ko je bil modrost zadobil, ga je bilo kmalo vse drugo dobro došlo.*) — Ravno tako pa tudi ti, moj kristjan, lahko od ponižnosti rečeš: Bog mi daj le pravo ponižnost zadobiti, po tem si bom z božjo pomočjo kmalo vse druge čednosti pridobil.

„Ponižnost nam je potrebna, da si čednosti pridobimo, in da se večno zveličamo; zakaj vrata nebeške, kakor pravi Kristus, so grozno ozke, tako da ošabni in napuhnjeni ne bodo mogli skozi te vrata iti, ampak le majhni.“ Pravi sv. Bernard.

Farizej, ki je bil prišel v Jeruzalemski tempelj molit, je veliko zunanjih dobrih del opravljal, in je mislil, da pojde naravnost v ne-

*) Modr. 7, 11.

besa; ali Jezus pravi, da je bil od Boga za-
veržen, zato ki ponižnosti ni imel, in ker se je
čez druge povzdigoval.

Če hočemo hudobnega duha premagati, se
moramo ponižnosti poslužiti; ponižnost je nar-
boljši orožje za premaganje hudobnega sovraž-
nika; zakaj kakor se on ne zna celó nič tega
orožja poslužiti, tako se tudi ne zna tistim v
bran postaviti, kateri s tem orožjem proti njemu
pridejo.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Hudoben duh zmirom okoli hodi, kakor
rujoveč lev, in iše, koga bi požerl; ali kedar
močen, v ponižnosti vterjen kristjan svoj dvor
varuje z orožjem ponižnosti, ga hudoben sovraž-
nik ne more premagati in zvezati.

„Ponižnega Bog varuje in reši; ponižnega
ljubi in tolaži; ponižnemu človeku se približa;
ponižnemu veliko milost dá; in po tem, ko ga
je ponižal, ga k časti povzdigne. Ponižnemu
razodeva svoje skrivnosti in ga ljubeznjivo k
sebi vleče in vabi. Ponižen, dasiravno je zani-
čevan in zasramovan, je vedno miren, zakaj on
v Boga zaupa, ne pa v svet.“ — Tako piše
Tomaž Kempčan.

Svetniki božji so vselej bolj želeli Bogu
dopasti, kakor posvetnim ljudem. Sami sebe so
poniževali, zato jih ni Bog zmirom povikševal,
dokler jih ni povzdignil k nebeški časti.

„Vem, kaj bom storil, da bom Gospodu
Bogu prav dopadel. Ravno toliko bom sam sebe
obrajtal, kakor prah in smeti; in kedar se bom

videl od *drugih* zaničevanega, zasramovanega, pohojenega in obsutega s sramoto, se bom veselil, zakaj *sam* se ne morem zadosti zasramovati in zaničevati. Vse stvari bom na pomoč poklical, da naj me zaničujejo, ker sem tudi jaz njih stvarnika zaničeval. To bo moja narvečja sreča, če vse zaničevanje in vse terpljenje na-me pride; in preserčno bom vse tiste ljubil, kateri mi bodo k tej sreči pomagali. Posvetno veselje in čast pa bom sovražil, in se jih bom ogibal. — Če bom tako ravnal, gotovo vem, da se bo za-me, ubogega in nevrednega grešnika, obilnost božjega usmiljenja vsula.“ — Tako govori ponižen sv. Bonaventura.

Te njegove svete besede nas prav prepričajo, kako imamo malo še prave ponižnosti. Ta služabnik božji želi od vseh stvari zaničevan biti, ker se sam sebe ne more zadosti zaničevati; mi pa smo kmalo razžaljeni, kedar nas kdo le kolikaj zaničuje. Ta svetnik zaničevanje za svojo narvečjo srečo spozná; mi pa smo žalostni in nesrečni, če se nam vsa tista čast ne skazuje, ki se domišljujemo, da jo zaslužimo. — Če bolj ponižni ne postanemo, ne bomo našli tistih ozkih vrat, skozi ktere je ponižni v nebesa prišel; drugih pa ni.

„Večja milost božja je en sam dan ponižnega spoznanja samega sebe, (dasiravno človek zraven veliko žalosti in težav občuti) kakor veliko dni molitve.“ Pravi sv. Terezija.

Molitev in ponižnost ste dve reči, ki ste

Bogu močno dopadljivi; ali ponižnost mu vendar še bolj dopade, kakor molitev. Velika ponižnost z majhno molitvijo zamore veliko pred Bogom; ali nar lepša in nar daljša molitev brez ponižnosti mu je zoperna in zaničljiva. — Sv. Magdalena v skesani ponižnosti pri Jezusovih nogah zadobi brez molitve odpušenje vseh svojih velikih grehov; Farizeji pa, ki dolge molitve očitno pred ljudmi opravljajo, so še večji grešniki po molitvi, kakor poprej. Ponižni colnar v tempelju zadobi z malo besedami božjo milost in je opravičen; ošaben Farizej pa veliko moli in svoja dobra dela razklada, pa Bog ga za-
verže. — Ravno tako zadobi tudi desni razbojnik na križu z malo besedami, ki jih s ponižnim spoznanjem svoje hudobije Jezusu reče: odpušenje vseh svojih grehov, odpušenje večnih in časnih kazni, in Jezus ga še tisti dan k sebi v raj vzame. — O sveta, vsegamogočna ponižnost! —

„Zaničljivega se sam sebe spoznaj, in ne jezi se, kedar te tudi drugi zaničujejo; tudi se zavolj darov, ki jih od Boga prejemaš, ne povzdiguje, potlej boš zares ponižen.“ Pravi sv. Bonaventura.

Ravno taka, kakor nam tukaj ta svetnik pravi, da bi imeli biti, je bila sveta nuna Marija Magdalena de Pazzi. Tako se je sama sebi zaničljiva zdela, da je zares mislila, da ni bolj ostudne in gerde stvari na svetu, kakor je ona. In kakor se je sama sebe zaničevala, tako je

tudi od drugih zaničevana biti želela. Kedar je bila toraj zaničevana, je bila tako vesela, da je bila včasi po kakem zaničevanji od zgolj veselja v duhu zamaknjena. Nikdar ni mogla terpeti, da bi jo bil kdo častil ali hvalil, ali da bi bil kdo visoke misli od nje imel; zatorej se je vedno sama sebe tožila, in je nar manjši zgreške za velike grehe spoznala; svoje čednosti pa in svoje sveta dela je skerbno pred ljudmi skrivala, in kedar jih včasi ni mogla skriti, si je prizadevala, jih zmanjšati in skazati, koliko nepopolnosti je v vseh njenih delih: in da je zaslužila velikoveč svarjena, kakor hvaljena biti. — Včasi se ji je prigodilo, po božji volji, da je očitno zamaknjena bila, kedar so jo vse druge nune vidile. To ji je neizrečeno težko djalo, in je prosila Boga, da bi se ji to nikdar več ne zgodilo. — V njenem celem življenji se je resničnost besede skazovala: Kdor se ponižuje, bo povikšan.

„Ponižnost, ktero nam je Jezus tolikanj priporočal, z besedo in dejanjem, mora imeti te tri lastnosti: *Pervič*, misliti moramo, da smo zares vredni, zaničevani biti. *Drugič*, veseliti nas mora, kedar ljudje vidijo in spoznajo našo nepopolnamost. *Tretjič*, kedar Gospod Bog v naših sercih, ali pa po našem prizadevanji v sercu našega bližnjega kaj dobrega stori, si moramo prizadevati, dobro, kolikor je mogoče, skrivati; in kedar se skriti ne dá, moramo vse božji milosti, ali pa zasluženji bližnjega pripri-

sati. — Kdor tako ponižnost ima, je zares srečen, in kdor je nima, bo imel veliko terpeti“. — Tako govori sv. Vincencij.

Tako ponižnost so vsi svetniki imeli. Premislimo nektere zglede. Sv. Klara je imela navado rēči: O ljube sestre! ko bi me ve prav poznale, bi me zaničevale, in bi se me ogibale. — Grozno je želela, od svojih ljudi, posebno pa od svojega spovednika, svarjena biti; in kedar je vidila, da je spovednik ne svari, si je družega zvolila, pa nikoli ni mogla nobenega najti, ki bi jo bil tako svaril, kakor je želela svarjena biti. — In kdo bi bil tudi zamogel tako dušo po pravici zaničevati?

Sv. Frančišk Borgia je tako ponižno sam od sebe mislil, da se je čudil, da se mu ljudje odkrivajo, kedar kam gre, in da velikoveč blata in kamnja za njim ne lučajo.

Ravno sv. Vincencij, ki tako lepo od ponižnosti govori, je to lepo čednost z vsemi njenimi lastnosti tudi zares imel. Mislil je resnično, da je velik grešnik in zaničljiv človek; in da ni vreden med svojimi samostanskimi duhovni biti. — Včasih se je k nogam svojih duhovnov vergel rekoč: Ko bi vi mojo dušno revšino prav spoznali, bi me gotovo iz samostana izgnali, ker tukaj le škodo delam in pohujšanje dajem. — In kakor je sam od sebe mislil, ravno tako je želel, da bi tudi drugi od njega mislili, in da bi ga zaničevali. Zato je rad

vidil, da so drugi njegove nepopolnosti zvedili; in kedar je priložnost najdel, jim jih je tudi sam razodeval. — Tudi je rad pravil, da je bil njegov oče reven pastir, in da je tudi on reven in neveden v vseh rečeh. Svojim duhovnom, in tudi unanjim gospodom, ki so ga obiskat prišli, je rad pokazal revnega mladčenča, ki je bil njegovega brata sin, in ki je v samostanu ubogajme živel. — Neka revna žena, ki je bila prišla sv. Vincencija ubogajme prosit, mu je vpričo veliko imenitnih gospodov rekla, (ker je mislila, da se mu bo s tem prikupila) da je v svoji mladosti pri njegovi materi služila. Ali Vincencij ji je precej odgovoril: Se gotovo motiš, sirota! Moja mati ni nikoli dekile imela, ampak je sama dolgo služila, in po tem je bila žena revnega pastirja.

Ponižnost sv. Vincencija se je tudi v tem lepo pokazala, ker ni nikoli od svojih dobrih del govoril, dasiravno so bile velike in imenitne. Kedar je pa vendar mogel včasih od svojih del govoriti, iz ljubezni do bližnjega in za božjo čast, je sam sebe skerbno skrival, in je vse to, kar je pri teh delih nepopolnega bilo, sam sebi pripisal; kar je bilo pa zraven dobrega, je tako pripovedoval, da je bilo viditi, da se je vse to le po prizadevanji drugih storilo, in da on za to ni nobene hvale vreden. — Tudi ni nikoli rekel: To sem jez storil, to sem jez rekel; ampak: Bog mi je milost dal to storiti, Bog mi je dal misel to reči, i. t. d.

„Nikdar ne misli, da si v popolnosti daleč prišel, če se resničen nevrednišega ne spoznaš, kakor so drugi, in če ne želiš, za vsemi postavljen biti; zakaj to je tistim lastno, kateri so veliki v božjih očeh; da so majhni v svojih lastnih očeh; in bolj ko so častitljivi pred Gospodom, bolj se sami sebi zaničljivi zdé.“ — Tako piše sv. Terezija.

V življenji svetih redovnikov se bere, da je nek imeniten mož v Aleksandriji, ki se je spreoberniti želel, prosil v samostan vzeti biti. Vikši samostana ga je po njegovem obrazu in vsem zadržanju kmalo spoznal, da je mož ošabnega in napuhnjenega serca, in je sklenil, ga po poti ponižnosti v nebesa peljati; ga je tedaj v samostan vzel in k vratam postavil, in mu je zapovedal, zmirom tam biti in se vsakemu, ki bo notri prišel ali ki vun pojde, k nogam vreči, rekoč: Molite za-me, ki sem velik grešnik. — Bog je temu spokorniku milost dal, to povelje svojega vikšega na tanko dopolniti. — Po tem, ko je bil že sedem let v tej ponižni pokori, je spoznal njegov vikši, da je vreden v število menihov tega samostana vzeti biti. Ali, ko je spokornik to slišal, je ponižno vikšega prosil, da naj ga še kratek čas, ko bo na tem svetu živel, v tej pokori pusti. Vikši mu je to ponižno prošnjo dovolil; in deset dni po tem je svet spokornik v Gospodu zaspal. — To piše sv. Janez Klimak, in pravi, da je tega spokornika vidil in da ga je prašal, kaj misli ves ta

čas, ko pri vratih stoji, in je odgovoril, da družega ne misli, kakor da je nevreden v tem samostanu biti, in v družini svetih očetov živeti; in da se nikdar ne upa, jim v obraz pogledati.

Od svete nune, Marija Serafina po imenu, se bere, da je bilo viditi, kakor ko bi ne imela oči za družega, kakor le za to, svoje lastne nepopolnosti viditi, in vsako majhno dobro lastnost nad svojim bližnjim razodeti. Kedar je videla, da je kdo kaj dobrega storil, je iz serca izdihnila rekoč: O kako srečen je ta! Vsi lepo Bogu služijo, le jez ne. — In kedar je videla ljudi pri spovedi, je mislila, da družega nič tam ne delajo, kakor Boga časté; in da le ona svojemu spovedniku nič družega ne pravi, kakor grehe in hudobije. — Kedar je včasih svojega bližnjega videla v kaki greh pasti, je kmalo najdla zgovor za-nj; za svoje nepopolnosti pa se je zmirom ojestro sodila, in je resnično mislila, da je večí grešnica, kakor vsi drugi ljudje.

„Zmirom si mislimo, da so vsi drugi naši vikši, in podverzimo se jim, če so ravno niží kakor mi, in bodimo jim prijazni in postrežljivi. O kako bi bilo lepo, ko bi nam Bog dal, to zmirom v djanji spolnovati!“ Pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik je zares tak bil, kakor tukaj govori. Vse ljudi je visoko častil, in je mislil, da so boljši kakor on, bolj pametni, bolj popolnoma, bolj učeni in bolj pripravní za vsako opravilo. In ravno zato je vselej rad svoje misli in svojo voljo drugim podvergel.

„Naš Gospod in zveličar je rekel, da, kdor hoče biti veči kakor drugi, mora postati manjši kakor so oni. — To resnico vsi kristjani vejo in verujejo; kako je tedaj to, da jih je tako malo, ki jo v djanji dopolnujejo?“ — Sv. Vincencij.

Imenitna gospa, sveta Pavla, je bila (po spričevanji sv. Hieronima,) tako ponižna v svojem celem zadržanji, da, ko bi jo kdo vidil, ki je ni poznal, ampak ki je slišal od njene visoke imenitnosti, bi bil mislil, da to ni ona, ampak nar manjši njena dekla. Kedar je bila obdana od pobožnih devic, je bilo po njenem oblačili, govorjenji in djanji soditi, da je nar manjši med njimi.

„Pobožno in sveto živeti, zares Bogu prijeten in od Boga ljubljen in z nebeško tolažbo obdarovan biti, zraven pa sam sebe revnega in zaničljivega spoznati, to je tista ponižnost, ki je tolikanj Bogu prijetna, in med ljudmi tako malokdaj najdena, ktero je presveta Devica Marija tako popolno imela, da se je ravno takrat, kedar ji je Angelj božji oznanil, da bo božja mati postala, za deklo Gospodovo spoznala.“ — Tako piše sveti učenik Bernard.

Sv. Vincencij si je vedno prizadeval, svoje čednosti in dobre dela pred ljudmi skrivati; ali vsi, ki so ga poznali, so jih videli, le on ni nobene svoje dobre lastnosti vidil, ker si je le zmirom svojo nevrednost pred očmi deržal, tako da družega ni nič mogel na sebi viditi, kakor kar je bilo nepopolnoma; in sam sebe je le zmirom *ubogega reveža* imenoval.

Kedar je s. Terezija vse tiste milosti in darove premislila, ki jih je tako obilno od Boga prejela, se je le še bolj ponižala, in je rekla, da Gospod s temi darovi le njeno veliko slabost podpira in po koncu derži, in da se iz tega vidi, kako velika je njena slabost, ker toliko podpor potrebuje, kakor se vidi, da je hiša slaba, kateri se morajo povsod podpore postaviti, da ne pade.

„Ako želimo videni biti, in kedar nas veseli, da ljudje od nas govore in naše vedenje hvalijo in pravijo, da nam vse dobro spod rok gré in da čudeže delamo, kedar nas to veseli, je hudo za nas, ker to stori, da Boga pozabimo, in da so vse naše nar svetejše dela ognusene. To je grozno nevarno, in nas močno zaderžuje na poti proti nebesom. Ne morem zapopasti, kako zamore kdo keršansko resnico: *Kdor se povikšuje, bo ponižan*, verovati, in vendar si prizadevati, od ljudi časten, in za dobrega, modrega, previdnega in učenega spoznan biti.“ — Sv. Vincencij.

V življenji svetih pušavnikov se bere, da se je neki pušavnik hvalil, da je dve štorji v enem dnevu naredil. Ko je sv. Pakomi, njegov vikši, to slišal, ga je dobro posvaril, in mu za njegov pregrešek pokoro dal, da je moral te dve štorji na ramo vzeti, jih pred vse pušavnike nesti, in jih odpušanja prositi, ker je dve štorje več obrajal, kakor božje kraljestvo; in jih je moral prositi, da naj za-nj mo-

lijo. Dalje mu je zapovedal, da mora pet mesecev vedno v svoji pušavi biti, in vsak dan dve štorje narediti. — S to ojstro pokoro je hotel sv. Pakomi naznanje dati, da za božjega služabnika ni nobene bolj nevarne reči, kakor prevzetne želje, hvaljen in časten biti.

To se posebno v sledečem zgledu vidi. Bil je redovnik, Justin po imenu. Preden je bil v samostan šel, bil je imeniten gospod, in njegov kralj mu je hotel visoko častno službo dati, ali ni je hotel sprejeti, ter se je v samostan sv. Frančiška podal v ponižno spokorno življenje. V samostanu je tako sveto živel, da je od Boga s posebnimi milostimi obdarovan, in v časi zamaknjen bil. — Ko je bogaboječi papež Evgen IV. to zvedel, ga je ik sebi poklical, in ko je prišel, mu ni pripustil, da bi mu bil noge pojlubil, ampak ga je preserčno objel, in se je dolgo z njim od svetih reči pogovarjal. Po tem ga je s svetimi rečmi obilno obdaroval. — Ta velika čast ga je pa prevzetnega storila, ker jo je z dopadajenjem prejel in preveč premišljeval. Ko je to sv. Janez Kapistran videl, mu je rekel: „O Justin! Angelj si šel pred papeža, satan si prišel nazaj.“ — In to je bilo res, zakaj vsak dan je bil bolj prevzet in hudoben; na zadnje je ubojnik in ubijavec postal, in je svoje življenje v ječi sklenil. — Ni čuda. Le ponižnem Bog milost daje, prevzetnem pa zoperstoji.

Sv. Tomaž Akvin je od svoje mladosti zmirom hvalo in čast sovražil; zato pa tudi ni

bilo nikdar nobene besede lastne hvale iz njegovih ust slišati.

„Moj Bog! kaj mislimo le zadobiti s tem, da se pred stvarmi častitljive skazujemo in jim dopasti želimo? Kaj je na tem ležeče, če nas stvari kakošne reči obdolžujejo in nas zaničujejo, če smo le pred tabo nedolžni? — O ko bi vendar nikdar ne nehali, te resnice premišljevati, da bi v popolnosti bolj rastle! — Svetniki niso večjega veselja poznali, kakor neznani, in od vseh zaverženi živeti.“ — Tako piše sv. učenik Bernard.

V življenji svetih pušavnikov se bere od samostanskega vikšega, ki je jako ponižno in sveto živel, in je želel zvedeti, kje je kaka prav sveta duša, da bi se od nje naučil, bolj popolnoma Bogu služiti, Bog je njegove želje spolnil in mu je naznanje dal, da v Tebajskem samostanu (v katerem je bilo takrat okoli pet sto nun) je sveta duša, vsem neznana, od vseh zaveržena, ali pred Bogom častitljiva zavoljo njene velike ponižnosti. — Ti nuni je bilo ime Izidora. Bila je prečudno ponižna, in je serčno želela, od vseh zaničevana biti. Revno je bila oblečena, je zmirom bosa hodila, in je nar niž je dela v samostanu opravljala; zmirom je bila sama, kolikor je le smela, je le ostanke in slabo vodo pila. Vse nune so mislile, da ni prav pri pameti, so se ji posmehovale in so jo zaničevale. Ali ravno s tem so bile njene serčne želje spolnjene, in zato tudi nikoli ni nič rekla, če so ji nune še

toliko prizadjale. — Vikši tedaj, ker je želel, to sveto dušo videti in se od nje učiti, se je podal v tisti samostan, in je prosil časti vredno mater, ki je bila samostanu predstojnica, da naj mu vse njene nune pokaže; in po tem, ko je bil vse eno za drugo videl, se mu je zdelo, da tiste svete duše ni med njimi, je tedaj časti vredno mater vprašal, če so to vse njene nune; in mu je odgovorila, da so vse, le ena sama je še, ki je nora. Vikši želi, še to videti; jo gredo tedaj iskati in mu jo pripeljejo. Komej jo je zagledal, je spoznal, da je to tista svetnica, se je pred njo na tla vergel in jo je prosil, da naj Boga za-nj prosi. Ko so to nune vidile, so se zavzele in so mu rekle: Častivredni oče, vi se motite; ta je nora. — Ve ste nore ve; jim je odgovoril. Vedite, da ta je veliko bolj sveta, kakor mi vsi skup, zavoljo njene velike ponižnosti. — Potem so se ji vse nune s skesanim srcem k nogam vergle in so jo prosile, da naj jim odpusti, ker so jo do zdaj tako zaničevale. Ali ponižni sv. Izidori je ta čast, katero so ji skazovale, tako težko djala, da ni mogla več v tem samostanu ostati, ampak ga je kmalo potem zapustila, in ni bilo nikdar več od nje slišati.

„Kedar vidite, da kdo želi časten in povikšan biti, in se boji zaničevanja, zameri in je nejevoljen, kedar mu kdo zoper govori in ga zaničuje, vedite, da ta človek, ako tudi čudeže dela, je še grozno nepopoln, zakaj vse njegove čednosti in dobre dela so brez

podlage in podpore.“ — Tako piše sv. Tomaž Akvin.

Ker je ponižnost podlaga in steber vseh keršanskih čednost, po besedah sv. Avgušтина, gotovo nima terdnih in stanovitnih čednost, kdor ponižnosti nima.

Sv. Tomaž je po tem, kakor piše, tudi ravnal; nikdar ni časti želel, ampak se je skerbno ogibal, in ni nikdar nejevoljen bil, kedar je bil zaničevan. Papež Klemen IV. mu je hotel veliko škofijo v Neapelji dati, in vsi njegovi prijatli in znanci so ga močno prosili, da naj sprejme škofijstvo po papežu ponujeno. On pa se je stanovitno te časti branil, in je s svojimi prošnjami od ravno tega papeža obljubo zadobil, da mu ne bo nobene časti več ponujal. — Kakor se je časti ogibal, ravno tako je vse zaničevanje z veseljem preстал. Ko je še šolar bil, mu je njegov učenik tovarša dal, da sta se vkup učila. Ker je ta vidil, da Tomaž malo igovori, je mislil, da je neveden in neumen, ga je močno zaničeval, in ga je *mutastega vola* imenoval. Tomaž mu ni nikoli besede za to rekel; ali njegov tovarš se je kmalo prepričal, da ta molčeči mladeneč, ki je njegov šolski tovarš, bi lahko njegov učenik bil. — Ko je bil sv. Tomaž v samostanu, je pri jedi na glas bral, in njegov vikši ga je posvaril in mu je rekel, da ene besede ni prav izrekel, ampak da naj jo drugači izreče. Tomaž je dobro vedel, da jo je prav izrekel, ali vendar jo je po volji vik-

šega precej popravil. Po jedi so mu tovarši rekli, da bi ne bil imel besede popraviti, ker jo je bil že v prvič prav izrekel. On pa jim je odgovoril: Na tem je malo ležeče, kako se kaka beseda izreče; na ponižni pokoršini pa je veliko ležeče.

Sv. Anton pušavnik je slišal močno hvaliti enega svojih pušavnikov; ga je tedaj k sebi poklical, in mu je nalaš nekatere razžaljive besede rekel, ali pušavnik jih je močno občutil in je nevoljen postal. Ko je sv. Anton to videl, je rekel: Ta pušavnik je enak kraljevi hiši, ki je imenitna in lepa od zunaj, od znotrej pa vsa oropana.

„Zaničevan sem in zasmehovan, in to mi težko dene. Take so tudi merkvice. — Zaničevan sem in zasmehovan; in to me veseli. Taki so bili Aposteljni.*) — Nar vikši stopnja ponižnosti je ta, kedar je človek ravno tako vesel zaničevanja in zaverženja, kakor so napuhnjeni ljudje velike časti veseli; in kedar mu čast ravno tako težko dene, kakor napuhnjencam težko dene zaničevanje in razžaljenje.“ — Tako piše sv. Frančišk Salezi.

Sv. Dominik je bil raji v Karkasoni kakor v Tolozi, kjer je bil neznano veliko krivovercev k katolški veri spreobernil. Ko je bil vprašan, zakaj je raji tam kakor tukaj, je odgovoril, da je v Tolozi je veliko časti in hvale, v Karkasonipa veliko zaničevanja in terpljenja.

*) Djanje Apost. 5, 41.

Sv. Konstanci; je bil cerkvenik pri neki farni cerkvi blizo Ankone na Laškem, in je tako zvesto služil in lepo živel, da so vsi ljudje, ki so ga poznali, rekli: To je velik svetnik. Iz daljnih krajev so včasih ljudje prišli, da so ga vidili. Med tem je prišel tudi nek kmet od delječ, in je vprašal, kje je tisti veliki svetnik. So mu ga tedaj pokazali, ko je v cerkvi na lestvi stal, in svetilnico popravljaj. Ko ga kmet vidi, se začne zaničljivo posmehovati in pravi: Žal mi je, da sem tako daleč prišel. Mislil sem, da bom kaj moža videl; ali to je komaj človeku podobno. (Sv. Konstanci; je bil grozno majhne postave, bled in suh vsled spokornega življenja.) Ko je sv. Konstanci te besede zaslišal, je hitro iz lestve stopil, je šel z velikim veseljem kmeta objet in mu je rekel: Prijatelj, med vsimi, ki so me vidili, si ti sam imel oči odperte, in si me spoznal, da nisem vreden človek imenovan biti.

„Bog nam daj milost, da bi nič ne porajtali na tiste majhne reči, ki jih ljudje imenujejo razžaljenje in zaničevanje, in da bi za vso hvalo in čast nič bolj ne marali, kakor za male slamnate bilke. — Kdor je zares ponižen, nikoli ne misli, da se mu zamore kako razžaljenje ali kaka krivica storiti. Zares bi nas imelo sram biti, če smo nejevoljni zavolj kake besede, ki se nam reče, ali zavolj kake reči, ki se nam stori, zakaj velika hudobija je, nejevoljen biti zavolj vsake krive besede, ki se nam reče, ker

vidimo, da naš stvarnik voljno poterpi s svojimi stvarmi, ki ga tolikokrat razžalijo. — Posebno naj to premišljujejo tiste duše, ki so notranje molitve navajene. Če se spoznajo, da niso pripravljene, precej vsako razžaljenje odpustiti, ki se jim stori, se ne smejo veliko na svoje molitve zanašati, zakaj duša, katero zares Bog k sebi povzdiguje v visoki notranji molitvi, ne občuti nobenega razžaljenja več in ji je vse enako, ako je častena ali zaničevana, se kaj dobrega ali kaj hudega od nje govori, in je le še rajši zaničevana in preganjana, kakor častena in v miru pušena.“ — Tako uči sv. Terezija.

Sv. Frančišk Salezi je bil velikokrat po svojih sovražnikih močno opravljan toda popolnoma po krivici. Njegovi prijatelji, ki so dobro poznali njegovo svetost, so bili zavolj tega hudobnega opravljanja močno nejevoljni. Ko je pa sv. Frančišk to zvedil, jim je rekel: Kdaj sem vam oblast dal, se zavolj mene zoper moje sovražnike vzdigovati? Pustite jih, naj me opravljajo, to je za-me zveličanski križ, in prav majhen križ je to. Preveč občutljiv je, kdor vsako muho občuti, ki se na-nj vsede. Kaj mislite, da sem jaz brez pregreškov? Morda moji sovražniki bolj natanko moje pregreške vidijo in spoznajo, kakor jaz, in mi tedaj dobro storé, da mi jih na znanje dajo. Velikokrat človek zameri kako svarjenje, in misli, da je opravljanje, ko bi imel velikoveč hvaležen biti. Kaj se nam

mar krivica godi, kedar nas *drugi* zaničujejo, ker bi se imeli *sami* sebe zaničevati? — Ko bi nam Bog dal tako ponižnem biti, kakor je bil sv. Frančišk Salezi, kako srečno in mirno bi na svetu živeli! —

„Kdor je zares ponižen, se še sam bolj ponižuje, kedar je po drugih poniževan in zaničevan. Kedar je zaveržen je vesel, da se mu kako nizko in zaničljivo opravilo izroči, misli, da je bolj počasten, kakor zasluži, in vse rado-voljno opravi; in nobene reči se bolj ne boji in ogiblje, kakor visokih in častitljivih opravil.“ — Sv. Frančiška Fremiot.

Mlad imeniten gospod, katerega je bil sv. Vincencij prijazno posvaril, mu je v jezi rekel, da je *star norec*. Ko je ta svetnik to besedo zaslíšal, se je mladenču k nogam vergel, in ga odpušenja prosil zavolj priložnosti, ki mu jo je dal, mu to besedo reči. — Neki krivoverec si je dolgo prizadeval, svojo krivo vero tudi sv. Vincenciju vsiliti; pa ni mogel nič opraviti. Tedaj ga je začel zaničevati, in mu rekel, da je neumen in neveden, in da se le čudi, kako zamore njegov red to terpeti, da je on vikši celega reda. — Ponižni sv. Vincencij mu je odgovoril: Sej se jaz še bolj nad tem čudim: zakaj spoznam, da sem bolj neumen in neveden, kakor ljudje mislijo.

Nekteri pušavniki so slišali močno hvaliti Agatona, vikšega v nekem samostanu, in so želeli, se prepričati, če je res tako svet, kakor je sli-

šati. Prišli so tedaj k njemu, in mu nalaš začeli očitati, da je napuhnjenega serca, da je nečist, nepoterpežljiv in pohujšljiv, in da svoje pregreške s tem zakrivi, če jih na druge zavrača. — On pa jim je odgovoril, da je res tak, kakor pravijo; se jim je k nogam vergel in jih prosil, da naj za-nj Boga prosijo, da bi mu njegove grehe odpustil, in mu milost dal se poboljšati. — Na to so se pušavniki z velikim začudenjem domu vernili.

Nek samostanski vikši, Mojzes po imenu, je bil zavolj svoje ponižnosti in svetosti po povelji svojega škofa mašnik postal. Škof je bil pa cerkvenim služabnikom povelje dal, da kedar bo hotel k altarju iti, naj ga zaničljivo izženejo, in naj poslušajo, kaj bo rekel. Ko se je tedaj hotel altarju približati, so mu rekli služabniki: Ven se poberi, malopridni nejeverniki! — In ta sveti mož je precej iz cerkve šel, in si na tihoma rekel: Prav ti je hudobni človek. Nisi vreden človek imenovan biti, pa si upaš med ljudi iti.

Sv. Roza iz Lime v Ameriki je bila zavolj svojega svetega in spokornega življenja velikokrat od svoje matere in svojih bratov zaničevana in kregana. In ta ponižna devica je zmirom mislila, da vse to in še več hudega zasluži; in zatoraj se ni nikdar izgovarjala, ampak je očitno spoznala, da vse to zasluži. — In v svojem sercu je bila neizrečeno vesela vsega tega zaničevanja.

„Zaničevanje in očitanje voljno terpeti, to je nar gotovejše znamenje ponižnosti in prave keršanske pobožnosti; zakaj s tem nar bolj Jezusu Kristusu podobni postanemo, kateri je nar lepši zgled vseh pravih čednost.“ — Sv. Frančišk Salezi.

Sveti služabnik božji Serafin, je bil vratár v nekem kapucinskem samostanu. Blizo vrat je bila na vertu kapelica, v kateri je Serafin zmirom molil. Enkrat je prišel unanji Pater obiskat vikšega tistega samostana, v katerem je Serafin prebival in sta šla se sprehajat na vert. Ko blizo kapelice prideta, pravi vikši: Pater, tukaj boste svetnika videli. — Ko prideta tje, najdeta Serafina, ki moli. — Kaj delaš tukaj, hinjavec! mu pravi nalaš, vikši z ojstrim glasom. Le zato hodiš sem molit da te ljudje vidiijo. Poberi se! sram, te bodi, da ljudi tako goljufaš. — To očitanje je Serafin z veliko ponižnostjo prejel, je tla kušnil in s tako veselim obličjem iz kapelice šel, kakor ko bi mu bil kdo nar veselejšo novico povedal.

V življenji svetih pušavnikov se bere, da je bil sv. Amoni tako visoko stopnjo popolnosti dospel, da je neobčutljiv postal za razžaljenje in zaničevanje, kakor kamen; in kolikorkoli mu je kdo razžaljenja in krivice storil, ni nikdar mislil, da se mu krivica dela, ampak da vse to in še več zasluži.

„Resnično ponižen kristjan mora zares želei zaničevan, zasramovan, preganjan, in po

krivici obdolžen biti. Če želi Kristusa posnemati, in v kateri reči ga zamore ložje posnemati, kakor v tej? — O kako bo tisti, ki se veseli, da ga ljudje zaničujejo in za norca imajo tam pri sodbi božji spoznal, da je bil moder; zakaj večni modrosti se je ravno tako na svetu godilo.“ — Tako piše sv. Terezija.

V svetem pismu se bere, da je kralj Herod s svojimi vojaki Jezusa, večno Modrost, zaničeval in zasramoval in za norca imel.*) — Jezus nam pravi, da naj se učimo bolnike z samo besedo ozdravljati, morju in vetrom zapovedovati in mertve k življenju obudovati; ampak da naj se *krotkosti in ponižnosti* od njega učimo; in nam zato obljubi dušni mir.**)

Od svetega redovnika Pafnucija se bere, da ni nič bolj želel in iskal, kakor zaničevan biti. Pafnucij je bil vikši v nekem samostanu v pušavi; ali ker je videl, da ga njegovi redovniki zavalj njegove starosti in modrosti in njegovi vege svetega življenja zelo časté, mu je tako težko djalo, da ni mogel več v tem samostanu ostati; je tedaj po noči pobegnil, se je preoblekel, in je šel daleč do družega samostana, v katerem je sv. Pakomi vikši bil; in tam je veliko dni zunaj pred vratmi stal, se je vsem redovnikom, ki so ven in notri hodili, k nogam verge l, in jih je

*) Luk. 23, 11.

***) Mat. 11, 29.

ponižno prosil, da naj ga v samostan vzamejo. Ali redovniki so ga zaničevali, ker so videli, da je že tako star, in so mu rekli: Zdaj, ko že ne moreš več posvetnega veselja uživati, se k Bogu oberneš, in želiš v naš samostan priti, da bi te tukaj zastonj redili. — Ali Pafnucij se s temi besedami ni dal odverniti, zakaj ravno to je iskal, zaničevan in zaveržen biti in je tedaj le zmirom prosil, da naj ga v samostan vzamejo. Na zadnje so se ga redovniki vendar usmilili, ga v samostan vzeli, mu samostanski vert obdelovat dali, in ga pod oblast vertnarja postavili. Zdaj je bil ta sveti služabnik božji v svojem nar večem veselji. Pridno je svoje delo na vertu opravljal, in tudi v samostanu vse opravil, kar je bilo naj sitnejšega in zaničljivejšega; in ko je le mogel, je tudi po noči, ko so vsi spali, dela drugih redovnikov opravil, tako da so se vsi čudili, ko so zjutraj k svojemu delu prišli, in že veliko storjenega našli, ne vedoči, kdo je to storil. — Tako je ta sveti mož tri leta živel, preserčno vesel, da je tako lepo priložnost našel, neznan in zaničevan biti. — Ali redovniki njegovega samostana niso bili veseli, da so tako dobrega očeta zgubili, in so ga povsod skerbno iskali. Celó v ta daljni samostan so ga prišli iskat, in ga precej spoznali, ko je ravno vert gnojil. Z velikim veseljem so se mu k nogam vergli in ga prosili, da naj spet nazaj gre v njih samostan. Ko so drugi redovniki to vidili, so se grozno čudili, da se temu zaničevanemu sta-

remu grešniku k nogam veržejo; ali še veliko bolj so se začudili, ko so slišali, da je Pafnucij, zakaj to častitljivo ime je bilo vsem tistim redovnikom nekđaj znano. Sedaj se mu tudi oni k nogam veržejo in ga prosijo, da naj jim odpusti, ker so ga tako zaničevali. Sv. Pafnucij pa se začne milo jokati in pravi: Po nevošljivosti hudobnega duha sem zdaj najden in spoznan. O kako veliko srečo sem bil najdel, in zdaj jo na enkrat vso zgubim! — Njegovi redovniki pa, veseli, da so svojega svetega očeta spet najdli, so ga s silo v svoj samostan nazaj pripeljali, kjer je bil z neizrečenim veseljem od vseh sprejet, in po tem zmirom skerbno varovan, da ni mogel več uiti. —

„Ko bi dobro premislili vse to, kar je v nas slabega in pomanjkljivega, bi več ko zadosti našli, kar bi nas učilo, da se moramo poniževati pred Bogom in pred ljudmi, tudi pred tistimi, ki so nižji kakor mi.“ — Sv. Vincencij.

Sveta redovnica Serafina po imenu, je enkrat od Boga posebno razsvetljena bila, tako, da je vse svoje nepopolnosti na tanko vidila, in je po tem rekla, da je vidila svojo dušo tako polno velikih in ostudnih pregreškov, da je bila kakor jama, v katero se smeti in vsa nesnaga meče. — Tako dobro je ta sveta duša svoje nepopolnosti spoznala; zato je pa tudi tako ponižna bila, da je vse krivice z veseljem prejerala, in je le zmirom rekla: Prav pravijo,

res sem taka: prav mi storé; prav mi je tako. — Če mi tako radovoljno zaničevanja in krivic ne sprejemamo, je znamenje, da nimamo še prave ponižnosti in pravega spoznanja svoje nevrednosti.

„Meni se tako zdi, da ne bomo nikdar prave ponižnosti zadobili, če svojih oči proti nebesom ne povzdignemo, in Boga ne premišljujemo. Kedar premislimo njegovo visokost, nar bolj spoznamo svojo lastno nizkost; kedar premislimo njegovo prečisto svetost, popolnoma spoznamo svojo ostudno grešnost; kedar premislimo njegovo poterpežljivost, prav vidimo, kako malo poterpežljivosti imamo. Ob kratkem, bolj ko naša duša božje popolnosti premišljuje, več razodene v sebi velikih nepopolnosti.“ — Sv. Terezija.

Zatorej so se svetniki če *dalje* bolj pokazaj niževali, na čim višjo stopnjo notranje molitve in svetega premišljevanja so dospeli; v premišljevanji so z očmi svoje duše Boga gledali, in so se nad njegovimi prelepimi lastnostmi tako zavzeli, da so svojo lastno dušo, ko so po tem svoje oči na-njo obrnili, vso gerdo in negnusno vidili; kakor kedar človek s svojimi telesnimi očmi v solnce pogleda, po tem vse druge reči temne in omadeževane vidi.

„Kdor zares hoče svetnik postati, se ne sme izgovarjati in svojo nedolžnost skazovati, dasiravno je po krivem obdolžen; (le v nekterih okolišinah sme to storiti.) Tako je Jezus Kristus ravnal. Slišal je hudobije, kterih so ga njegovi

sovražniki dolžili, in katerih on nikdar storil ni; pa ni nobene besede govoril, da bi to krivo obdolženje od sebe odvernili.“ — Tako pravi sv. Filip Neri.

Sv. Vincencij se ni nikdar izgovarjal in sam sebe pravičil, kedar je bil opravljan, in po krivici kake hudobije obdolžen. — Nek nevreden duhoven je bil namenjen za škofa izvoljen biti; ali sv. Vincencij, ki je njegovo nevrednost poznal, je temu zelo nasprotoval in je izvoljenje zabranil. Na to je duhoven, iz jeze in sovraštva zoper Vincencija grozno hudobno opravljanje znašel, in po celem mestu Parizu raztrosil, tako, da je tudi kraljici na znanje prišlo; al ona, ki je Vincencija dobro poznala, ni nič verjela. Ko ga je po tem vidila, mu je povedala, kaj je zoper njega slišala. Vincencij pa je ponižno odgovoril: Spoznam, da sem velik grešnik. — Na to mu je kraljica rekla, da naj se pred ljudmi opraviči in naj svojo nedolžnost skaže. Ali sv. Vincencij ji je odgovoril: Sej so Jezusa še večih hudobij obdolžili, pa ni besede pregovoril, da bi svojo nedolžnost skazal.

Božja služabnica Serafina se ni nikoli izgovarjala, kedar je bila kakega pregreška po krivem obdolžena. Enkrat jo je njeni vikši ojstro posvaril, popolnoma po nedolžnem; ali ona ni nobene besede odgovorila, in bi bila tudi pri tem ostala, ko bi ji ne bil vikši na zadnje pod pokoršino zapovedal, mu natanko pove-

dati, kako je bilo. Iz njenih besedi je kmalo previdel, da je popolnoma nedolžna, in mu je bilo žal, da jo je tako ojstro posvaril.

„Včasih povzdigne dušo tem bolj visoko, ko se ne izgovarja, dasiravno je po krivem obdolžena, kakor deset pridig; zakaj s tem, ko se ne izgovarja, se navadi v nemar pušati posvetno čast, in za to ne marati, če se več hudega kakor dobrega od nje govori. Kdor se navadi pri takih priložnostih molčati, se mu nazadnje zdi, kedar sliši zoper sebe hudo govoriti, da od kakega družega govoré, ne pa od njega.“ — Tako govori sv. Terezija.

Pater (oče) Alvarec, spovednik sv. Terezije, je bil po krivem obdolžen velikega greha, in je bil zavolj tega v velikem zbirališi duhovnov očitno in hudo posvarjen; ali on ni nobene besede pregovoril za svoje opravičenje; in tudi po tem ni nikoli govoril. — Gospod Bog mu je potem zato lepo ponižnost velike očitne milosti dodelil.

V življenji svetih pušavnikov se bere o sv. Evlogiju, ki je bil neizrečeno ponižen in krotak, tako da ni nikoli nič odgovoril, kedar je bil kakega pregreška po krivem obdolžen; zatorej so se bili drugi pušavniki, ki so bili zanikerni v dopolnjenji svojih dolžnost, navadili, vso svojo zanikernost in pomanjkanje na Evlogija zvrčati; in ker on ni nikdar nič odgovarjal, in je vesel bil, po krivici terpeti, je vikši le

zmirom njega svaril in pokoril, in on je z velikim veseljem vse te pokore opravljal. Ko so pa stari Patri (očetje) tistega samostana videli, da je Evlogi zmirom svarjen in pokorjen, in da se vender nič ne poboljša, so višega prosili, da naj ga iz samostana izžene. Vikši je bil pa svet in moder mož, in se je vselej poprej z Bogom posvetoval, predenj je kaj storil; je tedaj tudi to reč Bogu priporočil, in ga je ponižno prosil, da ga naj razsvetli in mu na znanje dá, kaj da naj s tem človekom stori. — Bog je njegovo molitev uslišal in mu je dobro misel dal. Vikši je tedaj vse svoje redovnike vkup poklical, in je zapovedal, da naj vsak svojo štorijo prinese, na kateri ponoči leži. In ko so bile vse prinešene, je zapovedal, velik ogenj vžgati, in vse štorije v ogenj vreči. To se je zgodilo, in vse štorije so do čistega pogorele, le Evlogjeva je cela ostala. — Na to so vsi na kolena popadali in Boga odpušenja prosili, ker so tega svetnika tako dolgo po krivem sodili. — Sv. Evlogij pa je tako žalosten bil, da ni mogel več v tem samostanu ostati, ampak prvo noč po tem je skrivej iz samostana ušel, in se daleč v pušavo podal, kjer ga nikoli več nobeden videl ni.

„Med nar boljšimi pripomočki, po katerih se ponižnost zadobi, je tudi ta, da se človek prav prepriča, da je le toliko vreden, kolikor pred *Bogom* velja, in nič več.“ — Tomaž Kempčan.

Sv. Frančišk Salezi je bil od te resnice popolnoma prepričan; zato mu pa tudi nič ni bilo na tem ležeče, ako ga ljudje časté ali zaničujejo, ampak le Bogu je dopasti želel. Ko so ga njegovi sovražniki; gerdo in popolnoma po krivem opravljali, je rekel: Bog daj, da bi moja nedolžnost nikoli ljudem na znanje ne prišla, še na sodnji dan ne, in da bi na vekomaj skrita ostala v vsegavedni modrosti božji! — Rekel je tudi: Ko bi mi Bog po svoji milosti dal kako pravično dobro delo storiti, ali ko bi Bogu dopadlo, se moje slabosti poslužiti za kako dobro delo, bi bil vesel, ko bi nikdar znano ne bilo, in ko bi Bog na sodnji dan, ko bo vse naše djanje na svitlo prišlo, vse moje dobre dela pred ljudmi skrnil, moje grehe pa vsem ljudem pokazal.

„Vsi tisti, ki so resnično želeli si ponižnost pridobiti, so si močno prizadevali, se poniževanja navaditi, in so ga vedno iskali, ker so vedili, da po tej poti se nar ložej in nar pred do prave ponižnosti pride.“ — Tako uči sv. Bernard.

Sv. Kamil je vedno iskal poniževanje in zaničevanje, ker je želel ponižnost zadobiti. Toraj je nar raji nizke opravila opravljal; in akoravno je poglavar svojega réda bil, je velikokrat pri mizi drugim stregel, je po jedi posodo pomival, je rad križ pri pogrebih nosil, včasih tudi pare, povsod kjer je le kako priložnost najdel, se je v poniževanji vadil, zato je

pa tudi tako gotovo in stanovitno ponižnost zadobil.

Sv. Roza iz Lime v Ameriki je vsak dan nar niži opravila v hiši opravljala, kakor nar zadnja dekla; in ne zadovoljna s tem je še več drugih pripomočkov ponižnosti znajdla. Služila je namreč dekla v hiši njenih starišev, ki je bila huda in neusmiljena, sv. Roza pa je zaničevanje in preganjanje, katero je pri téj hudobni dekli terpela vsa v božjo voljo vdana prenašala; in tako je ta svetnica s posnemanjem Jezusovega poniževanja k veliki in resnični ponižnosti dospela.

Sv. Janez Klimak pripoveduje o pušavniku, ki je resnično želel, pravo ponižnost zadobiti, pa je imel veliko skušnjav prestati, ker ga je hudobni duh zmirom z mislijo motil, da je boljši in bolj svet, kakor drugi. Da bi se tedaj tem skušnjavam vbratil, in se vedno poniževal, si je zapisal na zid svoje celice sledeče lepe besede: *Popolna ljubezen. Nar vikši molitev. Duh pokore. Nespremenljiva krotkost. Nepremagana poterpežljivost. Angelska čistost. Nar globokejši ponižnost. Otroško zaupanje. Neutrudena pridnost. Nar veči podverženje.* — Ko so mu tedaj prevzetne skušnjave in misli v glavo prišle, je rekel sam sebi: Poglejmo in premislimo, če je to res; — in šel je brat besede, ki so bile na zidu napisane. — *Popolna ljubezen.* Moja ljubezen je majhna, ni popolna, ker še slabo o svojem bližnjem govorim. *Nar globokejši ponižnost.* Te jaz nimam; bi bil vesel, ko bi

globoko imel. *Angelsko čistost.* Kako je moja čistost angelska, ker se še v nespodobnih mislih radovoljno mudim. *Nar vikši molitev.* Te spet nimam, ker med molitvijo velikokrat v kaj drugzega mislim. *Duh pokore.* Tega ni v meni, ker si v vseh rečeh tako skerbno strežem. *Nespremenljiva krotkost.* Te tudi nimam, ker me vsaka majhna zopernost precej vjezi itd. S tem poniževanjem si je kmalo vse prevzetne misli pregnal, in se je v pravi ponižnosti poterdil.

„Ponižnost mora zmirom z ljubeznijo do Boga in do bližnjega sklenjena biti, sicer ni prava keršanska ponižnost. Le zato moramo poniževanje iskati in radovoljno prejeti, da bi Bogu dopadli, in Jezusu Kristusu podobni postali. Če niso naši nameni taki, ne bo naša ponižnost nič boljši, kakor je ponižnost nevernikov.“ — Sv. Frančišk Salezi.

Sv. Hieronim piše o sv. Pavli, da je slišala, kako zaničljivo ljudje o nji govoré, in da pravijo, da je blazna, in da bi ji bilo treba luknjo v glavo narediti, da bi se njena norost iskadila. — Ali ona na vse to ni drugzega nič odgovorila, kakor te besede sv. Pavla: *Mi smo neumni zavolj Kristusa.*)* In je tudi djala: *Hudobnega duha ima in zblaznel je; kaj ga poslušate.**)*

*) 1. Kor. 4, 10.

***) Joan. 10, 20.

Druga jablana.

Pokoršina.

„Vsi imamo več nagnjenja k zapovedovanju, kakor k pokoršini; pa vendar je gotovo, da je boljši podložen in pokoren biti, kakor zapovedovati. In ravno zato želé vse pobožne duše v pokoršini živeti; in podložnost je njih nar večje veselje.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Ta svetnik je tudi v djanji pokoršino visoko častil. Dasiravno je bil škof, je bil vendar svojemu služabniku v vseh domačih rečeh popolnoma pokoren, kakor ko bi bil on služabnik, njegov služabnik pa gospodar.

„Med darovi, ki sem jih od Boga prejela, ga posebno zahvalim, da mi je dal želeti pokoršino; zakaj v pokoršini nar večji tolažbo in dušno veselje najdem, ker nam je Jezus (z besedo in v djanji) to čednost tolikanj priporočil.“ — Sv. Terezija.

Jezusova pokoršina je naše zveličanje. Oče, ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti hočeš, pravi Jezus na oljski gori, in se podá radovoljno v britko terpljenje za naše odrešenje in zveličanje. — *Pokoren* je bil do smerti na križi,

zato ga je Bog povikšal, in mu je ime dal, ki je nad vse imena. *)

„Pokoršina je pokora *uma*, zatorej je Bogu bolj prijetna, kakor *telesna* spokorna dela. Bolj prijetno Bogu služiš s pokoršino, kakor z drugimi dobrimi deli.“ — Tako govori sv. Janez od Križa.

V življenji svetih pušavnikov se bere, da so prišlje štirje pušavniki pred svojega vikšega, in vsak mu je mogel čednosti svojih tovaršev povedati. Iz tega je vikši spoznal, da prvi se je vedno postil; drugi ni na nobeno reč navezan bil, ampak je vse časne reči zaničeval; tretji je imel gorečo ljubezen do bližnjega; četerti je bil dva in dvajset let v pokoršini. — Ko je vikši to slišal, je razsodil, da je keršanska popolnost četertega večja, kakor unih treh; zakaj ti trije so po svoji lastni volji dobre dela opravljali; četerti pa je bil svojo voljo popolnoma zaterl, in jo je bil volji svojega vikšega podvergel.

„V pokoršini je več zasluženja, kakor v nar ostrejši pokori; zakaj ni je oistrejši pokore na svetu, kakor je ta: svojo voljo vedno v podložnosti in pokoršini deržati.“ — Tako govori spokorna sv. Katarina iz Bolonje.

Od sv. Doziteja se bere, da ni zamogel nobenega posebnega spokornega dela opraviti, ker je bil preslab in bolehen; in da še tega ni

*) Fil. 2, 8, 9.

zamogel storiti, kar je bilo vsim sporkornikom sploh zapovedanega. Sklenil je tedaj prav pokoren biti in se s pokoršino zveličati. In je zares s ponižno pokoršino na visoko stopnjo svetosti dospel.

„Ena sama kaplja ponižne pokoršine je več vredna, kakor velika posoda polna najvikšega premišljevanja.“ — Sv. Marija Magdalena de Pazzi.

Ta beseda je zares zlato jabelko, in je vredna, premišljena in ohranjena biti. Ko bi jo pač nekteri kristjani prav premislili, bi ne bili več tako svojeglavni za kako posebno pobožnost po svoji lastni volji, ampak bi bili rajši svojim duhovskim pastirjem pokorni, in bi imeli več zasluženja in menj nevarnosti. Kedar se ovca pase, koder sama hoče, jo kmalo volk zaleze in razterga; kedar je pa pastirju pokorna in zvesta, se volk ne upa blizo.

„Naša naj večji sreča je spolnovanje božje volje. Božja volja pa se nikoli ne spolnuje boljši, kakor s pokoršino, v kateri se znajde zatiranje lastne ljubezni in prostost božjih otrok. Zatorej najdejo pobožne duše tako veliko srečo in tako veliko veselje v pokoršini.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik je neizrečeno želel, božjo voljo zmirom spolnovati; zato je pa tudi vsem svojim vikšim, ne le duhovskim, ampak tudi deželskim, popolnoma zvesto pokoren bil. Posebno je

pa svojemu spovedniku tako pokoren bil, da si je vselej mislil, da mu Bog zapoveduje, kedar mu je spovednik kaj zapovedal.

Sv. Marija Magdalena de Pazzi je neizrečeno ljubila pokoršino, ker jo je pokoršina varovala, da ni v nevarnost prišla, svojo lastno voljo spolnovati, ktere se je neznano bala. Kedar je bila v kakih velikih skušnjavah in dušnih težavah in vsa žalostna, se je precej razveselila, kakor hitro ji je bilo kaj pod pokoršino zapovedano.

„Veliko je svetnikov v nebesih, ki so veliko več po poti pokoršine, kakor po poti molitve v nebesa prišli.“ — Sv. Frančišk Salezi.

Sveti učenik Bernard je bil šel obiskat bolnega spokornika, in ker je videl, da ne bo mogel več dolgo živeti, mu je rekel, da naj se v sercu veseli, ker bo skoraj iz težav tega življenja v veselje večnega življenja prišel. Bolnik mu odgovori: Zaupam v božje usmiljenje, in terdno verujem, da bom skoraj Boga gledal. Sv. Bernard, ko je te besede slišal, se je bal, da bi ta spokornik ne imel prederznega zaupanja v božjo milost, in mu je tedaj rekel: Ljubi moj brat! premisli, kako si bil reven, preden si k nam prišel. Bog ti je dal v to hišo priti, kjer si z vsim preskerbljen; in namesti da bi s hvaležnostjo to spoznal, še gotovo misliš, da ti bo Bog tudi še nebeško kraljestvo dal. — Časti vredni oče, mu odgovori bolnik, kaj niste vi sami večkrat pridigovali, da se nebeško kraljestvo

ne zadobi z bogastvom in z imenitnostjo, ampak s ponižno pokoršino? Na te besede sem se vedno zanašal, in sem tedaj vsakemu zvesto pokoren bil, kateri mi je kaj zapovedal. Le vprašajte vsih mojih tovaršev, vam bodo povedali, da je res tako. Zakaj bi tedaj terdno ne upal tega zadobiti, kar ste mi vi za pokoršino obljubili, namreč nebeško kraljestvo? — Na to ga je sv. Bernard še bolj v zaupanji poterdil, rekoč: da je pokoršina zares dobra pot v nebesa.

„Pokoršina je zapopadek popolnosti, zapopadek duhovskega življenja, pokoršina je tudi naj manj težavna, naj manj nevarna in naj krajši pot do keršanskih čednosti, in do konca vsih naših želja, to je, do večnega zveličanja.“ — Tako piše modri Pater Alvarez.

Sv. Terezija je bila od te resnice pre-serčno prepričana, in je tedaj rekla, da ko bi ji angelji kako reč razodeli, njeni vikši pa bi ji kaj družega zapovedal, bi vselej raji po besedah vikšega ravnala: zakaj pokoršino do vikših nam je Bog v svetem pismu zapovedal; *) tedaj je resnica naše svete vere, da moramo vikšemu pokorni biti. To ne more nikdar zmota biti; razodenje pa je včasih goljufovo. — In tako je tudi zares ta svetnica ravnala. Kedar je svojemu spovedniku kako razodenje povedala, ki ga je imela, ji je spovednik včasih rekel, da naj ga

*) Rim. 13, 1. 2. I. Kor. 16, 6. Tit. 3, 1.

le iz misli spusti, in ga je precej v nemar pustila.

Sv. Marija Magdalena de Pazzi je na smertni postelji rekla, da nobena reč v njenem celem življenji, ktereга bo zdaj skoraj sklenila, jo tako ne veseli, kakor to, ker ji vest spričuje, da ni nikdar nobene reči po svoji lastni volji storila, ampak vselej le po volji svojih vikših in spovednikov.

„Ker hudobni duh vidi, da je pokoršina naj bližja in nar varniša pot do keršanske popolnosti, nam veliko izgovorov in težav na to pot postavi, in vé tem izgovorom lepo podobo dati.“ Pravi sv. Terezija.

Sv. Brigida je grozno rada spokorne dela opravljala; ali njen spovednik ji je včasih prepovedal, to ali uno spokorno delo storiti, in se je precej pokoršini svojega spovednika podverгла, dasiravno včasih s težavo, ker je mislila, da bo pred Bogom zasluženje zgubila, če kakega spokornega dela ne bo opravila. To je bila pa le zmota, s katero jo je hotel skušnjavec od pokoršine odverniti. Usmiljeni Bog je tedaj svoji zvesti služabnici to misel razodel, da bi jo v sveti pokoršini bolj poterdil. Ko bi dva kristjana sklenila se celi dan postiti, in ko bi se prvi po svoji lastni dobri volji zares celi dan postil, drugi pa, po povelji svojega spovednika ta post opustil, bi prvi od Boga samo eno plačilo prejel, drugi pa dva; eno namreč za svoje želje, ki jih je imel, postiti se; drugo pa za svojo pokoršino.

— Ta misel je sv. Brigido popolnoma v duhovski pokoršini poterdila.

„Bolj ko se vidi, da se kristjan v kaki reči noče v pokoršino podati, bolj je očitno, da je to skušnjava. Zakaj kedar nam zares Bog kako misel v serce da, nam vselej naj pred dá pokoršino.“ — Tako uči sv. Terezija.

To se očitno vidi v zgledu svetega služabnika božjega Jordana, ki je bil poglavar Dominikanskega reda. Ko je ravno po opraviilih svojega stanu okoli hodil, je v mestu Piemontu močno zbolel, in ker v tem mestu ni bilo nobene hiše njegovega réda, ga je škof nekatere dni v svojo hišo vzel, in ga je na lepo, mehko posteljo položiti ukazal. Ali ta spokorni služabnik božji ni hotel na tako mehki postelji ležati, ampak na tleh. Takrat je bil pod pokoršino nekega vikšega iz svojega réda, ki je bil iz družega mesta poklican, ker je bil učen zdravnik, in ta je bolniku pod pokoršino zapovedal, da se mora v posteljo vleči, in mora na tanko vse storiti, kar mu bo zapovedal, sicer ne bo ozdravil. Na to se je tedaj bolnik na posteljo vlegel. Ali hudobni skušnjavec ga je zmirom motil, da se kaj tacega ne spodobí spokornemu kristjanu, in da bo s tem veliko pohujšanja dal celemu redu. Te misli so ga tako motile, da ni mogel več v postelji ostati, ampak se je spet na tla vlegel, in je celo noč na tleh ležal, ker je menil, da so te misli božje

razodenje. Zjutraj pride zdravnik, in se grozno začudi, ker svojega bolnika na tleh najde, ki se ves trese od mraza, in mu reče: Kaj je to? kaj hočete sami sebe ob življenje pripraviti, ki se v taki hudi bolezni na tla vležete? — In z velikim prizadevanjem ga spet nazaj v posteljo pripravi. — Ali skušnjavec ga še ni v miru pustil; tako dolgo ga je motil, da se je drugo noč spet na tla vlegel, ker je gotovo mislil, da je to božja volja. Ko je drugi dan zdravnik noter prišel, se je še bolj začudil, kakor v prvič, je bolnika z ostrostjo posvaril, in mu je pod pokoršino zapovedal, zmirom v postelji ostati. Na to mu svetnik odgovori, da ne ravna po svoji glavi, ampak po božji volji, in da mu je Bog te misli dal. Ali zdravnik, ki je bil sam tudi vikši ravno tega reda, in ki je dobro poznal skušnjave hudobnega duha zoper pokoršino, je bolniku rekel, da to gotovo ne more od Boga priti, ker je zoper sveto pokoršino, katero nam Bog tolikanj priporoča, in da so to le skušnjave hudobnega duha, kateri želi, pridnega služabnika božjega iz sveta spraviti, da bi ne mogel več za božjo čast na svetu storiti. Zadnjič mu je rekel, da naj te misli, če mu bodo še prišle, zaničuje in zaverže, ker so le skušnjave hudobnega duha, zakaj Bog nam nikoli misel zoper pokoršino ne daje. — To je ta služabnik božji zvesto storil, se je popolnoma v pokoršino podal, je po tem v kratkem času ozdravil in je svoje svete dela za božjo čast še veliko

let na tem svetu opravljal, zdaj pa na unem svetu plačilo za-nj vživa.

„Kdor hoče popolno pokoršino imeti, jo mora v treh rečeh pokazati: v djanji, v volji in v mislih. V *djanji* jo mora s tem pokazati, da precej, in z veseljem in na tanko to opravi, kar mu vikši zapové. V *volji* jo pokaže, kedar tudi sam nič družega noče, kakor kar hoče vikši. V *mislih* jo pokaže, kedar tudi sam ravno to misli in za prav spozna, kar mu vikši reče.“
— Tako piše sv. Ignacij Lojola.

Vikši nekega samostana Silvan po imenu je posebno enega svojih redovnikov preserčno ljubil; in ker je slišal, da so drugi zavolj tega nejevoljni, jim je rekel, da jim bo pokazal, zakaj unega bolj ljubi, kakor druge: Ko so tedaj vsi redovniki v svojih izbicah bili, je vikši prišel, in je vsacega po imenu k sebi poklical; ali vsak se je nekoliko pomudil, preden je iz nje prišel, samo tisti, ki ga je vikši ljubil, je precej prišel, ko je bil poklican. Po tem je šel vikši v izbico tega redovnika, in je najdel pisanje na mizi, v katerem zadnja čerka ni bila dokončana, zakaj ta pokorni mož je precej vstal in k njemu prišel, kakor hitroje je glas svojega vikšega zaslišal, in se ni toliko pomudil, da bi bil čerko spisal. Po tem je Silvan vsem svojim redovnikom rekel, da to, kar tega človeka Bogu in vikšemu tako dopadljivega dela, je njegova velika pokoršina.

„Kdor hoče zares pokoren biti, mora zraven tega, da vselej stori, kar se mu reče, tudi stanovitno pripravljen biti, vse to voljno storiti, kar mu bo v prihodnje zapovedanega, (če ne bo zoper božjo postavo).“ — Sv. Vincencij.

Sv. Frančišk Ksaveri je v Indiji neizrečeno veliko dobrega storil, ker je toliko nevernikov h keršanski veri spreobernal; in je zraven tudi preserčno veselje in nebeško tolažbo občutil. Pa je vendar zmirom tako pripravljen bil, svojemu vikšemu pokoren biti, da je večkrat rekel, da bi bil precej Misijon zapustil, in bi bil k svojemu vikšemu šel, ko bi v sredi svojih misijonarskih opravil povelje dobil od svojega vikšega, da naj k njemu pride.

Velika je bila tudi pokoršina sv. Feliksa. Kakor hitro je zaslišal kako povelje svojih vikših, je precej bil pripravljen in voljen vse storiti, kar so zapovedali, če je bilo tudi še tako težko, sitno in veliko. Tako pripravljen je bil k pokoršini, da so se mogli njegovi vikši varovati, kedar je bil on pričujoč, da niso kaj rekli, kar je bilo povelju podobno, ker je sicer pokorni Feliks precej mislil, da mu je to zapovedano, in je kmalo začel po tem ravnati.

„Prava pokoršina se posebno v tem pokaže, kadar človek z veseljem in brez vsega izgovaranja še celó to stori, (po povelji svojega vikšega,) kar mu je zoperno, in kar mu kako časno škodo stori.“ — Tako piše sveti služabnik božji, Rodriguec.

Sv. Terezija je veliko za božjo čast in za zveličanje duš storila, in tudi veliko samostanov sezidala, ali vse je v pokoršini svojih vikših storila; in po svoji volji ni nikdar nič storiti hotela. — Enkrat je bila dobro delo za božjo čast in zveličanje bližnjega začela, in je z velikim prizadevanjem v temu delu dobro napredovala, kar ji dajo njeni vikši povelje, da naj to delo pusti: in pustila ga je precej, brez ugovarjanja.

O svetem Feliksu se bere, da je bil zmirom pripravljen svojo voljo, svoje želje in svoje spokorne dela opuštati iz pokoršine. — Včasih so pobožni kristjani močno navezani na kake posebne pobožnosti in spokorne dela in jih tudi na besedo spovednikovo ne opusté, ker mislijo, da bodo s tem veliko dušno škodo terpele, ter na poti pokore in keršanske popolnosti nazadevali, da bodo bližnjega pohujšali itd. — Sv. Feliks je zasluženje svete pokoršine bolj spoznal kakor tisti, kateri hočejo le po svoji volji dobre dela opravljati. Karkoli so mu njegovi vikši ali spovedniki storiti zapovedali, je storil; in kar so mu prepovedali, je opustil brez vsega ugovarjanja, in je bil zraven zmirom vesel in miren, ker je vedil, da je Bogu pokoršina bolj prijetna, kakor druge dobre dela. — Sv. Feliks je imel navado zmirom bos hoditi, za pokoro in iz ponižnosti. Ko je pa že star in slab postal, so njegovi tovarši vikšega prosili, da naj mu zapové, naj obut hodi. To

se mu je gotovo grozno britko zdelo, ker je močno želel, do konca svojega življenja v tem spokornem delu ostati; ali vendar se je precej obul, in ni nobene besede spregovoril, tudi ni nikoli popraševal, kdo je to misel vikšemu dal, in si ni glave mučil s tem, kaj bodo ljudje rekli, ki ga bodo videli, da zdaj več v taki pokori ne živi, kakor popred. — Ni čuda, da je pokoren kristijan na tako visoko stopnjo keršanske popolnosti in svetosti dospel.

„Kdor je zares pokoren, nobenega razločka med reči ne dela, in tudi ne pravi, da bi raji imel to, kakor drugo opravilo; zakaj resnično pokoren človek ne želi družega, kakor to zvesto in dobro opraviti, kar mu je zapovedano, (če le ni zoper božjo postavo).“ — Sv. Bernard.

Sv. Hieronim piše, da pri obiskovanji pušavnikov je videl pušavnika, ki je po zapovedi svojega vikšega vsak dan dvakrat velik kamen na ramo vzel, in ga je tri milje daleč nesel; in bilo je že osem let, od kar je to delal. Sv. Hieronim ga je vprašal, kako zamore tako nepotrebno in težavno reč tako dolgo opravljati. Pušavnik mu je odgovoril, da to s tako veselim srcem opravlja, kakor ko bi bilo še tako imenitno in častitljivo delo, zato ker mu je zapovedano. — Pokorne duše, pravi dalje sv. Hieronim, si pri Bogu veliko zasluženja zadobé, zakaj one njegovo voljo v pokoršini dopolnujejo. — In tudi pravi, ko je to videl, da je

želje do pokornega življenja v svojem sercu občutil, da je po tem tudi sam pušavnik postal.

„Kdor ima pravo pokoršino, ne spolnuje le volje prijaznega in prijetnega vikšega, kateri velikoveč s prošnjami, kakor z ojstrimi besedami zapoveduje, ampak se podverže tudi pod jarm vikšega, ki je ojster, hud in nevšečen, kteremu se nikoli vstreči ne more. To se pravi čisto vodo zajemati, ktera teče iz gerla železnega leva.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Frančiška Fremiod je večkrat rekla, da bi bila raji pokorna naj nevedniši in naj nižji sestri, ktera bi jo prav pokorila, in bi ji ojstro in hudo zapovedovala, kakor pa naj modrejša, naj boljša in naj vikša; *zakaj, kjer je manj stvarinega, tam je več stvarnikovega.* — To se pravi, da modremu in svetemu vikšemu smo že zavolj njegove modrosti in svetosti radi pokorni; kdor je pa nespametnemu in hudobnemu vikšemu pokoren, (v vsih rečeh, ktere niso zoper božjo voljo), je le zavolj Boga pokoren.

Sv. Atanazij spričuje, da so si samostanski ljudje v starih časih večidel ojstrejega in nevšečnega vikšega izvolili, kateri ni bil nikoli z njih djanjem zadovoljen, in jih je vedno svaril. In pravi, da bolj ko je vikši siten in nevšečen bil, bolj so mu bili z veseljem pokorni, ker so vedili, da bodo s tako pokoršino veči zasluženje pred Bogom imeli.

Sv. Katarina iz Bolonije je želela, da bi ji njena vikša zmirom z ojestrostjo zapovedovala, in da bi ji težavne dela dajala. Zakaj pokoren biti v lahkih in prijetnih rečeh, je večkrat rekla, je dobro; ali pokoren biti v težkih rečeh, in pokoren biti vikšemu, ki je nevšečen in ki z ojestrostjo zapoveduje, to napolni dušo z čednostimi, in jo z Bogom zedini.

„Dokler sam sebe ne premaguješ, in dokler tako daleč ne prideš, da ti bo vse enako, naj bo tvoj vikši kakoršen hoče; nikdar ne misli, da si v pravem duhovskem življenji vterjen.“ — Tako govori sv. Janez od Križa.

Sv. Frančišk Serafinski je rekel, da med velikimi milostimi, ki jih je od Gospoda prejel, je tudi ta, da je ravno tako pripravljen, naj mlajšemu in naj zadnjemu, ki je komaj eno uro v redu, pokoren biti, kakor naj vikšemu in naj starejšemu.

„Če hočeš resnično pokoren biti, ne smeš na imenitnost, ali na djanje in zadržanje svojega vikšega gledati, sicer boš božjo pokoršino za človeško zamenjal, ker boš vikšemu le zavolj tega pokoren, kar na njem vidiš, ne pa zavolj Boga, ki ga ne vidiš, ali ki ti po ustih tvojega vikšega zapeveduje.“ — Sv. Janez od Križa.

Naš Gospod Jezus Kristus nas uči, da je vsa oblast od zgoraj doli dana; in nam zapoveduje, da naj vikšim, posebno pa duhovskim učnikom pokorni bomo tudi takim, ki sami

niso zvesti služabniki božji, ki sami tega ne storé, kar drugim storiti zapovedujejo.*) — V takih okolišinah je pokoršina še bolj čista in Bogu dopadljiva, ker le iz vere in iz ljubezni do Boga izvira.

„Kedar ti tvoj vikši kaj zapoveduje, si precej misli, da ne govori on, ampak Bog; da tedaj vikši ni družega, kakor trobenta, skozi katero glas božji do tvojih ušes pride. Ta misel je ključ k pravi pokoršini, in po tej misli so zvesti služabniki božji tako radi pokorni, in ne delajo nobenega razločka med vikšimi, ampak so ravno tako pokorni naj zadnjemu, kakor naj imenitnišemu; in ravno tako tistim, ki niso pobožni, kakor tistim, ki so naj pobožniši; ker ne gledajo na imenitnost, ne na življenje vikšega, ampak vidijo v njem le Boga, kateri je zmirom in povsod ravno tisti naj svetejši in naj mogočnejši.“ — Oče Rodriguec.

Sv. Alojzij je spričeval, da se ne ve spomniti, da bi bil kdaj nar manjši zapoved svojih vikših prelomil. Njegova pokoršina je bila tako velika in ponižna, da je vratarju in naj zadnjemu služabniku ravno tako pokoren bil, kakoj naj vikšemu v hiši.

Sveta služabnica božja Serafina je imela včasih nevednega in nepremišljenega spovednika; ali vendar mu je bila ravno tako zvesto pokorna

*) Mat. 23. 3.

kakor naj modrejšemu in naj svetejšemu; in je večkrat rekla, kakor hitro spovednik ne zapoveduje pregrešnih reči, se mora enemu kakor drugemu pokoren biti.

„Če ti kdaj pridejo v glavo misli in skušnjave zoper pokoršino, nikaar jih ne poslušaj, dasiravno se ti zdi, da so te misli pravične; zaverzi jih ravno tako, kakor bi nečiste misli ali pa misli in skušnjave zoper sveto vero zaverigel.“ — Tako uči sv. Janez Klimak.

To je natanko spolnovala sveta služabnica božja Serafina. Njen spovednik ji je bil privolil, vsak dan k svetemu obhajilu iti; po tem je v drugo mesto šel, in Serafina je bila dolgo časa odločena od svojega pravega spovednika, ali pripušenje vsak dan k svetemu obhajilu iti, je še zmirom od svojega spovednika imela; zraven pa ji je bil priporočil, vsak dan duhovnega vprašati, če sme danes sveto obhajilo prejeti; ali duhoven ji je to velikokrat prepovedal; in ona mu je brez vsega ugovarjanja pokorna bila, dasiravno zveliko žalostjo, Posebno pa je enkrat pri sveti maši neizrečene želje imela do svetega obhajila; in zdelo se ji je, da Jezusa vidi, ki jo vabi k sveti mizi; ali vendar ni hotla pristopiti, ker je premislila, da to, ki Jezusa vidi, ki jo k sveti mizi vabi, je morda le zmota in skušnjava, duhovska pokoršina pa v tej reči ne more nikdar zmota biti.

„Ali veš, od kod to pride, da jih je veliko, ki imajo oblubo pokoršine in ki vsak dan veliko

del iz pokoršine storé, pa vendar nikdar prav v tej čednosti vterjeni niso? To pride od tod, ker ne premislijo, da volja njih vikšega je božja volja, in tedaj niso vselej zavolj Boga pokorni, včasih iz tega namena, in včasih iz drugega; in ker tedaj niso zmirom iz ravno tistega namena (zavolj Boga) pokorni, tudi nikoli ne morejo v pravi sveti pokoršini poterjeni biti.“ — Tako piše oče Rodriguec.

Sv. Marija Magdalena de Pazzi ni nikoli razločka delala med vikšimi, ampak je le zmirom mislila, da ji Bog po njih ustih govori; in ni iz nobenega drugega namena pokorna bila, kakor iz tega, da bi božjo voljo spolnila. Zatorej je tako rada in brez ugovarjanja vse storila, kar ji je bilo zapovedanega.

„Nikar nikdar ne premišljuj in ne sodi poveljev svojih vikših, zakaj so to in to zapovedali, in če bi ne bilo bolje, ko bi bili kako drugo povelje dali. To premišljevanje ni opravilo podložnega, ampak vikšega.“ — Tako uči sv. Hieronim.

Bil je pobožen šolar desete šole, kterege so si nekteri njegovih tovaršev radi od vikšega sprosili, da jih je spremljal, kedar so se sprehajati hodili. In tako se je prigodilo, da je včasih po trikrat ali štirikrat na dan moral na sprehod iti, včasih v veliki vročini. Eden njegovih tovaršev, kteremu se je pokoren mladeneč smilil, mu je rekel, da bi imel več previdnosti imeti in se bolj varovati, sicer bo zbolel, če bo tolikokrat ven hodil v taki vročini. Na to je pobožni mla-

deneč lep odgovor dal, ki je spominja vreden; rekel je namreč: Ljubi moj brat! previdnost moram tistemu pustiti, ki mi zapoveduje, jez pa družega nimam storiti, kakor pokoren biti.

Lepe zglede ponižne pokoršine je tudi sveta božja služabnica Serafina svetu zapustila, in spominja in posnemanja vredne so besede, ktere je ona navajena bila izrekati, da se je v sveti pokoršini bolj poterdila. Kedar ji je bilo namreč kaj težavnega in zopernega zapovedano, ni nikoli poveljev svojih vikših premišljevala, sodila ali zametovala, ampak pokleknila je pred podobo križanega Jezusa je njegove noge poljubila in rekla: *Pokoren je bil do smerti!*)* — Te besede so jo tako poterdile, da je precej vstala, in brez odlašanja storila, karkoli ji je bilo zapovedanega.

„Kdor hoče zares pokoren biti, ne stori zardosti, če le to opravi, kar mu je pod pokoršino zapovedano, ampak mora to tudi brez ugovaranja opraviti, in mora terdno verovati, da to, kar mu je zapovedano, je nar boljše in nar popolniši reč, ki se zamore storiti, dasiravno se mu zdi, ali dasiravno vé, da ni tako.“ — Tako uči sv. Filip Neri.

Ko bi nam kdo kako zares pregrešno reč zapovedal, bi je nikakor ne smeli storiti; ker to bi bilo zoper božjo voljo; in Bogu moramo

*) Fil. 2, 8.

bolj pokorni biti, kakor vsim ljudem.*) Sv. Filip Neri tukaj le od takih reči govori, ki so pripušene, pa same na sebi nepotrebne, včasih celo nespametne videti, in same na sebi zares brez zasluženja. Ali kedar so iz pokoršine za voljo Boga storjene, so dobre dela, in nam veliko zasluženja pridobé, če jih zvesto opravimo. In v takih rečéh se mora podložen kristjan svojemu vikšemu pokornega skazati brez ugovaranja, dasiravno misli, da je to povelje nespametno, ali vsaj nepotrebno.

V svetem pismu se bere, da je Jezus slepemu človeku oči z blatom pomazal, in mu rekel, da naj se gre v ribnik Siloe umit. Ta človek bi bil lahko rekel: To je bolj pripravno, pogled vzeti, kakor dati. Ali pokoren je bil besedi Jezusovi brez sojenja, in je zadobil pogled.

Nek samostanski vikši je imel navado, svojim podložnim (da jih je v ponižnosti in v pokoršini vadal), izgled samostanskega osla pred oči postavljati. Poglejte osla, jim je rekel, in posnemajte njegov izgled: Ne izvoli si sam tega, kar nosi; ne hodi po potih, po katerih on hoče; in ne počiva, kedar sam hoče, ampak stori, kar drugi hočejo. In tako ravná popolnoma po volji svojega stvarnika; toda brez vsega zasluženja, ker svojega stvarnika ne pozná.

*) Djanje Apost. 5, 29.

Vi pa, ljubi moji bratje, bote imeli neskončno veliko zasluženje, če bo vaša pokoršina ponižna, popolna in zavolj Boga storjena.

„Kdor v pokoršini živi, naj se božji previdnosti prepusti, da naj z njim ravná po višjim, kakor z merličem. Merlič nič ne vidi, ne sliši, se ne odgovarja, se ne pritoži, in nobenega razločka ne dela med to ali to rečjo, ampak se pusti prenašati in obračati, kamor kdo hoče in kakor hoče.“ — Tako govori sv. Ignacij Lojola.

Pokoršina ni le samostanskim ljudem, ampak vsim kristjanom sploh zapovedana; Bog nam vsim pravi, da mu je pokoršina bolj dopadljiva, kakor dar.*) — Kdor služi, naj bo svojemu gospodarju in svoji gospodinji v vseh rečeh, ktere niso zoper božjo voljo, ravno tako pokoren, kakor bi imel Bogu pokoren biti; in imel bo veliko zasluženja pri Bogu. Kdor pa ne služi, mora vsaj v duhovski pokoršini živeti. Duhovsko pokoršino je Jezus svojim poslušalcem in vsem kristjanom zapovedal, ker jim je rekel, da naj vse storé, karkoli jim bodo duhovski učeniški zapovedali.***) — Toraj je srečen tisti kristjan, kateri v svojem pridigarji in v svojem spovedniku ne vidi in ne sliši človeka, ampak Boga; in mu potem tudi pokoršino skazuje.

*) I. Kralj. 15, 22.

**) Mat. 23, 3.

Tretja jablana.

Poterpežljivost.

„Če se ti zdi, da do zdaj še nisi nič terpljenja prestati imel, je gotovo, da še nisi začel, pravi služabnik božji biti, zakaj sveti Apostelj Pavel pravi, da vsi, kateri hočejo pobožno v Kristusu Jezusu živeti, bodo preganjanje terpelili.“*) — Tako govori sveti učenik Avguštin.

Cerkvene zgodbe od prvih tri sto let po Kristusovi smerti in življenje svetnikov so polne zgledov, kateri poterjujejo te besede. — Kristus sam je moral pred terpeti, in po tem je šel v svojo čast.**) — Le po velikem terpljenju moremo priti v božje kraljestvo***), so Aposteljni prvimi in vsim kristjanom rekli.

„Ker nam je Sin božji le po velikem terpljenju zveličanje zadobil, nas po tem uči, da ni nobena reč na svetu Bogu tako v čast, in našim dušam v zveličanje, kakor voljno terpljenje.“

*) 2. Tim. 3, 12.

**) Luk. 24, 26.

***) Djanje Ap. 14, 21.

Zares je terpljenje iz ljubezni do Boga pot resnice, *pot zveličanja*. Kdor toraj zamore več terpeti, naj več terpi, in bo naj srečniši. Kdor se pa preveč terpljenja ogiblje, si ne bo nikoli veliko pridobil za večno življenje.“ — Tako piše sv. Terezija.

Ta svetnica je tudi v djanji skazala, kako visoko je terpljenje častila, in kako ga je želela. Kakor je posvetnem kristjanom življenje polno terpljenja zoperno, ravno tako je bilo sveti Tereziji življenje brez terpljenja zoperno. Toraj je zmirom Boga prosila, da naj ji terpljenje ali pa smert pošlje, ni ji bilo živeti brez terpljenja. — Bog nam daj, njene besede prav premisliti in njeno djanje posnemati.

„Ne želim še kmalo umreti in v nebesa iti, zakaj v nebesih ni nič terpljenja. Želim še dolgo živeti in terpeti za svojega preljubega Ženina. Ne želim le kratkega terpljenja, kakor so ga mučeniki prestali; ampak želim velik kup vsega hudega in zopernega: preganjanje, obrekovanje, nesreče in vse zopernosti in grenkosti, kolikor jih le zamorem prejeti.“ — Tako je rekla večkrat sv. M. Magdalena de Pazzi.

In kakor je govorila, tako je tudi mislila in ravnala. Bog je njene želje spolnil, in ji je dolgo in hudo bolezen poslal, v kateri je grozno veliko terpela; pa več ko je terpela, več je želela terpeti. V njeni zadnji bolezni ji je nekdo veliko krivico storil, ali ona je ni le s poter-

pežljivostjo, ampak tudi z veseljem sprejela; in je rekla, da je vesela, da ni še umerla, da ni te lepe priložnosti zgubila, krivico terpeti.

„Pot v nebesa je ozka. Kdor hoče po tej poti varno hoditi, mora iti prazen, in se mora na palico križa opirati; to je: ne sme svojega serca na posvetne reči navezavati, in mora pripravljen biti, vse iz ljubezni do Boga voljno terpeti.“ — Toko govori sveti Janez od Križa.

Zatorej je Jezus bogatemu mladenču svetoval, da naj vse svoje premoženje dá, ubogim in da naj po tem pride in za njim hodi. *) — Rekel je dalje: da kdor hoče za njim hoditi in za njim v nebesa priti, mora svoj križ *vsak dan* na ramo vzeti, in tako za njim hoditi. **)

Od nekega zvestega služabnika božjega se bere, da ga je Bog s posebnimi milostimi obdaroval, in da je v velikem miru, tolažbi in dušnim veselji živel, tako da se je začel bati, da morebiti na unem svetu ne bo nobenega veselja vžival, ker ga že na tem svetu tolikanj vživa, in da ga morebiti Gospod Bog ne ljubi. Prosil je tedaj Boga, da naj mu vse sladkosti in vse dušno veselje na tem svetu odvzame; in bil je uslišan, zakaj pet let ni nobene naj manjše tolažbe, nobenega razsvetljenja imel, ampak bil

*) Mat. 19, 21.

**) Luk. 9, 23.

je zmirom v velikih težavah in skušnjavah, in v vedni dušni suhoti; tako da se je že Bogu smilil, in Bog mu je spet tolažb in dušno veselje poslal. Ali ta spokorni kristijan se je v molitvi k Bogu obernil in mu je rekel: Gospod! nobenega veselja več ne želim na tem svetu, in ne želim, da bi v moje serce kedaj kaj družega prišlo, kakor ti, o moja ljubezen! Saj mi je to zadosti tolažbe in veselja, da se mi po tvoji presveti volji godi. -- Te besede so Bogu močno dopadle; in njegov služabnik zdaj na unem svetu večno veselje vživa, ker na tem svetu za časno veselje ni maral.

„O Gospod! kdor ti kaj dopadljivega stori, mu kako terpljenje za to poverneš. O kako veliko plačilo je to za tiste, ki te zares ljubijo, posebno kedar jim je dano, to prav spoznati.“
— Sv. Terezija.

Bil je služabnik božji, ki je veliko dobrega storil; ali dostikrat ni družega povračila za to imel, kakor zopernosti in opravljanje; in je vs: to kakor posebne milosti božje sprejel, rekoče Kedar vidim, da mi Bog na tem svetu nobenega plačila ne dá, sem vesel; zakaj to je znamnje, da mi za uno življenje vse plačilo hrani.

„O duše, ktere hočete zmirom v miru in tolažbi živeti, ko bi vedile, kako je Bogu terpljenje dopadljivo, in koliko se po terpljenji družega dobrega zadobi, bi nikdar v nobeni reči tolažbe ne iskale, ampak bi spoznale, da je

velika sreča, križ za Gospodom nositi.“ — Sv. Janez od Križa.

Sv. Vilhelm je lepe sanje imel, in bil je po tem močno v pcterpežljivosti poterjen. Videl je namreč angele, ki so neizrečeno lepo krono pletli, in jih je vprašal, za koga jo delajo. — Za-te jo delamo, so mu odgovorili; in kedar boš zadosti na svetu trpljenja prestal, bo dodelana. Vsako terpljenje, ki ga voljno poterpiš, je lep drag kamen v tvoji kroni.

Bog je bil sveti Tereziji razodel, da so mu naj prijetnejše tiste duše, ktere imajo naj več težav in terpljenja, če ga voljno terpé. In od tistega časa je ta svetnica do konca svojega življenja tako želela terpeti, da v nobeni reči ni večje tolažbe in veselja našla, kakor v težavah in v terpljenji; in kedar ni imela nič terpeti, je bila žalostna, in želela je umreti. Toraj je imela pregovor: Gospod, daj mi terpeti ali umreti.

„Več je vredna unča voljnega terpljenja, kakor sto tisuč funtov molitve. Več je vreden sam dan na križu, kakor sto let v pobožnosti in v drugih dobrih delih. Več je vredna minuta v zopernosti, kakor nebeško veselje pokusiti.“ Pravi sveta služabnica božja: Marija Viktorija.¹

Sv. Angela bilaje vprašana, kako zamore težave in zopernosti s takim veseljem sprejeti in preterpeti; odgovorila je: Verjemite mi, da nič prav ne spoznamo, kako je voljno ter-

pljenje imenitno in zaslužljivo: zakaj ko bi to prav spoznali, bi si drug drugemu terpljenje iz rok terkali.

„Boljši je, en sam krat iz serca reči: *Hvala Bogu* ali *Bog bodi češen in zahvaljen!* v terpljenji in v zopernostih, kakor tisuč zahvalnih besedi izreči v sreči in v veselji.“ — Tako piše Pater Avila.

Sv. Frančišk Serafinski je posebno v eni svojih boleznih velike telesne bolečine terpel. Ko je to njegov tovarš videl, mu je rekel, da naj Boga prosi polajšanja njegovih bolečin. Ali sv. Frančišk je glavo priklonil in odgovoril: O Gospod! zahvalim se ti za te bolečine, ki jih terpim, in prosim te, da mi jih pomnožiš, če je tvoja sveta volja. In ktera reč na svetu bi mi zamogla bolj prijetna biti, kakor mi je to, da me terpeti pustiš brez polajšanja; zakaj ravno to jez bolj želim, kakor vse druge reči na svetu.

„Ko bi ti Gospod Bog dal moč, mertve k življenji obujevati, bi ti veliko menj dal, kakor kedar ti da kaj terpeti. Zakaj ko bi ti dal moč, čudeže delati, bi ti njegov dolžnik postal, kedar ti pa terpeti dá, on tvoj dolžnik postane. — In ko bi tudi nobenega družega zasluženja v terpljenji ne bilo, kakor le, da kaj prestopiš za tistega Gospoda, ki te ljubi, ali bi ne bilo že to zadosti veliko plačilo? Kdor ljubi, razume, kaj pravim.“ — Tako piše sv. Janez Krizostom.

Ta svetnik je tako dobro spoznal, koliko je pred Bogom vredno keršansko poterpljenje v težavah, da je rekel, da ne časti toliko svetega Pavla zamaknjenega v tretje nebesa, kakor zapertega v ječi. In pravi, da (bi si izvolil, v ječi terpeti,) ko bi mu bilo na izvoljo dano, v nebesih z angeli, ali pa s svetim Pavlom v ječi biti. — Srečna duša, ktera tako spozná, kakor ta svetnik, da čim več kristjan na tem svetu voljno preterpi, bo tem večje njegovo veselje v nebesih.

Življenje kolikor mogoče brez greha, Bogu zeló dopade; še bolj dopadljive so mu dobra dela; ali naj dopadljiviši in naj prijetniši mu je voljno poterpljenje v težavah. Jezus je brez vsega greha živel, je vedno dobre dela opravljal, in je zraven neizrečeno veliko težav voljno preterpel. Kdor tedaj, kolikor mogoče, brez greha živi in dobrega stori, kolikor zamore, že nekoliko Jezusa posnema; kdor pa še zraven vse svoje težave in zopernosti voljno preterpi, ga tako popolnoma posnema, kolikor je človeku na svetu mogoče.

„To bi se imelo za veliko nesrečo spoznati, kedar kakemu človeku, ali kaki celi družini vse po volji gre, in ko nima celo nič iz ljubezni do Boga terpeti. Gotovo je, verjemite mi, da človek, ali cela družina, ki nima nič terpeti, in ki ga vsi ljudje hvalijo, je blizo padca.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Kako je ta svetnik o tem, kar tukaj pravi, sam prepričan bil, spričuje sledeča dogodba. Duhovni njegovega reda so dolgo časa mirno živeli, in vse njih časno blago se je množilo. To je serce sv. Vincencija žalilo, zato ker je vedel, da Bog tistim veliko terpljenja pošilja, ki jih ljubi. Večkrat je tedaj Boga za-se in za svoje duhovne prosil, da naj jih nikar ne pozabi in ne zaverže. Bog ga je uslišal, in je pripustil, da je njegov red veliko časno škodo in zgubo terpel. Ko je sv. Vincencij to zvedel, je prišel z veseljem to novico svojim duhovnom oznanit, in jim je rekel, iz tega se vidi, da jih Bog še ni pozabil, ker jih zdaj spet obiskat pride, in pri tej priložnosti jim je povedal, da neki svet star mož je bil zmirom bolehen in je imel veliko terpeti, pa je vse z veseljem in tudi voljno preстал. Potem se je pa prigodilo, da celo leto ni nobene bolečine in težave občutil, in bil je močno žalosten, ker se je bal, da bi ga ne bil Bog zapustil in zaverigel, ker ga ni več obiskat prišel.

Zvesti služabnik božji, Pater Avila, je bil na nagloma po noči zbolel, ko so bili že vsi zaspali, in njegove bolečine so se pomnožile, da je mislil, da bo moral umreti, pa vendar ni hotel nobenega poklicati, ker je bil terpljenja vesel. Ali na zadnje so njegove bolečine tako velike postale, da je začel Boga prositi, da naj mu jih polajša, in kmalo po tem je zaspal, in zjutraj, ko se je zbudil, ni nobene bolečine več

občutil. Ko je to videl, mu je bilo močno žal, da je Boga polajšanja prosil, ker bil je s tem zgubil lepo priložnost terpeti.

„Nobena reč nam ne more toliko gotove tolažbe dati, kakor terpljenje in zopernosti; zakaj terpljenje nas Kristusu, Gospodu našemu, podobne stori, in ta podobnost je naj gotovejše znamenje, da smo izvoljeni za nebesa.“ — Sv. Vincencij.

Nobeden ni te resnice bolj spoznal, kakor sv. Andrej apostelj. Ko je križ zagledal, na katerem mu je bilo umreti, je z veseljem zaklical: O križ! kolikanj sim te želel, kolikanj ljubil, kolikanj iskal! Glej, zdaj pridem k tebi poln tolažbe in veselja. Vzemi me ljudem in daj me mojemu Učeniku, da me po tebi prejme, ker me je na tebi odrešil.

„Naj očitnejše znamenje, iz kterega se zamore spoznati, če je kdo svet in iz števila izvoljenih, je to, kedar lepo živi, zraven pa veliko zapušenja, težav in zopernosti terpi.“ — Tako pravi sv. Alojzij Goncaga.

Ker je sv. Ignacij tako svet in Bugu prijeten bil, so povsod težave in zopernosti za njim hodile; tako da včasi, kedar njega v kakem kraji ni bilo, je vse po sreči šlo, in njegovi tovarši so mirno živeli; kedar je pa on v hišo prišel, je kmalo kako terpljenje za njim prišlo.

Sv. Terezija je bogatega kupca ubogajme prosila; in kupec, ki je bil pobožen mož, dal ji je, kar ga je prosila, in se ji je priporočil,

da naj za-nj moli. Sv. Terezija je to storila, in potem mu je rekla, da njegovo ime je v knjigi večnega življenja zapisano; in v znamenje, da je to resnično, mu v prihodnje nobena reč ne bo šla več po sreči. In zgodilo se je tako. Vse njegove ladije so se mu potopile, in vsa njegova kupčija je bila pokončana. Ko so njegovi prijatli to videli, so mu pomagali, in so mu tudi ladjo kupili; ali tudi ta ladija se je v kratkem potopila, in kupec se je radovoljno v ječo dolžnikov podal. Njegovi prijatli pa, ki so njegovo pobožnost in nedolžnost poznali, so ga iz ječe rešili. Po tem je v revšini, toda zadovoljno in Bogu hvaležen živel in je v svetosti umerl.

„Če ti Bog veliko terpljenja daje, je znamenje, da te je za kako veliko reč namenil, in te hoče svetega storiti. In če želiš, svetnik postati, ga še sam prosi, da naj ti veliko terpljenja daje. Zakaj ni boljšega lesa za ogenj svete ljubezni, kakor je les križa, kterege se je Kristus poslužil pri svoji veliki daritvi neskočne ljubezni.“
— Sv. Ignacij Lojola.

Egiptovski Ježef je imel veliko terpeti po nevošljivosti svojih bratov, in po hudobiji nečiste žene svojega gospodarja v Egiptu. Ali ravno po tem terpljenji ga je Bog tako visoko povzdignil. — In če Bog človeka na tem svetu po terpljenji ne povzdigne in srečnega ne stori, ga bo pa na unem svetu bolj obilno poplačal.

Voljno poterpljenje nikdar svojega plačila ne zgubi.

Sv. Terezija, katero je bil Bog za tako visoke reči namenil, je imela grozno veliko terpeti. Nekteri so mislili, da je od hudobnega duha preslepljena; drugi so jo zasmehovali za volj njenega razsvetljenja in njenih posebnih milosti; nekteri so prosili duhovne, da naj roke na-njo položé in naj za-njo molijo, ker so mislili, da je od hudobnega obsedena; drugi so jo hudo tožili pred duhovsko gosposko i. t. d. In koliko zopernosti, težav, preganjanja in zaničevanja je morala prestati, preden je dodelala samostan, katerih je zidala dva in trideset.

„Ni boljšega znamenja, po katerem se razloči slama od dobrega zernja v božji cerkvi, kakor je zopergovorjenje, terpljenje in zaničevanje. Kdor v tem stanoviten ostane, je dobro zernje; kdor se pa vzdigne, je slama, in toliko lahkeji slama, kolikor se bolj na kviško vzdiguje, to je, kolikor se bolj jezi, in kolikor bolj prevzetno odgovarja.“ — Tako piše sveti učenik Avguštin.

Imeniten gospod je bil prišel prosit svetega škofa Frančiška Salezija, da naj dá dobro župnijo duhovnemu, ki se je bil temu gospodu priporočil. Sv. Frančišk mu odgovori, da je sklenil, župnijo tistemu dati, kateri bo naj boljši opravil spraševanje, h kateremu so vsi tisti poklicani, ki želé župnijo dobiti; da naj tedaj tudi njegov duhoven k spraševanju pride. Na

tem se je gospod močno razjezil, in je začel zaničljivo in razžaljivo govoriti; ali sv. Frančišk ni nič zameril, in je z veliko poterpežljivostjo in krotkostjo govoril. Ta gospod pa, ki je bil posveten, je še več razžaljivih besedi škofu rekel, in je po tem v veliki jezi ven šel. — Vse to je videl in slišal bogaboječ prijatelj svetega Frančiška, in se je čudil, kako je zamogel škof toliko razžaljenja tako poterpežljivo prestati. — Nikar se ne čudi, mu je po tem sv. Frančišk rekel, da me besede tega gospoda niso nič razžalile, zakaj premislil sem, da teh besedi ni on govoril, ampak le njegova jeza. Kedar ni v jezi, je moj dober prijatelj; in vidil boš, da ravno moje poterpljenje mu bo priložnost dalo, da se bo še pred spoznal in skesal. — Na to ga je njegov prijatelj vprašal, če ni nič nevolje občutil, ko mu je gospod tako razžaljive besede govoril; in sv. Frančišk mu je odgovoril, da ni hotel poslušati svoje nevolje, ampak da je precej začel premišljevati dobre lastnosti tega gospoda, kateri je dozdej zmiraj njegov dober prijatelj bil. — Kmalu po tem se je gospod spoznal, in bilo mu je tako žal, ker je svetega škofa tako zaničeval, da je prišel in se je s solzami k njegovim nogam vergel in ga odpušanja prosil. Po tem je bil njegov bolj zvesti prijatelj, kakor poprej.

„Pravega keršanskega duha ima, kdor ima raji terpljenje, suhoto, zopernosti in težave, ka-

kor pa tiste sladke in prijetne občutke; ker vé, da kristjan z voljnim poterpljenjem za Kristusom hodi, in sam sebe zatajuje; in ravno to nam je Kristus posebno priporočil.“ — Sv. Janez od Križa.

Sv. Katarina iz Siene je imela pravega keršanskega duha, zakaj tako je želela terpeti, da je večkrat rekla, da nobena reč je tako ne veseli in ne tolaži, kakor terpljenje; in da je njeno serce po terpljenji tako polajšano, da, ko bi dolgo časa nič terpeti ne imela, bi se ji življenje grozno pusto in dolgočasno zdelo. Tudi je rekla, da, ko bi ji Bog na izvoljo dal, ali precej umreti in v nebesa iti, ali pa še nekaj časa na tem svetu živeti in terpeti, bi raji terpljenja izvolila; zakaj terpljenje neizrečeno pomnoži nebeško krono.

Bila je spokornica, ki je neizrečeno želela terpeti; in dasiravno je bila močno bolna, je zmiraj na tléh ležala, in kamen pod glavo imela, in je bila s svojim spokornim oblačilom ogernjena. Včasih je posebno hude bolečine povsem životu občutila in je iz serca k Bogu zdihovala, pa le iz hvaležnosti. Neki božji služabnik, ki je videl, koliko terpi, je Boga prosil, da naj ji bolečine odvzame; in Bog ga je uslišal ter spokornici zdravje dal. Ko je pa ona to zvedela, je poročila božjemu služabniku, da naj nikar več Boga za njo ne prosi, da bi ji Bog zdravje dal, ker je raji bolna kakor zdrava.

„Tisti kristjani, ki so do popolnosti dospeli in posebno tisti, ki poznajo, pravo notranjo molitev nikoli Gospoda ne prosijo, da bi jih težav in skušnjav rešil, temuč jih le še želé, in jih radi imajo, kakor posvetni ljudje radi imajo zlato in drage kamena ker vejo, da s tem bogati postanejo.“ — Sv. Terezija.

Kedar je sv. Frančišk Ksaveri kaj terpeti imel, je tako molil: Gospod, nikar mi ne vzemi tega križa, drugači ne, če mi večjega daš namesti tega.

Poljubi večkrat in iz serca križe, ki ti jih Gospod Bog pošilja, in ne glej, kakošni so; zakaj bolj ko so zaničljivi in zoperni, bolj zaslužijo *križi* imenovani biti. Naše zasluženje v križih ne pride iz velikosti križa, ampak iz tega, kako ga nosimo; zakaj včasih je več zasluženja v poterpežljivim prenašanji malega in lahkega križa, kakor v prenašanji velicega in težkega; zakaj lahki križi so bolj skriti in menj čislani, so tedaj menj prijetni našemu nagnjenju, po katerem le očitne velike reči išemo.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezij.

Ravno ta svetnik je vse svoje velike in majhne križe s pravo keršansko poterpežljivostjo prenašal. Ko je kam šel po svojih opravilih, se ni nikoli pritoži zarad mraza ali vročine ali vremena; tudi ni imel navade pritožiti se zarad jedi, ki so jih pred-nj postavili, ampak vse je zadovoljno prejel, kakor iz božjih rok; še vesel je bil, kedar je bil včasih slabo postre-

žen, in je naj slabejši reči za-se izvolil, kedar je le mogel.

O pobožnem mladenču se bere, da je že blizo smerti bil, in ko so duhovni njegovo dušo Bogu priporočevali, je oči odperl in okoli stoječim rekel: Ljubi moji bratje! meni se zdaj ravno tako zdi, kakor človeku, ki gre v semenj, in z malo denarjem veliko blaga kupi. Glejte, brez zasluženja bom zdaj božje kraljestvo prejel za tako malo terpljenja, ki sem ga na svetu voljno prestal. — In po tem je mirno v Gospodu zaspal.

Sv. Janez Klimak pripoveduje o spokornem mladenču v pušavi, kterega so njegovi vikši grozno ojestro deržali, in tudi njegovi tovarši ga vedno zaničevali. Ko je sv. Janez vidil, kako mladeneč po nedolžnem terpi, se mu je smilil, ter ga je miloval in tolažil. Mladenič pa mu je odgovoril, da je terpljenje njegovo naj večji veselje, in njegovi tovarši ne ravnajo tako slabo z njim iz hudobije, temveč po božjem pripušenji, zato da ima priložnost se v poterpežljivosti vaditi, in svojo dušo čistiti, ker le z ognjem se zlato čisti. — Dve leti po tem je ta mladenič na smertno posteljo prišel in je Boga in svoje tovariše zahvalil, da so mu priložnost dajali terpeti. Po tem je s terdnim upanjem večnega zveličanja svoje časno življenje dokončal.

„Ko bi mi prav spoznali, koliko zasluženja je v voljnem poterpljenji boleznim, bi jo vsele

z ravno takim veseljem prejeli, s kakoršnim se naj veči dobrote prejemajo; brez godernjanja in brez nejevolje bi jo preterpeli.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik je dobro spoznal, koliko zasluženja je v keršanski poterpežljivosti; zatoraj je vse svoje dolge in hude boleznini ne le s poterpežljivostjo, temveč tudi z veseljem prestal. Včasi je bil tako bolan, da ni mogel nobenega uda ganiti, po dnevi in po noči ni počitka imel, pa je bil vendar zmirom vesel in prijazen, kakor v zdravji. Nikdar ni bilo slišati iz njegovih ust besede zoper svoje bolečine, temveč vedno je Boga hvalil, da mu tako velike milosti in dobrote daje. Kedar je prav hude bolečine občutil, se je k podobi križanega Jezusa obernal, in ga prosil, naj mu milost dá, iz ljubezni do njega vse voljno preterpeti. Kedar je moral od svojih bolečin govoriti, je govoril tako, da je bilo videti, da se mu vse premajhine zdé, rekoč: Moje terpljenje ni nič proti temu, kar sem terpeti zaslužil, in proti temu, kar je Kristus zavolj mojih grehov terpel. — Posebno je pa v nogah dolge in hude bolečine občutil; več ko štirideset let so bile njegove noge zmirom otekle in ranjene, in moral jih je zmirom obvezane imeti. Ko jih je eden njegovih duhovnov videl, je rekel: Ah, gospod, kako težavne in zoperne morajo te bolečine biti! — Na to je sv. Vincencij precej odgovoril: Zakaj praviš, da je Božje delo zoperno? kakor da bi Bog ne

storil prav, da terpljenja pošlje nevrednemu grešniku. Bog ti odpusti, kar si rekel. V Kristusovi šoli se ne sme tako govoriti. Kaj ni to po pravici, da grešnik terpi zavolj svoje hudobije? in da Gospod Bog z nami ravna po svoji sveti volji?

Sv. Feliks je velikokrat neizrečene bolečine terpel. Zdravnik, ki je bil k njemu poklican, in ki ga je poznal, da je velik služabnik božji, mu je, ko je bil v naj hujših bolečinah, rekel: Prosi Boga v presvetem imenu Jezusa, da bi ti odvezel te bolečine. — Ali sv. Feliks mu je odgovoril: Kako govoriš! kaj tako mi svetuješ? Kaj misliš, da bom Boga prosil, naj mi odvzame bolečine, s katerimi me on obiše? To niso bolečine, to so nebeške rože, ktere v nebeškem raji rastejo in nebeški Oče jih svojim otrokom pošilja. — In po tem je začel božjo dobroto hvaliti, da tako ljubeznjivo z njim ravna.

„Nekteri kristjani so žalostni in se pritožijo, kedar so bolni, ne zavolj svojega lastnega terpljenja, temveč zavolj tega, ker svojim ljudem težavo in nadležnost delajo s svojo boleznijo; in ker ne morejo svojih dolžnost in drugih dobrih del opravljati, in tudi ne prav moliti, kedar so bolni. — To je pa le zmota; zakaj kar zadeva nadležnost, ki jo bolnik drugim ljudem stori, se mora premisliti, da je prav poterpežljiv, hoče le to, kar Bog hoče, in kakor Bog hoče. Kar zadeva opravila in dobre dela,

je premisliti, da en sam dan v terpljenji, če se voljno preterpi, je več vreden, kakor cel mesec truda in dela. Kar pa molitev zadene, premislimo to: Kaj je boljši, na križi biti z Jezusom, ali pa pod njegovim križem stati, in njegovo terpljenje na križu premišljevati? — Ako pri tem Bogu darujemo svojo bolezen, če premislimo, da po njegovi volji in zanj terpimo, in se njegovi sveti volji radovoljno podveržemo, to je gotovo naj boljša molitev.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezij.

Sveti Aldegundi je bil Bog na znanje dal, da bo skoraj umerla; prosila je tedaj Gospoda, da naj ji kako težko in hudo bolezen pošlje, preden j o iz sveta pokliče. Bog jo je uslišal in ji veliko bolezen poslal, v kateri je neizrečeno hude bolečine terpela, ali več ko je terpela, bolj je bila Bogu za to hvaležna, in je rekla, da bolj ko se bo njena duša v ognji terpljenja očistila, ložje se bo proti nebesom povzdignila.

Sv. Frančišk Serafinski je zraven drugih boleznim in bolečin tudi grozno velike bolečine v očeh terpel, pa je zmirom Boga častil in hvalil, in ga je le prosil, da naj mu poterpežljivost dá, in ga v svoji sveti službi ohrani. Na to mu je Gospod odgovoril: Bodi vesel, Frančišk! veselje večnega življenja te v nebesih čaka, in to tvoje terpljenje naj ti bo za aro.

Sv. Vincencij, ko je bil močno bolan, ni moral svojih vsakdanjih duhovskih molitev oprav-

ljati, pa je vendar zmirom molil, to je, svoje misli je zmirom k Bogu povzdigoval, svojo voljo je zmirom v božjo voljo vdajal, in se je vedno z zaupanjem, z ljubeznijo in hvaležnostjo Bogu izročeval. To vse je ob kratkem, pa pogosto opravljal.

„Dobro premislite, da pred Bogom več zaslužimo v enem samem dnevu s terpljenjem, ki nam ga Bog pošlje, ali ki nam ga bližnji stori, kakor v desetih letih s terpljenjem, ki si ga *sami* izvolimo.“ — Tako piše sv. Terezija.

Spokorni služabnik božji Henrik je lepo živel, in je svoje meso vedno križal s spokornimi deli: ali vse to je po svoji lastni volji opravljal, in od svojega bližnjega nič ni terpeti imel. Njegovo življenje je bilo sicer Bogu močno dopadljivo, ali Bog mu je vendar na znanje dal, da bo od sedaj še več zasluženja imel, ker bo njegovo terpljenje od drugih ljudi prišlo; zakaj do sedaj se je le sam sebe bičal in križal, odsihmal ga bodo pa hudobni jeziki bičali in križali. — To se je tudi zares zgodilo, in ker je voljno preterpel preganjanje in zaničevanje, ki ga je moral od hudobnih jezikov prestat, je s tem veliko bolj Bogu dopadljiv postal, kakor z svojo oestro pokoro.

„Kdor je zares poterpežljiv, ne gleda na to, kako dolgo in koliko mora terpeti, in tudi ne preišljuje, kdo mu terpljenje daje, ali je njegov vikši, ali njegov tovarš, ali njegov podložan; ali je sveti, ali hudobni duh; ampak le v

to misli, da bi vse voljno poterpel.“ — Pravi Tomaž Kempčan.

Dva pušavnika sta skupaj živela, eden mlad, eden star. Pridno sta delala, in kedar je bilo kaj storjenega, je stari pušavnik izdelke v mesto nesel, jih prodal, denarje zapravil, in zvečer svojemu mlademu tovaršu komaj kosec kruha prinesel. Mladi pušavnik je krivico in težavo voljno prenašal, in ni nikoli nič svojemu tovaršu zavolj tega rekel. Tri leta je tako terpel; na zadnje se mu je že prehudo zdelo, njegovo oblačilo je bilo že raztergano, in bil je že ves slab vsled stradanja; začel je tedaj premišljevati, ako bi smel z dobro vestjo svojega malopridnega tovarša zapustiti. Med premišljevanjem mu Bog naznani, da naj le še malo časa poterpi, ker bo skoraj ta svet zapustil. To je mladi pušavnik svojemu staremu tovaršu povedal, ali ta mu ni nič verjel. Drugi dan je poterpežljivi mladeneč v božji mi-osti umerl; stari pušavnik pa se je tako prestrašil, da se je resnično svojih grehov skesal in začel spokorno živeti.

„Gospod Bog nam pošilja terpljenje in bolezn, da nam s tem priložnost daje, tiste neizrečeno velike dolgé poplačati, ki jih pred njim imamo. Zato pa tudi kristjani, ki imamo kaj premislika in spoznanja, vse terpljenje voljno prenašajo, ker bolj gledajo na dobiček, ki ga pri tem imajo, kakor na težave, ki jih prestopé.“ — Tako pravi sv. Vincencij Ferreri.

Ravno ta sveti govornik je to v lepi priliki pokazal. Bil je kralj, je rekel, ki je imel dva dolžnika, ktera mu nista mogla dolgovo poplačati, in jih je tedaj ukazal v ječo zapreti. Ker je bil pa kralj usmiljenega serca, je napolnil dve mošnji z denarji, in je toliko v vsako mošnjo djal, kolikor mu je bil vsak dolžan. Po tem je šel v ječo obiskat svoja dva dolžnika, in je v vsacega dotično mošnjo z vso močjo vergel, tako da sta velike bolečine občutila. Eden dolžnikov se je precej hudo ujezil, je mošnjo z nogo od sebe sunil, in je ni hotel pogledati. Njegov tovarš pa je bil bolj pameten in premišljen, je kmalo spoznal dobroto svojega kralja, in dasiravno je velike bolečine občutil, je mošnjo s hvaležnostjo pobral, in je ravno toliko denarjev v nji našel, kolikor je kralju dolžan bil. Po tem je precej svoj dolg plačal, je bil iz ječe rešen in je pri kralju zopet milost dosegel. Ta prilika ne potrebuje razlaganja, vsak jo lahko ume. — Bog daj, da bi vsi, ki smo dolžniki Božji, vse terpljenje, ki ga usmiljeni Bog na nas verže, voljno in hvaležno prejeli in prestali; zakaj to so tisti denarji, s katerimi naj ložje poplačamo dolgove, ki smo jih pri Bogu s svojimi grehi storili.

„Nikar ne bodi nevoljen zavolj ugovaranja, zakaj to nam priložnost daje lepe čednosti v dejanji skazovati, ki nam jih je Gospod priporočil. Verjemite mi, da se prave čednosti

ravno tako malo v mirnem prijetnem življenji izredé, kakor dobre ribe v mirni vodi, v mlakah. — Kako zamoremo lepše pokazati svojo ljubezen do Boga, ki je toliko za nas terpel, kakor z voljnim poterpljenjem v težavah in zopernostih?“ — Pravi sv. Frančišk Salezij.

Spokorni služabnik božji v svojih težavah misli, da mu Jezus Kristus na strani stoji, in mu pravi: Moj brat si, ali te ni sram, tako malo težavo z nejevoljo terpeti, ker sem jez tolikanj za-te terpel.

Lep zgled stanovitne poterpežljivosti v zopernostih nam je zapustil sv. Filip Neri, ki je posnemanja vreden. Ta svetnik je stanoval v Rimu blizu cerkve sv. Hieronima, je tedaj v tej cerkvi maševal in spovedoval. Ker je tako sveto in spokorno živel, je imel zmirom grozno veliko ljudi za spoved, tako da so cerkveni služabniki nejevoljni postali, so ga če dalje bolj sovražili, in so si močno prizadevali, ga iz tega kraja pregnati. Včasih, kedar je hotel iti maševati, mu niso hotli mašnega oblačila dati; včasih so mu kelih in mašne bukve skrili, da ni mogel maševati; in pri vsaki priložnosti so mu kako razžaljivo besedo rekli. Ta svetnik jim pa ni nikoli nič hudega odgovoril in temveč nikoli videti dal, da je nevoljen, ali da zameri, in jim je bil zmiraj dober in prijazen. Njegovi prijatelji so ga večkrat prosili, naj ta kraj zapusti, in drugam gre, kjer bo lahko bolj mirno

živel. Sv. Filip pa jim je odgovoril, da neče križa od sebe vreči, ki mu ga je Bog naložil; in je tedaj zmiraj pri tej cerkvi ostal. Na zadnje, ker je videl, da so služabniki te cerkve zmiraj bolj nejevoljni in sovražni proti njemu, je Boga prosil, da naj mu spoznati dá, kaj mu je storiti, in da naj mu stanovitno poterpežljivost dá. In na to mu je Bog na znanje dal, da mu bo dal pravo poterpežljivost, toda si jo mora s prenašanjem teh svojih križev zaslužiti. — Po tem je če dalje bolj poterpežljiv postal, tako da je posebno veselje občutil, kedar mu je kdo kaj razžaljivega ali zopernega storil ali rekel, ter je svoje zopernike le še bolj ljubil, kakor druge ljudi, in nikdar ni o njih hudega govoril; tudi ni terpel, da bi bil kdo drugi hudo o njih govoril, temveč zagovarjal jih je in njih dobre lastnosti skazoval. Cerkev sv. Hieronima mu je na zadnje tako prijetna in ljuba postala, da je celih trideset let v nji ostal; in bi bil ostal tudi do smerti, ko bi mu ne bili sveti oče papež sami zapovedali, drugam iti.

„Učite se terpeti iz ljubezni do Boga, ne da bi ljudje zato vedeli.“ — Pravi sveta Terezija.

Skrito, radovoljno in le Bogu znano terpljenje mu je gotovo naj bolj dopadljivo; zakaj tako terpljenje je čisto in keršansko, ker pride le iz ljubezni do Boga, in ne iz lastne ljubezni,

ktera včasi preganja tudi nevernike, ki Boga ne poznajo, da veliko, očitno terpljenje s prečudno poterpežljivostjo in stanovitnostjo prestopje, ker vedo, da si bodo s tem veliko posvetno hvalo in čast pridobili. — Kar je Jezus o drugih dobrih delih rekel, to velja tudi o poterpežljivosti, da že na tem svetu svoje plačilo zadobi, kdor zavolj ljudi dobre dela opravlja, in ga tedaj od Boga ne bo prejel; kdor pa na skrivnem, le zavolj Boga, kaj dobrega stori, bo pri Bogu večno plačilo zadobil. *)

Zvesti božji služabnik je veliki petek Kristusa prosil, naj mu milost dá, kaj zanj terpeti. Njegova prošnja bila je uslišana, in občutil je po tem ves čas svojega življenja po vsem životu hude bolečine. S serčnim veseljem je vse bolečine prestal, in nikoli se ni pritožil. En samkrat se je spozabil, in je svojemu prijatelju na vprašanje, kako se počuti, razodel, da samo v glavi ne, drugod pa po vsih udih vedno bolečine občuti. Ali komaj je bil to izrekel, se je neizrečeno kesal besedi, in storil je obljubo, nikdar več o svojih bolečinah govoriti, drugači ne, kakor ko bi bila božja volja, da bi jih moral komu razodeti.

Sv. Klara je bila osem in dvajset let hudo bolna; in ves ta čas je ni bilo nikoli

slišati, da bi se bila pritožila zavolj svojih bolečin, temveč velikokrat je Gospoda za-nje zahvalila.

O svetem služabniku božjem Štefanu se bere, da je bil hudo bolan: in njegov tovarš, ki mu je stregel, mu je jed pripravil in je pzmoti namesto laškega olja lanenega vzel, da je jed zabelil. Ko je to jed bolniku prinesel, jo pokusi, pa ni je mogel jesti, ker je bila pregrenka, ali vendar ni celó nič rekel. Drugi dan je zopet ravno tako jed pripravil, in bolnik je zopet ni mogel jesti, pa je le poterpel, in je bil vesel, da je priložnost najdel, kaj terpeti. — Ali njegovemu tovaršu se je čudno zdelo, da bolnik noče nič jesti, je tedaj sam jesti začel, da bi v bolniku okus do jedi obudil; kar spozna svojo zmoto, kar mu je neizrečeno težko djalo; bolnik pa ga je tolažil rekoč: Bog je zmoto pripustil, da mi je priložnost dal, terpeti. Čast in hvala mu bodi!

„Kdor želi popolen biti, se mora dobro varovati, da ne reče: Prav sem ravnal; to in to se mi po krivici zgodi. — Zakaj če le tisti križ voljno prenašati hočeš, ki se na pravico opira, ne boš popolnosti zadobil. — Sv. Terezija.

Svetemu Vincenciju je škof opravilo ukazal, in on je precej začel povelje škofovo zvesto spolnovati. Nekteri duhovni pa, ki niso

vedeli, da mu je bilo to po škofu zapovedano, so se, ker jim to ni bilo všeč, pri ravno tem škofu pritožili; in škof je bil pozabil, da mu je bil on to storiti ukazal. Tedaj je poklical Vincencija, in ga je vpričo vseh tistih duhovnov hudo posvaril. Ali sv. Vincencij ni nobene, besede odgovoril, in je v sercu vesel bil to krivico terpeti. — Nekaj časa po tem se škof spomni, da je bil sam sv. Vincenciju to opravilo ukazal, zavolj kterega ga je po tem tako po nedolžnem kregal, in je veliko poterpežljivost in ponižnost tega božjega služabnika spoznal.

Ko bi mi svoje težave vselej s keršanskimi očmi pogledali, in ko bi se iz našega uma popolnoma vzdignile tiste posvetne megle, ktere zaderžujejo luč vere, da ne more do dna naše duše posvetiti, bi se pač srečne spoznali, kedar bi nas ljudje opravljali, in rekli bi, da smo leni in nevedni, da smo neprijazni ali celo pregrešni. — Ali ni velika sreča, kedar kaj dobrega storimo, in ko smo zavolj tega preganjani, ker Kristus je rekel, da so srečni, kateri preganjanje terpe zavolj pravice.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Ko je Pater Alvarez zvedel, da je nekdo raznesel gerdo opravljanje zoper njega, se je močno razveselil, in ker se je tisti, ki mu je to novico prinesel, začudil, mu poterpežljiv božji služabnik reče: Zdaj vidim, da me Bog

ljubi, ker me po poti svojih naj ljubših prijateljev vodi.

„Če Mojzesovo palico na tleh pogledaš, je ostudna kača, *) če jo pa pogledaš v Mojzesovih rokah, je izvirek velikih čudežev. **) — Ravno tako je s težavami in zopernostmi. Če jih same na sebi premisliš, so strašne; če jih pa v božji volji in previdnosti premisliš, so ljubeznjive in prijetne.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezij.

Sv. Marija Magdalena de Pazzi je večkrat izrekla misel, da ni na svetu takó hude zopernosti ali tako grenkega terpljenja, da bi ga ona z veseljem ne prestala, kakor hitro bi spoznala božjo voljo, da naj ga terpi. — Ko je bila torej še tako hudo bolna in polna bolečin, se je precej razveselila, ko ji je kdo rekel, da to po božji volji terpi.

Kedar imamo terpeti bolečine, zopernosti in revšino, in kedar ljudje gerdó z nami ravnajo, spomnimo se precej terpljenja našega Zveličarja, in po tem se nam bo naše terpljenje kmalo manjše zdelo. In če so naše bolečine še tako velike, se nam bodo rože zdele, in njegovo terpljenje ternje.“ — Sv. Frančišk Salezij.

Bil je imeniten gospod, ki je imel še celó od svojih podložnih veliko zaničevanja in krivic

*) II. buk. Mojz. 4. 3.

**) II. buk. Mojz. 14 itd.

terpeti, ktere je pa vse voljno in mirno preterpel. Ko je bil vprašan, kako zamore tako poterpežljiv biti, je rekel: Kedar mi kdo kaj razžaljivega reče ali stori, nočem v to misliti, temveč obrnem svoje misli precej v tisto veliko razžaljenje, ktero je Sin božji od svojih stvari prejel, in pravim sam pri sebi: Ko bi ljudje tudi za uho bili, bi še vse nič ne bilo proti zaničevanju in razžaljenju, ktero je tvoj Gospod in Zveličar prejel in voljno preterpel. — Res je, je dalje rekel, da včasih pri zaničevanju in razžaljenju veliko nejevoljo občutim, ktera se hoče v meni vzdigniti; ali precej svoje misli na kako enako razžaljenje obrnem, kakoršno je Jezus prestal, in tako dolgo svojih misel od tega ne odvernem, dokler ne čutim, da je vsa nejevolja prešla.

Pobožna gospa je bila hudo bolna, in je neznane bolečine občutila; ena njenih prijateljic ji je tedaj podobo križanega Jezusa v roke podala, rekoč: Prosi Jezusa, da naj te reši bolečin. — Ali gospa je odgovorila: zakaj ga bom zato prosila? Misliš, da želim iz križa stopiti, ker imam v rokah podobo Jezusa, ki je do smerti na križi ostal? Bog me tega varuj! Še več želim zanj terpeti, ki je toliko zame terpel.

„Ko premislim, kolikanj je Jezus terpel, ker vendar ni celo nič terpeti zaslužil, res ne vem, kje imam pamet, če se pritožim zavolj

svojega terpljenja, ali če mislim, da ga nisem zaslužila. — Pravi sv. Terezija.

Sv. Ludvina je celih osem in trideset let bolna bila, in je vedno bolečine v vsih udih občutila; in pri vsem tem je bila zmiraj vesela in prijazna, ker je neprenehoma premišljevala, koliko in kako je Jezus terpel.

Četerta jablana.

Zaupanje.

„Bog bolj želi našega zveličanja in vsega tega, kar nam v zveličanje služi, kakor ga mi sami zamoremo želeti; tudi bolj ve, kakor mi, po kateri poti bomo naj lažje zveličanje dosegli. Vse pota so v božjih rokah, in po njegovi volji se zgodi, karkoli se zgodi na svetu. Gotovo je tedaj, da med vsem tem, kar se nam zamore zgoditi, se nam bo ravno to zgodilo, kar bo naj bolje za nas. — Ali želiš o tem prepričan biti? Premisli tedaj sledeče: Gospod Bog ti pravi: Jez te ne bom nikoli pozabil.*)

*) Iza. 49, 15.

Jez bom zmiraj z vami, vse dni. *) Ko bi ti to kak pošten človek obljubil, bi mu verjel in in bi va-nj zaupal; glej, *Bog* ti to obljubi, in nič prav ne zaupaš. Zamore le kaj bolj gotovega biti, kakor je božja beseda? — Tako uči sv. Avguštin.

Sveto pismo sploh, posebno pa psalmi, so polni naj lepših naukov o božji milosti in ljubezni do nas, in o njegovi pripravljenosti, nam pomagati v vseh rečeh. Toraj so svetniki v vseh rečeh terdno v Boga zaupali, in njih serce je bilo v svetem miru. — Bere se, da se je sv. Hugo škof enkrat po noči grozno bal, da bi se neka nesreča ne prigodila in ni se precej spomnil božje dobrote in previdnosti; ali kmalo po tem je spoznal, da ni prav, da se boji, se je skesal svoje zmote, in je z velikim zaupanjem rekel: Zakaj se le bojim! Bog je obljubil, da nam bo na strani stal v vseh nadlogah in nesrečah. Ni se mi tedaj nič bati, kar se bo zgodilo, to bo naj boljše za me.

O sveti Rozi iz Lime v Ameriki se bere, da je bila v svoji mladosti grozno boječa, tako da si ni upala po noči nikamor brez luči iti. Prigodilo se je pa, da je zvečer dolgo molila v sobici, ki jo je na vertu svojih starišev imela. Njena mati, ki je bila ravno tako boječa, je

začela skrbeti za svojo hčer, in je želela do nje priti, pa si ni upala sama čez vert iti do sobice. Ko je njen mož domu prišel, ga je prosila, da naj z njo gre. Sv. Roza je bila tako zamišljena v molitev, da ni nič drugega mislila; ko je pa videla svoje stariše, ki so jo prišli iskat, se je spomnila, da mora že pozno biti, in je z njimi v hišo šla. Po poti je pa to misel imela. Glej, moja mati je tako boječa, kakor jez, in si ni upala sama po me priti; le v družnji svojega moža si je upala priti. Jez pa sem še zmiraj tako boječa, dasiravno me moj ljubeznjivi ženin Jezus povsod spremlja, in me nikoli same ne pusti. Zakaj me je tedaj strah! — To premišljevanje je sv. Roza tako v zaupanji poterdilo, da po tem ni bila več tako boječa.

„Bog je vsegamogočen, toraj mu nobena reč ni nemogoča; Bog je neskončno moder in vsegaveden, toraj mu nobena reč ni neznana, ne skrita; Bog je neizmerno dober, toraj vse to želi, kar nam je zares dobro. — Ali bi ne imelo vse to naše zaupanje do Boga popolnoma poterditi?“ — Tako piše zvesti služabnik božji Zkupoli.

Serce svetega Frančiška Salezija je bilo tako polno terdnega zaupanja do Boga, da je zmiraj mirno in zadovoljno živel, tudi v naj večih nesrečah in nadlogah, in večkrat je rekel, da ne razume, kako more kristjan, ki v pravega Boga veruje, drugače misliti, kakor da

vse to, kar Bog pripusti, je prav in nam služi v zveličanje.

„Gotovo smo prepričani, da nas resnice svete vere ne morejo goljufati; in vendar nič prav ne znamo va-nje zaupati, in smo bolj pripravljeni zaupati v besede ljudi, in v obljube goljufivega sveta. In ravno zato tako malo napredujemo v čednostih in tako malo storimo za božjo čast.“ — Pravi sv. Vincencij.

Svetniki božji so le po tem večno življenje zadobili, ko so se na božjo besedo bolj zanašali, kakor na besede ljudi, in so bolj Bogu verjeli, kakor goljufnemu svetu, ker so vedeli in dobro premislili, da nebo in zemlja preideta, beseda božja pa večno ostane. — Jezus je rekel, da je on *pot, resnica in življenje*, *) to je, da njegova beseda nam pravo pot v nebesa kaže, njegova beseda nam gotovo resnico razodeva, in po njegovi besedi, če jo zvesto spolnujemo, bomo večno življenje zadobili.

„Navaditi se moramo v vseh rečeh za lepo lučjo vere hoditi; to nam je potrebno za naše lastno zveličanje, in tudi za zveličanje bližnjega; ta luč nas prečudno poterdi in razsvetli naše serca. Gotovo nam ne more nobena druga reč serca napolniti in nas po varni poti voditi, kakor le večne resnice. Veruj mi, da bo kmalo

*) Jan 14, 6.

do keršanske popolnosti dospel, in bo zamogel velike reči storiti, kdor se opira na božje resnice.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Sv. Filip Neri se je vselej pred v molitvi priporočil božji previdnosti, preden je kako delo začel, posebno če je bilo veliko, in s tem se je tako poterdil v zaupanju do Boga, da je večkrat rekel: Terno zaupam, da bom od Gospoda zadobil, karkoli ga bom prosil; zakaj pravi nam, da bomo vse zadobili, karkoli ga bomo v molitvi z živo vero prosili. *)

„O Gospod moje duše! kdo bi zamogel to z besedami izreči in na znanje dati, kar ti tistim daješ, ki na-te zaupajo; in koliko tisti zgubé, kateri že tako visoko pridejo v notranji molitvi, da so zamaknjeni, in po tem sami na-se zaupajo.“ — Pravi. sv. Terezija.

Ravno ta svetnica piše, da je poznala kristjane, ki so bili v pobožnosti in v čednostih tako popolnost dosegli, da so bili v molitvi vsi k Bogu povzdignjeni in včasih zamaknjeni, in ki so po tem v sužnost hudobnega duha padli. Pravi dalje, da se je to morebiti le zato zgodilo, ker so preveč sami v sebe zaupali. Zakaj kedar kristjan vidi, da se njegova duša tako visoko proti Bogu povzdiguje, kedar spozna, kako zaničljivo je vse posvetno bogastvo in veselje proti nebeški

*) Mat. 21, 22.

časti, in kedar občuti, kako Bog njegovo dušo ljubi: ga vse to tako poterdi v zaupanju do samega sebe, da misli, da po takem spoznanju se ne bo mogel nikdar več k posvetnim rečem obrniti; se po tem nič več ne varuje, in se brez strahu v nevarne priložnosti podaja, v kterih svojemu Gospodu čedalje bolj nezvest postaja. — Kdor toraj misli, da stoji, naj se varuje, da ne pade. *)

„Kedar se človek na svojo lastno pamet in moč zanaša, si veliko škodo dela. Kedar postavim kak vikši, ali kak pridigar ali spovednik v svojo lastno modrost, učenost in pamet zaupa, mu Bog svojo pomoč odvzame in ga samemu sebe prepusti, da mu s tem spoznati dá, kako malo sam zamore; in iz tega izvira, da z vsim svojim trdom in prizadevanjem malo ali pa nič dobrega ne opravi. — Ravno zavolj tega tedaj včas tako malo dobrega storimo v svojih opravilih.“ — Pravi sv. Vincencij.

Sv. Frančišk Salezij je vse svoja opravila, ki mu jih je bil Bog izročil, srečno opravil, zato ker se ni nikoli na svojo lastno modrost zanašal, temveč je le v božjo previdnost zaupal. In nikoli ni večega upanja imel, da se bo kako opravilo dobro izšlo, kakor kedar druge opore in družega pripomočka ni imel, kakor božjo previdnost.

*) 1. Kor. 10, 12.

Sv. Filip Neri je večkrat rekel, da kdor se v grešno prilžnost podá in zraven pravi: Ne bom v greh padel, ne bom hudega storil; ravno s tem spričuje, da bo padel in svojo dušo močno poškodoval; zakaj kdor nevarnost ljubi, bo v nevarnosti poginil. *)

„Prizadevajmo si, prav umeti, da ne smemo nikoli sami v sebe zaupati, in da sami iz sebe nismo dobri za nič družega, kakor da skazimo božje namene, ki jih z nami ima. Če se bomo o tem prav prepričali, se bomo popolnoma božjemu vodstvu prepustili, in ga bomo neprenehoma prosili, da naj nam pomaga.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

Česki kralj sv. Venceslav bil je nesrečen v vojski, je zgubil vso svojo armado, in je prišel v oblast svojih sovražnikov. Ko so ga vprašali, kako se počuti in kako mu je pri sercu, je odgovoril: Nisem bil še nikoli tako miren in vesel, kakor sem zdaj; zakaj dokler me je obdajala armada, zanašal sem se na človeško pomoč, in nisem utegnil v Boga misliti; zdaj pa, ko sem vso armado in posvetno moč zgubil, zmiraj le v Boga mislim in le v njega zaupam in upam, da me ne bo zapustil.

Sv. Filip Neri je imel navado reči: Gospod, ne zanesi se na-me in ne pusti me samega;

*) Sir. 3, 27.

če me ne varuješ, bom precej padel. — O Gospod, nikar nič drugega od mene ne pričakuj, kakor kaj hudega.

„Nikar se veliko ne zanašajte na prijaznost in pomoč ljudi, zakaj ne zamorejo nam prav pomagati; in ko Gospod Bog vidi, da se preveč na-nje zanašam, nas on zapusti.“ — Sv. Vincencij.

To nas Bog sam uči po ustih preroka Jeremija rekoč: Gorje človeku, kateri v človeka zaupa in čegar serce Gospoda zapusti. *)

Sv. Vincencij je bil o tej reči tako prepričan, da ni nobenega zaupanja imel v prijaznost in pomoč posvetnih ljudi, ampak da se je te pomoči tudi kolikor moč ogibal, ako se mu je ponujala. Enkrat ga je vikši poglavar mesta prosil, da naj za-nj govori pri kraljici zavolj reči, ki jo je prejeti želel; in mu je obljubil, da bo tudi on, kolikor bo mogel, njegovemu redu dobrega storil. Na to mu je sv. Venceslav tako odgovoril: Kolikor bom po pravici za vas storiti zamogel, bom storil, kar pa moj red zadeva, prepustimo vse božji previdnosti.

Ravno tako je tudi sv. Frančiška Fremiot mislila in ravnala, ko je bila vikša vsega svojega reda. Francoska kraljica se ji je bila v molitev priporočila, in ji naznanila, da jo

*) Jerem. 17, 5.

visoko ceni. Na to so znanci in prijatli svete Frančiške grozno želeli, da naj kraljici piše in se ji v prijaznost priporoči. Ali Frančiška ni nikakor hotla tega storiti, temveč je rekla, posebno svojim nunam: Me moramo želeti, nizke in neznane ostati, in ne smemo nikdar prijaznosti svetnih vikših in mogočnih iskati. Če si prizadevamo svoje dolžnosti do njih spolnovati, kakor nam Bog zapoveduje, in če molimo za njih zdravje in življenje, in posebno za njih večno zveličanje, bo gotovo Bog, ki za nas skerbi, storil, da nas bodo spoznali, kedar nam bo njih pomoči treba, in da nam bodo v naših potrebah pomagali.

Sv. Terezija je imela navado reči: Prav prijatelj, v kterega zaupati zamoremo, je le Jezus Kristus. Kedar sem na-nj operta, tako moč v sebi občutim, da se mi zdi, da bi se mogla vsem svetu ustaviti, ko bi se zoper mene vzdignil.

„Kdor se v svojih opravilih zvijače in ovin-
kov posluži, razžali previdnost božjo, in se nje-
gove očetovske skerbi nevrednega stori.“ —
Pravi sv. Vincencij.

Ravno ta svetnik je vse zvijače v svojimi govorjenji in djanji sovražil, in se jih nikoli ni hotel poslužiti, ampak rekel je, da pusti vse ovinke in zvijače pravdarjem in drugim svetnim modrim.

„Kedar kdo vse svoje misli v Boga oberne in se le va-nj zanaša, zraven si pa prizadeva,

mu zvesto služiti, Bog zvesto za-nj skerbi; in čim večje je njegovo zaupanje v Boga, tem bolj Bog za-nj skerbi; in bati se mu je treba, da bo Bog nehal za-nj skrbeti, zakaj njegova ljubezen je neskončno velika do tistih, kateri vanj terdno zaupajo.“ — Tako piše sv. Frančišk Salezij.

Sv. Frančišk Serafinski je bil posebno prepričan od tej resnici, in je tudi svoje tovarše učil, popolnoma v vseh rečeh v božjo previdnost zaupati. Kedar je ktereга svojih tovaršev kam poslal, mu ni nikoli druge popotnice dal, kakor sledeče besede svetega pisma: *Obernji do Gospoda svojo skerb, in on te bo preživel.* *) — In ko ga je Rimski papež vprašal, kako se on in njegovi tovarši preživé, mu je odgovoril: Sveti oče! naša mati (to je: obljuba revšine) je res grozno revna; ali naš oče (to je: dobrotljivi Bog) je neizrečeno bogat.

„Kdor Bogu služi s čistim sercom, in kdor v nemar pusti svoj lastni dobiček ter vse, kar je časnega, in le božjo čast iše, bo zmiraj svoje opravila in dela po sreči opravil, posebno takrat, kedar po človeški previdnosti ni nobenega dobrega upanja; zakaj opravila v službi božji so povzdignjene čez vso človeško previdnost, ker jih neskočna božja previdnost vlada.“ — Tako govori sv. Karol Boromej.

Kakor je ta svetnik govoril, tako je tudi ravnal. V vseh svojih opravilih je v Boga zaupal in se mu je v molitvi priporočal; in z molitvijo je vse svoja dela začel, med delom je vedno v božjo pričujočnost mislil, in je z Bogom svoje dela končal. In bolj ko je bilo kako delo težavno, z večim zaupanjem je Boga pomoči prosil. Zatoraj je pa tudi tolikanj velikih in težkih opravil srečno opravil, ki so se posvetnim ljudem nemogoče zdele. — Ravno tako je sv. Karol tudi v svojih hišnih potrebah popolnoma v božjo previdnost zaupal, in Bog mu je včasih očitno pokazal, da mu je zaupanje dopadljivo. Ta svetnik je bil grozno usmiljenega serca, in je vse ubogim dal, kar je imel. Njegov hišnik ga je včasih za to svaril in mu je včasih z nejevoljo povedat prišel, da ni nobene reči več pri hiši. Sv. Karol ga je z božjo dobroto in previdnostjo tolažil; ali hišnik se s tem ni dal potolažiti, in mu je rekel, da bi imel menj ubogim dajati, in bolj za svojo hišo skrbeti. Posebno je enkrat njegov hišnik z veliko nejevoljo prišel mu povedat, da nima celo nič več denarjev in da ne vé, kako bo mogel družini potreben živež dati. Sv. Karol mu ni druzega nič odgovoril, kakor da naj v Boga zaupa, Bog bo gotovo pomagal. — In Bog je pokazal, kako mu je bilo to zaupanje dopadljivo; zakaj dve uri po tem je sv. Karol pismo prejel, v katerem je bilo tri tisuč tolarjev. Precej je tedaj hišnika poklical, in mu je denarje dal, rekoč: Vzemi to,

človek male vere! Glej, da nas božja previdnost ni zapustila. — Zares veliko je bilo zaupanje tega svetnika v božjo previdnost; ali zraven tega se pa bere o njegovem življenji, da njegovo zaupanje ni bilo prederzno, temveč z veliko keršansko previdnostjo združeno. Zatoraj se ni nikoli nepremišljeno in nepotrebno v nevarnost podal, se je v vseh svojih opravilih rad posvetoval, in je vse dobro premislil, preden je kaj začel, in po tem, kedar je vse storil, kar je storiti zamogel, je popolnoma v božjo previdnost in pomoč zaupal.

„V velikih potrebah in težavah je čas pokazati, da zares v Boga zaupamo. Verjemite mi, da trije delavci več storé, kedar Bog pomaga, kakor deset drugih; in pomaga vselej, kedar nam človeške pripomočke odvzame, in kedar nam opravila izroči, ki so večji, kakor naša moč.“ Tako uči sv. Vincencij.

Ta svetnik je v celem svojem djanji veliko zaupanje do Boga skazal; in Bog, ki je obljubil, da tistih, ki vanj zaupajo, ne bo nikdar zapustil, je včasi s čudeži pokazal, da mu je zaupanje svojega zvestega služabnika dopadljivo; in mu je moč dal, take velike dela opravljati, nad katerimi se še zdaj svet čudi. — To zaupanje je sv. Vincencij tudi lepo pokazal, ko je njegov hišnik prišel mu povedat, da nima nobenega vinarja več. — O vesela novica! je odgovoril sv. Vincencij, Bog bodi zahvaljen! Zdaj je čas po kazati, če imamo pravo zaupanje v Boga!

O kako neskončno veliko je bogastvo božje previdnosti, ali naše obupanje in dvomenje ji veliko nečast dela. — Kmalo po tem ga je Bog še bolj v zaupanji poterdil, ker mu je pomoč poslal.

„Kedar hočemo kako opravilo v božji službi in za božjo čast opraviti, moramo najprej Boga prositi, da naj nas razsvetli, in nam svojo sveto voljo spoznati dá; po tem se sicer smemo človeških pripomočkov poslužiti, kateri so potrebni in pripravi, da se božja volja in božji nameni dopolnejo; toda ne smemo se preveč na nje zanašati, temveč le na božjo pomoč, in le od Boga moramo pričakovati, da nam bo pomagal, opravilo po sreči opraviti. Zraven tega pa moramo terdno prepričani biti, da karkoli se bo zgodilo, bo vselej naj boljše za nas, dasiravno se bo morabit nam slabo zdelo po naši pameti. — Tako pravi sv. Vincencij.

Temu svetniku se je bil nekdo v molitev priporočil, in on mu je odgovoril: Ljubi moj prijatelj, danes sem se celo dopoldne v opravih pomudil, tako da sem le prav malo molitve opraviti zamogel, in še ta je bila raztresena; tedaj vidite, kako malo se zamorete danes na mojo molitev zanesti. Ali to me vendar ne stori žalostnega, ker vse svoje upanje v Boga postavim, in ne v svoje molitve in tudi ne v svoje prizadevanje; in terdno verujem, da je sedež božje milosti in dobrote na našo revšino postavljen; (bolj ko smo revni in pomoči potrebni, bolj se nas Bog usmili in nam pomaga).

Kedar opravljamo svoje navadne dela, da si pridobimo, kar nam je v življenje potrebno, ne smemo preveč v skerbeh in v strahu biti, temveč si moramo pametno in modro prizadevati, kolikor zamoremo, in po tem vse božji previdnosti prepustiti, s serčnimi željami, da bi Bog vse naše opravila po svojih namenih voditi, in nam svojo voljo na znanje dati hotel. In terdno verujemo, da kedar Bog hoče, da bi kako opravilo srečno dokončano bilo, zadržki nič ne škodujejo, opravilo bo vendar dokončano; in menj ko bo zraven našega dela, več bo božjega.“
— Pravi sv. Vincencij.

V življenji ravno tega svetnika se bere, da je vselej pred svoje opravilo Bogu priporočil, preden se je človeških pripomočkov poslužil, dasiravno so bili dobri in potrebni, in potlej mirno čakal, da bi Bog po svoji previdnosti njegovo delo na pravo pot in k svoji časti obrnil. In je večkrat rekel, da Bog po svoji previdnosti stori, da se tista opravila naj srečnejši izidejo, o katerih čovek želi, za božjo previdnostjo hoditi, ne pa pred njo.

„Kdor nima prave keršanske moči, in je preveč navezan na svojo lastno čast, je grozno jezen, vpije in si ne dá pokoja, kedar kdo kako krivično opravljaje zoper njega napravi. Kdor je pa uterjen v božji ljubezni, in drugoga nič ne želi, kakor Bogu dopasti, ni tak; zakaj dobro vé, da Bog vidi njegovo nedolžnost, in da jo bolj obraja, kakor on sam; in da ga bo Bog

gotovo varoval in branil, kolikor mu bo v večno zveličanje služilo.“ — Tako piše sveti učenik Avguštin.

V življenji svetega Frančiška Salezija se bere, da je bil velikokrat grozno gerdo opravljan po svojih sovražnikih, pa se ni zavolj tega nikoli jezil, tudi ni žalosten postal, in se ni odgovarjal in pravičil, temuč vse je božji previdnosti prepustil, s terdnim zaupanjem, da bo Bog vse k dobremu obernil. Kedar je slišal, da ga gerdo opravljajo, je imel navado reči: Si močno prizadevajo, mi dobro ime odvzeti, pa zaupam, da mi ga bo Bog ohranil, če je to potrebno za njegovo službo. Sam za-se gotovo ne želim dobrega imena in nobene časti, temuč le kolikor mi je tega za božjo službo potrebuo. Da bi zamogel Bogu prav zvesto služiti, le to želim, naj bo v dobrem ali v slabem imenu, naj bo v časti ali v nečasti, kaj je na tem ležeče? Bogu prepustim skerb za svojo čast in za svoje dobro ime; naj Bog stori, kar mu je dopadljivo, in njegovo je vse. In ko bi se s tem, ko sem zaničevan in zasramovan, božja čast pomnožila, ali bi ne bilo moje zaničevanje in zasramovanje moja največi čast? To je naj veči čast stvari na svetu: božjo čast množiti. — Enkrat je bil eden njegovih sovražnikov gerdo opravljanje zoper njega naredil, da namreč v nečistosti živi. Posvetni ljudje, ki svetega Frančiška niso ljubili, so to opravljanje precej verjeli in povsod raztrosili. Njegovi prijatelji pa, ki so njegovo

svetost poznali, in ki so bili grozno žalostni zavolj tega hudobnega opravljanja, so ga prosili, da naj svojo nedolžnost skaže, zakaj sicer mu bo če dalje bolj njegovim duhovskim opravilom škodovalo. On pa je z mirnim sercom odgovoril: Prepustimo Gospodu vse to, Gospod Bog naj bolje vé, koliko mi je časti in dobrega imena potreba za njegovo službo; le toliko ga želim, in nič več.

Če močno hitimo in si silno prizadevamo pripomočke najti, da bi se obvarovali nesreč in žalostnih prigodeb na tem svetu, in da bi jih od sebe odvernili, nimamo še pravega zaupanja v Boga. Zakaj ker s takim zadržanjem božjo previdnost prehiteti hočemo, s tem očitno pokažemo, da bolj v svoje prizadevanje, kakor v božjo previdnost zaupamo; in da se bolj zanašamo na človeško modrost, kakor na božjo besedo. — Tako govori sv. Vincencij.

Božji služabnik Alvarec imel je hišnika, ki je bil grozno skerben za hišna opravila, in za vse, kar je bilo za časno življenje potrebno, in bil je v grozno velikih skerbeh in težavah, kedar je videl, da kakova reč pohaja. Včasih je prišel z veliko žalostjo svojemu gospodu težave potožiti; ali Alvarec ga je najprej vprašal, če se je z Bogom posvetoval, in če je njemu najpred to težavo potožil in ga pomoči prosil. In kedar je hišnik odgovoril, da ima preveč skerbi in dela, da ne utegne moliti, mu je služabnik božji rekel: To bi imela tvoja naj večja

skerb in tvoje prvo delo biti, se Bogu priporočiti in v njegovo previdnost zaupati. Pojdi in moli najpred. Kaj misliš, da nimamo gospoda in oskerbnika, ki bolj za nas skerbi, kakor mi sami skerbeti zamoremo? Najpred se Bogu priporoči, potlej stori, kar ti je mogoče, in ne misli, da je vse na tvojem prizadevanji ležeče.

„Kedar smo v nevarnosti, če je tudi velika, ne smemo obupati in serčnosti zgubiti, temveč moramo močno na Gospoda zaupati; zakaj večja ko je nevarnost, večja je tudi pomoč tistega, ki se pusti imenovati: *Pomočnik o pravem času v težavi.*“ *) — Tako piše sv. učenik Ambrož.

Sv. Ignacij Lojola je enkrat v ladiji na morji bil, ko se je strašen vihar vzdignil, tako da so vsi mislili, da se bo ladija potopila, in so grozovitno jokali in tožili; le sv. Ignacij je bil popolnoma miren in neprestrašen, in je sledeče besede svetega pisma premišljeval: *Jezus jim je rekel: Kaj ste boječi, maloverni? Tedaj je ostal, in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota.* **) — Premislil je zraven, da brez božjega pripušenja se vetri nikdar ne vzdignejo, in brez njegove volje se nobeden ne more na morji potopiti. In rekel je: Če je pa

*) Psalm. 9, 10.

**) Mat. 8, 26.

božja volja, da naj se tukaj potopim, je tudi moja volja.

„Kakor hitro spoznamo božjo voljo v kakem opravilu, dasiravno je težko, ga moramo vendar neprestrašeno začeti in ga stanovitno opraviti, če se tudi še tako velike težave nasproti stavijo, zakaj Bog nam bo gotovo pomagal v takih delih, ktere po njegovi volji opravljamo.“ — Pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik je s svojim velikim in stanovitnim zaupanjem v božjo previdnost velike dela za božjo čast in za zveličanje duše opravil. Ko je spoznal, da je božja volja, da naj to ali to opravilo opravi, ga je serčno začel in ga ni več popustil, in ni obupal, če so se mu tudi še tako velike zapreke in težave nasproti stavile. Ravno takrat, kedar je naj več nasprotovanja in hudobij ljudi v svojih dobrih delih prestati imel, je le še bolj v samega Boga zaupal, in je še z večjo stanovitnostjo svoje delo opravljal.

Ravno tako je sv. Karol ravnal. Po tem, ko je tako opravilo dobro premislil, in ko je popolnoma spoznal, da je božja volja, da naj ga opravi, ga je začel; in dasiravno so mu nje govori prijatli včasi rekli, da ni mogoče tega opraviti, se ni dal ostrašiti, temveč si je s trdnim zaupanjem v Boga stanovitno prizadeval; in tako je vselej do konca opravil, karkoli je za božjo čast začel.

„Nekteri imajo tako zaupanje v Boga, da do zadnjega, in kedar drugi mislijo, da je že vse zgubljeno, še zmiraj terdno zaupajo. O kako dopadljivi so Bogu, in kako rad jim Bog pamaga!“ — Sv. Frančišk Salezi.

V svetem pismu se bere, *) da je bila nedolžna Suzana zatožena, k smerti obsojena, in že k smerti peljana. Ali zmiraj je še v Boga zaupala, in Bog ji je pomagal.

„Postavimo vse svoje zaupanje v Boga, in bodimo popolnoma podložni njegovi previdnosti, in po tem se nič ne bojimo, naj ljudje zoper nas govoré ali storé, karkoli hočejo; vse se nam bo k dobremu obernilo. Če se tudi ves svet zoper nas vzdigne, se nam ne bo moglo nič prigoditi, kakor kar bo Bogu dopadljivo, v kterega smo vse svoje zaupanje postavili.“ — Tako govori sv. Vincencij.

„Kedar kdo vse svoje zaupanje v Boga postavi, ga Bog zmiraj posebno varuje, in je tedaj popolnoma brez vse nevarnosti, nič zares hudega se mu ne more prigoditi.“ — Sv. Vincencij.

Kar tukaj sv. Vincencij pravi, ravno to je bilo tudi v njegovem djanji popolnoma videti. Karkoli se je njemu ali njegovim duhovnom prigodilo, ga ni nikoli žalostnega ali nejevoljnega

*) Daniel 13.

storilo, temveč zmiraj polnega zaupanja v Boga se je z veselim sercom popolnoma božji previdnosti prepustil. In bere se o njegovem življenji, da je vselej takrat še posebno vesel bil, kedar se je njemu ali njegovim duhovnom kaj zopernega prigodilo, ker je takrat lepši priložnost imel, le v Boga zaupati, in se njegovi sveti volji popolnoma podvreči.

„Kdor ne obupa v neprevidnih, naglih nevarnostih in težavah, temveč se precej z zaupanjem k Bogu podá, pokaže, da je dobro vko-reninjen v tej čednosti (v zaupanji).“ — Tako piše sv. služabnik božji Rodriguec.

V življenji svetih pušavnikov in redovnikov se bere o sv. Kolumbanu, da se je enkrat nagloma od dvanajsterih lačnih volkov obdanega videl, ki so vanj režali, in ki so že njegovo oblačilo tergati začeli. Ali on je mirno obstal, je proti nebesom pogledal, in rekel: *Bog pridi mi na pomoč; Gospod hiti mi pomagat!* *) — In Bog je precej njegovo zaupanje lepo poplašal, ker ga je rešil iz nevarnosti.

„Če smo se zares popolnoma v božje roke podali, s terdnim zaupanjem v njegovo previdnost, se ne smemo nobene zopernosti bati. Če nam jo Bog pošlje, bo gotovo vse tako obernal, da bo nam k dobremu, po potih, ki nam zdaj

*) Psalm 69, 2.

niso znane, ali enkrat jih bomo spoznali.“ — Pravi sv. Vincencij.

To se vidi poterjeno v tem, kar se je sv. Frančišku Saleziju in sv. Ignaciju prigodilo. Sv. Frančišk je prebival, ko je bil v Rimu, v hiši blizu reke Tiber. Prigodilo se je pa, da so drugi imenitni gospodje, ki so v Rim prišli, želeli v ravno tisti hiši stanovati; in ker je gospodar hiše upal več plačila od njih dobiti, kakor od sv. Frančiska, je njegovim služabnikom rekel, da naj si drugej stanovanja išejo, ker bodo drugi gospodje v to hišo prišli. Služabniki sv. Frančiska niso hotli tega storiti, in so se začeli z gospodarjem močno prepirati. Ko so naj bolj upili, je prišel sv. Frančišk domu; in kakor hitro je zvedel, zakaj se prepirajo, je precej svojim ljudem zapovedal, da naj gredo družega stanovanja iskat. To so služabniki storili; in komaj so se bili preselili, se je strašna ploha vlila, tako, da je reka Tiber v kratkem času tako velika in dereča postala, da je hišo, iz ktere je bil sv. Frančišk po krivici pregnan, poderla, in vsi, ki so bili v nji, so se potopili. Po tem je sv. Frančišk še bolj spoznal, kako skerbno ga božja previdnost varuje.

Ravno tako je Bog tudi svetemu Ignaciju pokazal, kako ljubeznjivo za-nj skerbi in ga varuje. Sv. Ignacij je bil šel v Jeruzalem in v druge sv. kraje. Na poti nazaj proti Rimu je prišel v Ciper in je tam tri ladije najdel, ki

so bile namenjene na Laško. Perva je bila turška ladija; druga je bila veneška, in je bila lepa, velika in močna ladija; tretja je bila manjša, stara in slaba. Prijatli svetega Ignacija so si močno prizadevali, da bi bili v veneško ladijo prišli, in so vikšega ladije zeló prosili, da naj Ignacija v ladijo vzame, so mu ga močno hvallili in rekli, da je svetnik. Al ko je vikši ladije slišal, da je Ignacij reven, in da želi, ubogajme v ladijo vzeti, ga ni hotel vzeti, in je rekel: Če je svetnik, mu ni treba ladije, bo lahko brez ladije čez morje prišel, kakor je o drugih svetnikih slišati, da so prišli. — Tedaj se je sv. Ignacij na majhno in slabo ladijo podal, kjer so ga s prijaznostjo sprejeli. Vse tri ladije so ob enem času z dobrim vetrom odrinile; al veter ni bil dolgo ugoden, ampak vzdignil se je strašen vihar, tako da se je perva ladija kmalo potopila, in vsi ljudje, ki so bili v nji, so potonili. Druga, ki je bila močna in velika, se ni potopila, ampak je na plitvo prišla in je v pesku občitala. Le tretja, ki je bila najslabeja, je srečno h kraju prišla. Ko je sv. Ignacij to vidil, je priserčno Boga zahvalil za njegovo veliko ljubezen, in bil je po tem v zaupanju do Boga še bolj poterjen.

„Kdor ima pravo keršansko zaupanje, vse božji previdnosti prepusti, in ne posluša tega, kar človeška modrost in previdnost govori. O kako srečen je, kdor se v vsem svojem djanji previdnosti Gospodovi podvrže! Njega Bog zmiraj

skerbno varuje.“ — Tako govori sveta Frančiška Fremiot.

Veliko zaupanje v Boga so že v starih časih zvesti služabniki božji imeli; še bolj bi se ga kristjanom spodobilo imeti, ker nam Kristus v svetem evangeliji Boga v jako ljubeznjivih podobah kaže, v podobi dobrotljivega očeta, zvestega prijatelja, skerbnege pastirja itd. — Abraham je imel veliko in stanovitno zaupanje v Boga. Bog mu je bil obljubil, da se bo njegova rodovina neznano pomnožila, in da bo veliko ljudstvo postala; in po tem mu je zapovedal, da naj svojega *edinega* sina Izaka zakolje in daruje. Abraham je bil takrat že tako star, da ni več upati mogel, družega sina dobiti; ali brez vsega ugovarjanja je bil precej pripravljen, božje povelje spolniti, s terdnim in nepremakljivim zaupanjem, da bo Bog vse prav obernil.

Ravno tako zaupanje v Boga je imel tudi Job. Ves je bil ranjen, vsi otroci so mu bili pobiti, vse premoženje je bil zgubil, zaveržen in zasramovan je bil od svoje žene in od svojih prijatlov in znancev. Ali v vseh teh težavah je bil popolnoma zadovoljen s tem, kar mu je Bog poslal, in je iz serca rekel: *Ko bi mi Bog tudi življenje vzel, bom zmiraj vanj zaupal... In on bo moj odrešenik.*)*

*) Job. 13, 15. 16.

„Kdor se popolnoma božji previdnosti v roke dá, in se ji voditi pusti, se z vsimi svojimi križi na lepem vozu pelje, in skoraj nobene težave ne občuti; kdor se pa sam na-se zanaša, gre peš, in svoje križe z veliko težavo za sabo vleče.“ — Tako piše sv. učenik Bernard.

Bila je revna deklé, ki je v dolgi bolezni in velikih bolečinah na revni postelji ležala, pa je bila zmiraj vesela in zadovoljna. Slišala je, da se ljudje grozno bojé hude létine in lakote; pa tudi to je ni nič strašilo. Nad tem so se ljudje, ki so jo hodili obiskat, močno čudili, in vprašali so jo, kako zamore tako vesela biti v takih težavah. In odgovorila jim je, da le zmiraj na Boga mi-li, in da je vedno ravno tako pod perutnicami božje previdnosti, kakor mlad ptiček pod perutnicami svoje matere, in zato jo nobena reč ne ostraši in ne skerbi.

„Služabnik božji se ne sme nobene reči bati, tudi hudobnih duhov ne... Gospod Bog je mogočen, in derži hudobne duhove v služnosti; kaj nam tedaj hudega zamorejo storiti, ker smo služabniki tako velicega Kralja in Gospoda?“ — Tako pravi sv. Terezija.

Ravno ta svetnica spričuje sama o sebi, da je bila tako boječa, da včasi še po dnevi si ni upala sama v hiši biti. Ali enkrat je prav premislila, kako nespodobno je to, da se kristjan druge reči boji, kakor Boga razžaliti, ker imamo tako mogočnega in velicega Gospoda, ki vse vlada in za vse skerbi, in kteremu je vse

podverženo, tudi hudobni duhovi. Po tem je premislila, da le temu Gospodu želi služiti in dopasti, in je rekla sama pri sebi: Koga se bojim? zakaj me je strah? — In vzela je podobo križanega Jezusa v roke ter rekla: Pridite zdaj vsi, hudobni sovražniki! Gospodova služabnica sem, in se nobenega sovražnika in nobene reči več ne bojim. — In spričuje, da od tistega časa ni bila več boječa.

„Če je kdo še toliko in še tako hudobno grešil, ne sme nikdar obupati nad svojim zveličanjem, in ne sme zaupanja v Boga zgubiti; zakaj božja milost je neskončno večja, kakor vsa človeška hudobija.“ — Tako piše sv. učenik Janez Zlatoust.

Ko je bil sv. Bernard hudo bolan, je bil zamaknjen v duhu, in se mu je zdelo, da je k božji sodbi peljan, in tam si je hudobni duh prizadeval, ga s svojimi skušnjavami ob upanje pripraviti. In na te skušnjave je sv. Bernard takole odgovoril: Spoznam, da s svojimi deli nisem popolnoma vreden tako velikega plačila. Al moj Gospod ima nebesa *dvakrat*: per vič, ker je Sin božji, jih ima od vekomaj, drugič jih je zadobil, ko je na križi umerl. Sam zase je s pervimi zadovoljen, druge pa meni dá. V to zaupam.

O sveti Jederti se bere, da ji je Kristus sledeče besede razodel: Vedno sem pred svojim Očetom v nebesih, in ga prosim za zveličanje ljudi; in kedar ljudje po človeški slabosti oma-

deževajo svoje serca z grešnimi mislimi, mu darujem svoje prečisto serce v odpušenje njih hudobnih misli; in kedar v dejanji greše, mu darujem svoje prebodene roke v odpušenje njih pregreh. In tako v vseh rečeh, kedar ljudje greše, govorim za-nje svojemu Očetu, da bi jim milost dal, se spokoriti in odpušenje svojih grehov zadobiti.

V svetem pismu se bere, da je Jezus po svojem vstajenji od smerti še zmiraj svojih pet ran, ki jih je na križi prejel, na svojem životu imel, *) in jih bo tudi v nebesih na svojem životu ohranil, zato da jih zmiraj svojemu nebeškemu Očetu kaže, in s tem njegovo pravično jezo zoper nas grešnike tolaži.

Peta jablana.

Molitev.

„Molitev nam je v zveličanje potrebna, in ni je reči bolj potrebne, kakor molitev. Toraj jo moramo visoko častiti, jo želeti, in si prizadevati jo dobro opravljati.“ — Pravi sv. Vincencij.

*) Jan. 20, 27.

Vsi svetniki so radi molili. Na priliko sv. Kajetan je veči del osem ur zaporedoma molil. Sv. Marjeta kraljica, sv. Štefan kralj, sv. Anton pušavnik, in drugi svetniki, so velikokrat celo noč molili. Sv. Raza iz Lime je vsak dan dvanajst ur molila. Nekteri svetniki so že v otroških letih začeli pobožno molitev opravljati; n. pr. sv. Alojzij je že po dve ali tri ure vsak dan molil, ko je bil še majhen. Včasih se je v der-varnico skrival, da je bolj mirno molil, kedar ni mogel v hiši mirno moliti. Sv. Marija Magdalena de Pazzi je že po tri ali štiri ure na dan molila, in včasih celo noč, ko je bila komaj devet let stara; še več časa je pa potlej v samostanu molitvi dajala.

„Dobro opravljena molitev stori veliko veselje angelom, ki jo veseli Bogu prinašajo; hudobnemu duhu pa je grozno zoperna, zatoraj si močno prizadeva nas motiti, kedar molimo.“ — Tako piše sveti učenik Janez Zlatoust.

Ravno ta učenik tudi pravi, da angeli božji tiste kristjane močno ljubijo, ktere pogostoma v molitvi pred Bogom vidijo; pravijo, da so angeli okolo njih v veliki tihoti, kedar molijo; jih hvalijo, jih srečne spoznajo in se veselé, kedar dokončajo molitev.

Sv. Janez Evangelist pravi v razodenji, da je videl nebeške prebivalce pred Bogom, ki so imeli zlate posode v rokah polne lepo dišečih reči, in pravi, da so to molitve svetnikov, (*to je*

kristjanov). *) In pravi, da je videl angela v nebesih, ki je molitve svetnikov (*kristjanov*) na zlat altar pokladal, ki je bil pred božjim sedežem. **) — Iz tega vidimo, v kaki visoki časti so v nebesih dobre keršanske molitve.

„Kristjan brez molitve je kakor človek, ki je od mertvouda zadet; ima roke in noge, pa se jih ne more poslužiti. Molitev popustiti se pravi zgrešiti pot proti nebesom. Molitev so vrata, skozi ktere nam prideje božje milosti; kdor te vrata zaprè, ne vém, od kod mu bodo po tem božje milosti prihajale.“ — Tako piše sv. Terezija.

Ta svetnica, (kakor se bere v njenem življenji), je to, kar je pisala, po svoji lastni skušnji zvedela. Nekaj časa je bila tudi ona molitev opustila, in kmalo je videla, da je začela v grehe padati, kateri sicer še niso bili smertni grehi, vendar pa je videla, da je zmiraj globokejšè padala, in pravi, da je spoznala, da bi se bila gotovo pogubila, ko bi ne bila zopet začela moliti.

„Duša, ki je stanovitna v molitvi, dasi ravno ji hudobni sovražnik veliko grehov, skušnjav in padcev nasproti postavi, bo gotovo na zadnje rešena. Gospod jo bo, kedar bo njemu dopadljivo, iz nevarnosti rešil, in jo bo v večno zveličanje pripeljal.“ — Pravi sv. Terezija.

*) Razod. 5, 8.

**) Razod. 8, 3.

Sv. Marija Egiptovska je nekaj časa pred svojo smertjo spričevala, da je sedemnajst let strašne in vedne skušnjave imela, ali ker je zmiraj stanovitna ostala v molitvi, ni nikdar v nobeno skušnjavo privolila.

Jezus nam med naj boljšimi pripomočki, se skušnjav obraniti, molitev priporoča, rekoč: *Čujte in molite, da v skušnjave ne padete.* *)

„Kdor ima dolžnost, svojemu bližnjemu o duhovskih rečeh govoriti, se mora najpred v molitvi k Bogu oberniti, in se z njim pogovoriti in posvetovati. Če to stori, se znebi svojega lastnega duha, in se z božjim duhom napolni... Ne le v velikih in težavnih opravilih, ampak tudi v majhnih in vsakdanjih, bi se imel tako k Bogu povzdigniti, da se sam najpred Bogu podučiti dá, preden druge uči; po zgledu Mojzesa, kateri je ljudstvo zmiraj to učil, kar se je sam od Boga naučil. Zato je vselej, preden je ljudstvu kaj oznanil, najprej rekel: *To pravi Gospod Bog.*“ — Sv. Vincencij.

Kedar je imel sv. Vincencij kako reč premisliti, ali kaj skleniti, ali komu kaj svetovati, je vselej pred, ko je začel premišljevat ali govoriti, svoje oči in svoje misli k Bogu povzdignil, in ga je pomoči in razsvetljenja prosil. Kedar je bilo kaj velicega in težavnega opraviti, si je

*) Mat. 26, 41.

vselej najpred toliko časa vzel, da se je z Bogom v molitvi posvetoval, in da je vse njegovi sveti volji priporočil. In ker se je v vseh svojih opravilih le na božjo previdnost in modrost zanašal, in nikoli na svojo lastno, je od Boga veliko razsvetljenje in velike milosti prejemal, tako da je včasih k takemu spoznanju prišel, do kterega bi po sami človeški pameti ne bil nikdar priti zamogel.

Modri služabnik božji Pamb se ni v nobeni reči na svojo lastno pamet, ampak le na neskončno božjo modrost zanašal. Kedar se je kdo v kaki reči ž njim posvetoval, je vselej odgovoril: Daj mi čas, da to premislim. — Po tem se je v molitvi z Bogom posvetoval in je Bogu to reč priporočil. Če mu je Bog po molitvi kako razsvetljenje in dobro misel dal, jo je tistemu, ki se je z njim posvetoval, povedal, ker ni nikdar hotel po svoji lastni pameti svetovati.

„Notranjo molitev opraviti, se pravi, v to misliti, kar govorimo, kedar molimo; dobro spoznati, kdo je tisti, s katerim govorimo, in kdo smo mi, ki si upamo, s tako velikim Gospodom govoriti. To se pravi zares notranjo molitev opravljati. Toraj se tisti motijo, ki menijo, da notranjo molitev opravljati ni nič drugčega, kakor *misliti* (in nič govoriti); in menijo, kedar zamorejo svojo misel nepremakljivo v Boga držati, dasiravno z velikim prizadevanjem, da s tem je naj boljši notranja molitev opravljena; in ke-

dar se jim včas, po človeški slabosti, v kako drugo dasiravno dobro reč, misel oberne, se jim zdi, da niso nič dobrega opravili. — Al prava notranja molitev po spoznanju ni nič drugega, kakor *prijazno pogovarjanje z Bogom*. Se z njim pogovarjati, ki vemo, da nas ljubi, to je notranja molitev.“ — Tako uči sv. Terezija.

Enkrat se je bil sv. Ignacij z nekterimi svojih tovaršev na daljno pot podal, in vsak je svoje potrebne reči na rami nesel. Ko je to videl neki bogaboječ mož, mu je težko djalo videti, da sveti duhovni svoje reči sami nosijo, se jim je tedaj ponudil, jih za njimi nesti, in so mu jih pripustili. In tako so veliko dni hodili. Vsak večer, preden so spat šli, so ti sveti gospodje vsak v svoj kot pokleknili in dolgo molili; in ravno tako je tudi mož, ki je njih reči nosil, pokleknil in tako dolgo klečal, kakor oni. Enkrat so ga duhovni vprašali, koga pravi ali misli, kedar kleči; in odgovoril jim je: Druzega nič ne pravim kakor to: Ti duhovni so svetniki, in jaz sem njih osel; kakor oni molijo, želim tudi jaz moliti. To ves čas Bogu darujem. — Bere se, da je ta dobri mož po tem veliko pobožnost dosegel, in da je dar visoke molitve od Boga prejel.

Bere se o bogaboječem škofu; ki je v molitvi večkrat premišljeval in rekel: O Gospod! kdo je tisti, ki govori, in s kom govori? Naj neveredniši grešnik govori z večnim, naj vikšim Gospodom! zaničljiv červ z Bogom! — To je

tako premišljeval, da se je zjokal; in ga je serce bolelo, ker si upa z Bogom govoriti, dasiravno ni družega kakor prah zemlje, nevreden zgubljen človek, in govori z večnim, neskončnim, nezapopadljivim Bogom. — Včasih je tudi rekel v molitvi: O Gospod: kako si upam s tabo govoriti, tebe ljubiti, večnega vsegamogočnega Boga in stvarnika vseh reči! Ali tebe ljubiti o Gospod! je moja dolžnost, zato te ljubim. Gospod! červi na zemlji te časté, jaz sem červ, zato te častim in molim. — Gospod! ti si bil prišel na zemljo grešnikov iskat in si jih k sebi vabil; jaz sem naj večji grešnik, zatoraj pridem k tebi. — Gospod! ker si se ti zato do nas ponižal, da bi te molili, s tabo govorili, te prosili, zakaj bi tedaj ne molil? zakaj bi s tabo ne govoril? zakaj bi te ne prosil? — Tako je ta škof z Bogom govoril; in to je bila prava notranja molitev.

„Kedar kdo z ustmi moli, in zraven misli in spozna, da z Bogom govori, in da več zraven misli, kakor iz besedo izreče, opravi ustno in notranjo molitev ob enem; in to je jako dober pripomoček v zveličanje. Kdor pa zraven ne premisli, s kom govori in kaj pravi, gotovo malo ali nič ne moli, dasiravno veliko besedi z ustmi izreka.“ — Tako uči sv. Terezija.

Kristjani, ki imajo navado svoje molitve hitro in le z ustmi opravljati, prav za prav nikoli ne molijo, in Kristusova beseda jih popolnoma zadene, ki pravi: *To ljudstvo me le z*

žnablji časti, njih serce pa je daleč od mene.*)
 — Taka molitev gotovo ni dopadljiva Bogu, kateri
 hoče v duhu in v resnici moljen biti.

„Kedar je naše serce pri molitvi vsled dobre misli ginjeno in vneto, nam ni družega pre-mišljevanja iskati, ampak pomudimo se nekaj časa v nji, ki naše serce gine, in zraven recimo Gospodu besedo, ki pride iz skesanega ljubezni polnega, v božjo voljo vdanega serca itd., po občutkih, ki jih v sercu imam. Taka molitev je jako dobra.“ — Tako pravi sveta Frančiška Fremiot.

Sv. Ciril iz Aleksandrije je to v priliki lepo pokazal, rekoč: Premišljevanje v molitvi je enako kresanju. Kedar hočemo ogenj vkresati, udarimo s kresalom na kresivni kamen, in kakor hitro iskra na gobo pade in jo užge, denemo kresalo na stran. Ravno tako moramo s premišljevanjem svete resnice svoje terdo, kamnito serce udariti, da iskre dá in se vname z božjo ljubeznijo in z poželenjem lepih čednost, ponižnosti, poterpežljivosti itd.; in v teh občutkih in željah se pomudimo in se v dobrih sklepih poterdimo. Taka molitev je gotovo boljša kakor veliko besedi, ali pa le zgolj visoko pre-mišljevanje.

O nekem služabniku božjem se bere, da je naj raji Kristusovo terpljenje v molitvi pre-

*) Mat. 15, 8.

mišljeval, in s tem si je naj ložje serce vnel. Premislil je to nezapopadljivo skrivnost in kedar je občutil v svojem sercu ljubezen ali hvaležnost do Jezusa, ali kesanje svojih grehov, ali želje ga posnemati v njegovi ponižnosti, pokoršini, poterpežljivosti itd., se je v teh mislih pomudil. Da je bolj goreče svojo molitev ohranil, je posebno to večkrat premislil: Kako veliko je bilo zares terpljenje Jezusovo! — Kdo je terpel? Sin božji. Oh, Sin božji! — In za koga je terpel? Zame, — o moj Bog! Sin božji je za-me toliko terpel! in jaz nočem ene same zoperne besede iz ljubezni do njega voljno poterpeti? — Glej, koliko je Jezus Kristus za me terpel, in jaz ga ne neham žaliti! — Oh, kako mi je žal, da sem tako nehvaležno s svojim Bogom ravnal! Terdno sklenem, ga ne več razžaliti. — S tako molitvijo je ta služabnik božji visoko stopinjo keršanske popolnosti dosegel.

„Kristjani, ki so malo vterjeni v pobožnosti, radi in z veseljem hodijo po poti Gospodovi, dokler jim tolažbe daje v molitvi; kedar jim je pa odvzame, precej začnejo omagovati in žalovati, ravno kakor otroci, kateri se zahvaljujejo materi, kedar jim sladkih reči dá, kedar jim jih pa vzame, se začnejo jokati, zato ker so otroci, in ne spoznajo, da jim je škodljivo, preveč sladkih reči jesti, ker se po tem preveč gliste v njih redé. Občutljive tolažbe v molitvi, lahko v našem sercu zaredé lastno dopadanjei

in iz tega pride notranji napuh, kateri je strup naši duši, in kateri vse naše dobre dela ognjusí. In ravno zato Gospod Bog, ki nam od konca sladke tolažbe daje, da nas k sebi privabi, nam te sladkosti odvzame, ker vé, da nam bodo škodovale; in zato se mu moramo ravno tako zahvaliti, kedar nam jih odvzame, kakor kedar nam jih dá.“ — Tako piše sv. Francíšk Salezi.

Nek velik služabnik božji je spričeval sam o sebi, da je celih štirideset let molitev opravljal brez vse notranje tolažbe, in da ima upanje, da mu bo to v zveličanje služilo. — Vsa tolažba, je rekel, katero sem imel in ki jo imam, je ta, da Bogu brez časnega plačila služim.

„Kedar se naša duša obtežena čuti s suhoto, takrat je čas v molitvi skazovati počastenja božje velikosti, zaupanje, podverženje in vdajanje v sveto božjo voljo. Takrat moramo pred Boga priti, kakor revež pred svojega kralja, in se moramo besede poslužiti, ktera pokaže ljubeznjivo vdanost v njegovo sveto voljo.“ — Tako govori sv. Francíška Fremiot.

Sv. Terezija je večkrat rekla: Jez si druge molitve ne želim, kakor tako, ki me v čednostih bolj poterdi. Tedaj se mi bo taka molitev dobra zdela, ako molim s suhoto, s skušnjavami in težavami, in če sem s tem bolj v ponižnosti poterjena. — Človek bi lahko rekel: To se ne pravi moliti, v takih težavah biti. — Ali ravno če kristjan težave Bogu daruje, in jih po njegovi

sveti volji radovoljno preterpi, ne da bi vanjo privolil, je molitev dobra.

„Kdor želi do prave molitve priti, se ne sme zanašati na dušne tolažbe, zakaj iz skušnje vem, da duša, ktera se na pot molitve podá, in ki je popolnoma zadovoljna, ako ji Bog dá ali ne dá tolažbe in sladkosti, je že veliko pot storila.“ — Pravi sv. Terezija.

Sv. Frančišk Salezi ni bil nikoli žalosten zavolj dušne suhote in zapušenja, v kateri je bil velikokrat; in rekel je, da kedar moli, nikoli ne premišluje, če je v tolažbi ali v zapušenji, ampak kedar mu Gospod dá kako sladko občutenje, ga sprejme s ponižnim počastenjem božje dobrote, in s priprostim sercom; in kedar mu ga ne dá, nič tega ne premišluje, ampak je pred Bogom z velikim zaupanjem, kakor otrok pred svojim ljubeznjivim očetom

„Druga reč, ktera tiste duše, ki se v molitev podajo, močno žali, je raztresenje, ktero imajo v molitvi, in ki jim njih misli semtertje zanaša, in z mislimi vred včasi tudi serce. Včasi pride raztresenje od tod, ker premalo zatirajo svoje zunanje počutke (oči, ušesa itd.), včasi je duša sama na sebi raztresena; velikokrat nam pa Bog sam te težave pošlje, da svoje služabnike na skušnjo postavi. — V raztresenji moramo misliti precej nazaj poklicati, in se spomniti, kar nas vera uči da je Bog pričujoč, in moramo s častjo pred njim biti. Če pa z vsim tem ne moremo svojih misli k Bogu obernjenih

obderžati, moramo težave in zopernosti s poniznostjo in poterpežljivostjo prestat; in dasiravno se nam zdi čas zgubljen, ki ga v tako molitev oberremo, nam bo vendar tudi ta molitev v zveličanje služila, in včasi bolj, kakor druge, ki smo jih z zbranimi mislimi in z veseljem opravili. Zakaj če si prizadevamo, raztresene misli pregnati, to le zato storimo, da bi Bogu bolj vredno z molitvijo služili; in ker to vse iz ljubezni do Boga pride, mu je dopadljiva.“ — Tako uči sv. Terezija.

Kedar je kdo pri molitvi v težavah in v raztresenji, si mora prizadevati, da opravi *molitev poterpežljivosti*, in da večkrat reče: Gospod, ti si edina pomoč moje duše in vsa moja tolažba; pomagaj mi, ozri se na mojo revšino itd.

Sv. Janez Zlatoust dá vsim, ki so v molitvi raztreseni, ta svèt: Kedar vidiš, da si pri molitvi raztresen, reci sam sebi: Kaj je to! Kedar prijatlu novico ali kaj družega pripovedujem, vselej v to mislim, kar govorim, zdaj pa, ko se tukaj z Bogom pogovarjam zavolj odpušenja svojih grehov, in kako bi zamogel večno zveličanje zadobiti, sem ves merzel in raztresen; in dasiravno tukaj pred Bogom klečim, so moje misli povsod drugej, kakor pri Bogu. Kje je vera! kje je pamet! —

Prečuden dar molitve je imel sv. Alojzij. Bere se o njegovem življenji, da se je bil tako povzdignil, da skušnjav in raztresenja ni imel v

svojih molitvah, dasiravno je po tri ali štiri ure vsak dan molil, in včasi še veliko delj. Enkrat ga je njegov vikši vprašal, če ima kaj skušnjav pri molitvi, in če je kaj raztresen. In po tem, ko se je majhno pomislil, je odgovoril, da v šestih mescih ni toliko raztresen bil, kolikor bi Češena si Marija zmolil. — To je bil zares prečuden dar božji; toda si je sveti mladeneč tudi veliko prizadeval, da je ta dar pri Bogu zabil. Vse svoje zunanje počutke je bil popolnoma zaterl, in nikoli, tudi kedar ni bil v molitvi, ni drugih reči premišljeval, kakor take, ki so ga v pobožnosti in v spoznanji božjih resnic poterjevale; in med molitvijo ni druge misli sprejeti hotel, kakor le misli v Boga. — Ali pri vsem tem je bil njegov dar molitve velik čudež božje vsegamogočnosti.

„Kdor hoče moliti, in želi molitev dobro opravljati, si mora prizadevati in terdno skleniti, svojo voljo božji volji podvreči. To je naj večji popolnost, ki se zamore v duhovskem življenji zadobiti“. — Sv. Terezija.

Ravno ta svetnica si je z vsemi svojimi molitvami posebno to prizadevala zadobiti, da bi zamogla v vseh rečeh božjo voljo dopoljevati. — Tudi o sv. Bernardu se bere, da si je v vseh svojih molitvah prizadeval, božjo voljo prav spoznati, in po tem spoznanji zvesto ravnati. — Ravno to se bere o sv. Vincenciju, in o drugih svetih božjih služabnikih.

„Molitev mora biti ponižna, goreča, v božjo voljo vdana, in z velikim častenjem opravljena; premisliti moramo, da smo pred Bogom, in da s tistim Gospodom govorimo, pred katerim se vse nebeške moči tresejo in ga časté.“ — Tako pravi sv. Marija Magdalena de Pazzi.

Sv. Frančišk Salezi je bil vselej pri molitvi spodoben, ponižen, priklonjen in miren, z veliko častjo, kakor ko bi bil Boga pred sabo videl, tudi kedar je sam bil. — Sv. Roza iz Lime je bila pri molitvi tako zbrana, da ni videla, ne slišala, kar se je okoli nje godilo. V cerkvi je v kot pokleknila, posebno kedar je bilo sv. Rešnje Telo izpostavljeno, in včasih po dve ali tri ure ni oči od svetega Zakramenta premaknila; ropotanje in hojenje v cerkvi je ni nič od premišljevanja odvernilo. — Sveti služabnik božji Silvan je bil pri molitvi ves v Boga zamišljen, in po molitvi so se mu vse posvetne reči tako zaničljive zdele, da jih ni mogel videti; in včasih si je z rokami oči zakril, rekoč: Zaprite se, moje oči, in ne glejte posvetnih reči, zakaj niso vredne videne biti.

„Odtergaj se nekoliko od svojih skerbi in daj si čas v Boga misliti in se v njem počiti. Pojdi v skrivni hram svojega serca, in vse iz njega izženi, da bo le sam Bog v njem, in kar je božjega. Po tem zapri vrata, in reci mu z vso svojo dušo: O Gospod! le tvoje božje obličje išem, prosim te, daj mi milost te najti.“ — Tako pravi sv. Avguštin.

Sv. Frančišk Salezi je svoje notranje ime noval *božje prebivališče*, v katero drugi ne sme priti, kot Bog in duša. — Sv. Bernard je svojim mislim rekel, predenj se je k molitvi podal, ali predenj je v cerkev stopil: Tukaj zunaj ostanite, nepotrebne misli in posvetne želje; ti pa, moja duša, pojdi notri pred svojega Gospoda.

„Tisti, ki se morejo zapreti v nebesica svoje duše, kjer prebiva on, ki je vstvaril nebo in zemljo, gotovo hodijo po izvoljeni poti, in bodo do izvirka prišli, iz katerega bodo čisto vodo pili, in v kratkem času bodo veliko poti storili.“ — Sv. Terezija.

Sv. Katarina iz Siene, ki je že v svoji mladosti naj raji sama bila, ni skoraj nikoli mogla v samoti biti, ker so ji njeni starši zmiraj veliko dela v hiši dajali. Toraj si je bila v svojem *sercu* pušavo napravila, v kateri je zmiraj bila tudi pri največjih časnih opravilih; in v tej pušavi je zmiraj Boga gledala in se ljubeznjivo z njim pogovarjala. In tako je z Bogom sklenjena ostala, in imela je navado reči, da je v naših sercih zares božje kraljestvo, kjer on hoče prebivati.

„Ko molimo, nam ni treba zmiraj lepega pogovorjenja iskati, ampak včasih le mislimo v božjo pričujočnost, kakor ko bi pred Bogom stali, in veseli bodimo, da smo pred njim. Nikar si sile ne delajmo, visokih in lepih besedi najti, ampak s priprostimi in navadnimi besedami mu pripovedujmo svoje potrebe in težave,

in ga opominjajmo, da nam je obljubil pomagati.“
— Sv. Terezija.

Bere se o služabniku božjem, ki je tako sam od sebe spričeval: Štirideset let je že, kar si prizadevam, kolikor mi je mogoče, dobro molitev opravljati, in nisem mogel nikdar boljšega pripomočka za to najti, kakor da se v božjo pričujočnost postavim in pred Boga pridem, kakor otrok pred svojega očeta, in kakor berač, ki je slep, raztergan in zapuščen, pred bogatega in usmiljenega gospoda. Ta misel mi dosti besedi daje, s katerimi mu svoje težave in potrebe potožim. —

Ravno to je storil tudi sv. Frančišk Serafinski, in tako je včasih celo noč v molitvi prečul, samo s temi besedami: *O moj Bog! kdo si ti, in kdo sem jaz!* — Te besede so obudile v njegovem sercu veliko ljubezen do ljubeznjivega, vsegamogočnega in usmiljenega Boga; in veliko zaničevanje samega sebe, zavolj svoje nehvaležnosti do dobrotljivega Boga, in zavolj svojih pregreškov in nepopolnosti, ki jih je v sebi najdel; in prosil je Boga, da naj mu jih odpusti, in mu moč in milost dá, se poboljšati. — V taki molitvi je ta veliki služabnik božji včasih celo noč prečul.

„V molitvah si moramo včasih misliti, da se nam je krivica ali razžaljenje storilo, in da nam zopernosti pridejo, in po tem si moramo prizadevati, da svoje serce privadimo, precej odpustiti, in vse težave poterpežljivo prestati, po

zgedu našega Zveličarja. S tako molitvijo si bomo veliko pravega keršanskega duha zadobili.“
— Sv. Filip Neri.

O svetem Ignaciju se bere, ko je bil bolan, da si je v svojem premišljevanji pred Bogom veliko težav in nadlog mislil, in po tem, ko je vse težave premislil, ki bi mu zamogle priti, je najdel, da nobena druga reč bi ga tako hudo ne zadela, kakor to, ko bi videl, da je njegov red pokončan. Po tem je večkrat pred Bogom to prav premislil, in je nazadnje tako svoje serce na to navadil, da je rekel: Ko bi se to zares zgodilo, da bi moj red pokončau bil, bi po kratki molitvi moje serce popolnoma mirno postalo.

„Dobro je, v molitvi Boga hvaliti, in ljubezen do njega v sercu obujevati; dobro je, se priporočevati njegovi milosti; dobro je tudi, si misliti, kakor ko bi ga videl, kako je častljiv, mogočen in milostljiv; in da po tem svojo lastno zaničljivost in nevrednost premislimo, in da smo zadovoljni z vsem, kar nam Bog dá, naj bo tolažba in sladkost, ali suhota in zopernost, ker on naj bolj vé, kaj nam je potrebno. Taka molitev močno obudi našo voljo in naše nagljenje k dobremu. — Tako govori sveta Terezija.

O sveti Frančiški Fremiot se bere, da je bilo njeno naj večje veselje pri molitvi, božjo velikost in božje popolnosti premišljevati, in želje obujevati, da bi bil presveti Bog od vsih ljudi prav spoznan in ljubljén.

Sv. Egidi, tovarš sv. Frančiška Serafinskega, je v premišljevanji božjih popolnosti, njegovih del, in njegovih neskončnih dobrot, svoje serce s tako ljubeznijo do Boga vnel, da je bil precej v duhu zamaknjen, kedar je o Bogu govoril, ali o njem govoriti slišal.

„Premišljevanje terpljenja našega Zveličarja moramo visoko ceniti; ker je samo tako premišljevanje več vredno, kakor ko bi se kdo celo leto vsak dan vse psalme prebral.“ — Tako uči zvesti služabnik božji Albert Véliki.

Kristusovo terpljenje so vsi svetniki radi premišljevali; in bolj ko so premišljevali, bolj se je njih serce z ljubeznijo do Kristusa vnelo, in bolj so želeli terpeti, da bi mu podobni postali.

Cesarica Leonora je po vednem premišljevanji Kristusovega terpljenja svoje serce s tako priserčno ljubeznijo do Jezusa križanega napolnila, da je močno želela terpeti, da bi mu podobna postala; in rekla je: Ko bi tudi gotovo vedela, da bom ravno tako v nebesa prišla, če tudi brez terpljenja in v časti živim, vendar raji izvolim pot križa, da vsaj nekoliko svojemu Jezusu podobna postanem. — Zatoraj je tako ljubila in skrivala svoje boleznin in telesne bolečine, in se ni nikdar zavolj njih pritožila. In ko so drugi njene bolečine spoznali in ko so jo milovali, je rekla: To ni nič, ta križ je lahek in mi je grozno prijeten, brez križa bi ne mogla zadovoljna biti; in mi je tudi potreben, ker bi sicer preveč prevzetna postala.

Bere se o svetem škofu, ki je rad Kristusovo terpljenje premišljeval, da si je svojo dušo včasih v podobi ptice mislil, ki léta, in kedar je trudna, se vsede na žebelj, s katerim so Jezusove noge na križ pribite; in tam ga gleda in premišlja, kako na križi visi, in pije kri, ki iz njegovih ran teče. To premišljevanje ga je neizrečeno potolažilo. — Včasih si je mislil svojo dušo v podobi čebele, ktera leti na Kalvarijo in Jezusove rane prebira, kakor čebela cvetlice, in zdaj iz ene, zdaj iz druge njegovo presveto kri pije.

Posebno pa je sv. Filip Neri terpljenje Kristusovo preserčno premišljeval, in se je nazadnje tako povikšal, da je začel obilne solze točiti, kedar se je le spomnil Kristusovega terpljenja, ali kedar ga je slišal brati. Enkrat je v postu pridigoval o Kristusovem terpljenji; ali komaj je dobro začel, se mu je serce tako vnelo, da je začel na glas jokati; in dasiravno si je močno prizadeval, govoriti in pridigovati, ni mogel različne besede več izreči, in je moral iz prižnice iti. To se mu je večkrat prigodilo, tako da na zadnje ni mogel več o Kristusovem terpljenji pridigovati.

Ravno to se tudi bere o Ludviku iz Granađe. Ta božji služabnik je bil pridigo o Kristusovem terpljenji pripravil za veliki petek. Ali ko je na prižnico prišel, in ko je besede izrekel: *Terpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa*, so se mu tako obilne solze ulile, da dolgo časa ni mogel besede spregovoriti. Po tem se je spet potolažil in je spet govoriti začel; ali komaj je

besede: Terpljenje Gospoda našega, izrekel, se je še bolj jokati začel, kakor prvič. Pa se je vendar zopet potolažil, je vse svoje misli v pridigo obernil, in je začel spet govoriti; ali komaj je spregovoril, so se mu solze še bolj ulile kakor popred, tako da je komaj dihati zamogel, in da ni mogel nobene besede več spregovoriti. Ko so ljudje v cerkvi to videli, so se tudi oni jokati začeli; in tako je bila pridiga dokončana, preden je prav začeta bila.

„Kakor prijatelj svojega prijatla večkrat obiše, in mu gre zjutraj dobro jutro vošit, zvečer lahko noč, in tudi čez dan ga večkrat vidi, tako tudi ti večkrat pojdi obiskat Jezusa v svetem Zakramentu; in vselej kedar ga obišeš, daruj njegovo presveto kri večnemu Očetu; in boš videl, da se bo po tem obiskanji prečudno pomnožila tvoja ljubezen.“ — Tako pravi sv. M. Magdalena de Pazzi.

Vsi svetniki so radi hodili Jezusa v svetem Zakramentu obiskat, ker so spoznali, da je njih naj večji prijatelj. Sv. Frančišk Borgia ga je hodel naj manj sedemkrat vsak dan obiskat, sv. M. Magdalena de Pazzi celo tridesetkrat vsak dan. Sv. Vincencij ga je hodil obiskat, kolikrat ga je utegnili; in njegov počitek po kakem težavnem opravilu je bil, v cerkev iti in pred svetim Zakramentom moliti, včasih po dve ali tri ure; in se je tam tako ponižno in pobožno vedel kakor ko bi bil zares Jezusa Kristusa videl. Preden je težavno opravilo začel, šel je, kakor

Mojzes, pred tabernakelj božji, se je tam posvetoval z večno Resnico. Predenj je iz hiše šel, je šel Jezusa prosit, da naj mu svoj sveti blagoslov dá; in ko je domu prišel, se mu je šel zahvalit za vse milosti, ki mu jih je dal, in ga je prosil, da naj mu odpusti, kar je morebiti grešil med ljudmi.

„Nikar ne pozabimo, da si moramo vedno prizadevati, sami sebe prav spoznati, zakaj to spoznanje nam veliko pomaga na poti molitve. Ali toda se more z méro opraviti, to je, kedar kdo vidi, da je njegova duša Bogu podložna, in da dobro spozna, da sama na sebi nima nič dobrega, in da se sramuje, pred tako imenitnega kralja priti, in da vidi, kako malo mu more dati, dasiravno mu je toliko dolžna: kedar vse to dobro spozna, se ni treba več dolgo v spoznanji samega sebe muditi, ampak boljši je, da po tem na druge reči v molitvi misli, da tako rekoč duša sama iz sebe gré, in božjo velikost premišljuje.“ — Sv. Terezija.

O svetem Frančišku Serafinskem se bere, da se je včasi celi dan, in včasi celo noč v tej kratki molitvi mudil: O moj gospod in moj Bog! kdo si ti, in kdo sem jez! in da je bil včasi v tej molitvi v duhu zamaknjen.

O božjem služabniku Izidoru mašniku se bere, da je po spoznanji samega sebe do ponižne in prave molitve dospel. Dasiravno je sveto živel, je zmiraj mislil, da je velik grešnik,

in je včasi z obilnimi solzami svoje grehe objokoval. Ko je to eden njegovih učencev videl, ga je vprašal: Oče, zakaj se tako jokate? Izidor mu je odgovoril: Svoje grehe objokujem. Učenec mu je rekel: Oče, sej vi nimate grehov. Na to mu je ponižni Izidor z žalostnim glasom odgovoril: O moj sin! Ko bi Bog moje grehe ljudem na znanje dal, bi se vsi zavzeli in prestrašili.

Bere se o služabnici božji (Mariji), da se je po dolgem premišljevanji in poniževanji sama sebe tako zaničljivo spoznala, da se je zmiraj čudila, kako jo morejo ljudje med sabo terpeti, in kedar ji je kdo kaj razžaljivega ali krivičnega rekel, se je le čudila, da ji kaj hujega reče. — Rekla je tudi, ko bi ji bil kdo rekel, da se čudi, da je tako nevedna, neumna, gerda in nerodna, bi se bila čudila in rekla: O kako malo poznaš ti mojo dušno revšino. V božjih očeh sem vsa nagnjusna, in ti se čудиš, da nimam dobrih lastnosti? Ko bi kdo beraču vsem z razterganimi cunjami pokritemu očital, da nima zlate svetinje na zlati verižici okoli vratu, kaj bi si berač mislil? Ali bi ga to očitiranje razžalilo? Čudil bi se in bi rekel: Saj še srajce nimam, in ti se čудиš, da nimam zlate svetinje na zlati verižici okoli vratu?

„Veliko delo naše popolnosti se začne in raste in se v djanji ohrani z dvema pripomočkoma, ki sta lahka, pa vendar jako dobra, namreč da večkrat k Bogu zdihnemo in da

svoj dušni pogled večkrat v Boga obrnemo. Zdihljeji k Bogu se opravijo z malo besedami, s katerimi se duša k Bogu povzdigne; in bolj ko so goreči in ljubeznjivi, boljši so. In naši notranji dušni pogledi so tem več vredni, bolj ko so preserčni; to je, da si prizadevamo z dušnimi očmi proti Bogu pogledati in premisliti, kakošen je, in kaj je storil in še stori za nas; in da po tem v sercu obudimo ponižnost, ljubezen, podverženje in udajanje v njegovo sveto voljo itd. — Nerazumljivo je, koliko moči imata ta dva pripomočka, in kako nas deržita v spolnovanji naših dolžnosti: kako nam pomagata skušnjave premagovati, in hitro spet vstati, ako pademo; in kako nas z Bogom zedinita. — Premislimo tudi, da se zdihljeji in dušni pogledi lahko zmiraj in povsod in ob kratkem opravijo; tedaj bi nam imeli tako v navadi biti, kakor dihanje.“ — Tako piše sv. Frančišk Salezi.

Sv. Ignacij je imel navado, kedar je slišal uro biti, k Bogu zdihniti, in kratko molitvico opraviti. — Ravno to se bere o sv. Vincenciju, da se je k Bogu povzdignil, kedar je slišal uro biti, in je vičidel te besede zraven izrekel: O Gospod! o božja dobrot! daj nam milost, da bomo popolnoma tvoji, in da ne bomo družega nič ljubili, kakor tebe. — Nekteri služabniki božji imajo navado, kedar slišijo uro biti, tako k Bogu zdihniti: O Gospod! daj mi srečno zadnjo uro, in daj mi milost, vse ure svojega živ-

ljenja tebi dopadljivo preživeti, tebi k časti in moji duši v zveličanje. V imenu Jezusa, Amen. Bog pridi mi na pomoč; Gospod, hiti mi pomagat! Zgodi se tvoja volja.

Po zgledih svetnikov zdihnimo k Bogu pri vsaki priložnosti, in se s kratko molitvico k njemu obernimo. — Kedar smo v težavah in ne vemo kaj storiti, recimo: O Gospod, kaj mi je storiti v tej reči? Svetvaj mi; pelji me po pravi poti, varuj me v nevarnosti; daj mi milost vse po tvoji sveti volji storiti. — Kedar pregrešek, storimo, z besedo ali v djanji, recimo: Ah, moj Bog! kaj sem storil, kaj je to! Prosim te, odpusti mi. Vzdigni me, o Gospod! in daj mi milost, da več ne padem. — In tako pri vsaki priložnosti.

„Veliko nam bo to k zveličanju pomagalo če se navadimo, pri vsaki priložnosti precej v Boga misliti in se k njemu povzdigniti, da v njem njegove prelepe lastnosti gledamo; ali da se spomnimo njegove ljubezni do nas, in svoje dolžnosti, mu zvesto služiti.“ -- Tako piše zvesti služabnik božji Skupoli.

To sveto navado, o kateri je tukaj govorjenje, je imel posebno sv. Frančišk Salezi. Ko je videl, n. pr. lepo polje, je rekel: Mi smo polje božje, on sam to polje obdeluje. — Kedar je videl lepo cerkev, je rekel: Mi smo žive hiše božje; zakaj niso naše duše z čednostimi tako olepšane, kakor je ta cerkev olepšana? — Kedar je videl cvetje, je rekel: Kdaj bo čas prišel,

da bo cvetje naše duše sad dobrih del obrodilo? — Kedar je videl lepe in drage podobe, je rekel: Ni lepše reči na svetu, kakor je naša duša, ker je po božji podobi vstvarjena. — Kedar je videl lep vert, je rekel: Kdaj bo vert naše duše tako obsejan z lepimi cveticami, kdaj bo tako poln sadu, tako lepo obdelan, in tako pospravljen, kakor je ta? — Kedar je videl kak studenec, se je spomnil Jezusove besede in je rekel: O kdaj bomo šli pit iz studenca našega Zveličarja! — Kedar je videl tekoče vode in reke je rekel: Kdaj bomo mi tako pridno k Bogu hiteli, kakor ta voda k morju teče? In tako je pri vsaki reči, ki jo je videl, svoje misli in želje k Bogu povzdignil. To je zgled, kterega bi imeli kristjani zvesto posnemati.

Prav lahka in dobra molitev je to, če svojo dušo navadimo, da vedno v pričujočnost božjo misli (kakor ko bi Boga pred sabo videla); ali zraven si moramo prizadevati, da se z Bogom priserčno in popolno zedinimo. — O kako veliko vredna je taka molitev.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Egiptovski Jožef je zmiraj v pričujočnost božjo mislil pri vsih svojih delih in v vsih težavah in nevarnostih. Zato je bil zmiraj blagoslov božji z njim: in ko ga je hotla nečista ženska v greh zapeljati, se je s spominom božje pričujočnosti iz skušnjave in nevarnosti rešil. *)

*) I. buk. Mojz. 39.

Svetemu Alojziju je bila to naj ložja in naj prijetnejša reč, svoje misli zmiraj k Bogu povzdignjene imeti. In njemu je bilo ravno tako težko, svoje misli od Boga odverniti, kakor je drugim ljudem težko, svoje misli zmiraj k Bogu povzdignjene deržati.

„Če se celo leto vadimo, vedno v božjo pričujočnost misliti, bomo na koncu leta videli, da smo visoko prišli v keršanski popolnosti, ne vedoči kdaj.“ — Tako govori sveta Terzija.

Moder služabnik božji je dal svojemu mlademu učencu ta nauk: Vedno si prizadevaj, da nikdar Boga iz svojih dušnih oči ne zgubiš, ampak misli si, da je zmiraj pred tabo; zakaj to je pripomoček vsih pripomočkov za zveličanje, ktereга nas je Gospod Bog sam naučil, ki je Abrahamu rekel: *Hodi pred mano in bodi popolen.* *) — Te besede si je mladeneč tako k sercu vzel, da jih ni nikdar več pozabil, in se vedno po njih ravnal; tako je iz razuzdanega posvetnega mladenča postal velik služabnik božji, ki je v svetosti umerl.

„S tem posebno lahko človek zmiraj v božjo pričujočnost misli, lahko vedno moli in se pri ognji božje ljubezni greje, kedar si namreč med svojim delom misli, da je božja volja, da

*) I. buk. 17, 1.

to dela, in kedar ga to tolaži in veseli.“ — Tako piše božji služabnik Rodriguec.

Sv. Frančišk Salezi je veliko let pred svojo smertjo toliko opravil imel, za božjo čast in za zveličanje duš da včasi cel dan ni utegnil poklekniti in svojo molitev opraviti. Enkrat je bil vprašan, če je danes svojo molitev opravil, in odgovoril je, da ne, ampak da je celi dan to delal, kar je ravno toliko vredno, kakor molitev; to je, da si je prizadeval, vedno med delom z Bogom v molitvi sklenjen biti, vse po božji volji storiti, in tedaj *molitev djanja* opravljati. — In tako je bilo vse njegovo življenje vedna molitev, ker je zmiraj v božjo pričujočnost mislil, z Bogom sklenjen ostal, in svojo voljo popolnoma in za zmiraj božji volji podvergel.

„Naj vikši in naj popolniši stopnja molitve je: Boga v duhu gledati. Toda do te stopnje ne more nobeden sam od sebe priti, ampak le tisti jo doseže, kterega Bog na-njo povzdigne: zakaj to je nadnaravno, vikši kakor naša narava; in duša ne more v tej molitvi nič sama storiti, ampak se le zamore pripraviti za to milost. Naj boljši priprava za to je: ponižnost in resnično prizadevanje, si čednosti pridobiti, posebno ljubezen do Boga in bližnjega; in da terdno sklene, v vseh rečeh le po božji volji ravnati, po poti križa hoditi in svojo lastno ljubezen vedno zatirati, ktera nas zapeljuje, da bolj svojega dopadenja

išemo, kakor božjega.“ — Tako piše sveta Tezija.

Sv. Anton pušavnik je bil vprašan, kako more cele noči v molitvi prečuti; in odgovoril je tako: Preden sem bil začel sam sebe pre-mišljevat in spoznavati, nisem nikdar vedel, kaj se pravi, Boga v duhu gledati, ali ko sem začel svojo dušo očiševati od vsega tega, kar jo je nepokojno delalo, in ko sem svoje serce od vsega posvetnega nagnenja odtergal, sem začel pokušati tisti prečudni sad božje volje, kterega pokušajo očišene duše v svetem premišljevanji, ko Boga gledajo.

Šesta jablana.

Priprostost serca.

„Med kristjani, ki so poklicani, za Jezusom hoditi in po njegovem duhu živeti, bi imela ponižna priprostost serca v veliki časti biti; tolikanj bolj, ker med posvetnimi modrijani nobena reč ni bolj zaničljiva, kakor keršanska priprostost serca. Ta čednost je veliko vredna in ljubeznjiva, in nas naravnost v božje kraljestvo pelje, in nam tudi ljubezen ljudi pridobi, zakaj kdor je znan, da je priprostega serca, brez goljufij in zvijač, je ljubljen in časten; celo tisti ga

časté, ki sami od jutra do večera družega ne išejo, kakor drugače kazati se, kakor so res.“
— Sv. Vincencij.

V prvih časih keršanstva je živel mož, Foka po imenu, ki je bil priprostega serca, in je vselej tako ravnal in govoril, kakor je mislil; zato mu je pa tudi Bog milost dal, krono mučenikov zadobiti. Sv. Foka je bil vertnar, in karkoli je zamogel s pridnim obdelovanjem svojega verta pridobiti, je dal ubogim popotnikom, ktere je z veliko ljubeznijo v svojo hišo sprejemal in prenočeval. V tistih časih so bili kristjani hudo preganjani; ko so tedaj preganjavci zvedeli, da je tudi Foka kristjan, so kmalo sklenili ga umoriti; toraj so poslali vojake s poveljem ga umoriti, kjer ga bodo najdlji. Prigodilo se je pa po božji previdnosti, da so ti vojaki zvečer ravno v njegovo hišo prišli prenočit, ne da bi ga bili poznali. Foka jih je prijazno sprejel, in jim je kolikor je mogel dobro večerjo pripravil. Ko so vojaki videli, da je ta mož, tako prijazen in odkritoserčen, so mu razodeli, da išejo kristjana, ki mu je Foka ime, da imajo povelje od deželskega poglavarja, ga umoriti, kjer ga bodo našli, in prosili so ga, da naj jim pomaga tega človeka najti, če vé, kje prebiva. Foka jim je odgovoril, da dobro pozna človeka, ki ga išejo, in jim je oljubil, da jim ga bo jutri pokazal. — Po tem jim je posteljo pripravil, in so šli spat. — Ko so bili zasпали, se je Foka začel s preserčno molitvijo k

smerti pripravljati, in je celo noč molil. Drugi dan zjutraj so ga vojaki precej opomnili, da jim je obljubil, jim Foka pokazati, in da so pripravljani, z njim iti do njegovega stanovanja. — Vam ne bo treba dalječ iti do njegovega stanovanja, saj je Foka tukaj pred vami; storite z mano, kar vam je zapovedano. — Ko so vojaki to slišali, so se grozno začudili, in nobeden si ni upal, ga umoriti; ampak rekli: so Ne bomo ti življenja vzeli, ampak bomo poglavarju rekli, da smo te skerbno iskali, pa te nismo mogli najti. — Foka pa jim je odgovoril: Bolje je, da umerjem, kakor da bi se zavolj mene laž storila. Spolnite povelje, katero vam je poglavar dal. — Po tem jim pomoli vrat in mu odsekajo glavo. — Srečen kristjan, kateri raji umerje, kakor do bi kako zvijačo ali laž storil!

„Priprostost serca nima družega namena, kakor Bogu dopasti in njegovo ljubezen zadobiti. In naše serce je takrat zares priprosto, kedar v vseh rečeh družega nič ne išemo kakor ljubezen božjo.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Jezus je svojim aposteljnom priprostost serca močno priporočil. *) — O naj večih služabnikih božjih se v svetem pismu bere, da so bili priprostega serca, n. pr. Jakob, Job, Daniel itd. — Modrost mesa (to je, posvetna mo-

*) Mat. 10, 16.

drost) je sovražnica božja, pravi sv. Pavel; *) toraj je ponižna priprostost serca božja prijalica, ker je tej modrosti naravnost nasproti postavljena.

„Priprostost serca stori, da naravnost proti Bogu gremo, ne da bi se za ljudi zmenili, in tudi ne sami na-se in na svoj časní dobiček; da vsako reč po pravici povemo, kakor jo imamo v sercu; da odkritoserčno ravnamo, brez hinavšine in brez zvijač; in da se odvernemo od vsih goljufij.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik je le zmiraj v Boga mislil pri vseh svojih opravilih, ne pa v ljudi in v svoj lastni dobiček, in ravno to je tudi zmiraj svojim duhovnom priporočal. Enkrat je zvedel, da je eden njegovih duhovnov nekaj le zavolj ljudi storil, in ojstro ga je posvaril, ter rekel, da je bolje, z zvezanimi rokami in nogami v ogenj verženemu biti, kakor kako reč le zato storiti, da bi ga ljudje hvalili. — Enkrat je enemu svojih duhovnov na njegovo pisanje tako-le odgovoril: Pišete mi, da, kedar bote kaj dobrega o kom pisali, naj to njegovim prijatlom povem, tako da bo po tem tudi on to zvedel. — O kakošne misli imate! kje je priprostost serca, ki jo mora duhovnik zmiraj imeti, kateri bi mogel zmiraj naravnost proti Bogu iti? Če nič dobrega v človeku ne najdete, ni treba o njem goveriti;

*) Rim 8. 7.

če pa kaj dobrega najdete, govorite o njem tako, da bote Bogu čast dajali, od kterega vse dobro pride. Naš Gospod in Zveličar je svaril mladence, ki ga je hvalil, da je dober, *) zato ker ga ni iz pravega namena hvalil; kolikor bolj vas svari, če grešnega človeka hvalite z namenom, da bi mu dopadli in da bi kako časno dobroto od njega prejeli. — Tudi v svojem govorjenji je bil sv. Vincencij tako odkritoserčen in resničen, da so mu vsi, ki so ga poznali, vse popolnoma verjeli, karkoli je rekel; in da se nobeden nikdar ni bal, po njem goljufan biti.

Ravno tako je tudi sv. Karol ravnal, in je bil priprostega serca brez zvijač; tudi je svoje podložne svaril, da naj resnični in odkritoserčni bojo. Enkrat je prišel eden njegovih služabnikov k njemu zavolj opravila, in mu je med drugimi tako rekel: Gospod, zdaj vam bom prav po pravici povedal, kakor mislim o tej reči. . . . Al sv. Karol mu ni dal časa izgovoriti, ampak ga je precej posvaril, rekoč: Kaj včas pa ne govoriš, kakor misliš? Gotovo ti povem da nobeden ne more moj prijatelj biti, kdor ne govori zmiraj odkritoserčno kakor misli.

„Bog ljubi tiste, ki so priprostega serca, se rad z njimi pogovarja, jim razodeva svoje resnice, in jih vodi po svojem dopadajenji. Z mo-

drimi in prebrisanimi tega sveta pa ne ravna tako.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

To nas Jezus sam uči, ker tako k svojemu nebeškemu Očetu moli: Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim, *) (to je: ponižnim in priprostim).

Sv. Vincencij je spričeval, da ga je skušnja učila, da med posvetnimi modrimi in prebrisanimi ni toliko duha vere in pobožnosti, kakor med revnimi in priprostimi, katerim Bog obilno daje živo vero, ktera si v dejanji skaže, in stori, da verujejo in z veseljem prejmejo besede večnega zveličanja. Zato se tudi vidi, da večidel svoje bolezni in druge nadloge in težave z večji poterpežljivostjo prenašajo, in se bolj popolno v božjo voljo vdajo, kakor modri tega sveta.

„Tisti, ki so zares priprostega serca, so kakor otroci, kateri mislijo, govore in ravnaajo z odkritoserčnostjo in brez hudobije. Kar se jim reče, verjamejo; nimajo nobene skerbi in misli sami za-se, posebno kedar so pri svojih stariših; se jih zvesto derže, in ne mislijo na svoje lastne vžitke in tolažbe, ampak jih zadovoljno prejemajo in priprosto uživajo, in ne premišlujejo, od kod pridejo in čemu so.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

*) Mat. 11, 25.

To otroško priprostost serca je Jezus svojim apostelnom (in vsim kristjanom) priporočil, ker je otroka med-nje postavil rekoč: Resnično vam povem, če se ne spreoberte in niste kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. *)

Sv. M. Magdalena de Pazzi je bila v svojih pogovorih priprosta, kakor otrok, brez ovinkov in brez hinavšine, in vsa odkritoserčna in resnična, zraven pa je bila tako modra in pametna, da so jo vsi ljubili in častili.

„Prebrisanost ni nič družega, kakor kup zvičaj, ovinkov, hudobnih namenov in goljufij, s katerimi si prizadevamo tiste goljufati, ki imajo z nami opraviti, da bi mislili, da nimamo drugih misel in namenov v reči, od ktere je govorjenje, kakor kar na znanje dajemo s svojimi besedami. Vse to je naravnost nasproti priprostosti serca, ktera nas uči, da mora naše zunanje ravno tako biti, kakor je naše notranje. Kedar ima človek priprostega serca kaj storiti, le to pomisli, če je prav in dobro, to storiti ali govoriti; in kedar spozna, da je dobro, se poda k opravi, brez premišljevanja, kaj bodo ljudje rekli ali storili. In po tem, ko je storil, kar misli, da je njegova dolžnost, je miren in tega nič več ne premišljuje... Zakaj človek priprostega serca ne želi nič družega, kakor Bogu s svojim djanjem dopasti, in ljudem le toliko,

*) Mat. 18, 3.

kolikor ljubezen do Boga pripusti.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Ravno ta svetnik je bil šel obiskat učenega in pobožnega vikšega, ki je bil v samotnem kraji, in je bilo že zvečer, ko je do njega prišel. Ta vikši je bil grozno vesel, svetega škofa Salezija videti; ga je tedaj z veliko prijaznostjo sprejel, in se je z njim o božjih rečeh dolgo pogovarjal; ali ko je vikši videl, da se čas približuje v kor iti molit, je škofa prosil, da naj ne zameri, da ne more več v njegovi družnji ostati, ker mora iti v kor; in je šel. Preden je do kora prišel, ga je tovarš srečal in mu je rekel, da ni prav storil, da je škofa samesa pustil, in da naj nazaj gré. In božji služabnik je precej odgovoril, da je res tako; je šel nazaj do škofa, mu je odkritoserčno povedal, kaj mu je tovarš rekel, in je škofa prosil, da naj mu odpusti. — Sv. Salezi spričuje, da se je nad to ponižno priprostostostjo in odkritoserčnostjo vikšega bolj začudil, kakor ko bi ga bil videl kak čudež storiti. — (Po tem mu je sam rekel, da naj gre svojo dolžnost opraviti.)

„Ni treba, da bi se kristjan v svojih delih in opravih ljudi bal, ampak to je naj potrebniši, da se boji Boga razžaliti.“ — Pravi sv. Terezija.

Ta svetnica je grozno veliko težavnih opravil za božjo čast in za zveličanje duš opravila, in je spričevala, da si je pri vsih svojih

delih in opravih le prizadevala, da bi bila Bogu dopadla, kterega je zmiraj pred sabo stati videla.

Sv. Vincencij je spričeval, da od tistega časa, ko je začel Bogu služiti, ni nikoli nobene reči *sam* storil, ktere bi si ne bil upal *v pričo ljudi* storiti; zakaj vedno je videl Boga pred sabo, in se ga je bolj bal, kakor vsih ljudi.

Kedar kdo misli, da je toliko storil, kolikor Bog od njega imeti hoče, da bi se opravilo dobro izšlo, naj bo po tem miren in pokojen, če se opravilo dobro ali slabo izide; in naj bo zadovoljen s spričevanjem svoje vesti.“ Tako govori sv. Vincencij.

O svetem Ignaciju se bere, da je v tem svetu posebno lepe zglede zapustil. Včasih si je močno prizadeval, kako reč k dobremu obrniti in kaj dobrega storiti; toda vse njegovo prizadevanje je bilo včasih zastonj; pa vendar zavolj tega ni nevoljen in žalosten postal, in ni mislil, da je svoj čas po nepotrebnem zgubil. Zadovoljen je bil s tem, da si je resnično prizadeval, svojo dolžnost storiti; in po tem se je ponižno podvergel presveti božji volji, in nezapopadljivemu sklepu božje previdnosti, kterega mi po svoji slabosti ne moremo vselej spoznati.

„Prizadevajmo si, vse po božji volji storiti. Če pa včasih tega, kar storimo ali rečemo, ne hvalijo vsi ljudje, ni treba zavoljo tega veliko

premišljevati svojega dejanja in svojih besedi. Zakaj to le iz lastne ljubezni pride, da premišljujemo, če je bilo to, kar smo storili ali rekli, pohvaljeno ali ne. Kristjan priprostega serca ne premišlja svojega dejanja (če je ljudem dopadljivo ali ne), ampak vse božji previdnosti prepusti, in le Bogu želi dopasti; in ne gledé na desno ali na levo naravnost po svoji poti hodi.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Ravno tako, kakor tukaj sv. Frančišk govori, je tudi mislil in ravnal; ni nikoli popraševal, če je to, kar je storil ali govoril, ljudem dopadljivo ali ne. In kedar je slišal, da kako njegovo dejanje nekterim ni dopadljivo, in da hudo zoper njega govore, ni bil nevoljen ali žalosten, ampak je z mirnim sercom rekel: Zavoljo tega se nič ni treba čuditi, ker celo dejanje našega Gospoda Jezusa Kristusa ni bilo vsem dopadljivo, in še dan današnji jih je veliko, ki zoper Kristusa in njegovo dejanje hudo govore.

„Nikar ne premišljuj svojih težav in zopernosti, ampak glej, da jih s krotkostjo in poterpežljivostjo prejmeš, in bodi s tem zadovoljen, da veš, da iz božjih rok pridejo.“ — Sv. Frančišk Salezi.

Sv. Vincencij je imel grozno veliko ugovarjanja in drugih težav od posvetnih ljudi prestat, pa vendar ni bil nikdar nepokojen v svojem sercu, ali nevoljen zavolj hudobije in krivice svojih sovražnikov, zakaj nikdar ni premišlje-

val svojega terpljenja in tudi ne hudobije svojih sovražnikov, ampak je le zmiraj mislil, da je božja volja, da naj terpi.

„Vedno premišljevanje svojega dejanja nam le veliko časa vzame, ktereга bi lahko boljši obernili v dobre dela. Ravno to, ko človek zmiraj z nepokojnim sercom premišljuje, če je njegovo dejanje dobro ali ne, stori, da včasih kako reč slabo opravi.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Neki mladeneč si je močno prizadeval, lepo in sveto živeti, in svojo dušo od vsih naj manjših nepopolnosti očistiti; tedaj je z nepokojnim sercom zmiraj svoje dejanje premišljeval in pregledoval. Toda z vsem svojim prizadevanjem ni nič mogel opraviti. Tedaj je starega in skušenega služabnika božjega prosil, da naj mu dober svet dá; in ta mu je tako-le odgovoril: Premisli dobro besede svetega pisma: *Moj sin, v krotkosti ohrani svojo dušo* *). *Moj sin, v krotkosti opravi svoje dela* **). — Prizadevaj si, da bo tvoje serce bolj pohlevno in z ljubeznijo do Boga napolnjeno; opravljaj svoje dela z dobrim namenom, in po tem jih prepusti božji previdnosti, brez tistega nepokojnega premišljevanja, kako si jih opravil; s tem boš veliko pred do popolnosti došel. — Mladeneč je zvesto po-

*) Sir. 10, 31.

***) Sir. 3, 19.

tem ravnal, in je v kratkem času dušni mir zadobil.

„Da nas ne bo lastna ljubezen goljufala, kedar sodimo svoje reči in opravila, si moramo misliti, da so opravila drugih ljudi, in da je naša dolžnost jih soditi, brez lastnega dobička, ampak le po pravici. In ravno tako si mislimo, da opravila in reči drugih ljudi so naše lastne.“ — Tako pravi sv. Ignacij Lojola.

Spominja vreden je nauk, ki ga je neki božji služabnik svojemu prijatelju dal, rekoč: Preden j sodiš dejanje ali govorjenje kakega človeka, premisli hitro, kaj bi ti mislil in v sercu občutil, ko bi to *tvoje* dejanje ali govorjenje bilo, in ko bi ga kdo drugi soditi imel; in po tem glej, da vse po ljubezni do Boga in do bližnjega opraviš.

„Kako dobro bi bilo to za nas, ko bi nam Bog v serce položil sveto zaničevanje lastnega veselja in tolažbe, ktere naša narava tolikanj poželi; kakor je, n. pr. to, da bi se nam vsi ljudje prijazne in podložne skazali, in da bi nam vse po volji šlo. — Prosimo ga, da nam milost dá, da bo njemu dopasti naše naj večje veselje, da bomo le to ljubili, kar on ljubi, in le v tem dopadenje najdli, kar njemu dopade.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Sv. Dorotej je bil jako učen in moder; ali vendar je v vsih pripušenih rečeh rad nauke in misli drugih prejel, in se je njih

razsodbi rad podvergel, dasiravno je večkrat spoznal, da je njegova misel boljša. Tudi ni imel navade, reči, ki se mu je prigodila, po svojim lastnim umu soditi; ampak po tem, ko je vse storil, kar je njegova dolžnost bila storiti, je vse božji previdnosti prepustil, in je popolnoma s tem zadovoljen bil, kar mu je Bog poslal.

„Zvesti služabniki božji, ki so priprostega serca, nobene reči ne spoznajo za majhne in zaničljive, če je le Bogu dopadljiva, zakaj oni le na božje dopadajenje gledajo, in le božje dopadenje je izvir, mera in plačilo vsih njih del in opravil in vsih njih reči. Ker toraj najdejo reč po božjem dopadenji, jim je to velika in potrebna reč.“ — Tako uči sveti božji služabnik Rodriguec.

Ne le z velikimi in prečudnimi deli, ampak tudi z majhnimi in vsakdanjimi se nebesa zaslužijo, če jih človek po božjem dopadenji in Bogu k časti zvesto opravlja. Veliko svetnikov je v nebesih, o katerih se nič družega ne vé, kakor da so ravno take vsakdanje dela opravljali, kakor drugi ljudje, in ni bilo nič posebnega in čudnega v njih zunanjem zadržanji videti; ali ta veliki razloček je bil med njimi in med posvetnimi ljudmi, da so svoje naj manjša dela in opravila z veliko zvestobo in zavolj Boga opravljali s priprostim sercom, in so vse posebno s tem namenom storili, da bi Bogu dopadli. Kedar Bog takega svojega služabnika k sebi po-

kliče, mu pravi: Dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil: podji v veselje svojega gospoda.*)

„Kdor si hoče kak stan izvoliti (ali veliko delo ali opravilo začeti) in ko želi vediti, kaj mu je storiti za zveličanje svoje duše, naj najpred vse svoje nagnenje na stran dene, naj se brez zadržka Bogu v roke dá, in naj je enako pripravljen vsemu, kar mu bo Bog nanznanje dal; in po tem naj po resnicah svete vere premisli, kaj mu je storiti; naj premisli, kaj bi utegnilo iz tega priti, če ta ali uni stan izvoli (če to ali uno stori, ali ne); naj tudi premisli, zakaj ga je Bog na svet postavil. In če po vsem tem še ne moremo spoznati, kaj mu je storiti, naj si misli, da je na smertni postelji, ali pa pred sodbo božjo; in kar bo takrat želel, da bi bil storil, to naj zdaj stori.“ — Tako pravi sv. Ignacij.

S svetim Vincencijem se je nekdo posve-toval zavolj velikega opavila. Sv. Vincencij mu ni hotel precej odgovoriti, ampak mu je rekel, da mu bo drugi dan odgovoril. In drugi dan mu je tako odgovoril: Pri sveti maši sem Bogu daroval vaše težave, in sem ga prosil, da naj me razsvetli, da bi vam prav svetovati za-mogel. Po tem sem premislil, kaj bi vam sve-toval, ki bi zdaj na smertni postelji bil, in to,

*) Mat. 25, 21.

kar sem takrat mislil, vam zdaj odkritoserčno povem. — In po tem mu je resnično dober svet dal, in je nam zgled zapustil in pot pokazal, po katerem lahko pridemo do spoznanja, kaj nam je storiti, da Bogu dopademo in večno zveličanje zadobimo.

Reven, ves raztergan berač je pobožno gospó prosil, da naj mu kaj oblačila dá. Gospa je tedaj svoji dekli rekla, da naj mu kako srajco dá. Po tem je dekla staro in raztergano srajco vzela, da bi mu jo dala; ali pobožna gospa se je precej sodbe božje spomnila in tistih besedi Jezusovih, ki nam jih bo pri sodbi rekel: *Kar ste storili kteremu mojih naj manjih bratov, ste meni storili* *) ter je dekli rekla: Nikar tako slabe srajce revežu ne daj; kako boljšo prinesi, bi me bilo preveč sram pri sodbi božji, ko bi Kristus očitno pokazal, kako slabo srajco sem mu dala.

„Prava priprostost serca stori, da človek oči zapre vsem občutkom narave in človeškemu umu, in da jih le svetim resnicam keršanske vere odpre, da po njih vse svoje opravila ravna, in se v vseh svojih delih, besedah in mislih, in v vsih prigodbah zmiraj in povsod teh resnic zvesto derži in vse po njih opravlja. Taka priprostost serca je sveta in prečudna. — Tako pravi sv. Vincencij.

*) Mat. 25, 40.

V teh besedah je sv. Vincencij nehoté popolnoma sam sebe popisal, zakaj bere se o njegovem življenji, da je ravno tak bil, kakor tukaj govori.

„Zraven priprostosti serca je na tem svetu tudi modrost in previdnost potrebna, da je človek varljiv in previden v svojem dejanji, in da vé, z vsakim človekom po tem, kakoršen je, ravnati,“ — pravi sv. Vincencij.

Tudi ta keršanska čednost je bila imenitna v vedenji sv. Vincencija; in zato so se mu vse opravila tako dobro izšle, da so se vsi ljudje čudili, in da so čedalje bolj spoznavali, da je sv. Vincencij eden naj modrejših mož, kar jih je takrat na svetu živel. Zatoraj so se naj učenejši in naj imenitniši možje vsih stanov, tudi škofje in kralji, v naj težih opravilih z njim posvetovali, in se njegovemu vodstvu prepustili.

Ravno tako je tudi sv. Frančiška Fremiot ponižno priprostost z veliko modrostjo združevala, tako da so se celó škofje z njo posvetovali in po njenem razsojenji ravnali. Celó sv. Frančišk Salezi, ki je bil njeni spovednik, in sv. Vincencij, ki je po smerti sv. Salezija njeni spovednik bil, sta se velikokrat v naj večih opravilih z njo posvetovala in sta po njenih besedah ravnala.

„Modrost je dvojna, človeška in keršanska. Človeška modrost, ki je v svetem pismu ime-

novana modrost mesa, *) modrost tega sveta, **) je tista, ki nima drugega namena, kakor za časne reči, in drugega ne misli, kakor svoje časne namene spolniti, in se v to le človeških in goljufivih pripomočkov poslužuje. — Keršanska modrost pa je tista, ki ravno tako sodi, govori in ravna, kakor je večna Modrost, ki je bila našo podobo na-se vzela, sodila, govorila in ravnala; in ki se v vseh rečeh le resnic svete vere derži, na goljufive šege in besede posvetnih ljudi, in na slabo luč svoje pameti pa se nič ne ozira.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Ravno ta svetnik se ni nikoli posvetne modrosti poslužil, ampak le keršanske, in zato je do tako visoke in prečudne modrosti dospel. Dasiravno je bil učen in z velikim umom obdarovan, se vendar ni nikdar na svojo lastno glavo zanašal, ampak preden je kaj rekel ali razsodil, ali komu kaj svetoval, je vselej poprej resnice svete vere premišljeval, dokler ni kako besedo Jezusovo ali kako njegovo djanje najdel, na katero je mogel svoje besede opreti. In po tem je odgovoril in svetoval.

„Varujem se človeških misel in namenov, zakaj ti nameni nas velikokrat zapeljejo, da mislimo kaj zavolj Boga in za njegovo čast storiti, kar vendar le zavolj samih sebe in zavolj

*) Rim 8, 7.

**) 1. Kor. 3, 19.

ljudi storimo, in pri tem ni božjega blagoslova.“
— Sv. Vincencij.

Ta svetnik je večkrat svojem tovaršem priporočal, da naj nikoli nič zavolj ljudi ne storé, ali iz tega namena, da bi jih ljudje častili, ampak vse zavolj Boga. Naši revšini, je rekel, in duhu keršanstva bo to naj bolj primerno, da se ogiblremo vsemu častenju, in velikoveč išemo in želimo zaničevani biti, ter tudi Jezusa Kristusa pred očmi imejmo, ki se je vsemu zaničevanju voljno podvergel. Če bomo v tem njemu podobni postali, bo gotovo on naš tovarš v vseh naših opravilih.

„Oh! vse preveč sami sebe ljubimo, in vse preveč imamo človeške modrosti, in nočemo od svoje lastne pameti nič odjenjati. Oh, kako velika zmota je to: Svetniki niso tako ravnali,“ — pravi sv. Terezija.

Svetemu Frančišku Ksaverju je bil Rimski papež častitljivo ime dal, namreč: *Aposteljski poslanec*; in s tem imenom je šel v misijon (poslan nevernike h katoliški veri spreobračat) v Indijo. Posvetni ljudje so mu priporočili, da naj se varuje, da ne bo kaj zoper čast svojega imena storil. Ali sv. Frančišk, ki ni poznal človeške posvetne modrosti, tudi nič porajtal na človeško, posvetno čast, in je tedaj na čolnu, v katerem se je v Indijo peljal, svoje srajce sam pral. Posvetni modrijani so ga svarili, da naj tega ne stori, ker s tem svojemu stanu nečast dela. Sv. Frančišk pa jim je odgovoril, da nobena

reč ni zaničljiva in nečastljiva za kristjana, kakor le greh.

„Bog nas vedno varuj, da ne bomo nikdar ljudem prazne hvale dajali in se jim prilizovali, in da tudi nobene druge reči ne bomo storili iz zgolj tega namena, da bi si njih ljubezen in pomoč pridobili. Taki nameni so zaničljivi, in so Jezusovemu duhu nasproti; da si *njegovo* ljubezen pridobimo, v to mora posebno vse naše dejanje oberneno biti. Terdno sklenimo, veliko storiti iz ljubezni do Boga, in nikdar človeške časti ne iskati; se truditi za zveličanje ljudi, in nič ne porajtati na njih besede.“ — Tako uči sv. Vincencij.

Ta svetnik se ni nikdar nobenemu prilizoval, dasiravno je bil zmiraj in z vsemi ljudmi prijazen, in je rekel, da prilizovanje je grozno zaničljiva in nevredna reč za keršanskega človeka. Zatoraj tudi nikdar nebenega človeka ni hotel v pričo hvaliti, drugači ne, kakor kedar je bilo potrebno, da ga je v kakem začetem dobrem delu bolj pridnega in serčnega storil. Nikdar ni sam nič storil, in tudi ni hotel, da bi bili njegovi duhovni kaj storili iz tega namena, da bi si ljubezen, hvalo ali pomoč ljudi pridobili. — Premislimo dobro, je rekel, da dvojnost, (to je, kedar hoče človek Bogu in ljudem ob enem dopasti), ni Bogu dopadljiva; in dá, če hočemo resnično priprostost serca zadobiti, ne smemo nobenega družega namena imeti, kakor le njemu samemu dopasti.

„Kedar se komu primeri, da kako reč storiti pozabi, ktero bi bil imel storiti, mora odkritoserčno svojo pozabljivost spoznati; in kedar je kdo kako reč vprašan, ktere ne vé, ali reči prošeni, ktere nima, mora po pravici povedati, da te reči ne vé, ali da je nima; in mora vse zvijače in ovinke modrim posvetnim prepustiti.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

Ravno ta svetnik je vse zvijače in tudi najmanjši laži grozno sovražil; in je spričeval iz svoje lastne skušnjaje, da je s tem najlažje shajal, da je vsako reč tako povedal, kakor je bila res, zakaj s tem si je božji blagoslov zadobil.

Ravno tako je ravnal tudi sv. Karol, in ni nikdar ljudi z lepimi besedami in praznimi obljubami pasel; ampak kedar se je kdo z njim posvetoval, ali ko ga je kdo pomoči prosil, je odkritoserčno povedal, kaj misli, in ni nikdar nobene reči obljubil, kedar je prevedel, da je ne bo smel ali zamogel storiti. Zato so pa tudi vsi, ki so ga poznali, in tudi veliki in imenitni gospodje, večji zaupanje v njegovo besedo imeli, kakor v najterdneje pismo.

„O, kako lepo je to, kedar si kristjan postavo stori, nikdar nobene reči iz družega namena ne storiti, kakor da bi s tem Bogu dopadel; in ko vso skerb za-se Bogu pripusti.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Oče svetega Karola je tako ravnal, je le Bogu dopasti želel, in je vso skerb za-se in za

svojo družino Bogu prepustil. Posebno je ubogim obilne darove delil; in kedar je bil svarjen, da naj nikar toliko ubogim ne daje, ampak da naj svojim otrokom kaj prihrani, je rekel: Če bom jaz za uboge skerbel, bo pa Kristus za moje otroke skerbel.

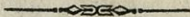
„Prava priprostost serca je velika popolnost. To čednost ima tisti, kateri s svojimi dušnimi očmi le na Boga gleda, in si zvesto prizadeva, po njegovih besedah živeti, in se vsih pripomočkov za zveličanje poslužiti, ktere nam Bog daje. Se ne mudi v drugih mislih in željah, ne ravna po svoji lastni volji, nič posebnega in čudnega ne stori, in nima nobenega dopadenja in veselja sam s sabo; Bogu pa močno taka priprostost serca dopade, in Bog takega kristjana ljubi in ga s sabo zedini.“ — Sv. Frančišk Salezi.

To prelepo čednost so sploh vsi svetniki imeli, ne da bi bili sami za-njo vedeli. Posebno so nekteri (po zunanjem soditi) ravno tako živeli, kakor drugi ljudje; nič ni bilo posebnega in čudnega v njih življenji po zunanjem; ali njih dušne oči so bile zmiraj na Boga obrnjene, in s priprostim sercom so mu tudi v naj manjših rečeh služili, in s tem so se posvetili.

„O koliko je vredno, ako človek serčno sklene posnemati nizko in skrito življenje Gospoda našega Jezusa Kristusa! Očitno se vidi, da ta misel pride od Boga, ker je tako dalječ

odločena od mesa in kervi, (ker je naravnost nasproti postavljena mislim in željam posvetnih ljudi).“ — Sv. Vincencij.

Jezusovo življenje na svetu je bilo zares nizko in skrito. V vedni revšini je na svetu živel, in je neskončno visokost svoje božje narave pod slabo podobo služnega človeka skrnil. Sin večnega Boga, je samega sebe le zmiraj imenoval *sinu človeškega*, in se je pustil imenovati: tesarjevega sinu *). Dasiravno bi bil lahko vsem ljudem svojo neskončno čast in svitlost pokazal, katero je bil trem izvoljenim apostelnom na Taborji nekoliko videti dal, je zmiraj le v revnem oblačilu okoli hodil, in od milih darov živel. — Srečen je kristjan, kateri v ponižni priprostosti svojega serca, rad posnema nizko in skrito življenje Kristusovo! V tem je bil posebno imeniten sv. Vincencij. Velike in prečudne darove in milosti je bil od Boga prejel, in je bil eden naj modrejših duhovnov na svetu, toda je zmiraj skerbno skrival svojo učenost in modrost pred ljudmi, in se je le rad nevednega in neumnega spoznal; in vse svetne časti in visokosti se je bolj skerbno ogibal, kakor jo posvetni ljudje išejo.

*) Mat. 13, 55.

Sedma jablana.

Krotkost.

„Krotkost serca je čednost, ki se malokdaj najde, še manjkrat, kakor čistost; in vendar je več vredna, kakor čistost in marsiktera druga čednost; zakaj krotkost je naj viši stopnja ljubezni do bližnjega, ktera je, kakor pravi sv. Bernard, takrat naj popolniši, kedar ni le poterpežljiva, ampak tudi dobrotljiva. Zatoraj moramo krotkost visoko čislati, in si resnično prizadevati, da si jo pridobimo.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Ta svetnik je to čednost gotovo visoko čislal. Tolikokrat in s tako priserčnostjo je o njej govoril, da je bilo videti, da mu je ljubši, kakor vse druge čednosti. Dasiravno je bil imeniten v keršanskih čednostih, je bila vendar krotkost njegova posebna čednost. Njegovo obličje je bilo zmiraj jasno; na njegovih ustih, ki so bile zmiraj nekoliko na smeh obrnjene, je bilo nekaj posebno prijaznega in ljubeznjivega; njegove oči in vse njegovo obličje je bilo tako veselo in prijazno in polno krotkosti in ljubezni, da so se vsi čudili, ki so ga videli, in da si je

serca vsih tistih pridobil, s katerimi je imel opravi-
 viti. Njegove besede, njegovo zunanje vedenje
 in vse njegovo djanje je bilo zmiraj sklenjeno
 z veliko prijaznostjo in krotkostjo. In kakor
 se v svetem pismu o Mojzesu bere, da je bil
 naj krotkejši mož med vsemi ljudmi, kar jih je
 na zemlji prebivalo *), ravno to so tudi vsi, ki
 so svetega Frančiška Salezja poznali, o njem
 spričevali. — Sv. Vincencij, ki ga je dobro
 poznal, spričuje, da ni nikoli tako ljubeznjivega
 in krotkega človeka videl, kakor je bil sv.
 Frančišk; in pravi, kedar ga je prvič vi-
 del, je kmalo spoznal v njegovem obličji, ve-
 denji in govorjenji popolno podobo Jezusove
 krotkosti in ljubeznjivosti, in ga je precej pri-
 serčno ljubil.

Ali ravno ta sv. Vincencij, ki tako hvali
 in čisla krotkost svetega Frančiška, je bil tudi
 sam neizrečeno krotak in ljubeznjiv; in ne od
 narave, ampak z božjo pomočjo in z vednim
 prizadevanjem si je bil to čednost pridobil. Od
 narave je bil k nagli jezi nagnjen, in se je
 včasih v mladosti, in tudi ko je bil že odrašen,
 z naglo jezo pregrešil. Ali ko je videl, da ga
 je Bog poklical, nov red začeti in v družnji
 svojih duhovnov živeti, je začel pričerčno Boga
 prositi, da naj mu milost podeli, poboljšati
 se, in si je po tem zmiraj tako resnično pri-

*) VI. Bukve Mojz. 12, 3.

zadeval, lepo čednost krotkosti zadobiti, da je zares tako krotak, prijazen in poterpežljiv postal, da je bilo videti, kakor da bi bil drug človek.

„Krotkost je čednost, v kateri je prava imenitnost serca. Ravno zato posvetni ljudje večidel nimajo te čednosti, zato ker je imenitnost serca v njih le majhna in nepopolna, in dasiravno niso precej pripravljene z ojstrimi in nespodobnimi besedami začetni, jih vendar hudo občutijo in jih obilno povernejo, kedar jim jih kdo reče; in tako s svojo jezo in s svojim maševanjem pokažejo, da je njih serce nagnjusno in nezvišeno. Božji služabniki pa, tudi žaljeni in zaničevani, z besedami ali z dejanjem, ostanejo zmiraj mirni in krotki, in s tem pokažejo pravo zvišenost serca.“ — Tako piše sveti učenik Tomaž Akvin.

Ta sveti učenik je to tudi v djanji splošnoval, kar je z besedo učil. Veliko preganjanja in zaničevanja je imel prestati posebno od svojih lastnih bližnjih ljudi, ko se je bil v duhovski stan podal, ali nikoli ni bilo videti, da bi ga bilo to razžalilo ali vjezilo, ampak z mirnim sercom in s pravo keršansko krotkostjo je vse zadovoljno prejel in stanovitno preterpel.

O bogaboječem cesarju Konstantinu se bere, da so mu nekteri ljudje veliko razžaljenje storili in so ga gerdo zaničevali. Ko je cesar to zvedel, ni nič rekel in je voljno poterpel. Njegovi prijatli so mu rekli, da ne sme te reči tako pustiti, ampak da mora zaničevanje ojstro

kaznovati, ker so mu tako veliko rano v obraz storili. Na to se je krotki Konštantin z roko po obrazu potipal, in je nasmejoč rekel: Nobene rane ne najdem v svojem obrazu; — in je svojim razžaljivcem iz serca odpustil.

Z nobeno rečjo svojemu bližnjemu tako lepega zglada dati ne zamoremo, kakor z ljubeznjivo krotkostjo.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

V življenji svetega Frančiška Ksaverja se bere, da so ga njegovi tovarši, misijonarji, v časi le zato obiskat šli, da so vživali njegovo prečudno krotkost in ljubeznjivost, in da so se po njegovem zgledu v tej lepi čednosti poterjevali.

Sv. Ignacij je s svojim tovaršem blizo memo ljudi šel, ki so na polji želi. Ko so ga videli, so se začeli smejati in se z njega norčevati. Ali on se ni zavolj tega nič jezil, ampak je obstal in jih je mirno poslušal; in potem, ko so nehali, jim je dal sveti blagoslov in je naprej šel. Ko so ti ljudje njegovo veliko krotkost videli, jih je bilo sram, in jim je bilo žal, da so tako gerdo govorili, ter so rekli: Ta je svetnik.

Z vsemi ljudmi se moramo krotko in pohlavno pogovarjati, in s tistimi čednostimi z njimi ravnati, ktere pridejo iz dobrega in keršanske ljubezni polnega serca, to je s prijaznostjo, z ljubeznjivostjo, s ponižnostjo. S temi

čednostmi si naj ložje pridobimo serca ljudi, in jih naj poprej k reči pripravimo, ki jim je zoperna.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Sv. Frančišk Salezi je z vsemi ljudmi z veliko ljubeznjivostjo in krotkostjo ravnal, zato-rej je pa tudi z njimi vse storil, kar je hotel, in nobeden se ni mogel njegovim ljubeznjivim besedam dolgo zoperstavljati. Vse ljudi je častil in spoštoval, vse je z ljubeznijo sprejel, in vsem je preserčno rad pomagal in ustregel, kolikor je le mogel; zatoraj je pa tudi tako moč in oblast imel čez serca vsih ljudi, ki so ga poznali, da mu nobeden ni mogel nič odreči. In kakor si je prizadeval, vsem ustreči, in vsem vse biti: ravno tako so si tudi vsi prizadevali, njegove želje spolniti, ktere so zmiraj le na to šle, da bi vsi ljudje Bogu zvesto služili in po poti zveličanja hodili.

„Včasih je same besede zadosti, da se potolaži človek, ki je ves vnet od jeze; in včasih je same besede zadosti, da se človek v jezo pripravi, in da se grozno škodljiva grenkost v njegovem sercu obudi.“ — Pravi svet Vincencij.

Sv. Makari pušavnik je s svojim tovaršem v mesto Nitrija šel, kjer je bilo še veliko nejevernikov. Njegov tovarš je šel naprej, je srečal duhovnega nejevernikov, ki je tram na rami nesel in hitro tekkel, in mu je rekel: Kam greš, hudobni duh? — Ta beseda je nevernika tako razžalila, da je tram stran vergel, in je pušav-

nika tako otolkel, da ga je skoraj ubil. Na to je zopet tram na ramo vzel in naprej tekel. Ko je prišel do sv. Makarja, ga je ta prijazno pozdravil, rekoč: Bog ti daj srečo in zdravje, delavec! Nevernik mu je odgovoril: Prav storiš, da me prijazno pozdraviš. Na to mu je sv. Makari z ljubeznjivo krotkostjo rekel: Le zato te pozdravim, da te nekoliko zaderžim, da se spočiješ; se preveč trudiš in preveč tečeš, s tem tramom. Ta sveta krotkost in prijaznost je tako serce nejevernikovo ginila, da se je k nogam sv. Makarja vergel, rekoč: Iz tega spoznam, da si ti služabnik pravega Boga. Ne bom te več zapustil, dokler tudi meni takega oblačila ne daš, kakor ti nosiš. Šel je tedaj z njim in v stan spokornih pušavnikov stopil. — *Krotka beseda pridobi prijatle in potolaži sovražnike.* *)

„Ker v našem popotovanju na svetu ni drugače mogoče, kakor da se srečujemo, in da smo vsi drug drugemu na poti, nam je treba imeti veliko zalogo krotkosti, da bomo zamogli premagati neprevidene priložnosti k jezi, in bomo ohranili srečni mir.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Španski kralj Filip II. je po noči dolgo pismo Rimskemu papežu pisal, in ko je bilo dokončano, ga je dal svojemu pisarju, da bi ga

*) Sir 6, 5.

s peskom posul in zapečatel, pisar pa, ki je bil ves zaspan, je namesti peska črnilo na pismo vtil, in se je tako ustrašil, da je skoraj omedlel. Kralj pa mu ni nič družega rekel, kakor: Pri-nesi mi papirja. — In z mirno krotkostjo je pis-mo prepisovati začel.

Sv. Remigi, škof, je bil previdel dragino in lakoto, in je tedaj veliko žita nakupil, da bi ubogim ljudem pomagal. Ali dasiravno je bil priserčno dobrotljiv, je vendar imel svoje sov-ražnike, kateri so njegovo žitnico nalaš zažgali. Ko je sv. Remigi to zaslišal, je hitro na konja sedel in na pomoč prihitel, pa je kmalo videl, da je prepozno. Mirno je tedaj iz konja stopil, in se je k ognju približal, (ker je bilo mraz) in je nasmejoč rekel: Ogenj je vendar le tudi dobra reč. —

„Nekteri ljudje so videti zeló krotki tako dolgo, dokler vse po njih volji gré; kakor hitro jih pa kaka težava ali kako ugovarjanje zadene, se precej v jezi vnamejo. Taki ljudje so kakor žerjavica pod pepelom. To ni tista krotkost, ktero nas je Jezus učil, da bi nas sebi podobne storil. Moramo biti, kakor lilije med ternjem; lilije so zmiraj prijetne in voljne, dasiravno jih ternje bode.“ — Tako uči sv. Bernard.

Dva posvetna gospoda, ki sta sv. Fran-čiška Salezja sovražila, sta grozno razžaljivo in zaničljivo pismo temu svetemu škofu spisala, in sta mu ga poslala, ko je ravno imel na

prižnico iti, ker sta mislila, da ga bo to močno v pridigovanji motilo. Sv. Frančišk je mislil, da je kako oznanilo v tem pismu, in ga je prebral; ali dasiravno je bilo polno razžaljivih besedi, vendar ni videti bilo naj manjšega znamja nejevolje na tem svetem škofu. Po pridigi je vprašal cerkvenega služabnika, kdo je to pismo prinesel, in je precej šel obiskat tista dva gospoda; in ne da bi bil od pisma kaj govoril, jih je prosil, da naj mu povesta, v kateri reči jih je razžalil. Ko sta mu to povedala, (dasiravno ni bilo nič pregrešnega zraven za svetega Frančiška), je pokleknil in ju je odpušenja prosil. Ta ponižna krotkost svetega škofa ju je tako v sercu ginila, da sta ga tudi ona dva prosila, da naj njima odpusti, in sta v prihodnje zmiraj njegova velika prijatla bila.

Lepi zgledi svete krotkosti se tudi najdejo v življenji svete Frančiške Fremiot. Ta svetnica je bila vikša Salezjanarskega reda, ktereга je sv. Frančišk Salezi ustanovil. Prigodilo se je, da je mlada gospodična v ta red stopila, s katero se je imeniten mladeneč zaročiti želel. Ta mladeneč tedaj pride s sveto Frančiško zavolj tega govoriti, in ji veliko grozno razžaljivih besedi rekel; ali ona ga je mirno z veseljem poslušala, in ko je odšel, je svoji tovaršici, ki je vse slišala, rekla: Nikoli me ni hvala tako veselila, kakor besede, ki mi jih je dobri mladeneč rekel. Le to mi težko dene, da je v jezi

in v grehu. Molimo za-nj, da bi ga Bog razsvetlil. — In njene molitve so bile uslišane, zakaj mladenič se je kmalo po tem spoznal, in je prišel sveto Frančiško odpušenja prosit. Po tem je tudi on v samostan šel, in zvest služabnik božji in velik pridigar postal.

„Kedar želiš sovražnike spraviti, da bi si drug drugemu odpustili, ali ljudi, ki se pričkajo, potolažiti, ali koga reči pregovoriti, si moraš prizadevati, da krotko in ljubeznjivo govoriš, kolikor je mogoče. Boš vselej več opravil in boš lažje premagal, ko boš odjenjaval in se poniževal, kakor ko bi ojstro govoril. Kdo ne vé, da se več muh vjame z eno samo četertino medú, kakor s sto bariglami jesiha?“ — Tako pravi, sv. Frančišk Salezi.

O veliko svetnikih se bere, da so poseben dar imeli, sovražnike spraviti in potolažiti, pa vselej se zraven tudi bere, da niso z ojstrim zapovedovanjem, ampak le s prošajami in s krotkim in ljubeznjivim prigovarjanjem sovražne serca premagovali.

„Da si ne bote zastonj prizadevali duše k Bogu obračati, morate prijetno olje krotkosti v vino svoje gorečnosti vlti, zato da vaša gorečnost ne bo preveč ojstra, ampak dobrotljiva, mirna, poterpežljiva in polna usmiljenja. Ker človeško serce je tako vstvarjeno, da z ojstrostjo le še bolj terdo postane, krotkost pa ga popolnoma omeči. Zraven tega se moramo spomniti, da je Jezus Kristus prišel blagoslovit dobro

voljo; in če mu prepustimo svojo dobro voljo, da naj jo on vodi, naše dobro prizadevanje ne bo zastonj.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Ravno ta sv. Frančišk je tudi z naj terdovratnišimi grešniki z veliko ljubeznijo in krotkostjo ravnal, in si je prizadeval, jih le z dobroto in prijaznostjo spreoberniti in k pokori pripeljati; zakaj duh dobrote je duh božji. — Enkrat se mu je velik grešnik spovedoval, in je svoje grehe tako pravil, da je bilo videti da jih celo nič ne občuti, in da mu ni nič žal, da je z njimi Boga razžalil. Kedar je sv. Frančišk to videl, se je začel v spovednici jokati. Grešnik je mislil, da se mu je kaj prigodilo, in ga je vprašal, kaj mu je; ali sv. Frančišk mu je rekel, da naj se le naprej spoveduje. Po tem je grešnik še druge grehe, ki so bili še hujši kakor prvi, povedal, in je ravno tako malo žalosti in duha pokore pokazal, kakor od začetka; in sv. Frančišk je zmiraj zdihoval in jokal. To se je temu človeku čudno zdelo, in ga je tedaj vprašal, zakaj se tako joka. — Zato, ker se ti ne jokaš! mu je odgovoril sveti škof. — Te besede in ta preserčna dobrota in ljubezen sv. Frančiška so grešnika (kakor je sam po tem pripovedoval), tako omečile, da se je spreobernal in pravo pokoro storil.

Sv. Vincencij je bil zmiraj in povsod prijazen in krotak; posebno pa je na prižnici s tako ljubeznijo in priserčnostjo govoril, da je serca svojih poslušalcev, posebno kmetiških ljudi,

tako omečil, da so velikokrat po pridgi za njim šli, in ga s solzami prosili, da naj jih spové. — Enkrat je sv. Vincencij velikega grešnika nekemu svojih duhovnov izročil, da naj ga skusi na pot pokore pripeljati. Ta duhoven si je, kolikor je mogel, s terdovratnikom prizadjal, da bi ga spreobernal; pa ni mogel nič z njim opraviti; prosil je tedaj sv. Vincencija, da naj mu on kaj pové. Sv. Vincencij ga je k sebi poklical, in komaj mu je s svojo navadno ljubeznjivostjo in serčno dobroto govoriti začel, mu je precej serce omečil; kmalo po tem se je spreobernal, in je lepo živeti začel; potem je večkrat rekel, da prečudna krotkost in ljubeznjivost, s katero mu je sv. Vincencij govoril, mu je popolnoma serce premagala, in da nikoli ni slišal nobenega človeka tako ljubeznjivo o Bogu govoriti, kakor je ta duhoven govoril.

O sv. Frančišku Ksaveriju se bere, da je enkrat v mestu Makao v Indiji zunaj pridigoval, nekteri razujzdani mladenči in neverniki pa so ga zasramovali, in so začeli kamenje va nj lučati. Ali on ni bil zavolj tega nič nevoljen, in je le še dalje pridigoval; in ta njegova poterpežljiva, krotkost in dobrota je takrat veliko več nevernikov spreobernala, kakor njegova pridiga.

„Kakor je nemogoče, brez vere Bogu dopasti*), tako je nemogoče brez krotkosti ljudem

*) Hebr. 11, 6.

dopasti in jih prav voditi“. — Pravi sv. učenik Bernard.

Tega svetega učenika je to, kar tukaj pravi, lastna skušnja naučila, zakaj od začetka, ko je bil ravno postal vikši svojega samostana, je z ojstrostjo svojim podložnim zapovedoval; ali dasiravno so podložni dobro spoznali in častili njegovo učenost in svetost mu vendar niso nič prav pokorni bili. Po tem mu je Gospod Bog misel dal, da naj poskusi z dobroto in ljubeznivostjo svoje podložne po poti pokoršine voditi. To je storil, in s tem si je tako njih serca pridobil, da so mu bili po tem vsi radi in zvesto pokorni.

O kralju Teobaldu se bere, da je na kraljevi sedež povzdignjen, tako rekel: Ker zdaj drug stan nastopim, imam tudi druge namene: Do zdaj sem bil hud in neprijazen in sem le z ojstrostjo ravnal; zdaj pa sklenem, vse z dobroto in ljubeznijo storiti.

Bil je v starih časih moder cesar, ki je imel dva sina. Ko je na smertno posteljo prišel, je vse vikše svojega cesarstva skupaj poklical in jim je rekel: Veste, da imam dva sina, oba sta dobra, pa vendar mislim, da mlajši bo boljši kraljeval, kakor starejši; zakaj zraven drugih čednost, ki jih oba imata, je mlajši krotkega in pohlevnega serca, se tudi rad z drugimi posvetuje in po njih besedah stori; stareji pa je nagle jeze, in kedar je jezen, se spozabi; in jeza je

*sovražnica dobrega sveta, in pokonča vso mo-
drost.*

„Kdor ima ljudi v svoji skerbi in oblasti, ne sme nikdar nehati jih zavolj njih pregreškov svariti, in se mora tudi njih hudobnim namenom in djanju vstavljati, kedar je treba, to da vselej s krotkostjo in mirno, posebno kedar jim mora take resnice praviti, ki jih neradi poslušajo in neradi prejmejo. Te resnice se morajo, tako rekoč, skuhati pri ognji keršanske ljubezni, da se jim njih surova ojestrost odvzame. Če se to ne stori, bodo te resnice kakor nezrelo sadje, ktero naš život ne redi, ampak mu veliko več škoduje. Ni je reči bolj grenke in zoperne, kakor zelena lušina orehova, kedar je surova; kedar je pa v sladkorju skuhana, je sladka in prijetna, in dobra za želodec. Ravno tako tudi svarjenje, ki je zoperno samo na sebi, postane ljubeznjivo in prijetno, kedar je skuhano pri ognji keršanske ljubezni, in posladkano s priserceno krotkostjo. Kedar resnica ali svarjenje, ki ga z ustmi izrečemo, ni s krotkostjo posladkano, je očitno znamenje, da ni še prave ljubezni v našem sercu.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Sv. Frančišk Borgija je svoje podložne zmiraj z veliko ljubeznijo in krotkostjo svaril. Kedar se je kdo kaj majhnega pregrešil, je imel navado reči: Bog ti to odpusti! Ko bi te vendar mogel videti sveto živeti! Moj ljubi brat! kako si to rekel ali storil? — Kedar je pa kdo kaj

večega pregrešil, ga je k sebi poklical in prijazno posvaril; in če se je poboljšal, ni po tem nikdar več njegovega pregreška v misel vzela.

Kedar je imel sv. Vincencij koga posvariti, mu je s tako krotkostjo in tako priserčno in ljubeznjivo govoril, da so se tudi naj terji serca omečile, in da nobeden ni mogel njegovi močni ljubezni zoperstati. — Sv. Vincencij je spričeval, da je samo trikrat v svojem življenji z ojestrostjo svaril, ker je mislil, da mora tako storiti; pa obstoji, da s tistim svarjenjem ni nič dobrega opravil; z dobroto in krotkostjo pa je skoraj vselej opravil, kar je želel. — Sv. Vincencij je pri svojem svarjenji tri lepe postave imel, ki so našega spomina in posnemanja vredne: *Pervič*, kedar ni bila velika sila, ni nikoli nobenega precej po pregršku svaril, ampak je pred dobro premislil in se je z Bogom posvetoval, kaj naj reče in kako naj svari. Tudi je grešniku čas pustil, se ohladiti in spoznati. Po tem ga je prijazno nagovoril in vprašal, če hoče dober svét poslušati. Zraven je spoznal, da je sam veči grešnik kakor drugi. — *Drugič*, kedar je kaj dobrega v njem videl, ga je najpred pohvalil, in si je s tem pot k njegovemu sercu pripravil. Po tem mu je govoril o njegovem pregrešku, zraven ga je pa zmiraj izgovarjal, kolikor je po pravici mogel, in poleg mu je pripomočke svetoval, po katerih bo zamogel na pravo pot priti; in iz ponižnosti je rekel, da so ravno ti pripomočki tudi njemu

potrebni. — *Tretjič*, mu je rekel, da naj nikar ne obupa, ampak naj terdno sklene, se poboljšati, in mu je upanje dal, da bo po božji previdnosti iz tega pregreška kaj dobrega prišlo, ker se bo grešnik po tem bolj ponižal, in bo potlej z večjo ponižnostjo Boga ljubiti začel. — S takim prelubeznjivim svarjenjem je skoraj vselej tudi naj terdovratnejše grešnike na pot pokore in keršanskega življenja pripeljal.

„Jako dobro je, da si prizadevamo, svoje govorjenje in zadržanje prijetno storiti. Da to storimo, moramo biti ponižni poterpežljivi, spoštljivi, priserčni, postrežljivi, in se v vsih rečeh, ktere niso grešne v voljo drugih vdati. Posebno se moramo varovati, da nobenemu ne ugovarjamo kedar ni zares potrebno; in kedar je to potrebno, se mora z veliko krotkostjo in previdnostjo storiti, da se bižnji ne razžali, in da se kako prepiranje ne začne, zakaj iz prepiranja ne pride družega kakor grenkost; in prepiranje ne pride toliko iz ljubezni resnice, kakor velikoveč iz tega, ker smo preveč navezani na svoje misli in svoj razum.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

V življenji sv. Vincencija se bere, da ga ni nikdar bilo slišati se prepirati ali kako reč terditi, ki ni bila potrebna, ampak v takih rečeh, ktere niso bile prav potrebne za božjo čast in za zveličanje duš, je vsakemu svojo misel pustil in se ni hotel prepirati.

„Prizadevajmo si, da bomo ljubeznjivi, krotki in ponižni z vsemi ljudmi, posebno pa s tistimi, ki so naši tovarši po božji previdnosti, kakor naša družina; in ne bodimo (kakor so nekteri) drugod angeli, doma pa hudobni duhovi.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Ta častitljivi svetnik nam je posebno v tem lepe zglede zapustil. Z veliko dobrotnostjo, ljubeznijo in ponižnostjo je z vsemi svojimi tudi naj nižjimi služabniki ravnal, in jih ni nikoli žalil, ne z besedo, ne v djanji. Kedar jim je kaj zapovedovati imel, jim ni z ojstrostjo govoril, ampak jih je le prosil; in kedar mu niso dobro stregli, ni nič rekel, in jim je, kolikor je le mogel, malo zapovedoval. Kedar so kaj pregrešili, jih je vselej posvaril, zato ker je bila to njegova dolžnost; ali njegovo svarjenje je bilo tako ljubeznjivo in dobrotljivo, da jih je bilo sram, da so tako ljubeznjivega gospodarja razžalili. — O njegovem življenju se bere, da nikdar ni bilo znano, da bi bil kak gospodar s svojimi služabniki lepši ravnal, kakor on; in da tudi nikdar služabniki nobenega gospodarja niso tako ljubili, kakor njega.

„Močno se nasproti stavi svoji nepoterpežljivosti, in v vsih okolišinah bodi dobrotljiv, prijazen in krotak z vsemi ljudmi; posebno si prizadevaj tudi s tistimi dobrotljiv in prijazen biti, ki so ti zoperni.“ — Sv. Frančišk Salezi.

Ta sveti škof je ravno tako ravnal, kakor tukaj govori. Dasiravno je tolikanj svetih opravil imel, posebno veliko pisanja, je vendar s poterpežljivostjo vsacega poslušal, ki je k njemu prišel; in dasiravno se je nekteri po nepotrebem dolgo pri njem pomudil, ni zavolj tega nikdar nevoljen postal, ampak ga je s poterpežljivo krotkostjo poslušal, dokler je hotel govoriti.

„Naj vikši stopnja keršanske krotkosti je to, kedar človek tiste ljudi, ki so mu zoperni, in ki se mu včasi sovražne, nehvaležne in nagajive skažejo, vendar obiskuje, jim postreže, jih časti, in se z njimi zmiraj in povsod ljubeznjivo in prijazno pogovarja.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Bere se o ravno tem sv. Frančšku, da je s svojo prečudno krotkostjo tudi veliko krivovernikov k sveti katoliški veri spreobernal. Med temi je bila tudi stara krivoverna gospa, ktera je dolgo časa, vsaki dan po trikrat ali štirikrat k njemu hodila; in dasiravno od začetka ni celo nič zamogel z njo opraviti, jo je vendar vselej prijazno sprejel, jo je poterpežljivo poslušal, in je z veliko dobroto z njo govoril. Na zadnje se je vendar spreobernala, in je sv. Frančišku rekla, da zdaj spozna, da katoliška vera je prava zveličanska vera, in da nobene misli več zoper to vero nima, kakor le to se ji še čudno zdí, zakaj katoliška cerkev prepoveduje svojim duhovnom se ženiti. Na to ji je sv.

Frančišk odgovoril: To je katoliškim duhovnom potrebno; zakaj ko bi oženjeni bili in obilno družino imeli, bi ne mogli tako labko svojih duhovskih opravil opravljati. Glejte, tudi jaz, ko bi imel ženo in otroke, bi ne vtegnil, vas tolikrat in tako dolgo poslušati. — Te besede so gospó bolj prepričale, kakor še tako dolg nauk, in se je popolnoma spreobrnila.

Sv. Frančiška Fremiot je dolgo prebivala v hiši svojega tasta, kateri je imel deklo, ki je bila prevzetna, in ki je raji po svoji glavi ravnala in zapovedovala, kakor pa pokorna bila. Ko je sv. Frančiška v hišo prišla, in videla, kako dekla ravna, je sklenila, jo z dobroto in krotkostjo poboljšati in na pravo pot pripeljati, če bo mogoče. Tedaj ji je v vsih rečeh stregla, kolikor je mogla, in je tudi njenim otrokom, (zakaj ta dekla je bila vdova in je otroke imela) jako veliko dobrega storila, jih je učila, oblačila in čedila, kakor svoje lastne otroke; in tudi ni svojim služabnikom nikdar pripustila, da bi bili tej dekli ali njenim otrokom kaj žalega rekli ali storili, ampak jim je vedno priporočevala, da naj jim dobri bodo. — Ali z vsemi temi dobrotami vendar le ni zamogla hudobno deklo spreobrniti in poboljšati, dasiravno je sedem let tako dobrotljivo z njo ravnala. Njeni prijatli so ji tedaj rekli, da naj neha, tej nehvaležni ženski tako dobra biti; ali sv. Frančiška jim je ta spominja vreden odgovor dala: Res bi nehala ji dobra biti, ko bi v nji družega

ne videla, kakor hudobno, nehvaležno žensko. Ali Jezus nam je rekel, da karkoli bomo svojemu bližnjemu, posebno pa revnim ljudem, zavolj njega in v njegovem imenu, dobrega storili, bo tako prejel, kakor ko bi to njemu storili. Z Bogom nič ne zgubimo; in manj ko so nam ljudje hvaležni za to, kar jim dobrega storimo, več bomo od Boga plačila prejeli, če bomo vse zavolj njega storili.

„Varuj se, da nejevoljen ne postaneš in se ne jeziš zavolj pregreškov svojega bližnjega; zakaj to bi bila neumnost, ko bi ti videl, da tvoj bližnji v jamo pade, in ti bi se po tem brez vse potrebe v kako drugo jamo vergel.“ — Tako govori sv. Bonaventura.

O nekem kardinalu se bere, ki je imel prevzetnega in nepokornega služabnika. Enkrat se je po nemarnosti tega služabnika velika škoda zgodila; tedaj ga je kardinal k sebi poklical in ga je z dobroto posvaril; ali služabnik se je s prevzetnostjo zoper njega vzdignil, in mu je veliko razžaljivega in nespodobnega rekel, gospod je pa le molčal in ga je dolgo poslušal, tako da so se nekteri drugi gospodje, ki so ravno pri njem bili, grozno čudili. Na zadnje je ta dobrotljivi kardinal svojim prijatlom rekel: Ne čudite se, da mu nič ne rečem; jako dobro je, jezo zadržati, in pameti čas dati, da jezo premaga; zakaj sicer človek, ki hoče svojega bližnjega zavolj pregreška posvariti, sam v greh pade.

„Kedar vidiš in spoznaš svoje lastne nepopolnosti, moraš zavolj njih zares žalosten biti, ali to da tvoja žalost mora biti ponižna in mirna, ne pa nepokojna in jezna; zakaj s tem se več hudega, kakor dobrega stori.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

O tem nam je ravno ta svetnik lep zgled dal, ker je rekel: Ko bi jaz v kak greh padel, bi se ne razjezil sam zoper sebe in bi si ne rekel: Ali nisi ti zares nesrečen in malopriden človek! Kolikokrat si sklenil, tega greha ne več storiti, in zdaj si ga zopet storil! Sram te bodi do smerti! Ne povzdigni več svojih oči proti nebesom, nesramni upornik, ki se vzdiguješ zoper svojega Boga! — Tako bi jaz ne govoril sam sebi, ampak z dobroto in krotkostjo bi si rekel: Oh! ubogo moje serce! glej, zopet sva padla v jamo, ki sva se je že tolikrat ogniti sklenila: Oh! vstaniva in zapustiva jo enkrat za vselej. Zapupajva v božjo milost; Bog nama bo pomagal, da bova v prihodnje bolj stanovitna v dobrem; hodiva pa zmiraj po potu ponižnosti. Nikar ne obupajva, in bolj skerbno se v prihodnje varujva, in bova zmiraj na dobrem potu ostala. — Tako bi jaz svojemu sercu govoril, in po tem bi terdno sklenil, ne več v ta greh pasti, in se vsih keršanskih pripomočkov zaper ta greh poslužiti.

Kedar je sv. Alojzij v kak majhen greh padel (zakaj smertnega greha ni nikoli storil), mu je bilo zares grozno žal, ali vendar ni zavolj

tega preveč žaloval in obupal, ampak je zdihnil in rekel: *Zemlja je dala svoj sad.* *)

„Kdor želi, pravi mir serca zadobiti, in ne zmiraj v nepokoju in v težavah živeti, ne sme preveč žalovati zavolj dušne suhote, zavolj dušnih skerbi, zavolj raztresenja v molitvi in zavolj hudobnih skušnjav in misel.“ — Tako uči sv. Terezija.

Kristijan v takih okolišinah si mora zmiraj prizadevati, da v svoje skušnjave in hudobne misli ne privoli; vse drugo pa zraven mora božji previdnosti prepustiti.

Sv. Frančišk Salezi je pobožni duši, ki se je v svojih dušnih težavah z njim posvetovala, tako pisal: Ti bi raji brez vsega pregreška in brez vse težave živela, kakor pa v nepopolnosti in v dušnih težavah. Ravno to tudi jaz želim, in tako bi bili v nebesih. — Tvoje serce je nepokojno, in misliš, da sovraštvo, ki ga imaš do svojih nepopolnost, ni pravo. — Gotovo ni pravo, zato ker si zraven še nepokojna v sercu. Sovraži tedaj svoje nepopolnosti, zato ker so nepopolnosti; zraven jih pa ljubi, zato ker ti dajejo spoznati, da si prazen nič, in ker ti priložnost dajejo, se v ponižnosti in v drugih čednostih vaditi; in Bogu dajejo priložnost, ti svoje usmiljenje skazovati.

*) Psalm. 66, 7.

„Bodi zmiraj krotak in prijazen, tudi v sredi svojih opravil, s tem boš lep zgled drugim dajal.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Vincencij je neizrečeno veliko za božjo čast in za zveličanje duš delal; ali v sredi svojih naj večih opravil je bil zmiraj prijazen z vsemi ljudmi. Prečudno je bilo zares, ko je vsacega z veselim obličjem in z ljubeznjivimi besedami sprejel, kateri je k njemu prišel, in je vsakemu postregel, kolikor je mogel; in dasiravno je imel včasih grozno veliko opraviti, in dasiravno so bili nekteri grozno sitni, ki so k njemu prišli, ni bilo nikoli videti, da bi bil nevoljen, ali v duhu nepokojen.

Sv. Atanazij piše o sv. Antonu pušavniku, da je bil zmiraj tako zadovoljen in vesel, kakor ko bi bila vsak dan Velikanoč. In pravi, da kedar ga je kdo prišel obiskat, in ko ga je v sredi njegovih tovaršev najdel, ga je kmalo lahko spoznal, akoravno ga ni poprej videl, po veliki prijaznosti in ljubeznjivosti, ki se je na njegovem obrazu svetila. — Njegovo veselje, pravi dalje sv. Atanazij, in njegova velika prijaznost in ljubeznjivost, je izvirala iz terdnega zaupanja večnega zveličanja, zakaj v duhu je bil zmiraj v nebesih, in to ga je tako prijaznega in veselega storilo.

„Vedite in terdno verjemite, da vse tiste misli, ki nas nemirne delajo, ki nam nepokoj serca dajejo, niso od Boga, zakaj Bog je *kralj*

miru; *) ampak pridejo od hudobnega duha, ali iz lastne ljubezni, ali pa iz tega, ker sami sebe preveč čislamo; to so tisti trije izvirki, iz katerih pride naš nepokoj. Kedar nam tedaj take misli pridejo, jih moramo precej (zavreči, in jih ne smemo celo nič poslušati.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Ravno zato je bil ta svetnik tako miren in vesel, in nikdar nepokojen v sercu; zakaj skušnjave hudobnega duha ga niso premaknile, svoji lastni ljubezni je bil večno sovraštvo napovedal, in bil je priserčno ponižen.

„Ponižna krotkost je čednost vsih čednosti, katero nam je Jezus tolikanj priporočil; to raj jo moramo zmiraj in povsod v djanji skazovati. Hudega se moramo varovati, pa z mirnim duhom; dobro moramo storiti, pa zmiraj le s krotkostjo. Vzemite si ta nauk k sercu. Kedar vidite, da zamorete kaj z ljubeznijo storiti, storite; to pa, kar brez prepira ne morate storiti, pustite. Z eno besedo, mir in krotkost morata zmiraj verh vsega našega djanja stati, kakor stoji olje verh vode in vsih drugih pijač.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

O ravno tem svetniku se bere, da je rekel: Ktera reč na svetu bi le zamogla nam serčen mir vzeti? Ko bi se vsi ljudje na svetu eden zoper družega vzdigovali, bi jaz zavolj tega ne

*) Iza. 9, 6.

bil nič nepokojen. Ves svet ni toliko vreden, kakor mir serca. — In kakor je govoril, tako je tudi ravnal. Zatoraj je raji kako opravilo popustil, kakor da bi ga bil z gerdo in s silo opravil, ker je videl, da prisiljene reči ne terpé dolgo; in je vse božji previdnosti prepustil, da naj Bog stori, kar je človeku nemogoče.

„Če ti je mogoče, se nikdar ne jezi; nikar nikoli za nobeno reč jezi ne odpri vrat svojega serca, zakaj če jeza v tvoje serce pride, je ne boš zamogel kmalo ven izgnati, kakor bi hotel, in je tudi ne boš zamogel zmagati. Če vidiš, da je jeza po tvoji slabosti prišla v tvoje serce, precej vso svojo moč zberi, in skusi, da ga zopet umiriš. Ali vse to se mora s krotkostjo storiti, pa ne z gerdo in s silo; in se moraš dobro varovati, da svoje serčne rane še hujši ne storiš, kakor je že.“ Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

To, kar tukaj pravi ta častitljivi svetnik, je vzel iz svoje lastne skušnje. Neizrečeno si je prizadeval, da ni nikdar jezi odperl vrat svojega serca, dasiravno je bil po naravi grozno k jezi nagnjen. — Kedar jeza moje ubogo serce preberne, pravi ta svetnik, ker hoče po sili va-nj priti; kedar se mi glava vname, in ko moja ki vré, kakor ko bi v piskru pri ognji stala; na vse to nič ne porajtam, in pri vsem tem ne neham prijazen biti. In dasiravno mi narava pravi, da bi se lahko včasi po pravici vjezil, nočem njenega glasu nikdar poslušati.

To niso bile le prazne besede sv. Frančiška, ampak pri vsaki priložnosti je tako ravnal, kakor tukaj govori. — Enkrat je imeniten gospod k njemu prišel, in mu začel s hudimi in nespodobnimi besedami očitati, da mu je neko krivico storil. Sv. Frančišk je bil popolnoma nedolžen, in si je s prijaznimi besedami prizadeval, gospodu dokazati, da je v zmoti. Ali gospod se je le če dalje bolj razjezal, in je škofu če dalje hujši besede govoril. — Ko je odšel, je sv. Frančišk duhovnemu, ki je zraven bil, rekel: Ta gospod je bil zadosti jezen, ga ni bilo treba še bolj jeziti. Ko bi mu bil še jaz hude besede dajal, bi se bil še bolj jezil, zato sim le z lepo z njim ravnal. — V življenji ravno tega sv. Frančiška se bere, da je bil od začetka in po svoji naravi močno k jezi nagnjen, in da njegova velika in prečudna poterpežljivost in krotkost ni bila dar narave, ampak da si jo je z božjo pomočjo, po svojem vednem prizadevanji pridobil. Spričeval je sam o sebi, da je bil terdno sklenil, jezo zmiraj z vso močjo premagovati in zatirati, in da si že dva in dvajset let prizadeva, si čednost krotkosti pridobiti. Tudi se bere o njem, da se je po njegovi smerti v njegovem truplu pokazalo, da ni že nič več žolča v njem bilo, ampak da je bil njegov žolc ves v kroglicah, ki so bile terde kakor kamen; znamnje, da je jezo neizrečeno in vedno premagoval in zatiral.

„Pripomočki zoper jezo so: *Pervič*: kolikor je mogoče, se moramo varovati, da se jeza v nas ne vzdigne; in kedar se že začne vzdigovati, moramo precej misel v kako drugo reč obrniti. *Drugič*: po zgledu aposteljnov, kedar so videli, da se morje vzdiguje in da so v nevarnosti, se moramo k Bogu obrniti in ga pomoči prositi; zakaj on zamore naše serce vmiriti. *Tretjič*: kedar nam kri vre, ne smemo govoriti. *Četertič*: prizadevati si moramo, krotkost in ponižnost precej skazovati v besedah in v djanji.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Ker je bil ta svetnik tako krotak in dober, so ga velikokrat posvetni ljudje z besedami zaničevali in žalili; alitako je bil uterjen v poterpežljivi krotkosti, da se ni nikdar razjezil. Da bi se ložje jeze obvaroval, kedar mu je kdo kaj žalega rekel ali storil, si je najpred spomnil, da ga Bog vidi in sliši; in po tem je premislil kako dobro lastnost tistega človeka, ki mu je kaj razžaljivega rekel, in je le z ljubeznijo in krotkostjo z njim govoril. Kedar je pa videl, da z vsem tem nič ne opravi, je molčal, in se pustil zaničevati, kolikor je kdo hotel. In je večkrat rekel: Jaz sim svojemu jeziku postavo naredil, da bo moral miren biti in se ne ganiti, kedar mi bo kdo kaj rekel, kar bi me zamoglo v jezo pripraviti.

Navadi se imeti krotko, prijazno, pokorno serce, da boš vsakemu rad jenjal v vsih pripušnih rečeh iz ljubezni do svojega preljubezni-

vega Boga. . . Zatorej postavi vsako jutro svoje serce v ponižnost, v mir in krotkost; in čez dan ga večkrat poglej v svojih opravilih, in če vidiš, da ni prosto in mirno, ga zopet v mir postavi.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Vincencij je imel navado, v vsih pripušenihi rečeh le po volji drugih ljudi ravnati in vsakemu precej jenjati, da je sam sebi in drugim serčni mir ohranil.

„Dober pripomoček, si pridobiti pravo krotkost serca, je tudi to, da se navadimo, vse svoje dela modro in ne preneglo opravljati, in vse svoje besede prijetno in počasi izrekati. — Kedar je tvoje serce v miru, zmiraj stori to, kar ti tukaj priporočam, in tako se boš navadil krotkosti. In da bo tvoje serce zmiraj krotko in prijazno, se navadi, vse svoje dela v božji pričujočnosti opravljati, in kakor ko bi ga slišal, ki ti zapoveduje, jih opravljati.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Veren kristjan, ki vé, da je Bog zmiraj pred njim, bi imel božjo pričujočnost vedno v spominu ohraniti, in bi se imel zmiraj bati, da bi kaj ne rekel ali ne storil, kar je zoper božjo voljo.

„Velik pripomoček, si vedni mir serca ohraniti, je to, da vse iz božjih rok prejmemo, *karkoli* se nam prigodi in *kakor* se nam prigodi.“ — Pravi sv. Dorotej.

Bog je sv. Katarini iz Siene na znanje dal, da človek si mir serca naj lažje pridobi

in ohrani, če premisli in terdno veruje, da vse, kar se na svetu zgodi, se zgodi po volji ali po pripušenji vsegamogočnega Boga; in da Bog nikdar ne pripusti, da bi se komu kaj prigodilo, kar ni zares naj boljše za-nj.

Ko so služabniki kralja Davida jezni postali zoper Semeja, ki je kralja zaničeval in preklinjal, jim je rekel, da naj puste govoriti. Bog mu je zapovedal, je rekel David, da naj tako zoper mene govori. *) – Ne, kakor da bi bil Bog zares Semeju zapovedal, tako pregrešne besede govoriti, zakaj Bog nam nikoli ne zapoveduje grešiti; ampak Bog je Semeja njegovi hudobiji prepustil, po kateri je svojega kralja preklinjal; in spokorni kralj David je to zaničevanje za pokoro vzel, katero mu je Bog zavolj njegovih grehov naložil.

O božji služabnici Serafini se bere, da je v vseh težavah in nesrečah, ki so jo zadele, zmiraj v sercu mir ohranila in je v vsih rečeh Boga hvalila. Imela je navado reči: Bog je naš oče; kar z nami stori in kar nam pošlje, je v naše zveličanje. Kedar nam reč ni v zveličanje, nam je gotovo ne pošlje.

*) II. Kralj. 16.

Osma jablana.

Pridnost v dobrih delih.

„Kakoršne so naše dela, takošni smo mi. Če so naše dela dobre, smo dobri; če so hudobne, smo hudobni; ker mi smo drevesa, in naše dela so sad. Dela tedaj kažejo, kakošen je kdo.“ — Tako govori sv. učenik Avguštín.

To nas je Jezus prvi učil, ker nam je priporočil, se hinjavcev in zapeljivcev varovati; in nam je rekel, da jih bomo kmalo lahko po njih delih spoznali, kakor se drevo po sadji spozná.

Sv. Bonaventura je sam sebe in druge vedno priganjal, svoj čas zmiraj v dobre dela obračati, in je imel navado reči, da toliko nebeške časti zgubimo, kedar uro po nepridnim napravimo, kolikor bi zamogli v tisti uri dobrih del storiti.

„Ni zadosti, dobrih del opravljati, ampak si moramo prizadevati, da jih tudi *dobro* opravimo, po zgledu Gospoda našega Jezusa Kristusa, o katerem je zapisano, *da je vse dobro*

storil. *) Prizadevati si moramo tedaj, vsako reč v duhu Kristusovem storiti, to je, s tisto popolnostjo, tako, in s tistim namenom, s katerim je on svoje dela opravljal. Če svoje dobre dela drugači opravljamo, si bomo namesti plačila velikoveč kazni zaslužili.“ — Pravi sv. Vincencij.

To se očitno kaže v zgledu farizejev. Koliko so ti ljudje dobrih del opravili! So se pogosto postili, so veliko molili, so obilno ubogajme dajali i. t. d. In vendar si niso z vsemi svojimi dobrimi deli nič pred Bogom zaslužili, zato ker jih niso *dobro*, ker jih niso iz ljubezni do Boga, ampak iz lastne ljubezni opravljali.

Kristjan je k božji službi poklican; in kar koli dela, bi imel vedno misliti, da za Boga dela in da mu njegov Gospod zmiraj v roke gleda. — Sv. Ignacij je videl enega svojih bratov v samostanu, ki je svoje dela nepopolno in zanikerno opravljal, in ga je vprašal, za koga dela; odgovoril mu je, da za Boga dela. Na to mu pravi sv. Ignacij: To je zares žalostno! Ko bi ti za *ljudi* delal, in bi svoje dela zanikerno opravljal, bi ne bil tako kriv; ali ker za *Boga* delaš, in svoje dela tako slabo opravljaš, Bogu veliko nečast storiš.

*) Mat. 7. 37.

„Veliko jih je, ki mislijo, da ne morejo drugače pokore storiti za svoje grehe, kakor z ojstrimi *telesnimi* spokornimi deli. Ali gotovo je, da dobro pokoro za svoje grehe tudi tisti stori, ki vse svoje dobre dela s tem namenom opravlja, da bi bile Bogu dopadljive. V takim dejanji je veliko popolnosti in veliko zasluženja.“

— Sv. Frančišk Salezi.

V življenji nekterih svetnikov ni videti ojstarih telesnih spokornih del, pa vendar so bili veliki prijatli božji. Njih svetost in popolnost je bila posebno v tem, da so svoje navade in vsakdanje dela zvesto popolno, in Bogu k časti opravljali. Bili so v malem zvesti, in zato jih je Bog vzel v nebeško veselje. *)

„Ko bi človek na svetu mogel videti, kaj bo najdel na unem svetu za svoje dobre dela, bi ves svoj um, svoj spominj, svojo voljo in vso svojo moč v nič družega ne obračal, kakor v dobre dela; in vse težave in zopernosti bi ga ne mogle strašiti in odverniti.“ — Tako piše sv. Katarina iz Genve.

To so vsi svetniki dobro umeli, zato so si za dobre dela tolikanj prizadevali, in so vse težave in vse terpljenje z velikim veseljem prestali. — Sv. Frančišk Serafinski je imel navado reči: *Tako veliko je veselje, ki me na unem*

*) Mat. 25, 23.

svetu čaka, da mi je vse terpljenje na tem svetu prijetno. — Zares je vse terpljenje tega sveta kakor nič proti prihodnjim zveličanju, ki nas v nebesih čaka. *)

„Prizadevati si mora človek, da ni v *zunanjem* poseben, ampak v *znotranjem*; to se pravi, da mora človek navadne vsakdanje opravila opravljati, toda prav in popolno v tistem kraji, tako in ob tistem času, kakor so zapovedane. In navadnih opravil ne sme navadno opravljati (kakor zanikerni posvetni ljudje), ampak bolj čisto in popolno. Kedar človek tako ravna, se po zunanjem nič od družih ljudi ne razloči, ampak le po znotranjem; in to je velika čednost, in je neizrečeno veliko vredno.“
— Tako piše sveti učenik Bernard.

Ravno o tem svetem učeniku se bere kratka, pa vendar velika hvala: *da v navadnih rečeh ni bil navaden.*

„Ne bodi tak, kakor so tisti, kateri mislijo, da se mora prav veliko reči storiti, če se hoče popolen biti, ampak bodi, kakor tisti, kateri spoznajo, da popolnost je v tem, da se dobro in prav opravi, če je tudi malo. Zakaj bolje je, malo opraviti, pa dobro in prav, kakor pa veliko reči začeti, in nobene prav ne opraviti. Zares, *malo in dobro, malo in dobro, to je najboljši.* Če si tedaj hočemo kaj zaslužiti, in če

*) Rim. 8, 18.

hočemo Gospodu svojemu posebno ustreči, nam ni treba, več opravil začeti, ampak to, kar opravljamo, moramo boljše in bolj popolno opravljati.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Kar od drugih dobrih del, ravno to tudi od ustne molitve velja. Nekteri kristjani mislijo, če bodo le veliko molitve vsak dan opravili, bo že prav; tega pa ne pomislijo, *kako* molijo. Pri ustni molitvi je navadno, da več ko se je opravi, slabeja je. Toraj bi bilo bolje manj molitve opraviti, pa s pobožnim in zbranim duhom, kakor veliko, pa z raztresenjem in brez premislika. „*Malo in dobro, malo in dobro, to je naj boljši,*“ posebno pri ustni molitvi. — Drugače je pa, kdor ima dar notranje molitve. To molitev so nekteri svetniki po osem po deset ur zaporedoma opravljali, in več ko jo je opravil, boljši je bil. Kdor pa tega daru nima, in se le zmiraj svojih navadnih molitvic poslužuje, naj le raji malo in dobro moli, kakor veliko in slabo.

„Gospod Bog ne meri naše popolnosti po številu in po velikosti naših del, ki jih za-nj storimo, ampak po tem, *kako* jih storimo, to je, po *ljubezni*, ki jo pri svojih delih do Boga imamo. Naše dela so tolikanj popolnejši, kolikor jih z bolj čisto, veliko ljubeznijo do Boga opravljamo, in kolikor manj zraven lastnega veselja in hvale išemo v tem življenji in v unem.“ — Pravi sv. Janez od Križa.

Sv. Frančišk Borgia spričuje, da njegove pridige včasih niso ne njemu ne drugim ljudem dopadle, pa so vendar vselej dober sad prinesle; zato ker je od svoje strani toliko storil, kolikor je mogel, in ker je vse le iz ljubezni do Boga storil.

Ravno to se tudi spozna iz tega, kar Jezus o tisti ubogi vdovi spričuje, ki je le dva vinarja ubogajme dala, drugi pa so sreberne in zlate denarje dajali; in vendar pravi Jezus, da je ona več dala, kakor vsi drugi. Samo na sebi sicer ni bilo več, ampak pred Bogom je bilo več, zakaj Bog ne gleda toliko na naše darove in dobre dela, kakor na ljubezen, s katero jih opravljamo. Ljubezen vdove je mogla velika biti, ker je vse, kar je premogla, iz ljubezni ji tje dala. — Kdor toliko, kolikor zamore, iz ljubezni do Boga stori, če je še tako majhno samo na sebi, je storil veliko pred Bogom.

„Če hočemo svoje dela dobro opraviti, jih moramo s čistim namenom in z dobro voljo opraviti, le zato, da bi Bogu dopadli. Dobra volja je duša naših del, in čisti namen je njih vrednost, in nam jih tudi lahke in prijetne stori. — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. M. Magdalena de Pazzi je imela navado, svoje podložne neprevidoma vprašati: Iz ktereга namena to delaš? — Včasih je nektera odgovorila, da nima nobenega posebnega namena pri tem delu. — In ona ji je rekla: Ali

ne vidiš, da s tem vse zasluženje zgubiš, ker iz ljubezni do Boga ne delaš? Bog takih del ne prejme z dopadenjem. Storimo vse iz ljubezni do Boga.

V cerkvenih zgodbah se bere o božjem služabniku Pamba, da je posvetno plesavko srečal, ki je bila grozno nečimerno napravljena; in je začel zdihovati in se jokati. Njegov tovarš ga vpraša, zakaj se tako joka; in božji služabnik odgovori: Objokujem svojo dušno revšino; zakaj jaz si ne prizadevam tako skerbno, da bi Bogu v vsih svojih delih dopadel, kakor si ta ženska prizadeva, da bi posvetnim ljudem dopadla-

Ktere so tiste dela, iz katerih prihaja naše zasluženje in naša popolnost? Vse dela in opravila, ki jih imamo, posebno pa navadne in vsakdanje: Zakaj te dela naj bolj pogosto opravljamo, zatorej moramo na-nje bolj kakor na vse druge svoje oči obračati, in si prizadevati, da jih dobro in pridno opravimo; zakaj kakoršne bodo naše navadne vsakdanje dela, taki bomo tudi mi pred Bogom. Če bodo te dela dobre, bomo tudi mi dobri; če bodo slabe, bomo slabi.“ — Tako uči Pater Rodriguec.

O sveti Jederti se bere, da je manj posebnih spokornih del opravljala, kakor njene tovaršice, zato ker so ji njeni vikši marsiktero ojstro spokorno delo zavolj njenega slabega zdravja prepovedali. Po zunanjem soditi, je imela manj zasluženja pri Bogu, kakor njene

tovaršice; pa je bila vendar veliko bolj popolna in sveta, kakor vse druge. Zakaj? Zato ker je vse svoje navadne in vsakdanje opravila, ker same na sebi niso posebnega zaslužnja imele, bolj popolno in z večjo ljubeznijo do Boga opravljala, kakor vse druge njene tovaršice.

Med navadnimi opravili moramo posebno dušne opravila (na priliko: premišljevanje, molitev, božjo službo itd.), naj bolj pri sercu imeti, da jih dobro opravljamo, in da jih tudi pred vsimi drugimi opravili opravimo, kedar nam potreba ali pa pokoršina drugači ne ukazuje. Zakaj dušne opravila se posebno zavolj Boga opravljajo, in nas najpred k popolnosti pripeljejo. Če te dela zanikerno opravljamo, nas bodo zadelo tiste strašne besede, ktere je Sveti Duh v svetem pismu govoril: *Proklet je, kdor delo Gospodovo nezvesto opravlja.* *) — Tako uči sv. Vincencij.

Sv. Filip Neri je dušne opravila tako pri sercu imel in jih je tako zvesto opravljal, da je bil ves v to zamišljen, kedar je molil ali maševal, ali svete bukve bral, ali brati ali pridigovati slišal, in se je večidel zraven jokal; včasih tako, da si je oblačilo z solzami zmočil.

„Ko je prerok Elizej svojega učenca Gieza poslal, da naj gré v življenje obudit sina Sunamitiške žene, mu je priporočil, *da naj se z no-*

*) Jerem. 48, 10.

*benim človekom na potu ne zgovarja. *)* To pomeni, da se ne sme pri posvetnih rečeh muditi, in se z ljudmi pogovarjati, kedar je kdo v dušnih opravilih.

„Sveta maša je gotovo naj imenitniši, naj svetejši, Bogu naj prijetniši in nam naj zaslužnejši opravilo, ki se zamore na svetu storiti. Kedar se sveta maša bere, je veliko angelov okoli altarja, kateri s ponižnostjo to skrivnost gledajo z neizrečenim začudenjem in počastenjem. Toraj mora mašnik, ki jo bere, z veliko čistostjo, z zbranim duhom, s pobožnostjo in častjo k altarju pristopiti.“ – Tako piše sv. Lovrenc Justinian.

Ker je sveta maša tako velika in sveta skrivnost, bi si imeli kristjani zeló prizadevati, po zgledu svetnikov božjih, se s posebno pobožnostjo vdeležiti. Ko bi mi zamogli s telesnimi očmi tiste angele videti, ki so okrog altarja, kedar se sveta maša bere, ali ko bi Jezusa mogli videti, ki je v sveti hostji na altarji pričujoč, bi nas groza obšla, in bi se gotovo spodobno obnašali. Verjemimo tedaj ne da vidimo, in bomo še bolj srečni, kakor ko bi s telesnimi očmi videli, in po tem še le verjeli. **)

*) IV. buk. kralj. 4, 29.

**) Jan. 20, 29.

„Spraševanje vesti, ktero vsi dobri kristjani opravijo, preden spat gredo, da vidijo, kako so se vêdli pretekli dan in ali so nazadevali ali napredovali, to spraševanje vesti je neizrečeno dobro, ne samo zato, da človek svoje hude nagnjenja ukroti in svoje grešne navade zapusti, ampak tudi, da si pridobi čednosti, in da dobro opravi svoje navadne opravila. Premisliti pa se mora, da naj boljši spraševanje vesti ni to, kedar si človek le prizadeva, da svoje pregreške spozna, ki jih je ta dan storil, ampak si mora posebno tudi prizadevati, da svoje grehe iz serca sovraži, in da terdno sklene, jih ne več storiti.“
— Tako uči Pater Avila.

Vsi svetniki in služabniki božji so spraševanje vesti vsak večer zvesto opravljali in tudi drugim priporočevali. Posebno pa ga sv. Ignacij vsim kristjanom močno priporoča, in pravi, da spraševanje je še več vredno, kakor molitev; zakaj spraševanje vesti nam dá v djanji to skazovati, kar z molitvijo zadobimo. In sam spričuje, da če je kdaj kaj dobrega v svojem življenju storil, je prišlo iz pridnosti, s ktero je vsak dan spraševanje svoje vesti opravljal.

Sv. Hieronim piše, da so celó nejeverski modrijani to spraševanje svojim učencem priporočili. Modri Pitagora jim je zapovedal, da naj se vsak dan dvakrat, zjutraj in zvečer, čez te tri reči na tanko sprašujejo: Kaj sem storil? Kako sim to storil? Kaj sem opustil, kar bi bil imel opraviti? — Ravno to je tudi modri Se-

neka svojim učencem priporočal. — Kako lep zgled dajejo ti neverniki vsim kristjanom, kateri so včasih v tej reči bolj nezvesti, kakor so oni bili.

„Kralj David pravi: *Hvalita Boga, solnce in luna.* *) Kako zamoreta sonce in luna Boga hvaliti? S tem ga hvalita, ker dobro opravila opravilo, ktero jima je Bog dal. In velika je hvala, ktero mu dajeta. — Glej, ravno tako tudi ti celi dan Boga hvališ, če dobro opravljaš vse dela in opravila svojega stanu.“ — Tako uči sv. Hieronim.

Ta lepi nauk svetega cerkvenega učenika Hieronima naj posebno tiste kristjane potolaži in razveseli, kateri si morajo s terdo službo vsakdanji kruh pridobiti, in ki ne utegnejo veliko moliti. Če navadne molitve zjutraj in zvečer opravijo, čez dan pa svoje dela iz ljubezni do Boga zvesto opravljajo in jih njemu darujejo, bodo ravno tako Boga hvalili, kakor pušavniki in redovniki, kateri skoraj celi dan molijo in božjo hvalo pojó.

„Ne bojmo se, da bi nas opravila, ktere iz *pokoršine* opravljamo, če so tudi še tako mnoge in težke, od Boga odvernile; zakaj če jih le njemu v čast opravljamo, imamo veliko moč, nas še bolj terdno z Bogom skleniti. Kako bi le mogle tiste reči nas od Boga odverniti,

*) Psalm 148, 3.

katere našo voljo z njegovo zedinijo? — Zmota, v kateri so nekteri, pride iz tega, ker mislijo, da so že od Boga odločeni, kedar so odločeni od tiste sladkosti, katero občutijo, kedar so v mirnem premišljevanji z Bogom zedinjeni. Res je, da pri delu ne občutijo vselej tiste sladkosti (dasiravno se včasih še bolj občuti pri delu, kakor sicer), ali kedar jo dobrovoljno zapustimo iz ljubezni do Boga, nič zraven ne zgubimo, ampak veliko dobimo. Ko bi toraj opustili svoje delo, ali pa bi ga popolnoma ne opravili iz tega namena, da bi se z Bogom zedinili v molitvi, v branji, v premišljevanji in v samoti, bi s tem zares Boga zapustili, in bi se le sami s sabo, in s svojo lastno ljubeznijo zedinili.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

O božjem služabniku, ki je bil samostanski kuhar, se bere, da je vse dela zvesto opravil, in kedar je vse opravil, je šel molit, in je pri molitvi nebeške sladkosti občutil. Kedar je videl, da v molitvi toliko sladkosti občuti, je svojega vikšega prosil, da naj komu drugemu kuho izroči, da bo on več časa za molitev imel. Vikši mu je to privolil. Z veseljem se je tedaj k molitvi podal, in je skoraj celi dan molil; ali družega ni občutil pri molitvi, kakor suhoto in raztresenje. Ko je to videl, je vikšega prosil, da naj ga zopet nazaj postavi k njegovemu navadnemu delu. To mu je vikši zopet privolil; in ko je po dobro opravljenim delu k molitvi prišel, je zopet neizrečene nebeške

sladkosti občutil. — Tako je tedaj Bog svojemu služabniku pokazal, da ni njegova volja, da bi kristjan le molil, in zavoljo molitve svoje navadne dela zapustil; ampak da hoče, naj kristjan *moli in dela*.

„Tudi male dela so velike, kedar so dobro storjene; tako da je bolj Bogu prijetno in bolj njemu k časti malo delo, katero le zato storimo, da bi Bogu dopadli, kakor veliko delo, katero ni iz tega namena storjeno. Tedaj si moramo posebno prizadevati, da dobro opravimo male opravila, ki so lahke in ki jih zmiraj pred sabo imamo, če si želimo božjo prijaznost čedalje bolj pridobiti.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Sv. Ignacij je spričeval o svojem tovaršu, ki je bil zidar, da kolikor opeke je položil in kolikokrat je s kladvom udaril, toliko kron si je v nebesih zaslužil, zavolj dobrega in čistega namena, s katerim je vse svoje dela posvečeval.

O svetem Frančišku Ksaverji se bere, da je vse svoje naj manjše dela zvesto in dobro opravljal, in imel navado reči: Nikar se ne motimo; kdor ni zvest in priden v malih rečeh, tudi v velikih ni.

Sv. Terezija pravi, da z eno samo prošnjo iz očenaša se več dobrega stori, če se iz serca in le iz ljubezni do Boga izreče, kakor s celim očenašom in z velikim številom očenašov, če se brez premislika in brez dobrega namena zmolijo.

„Kdor ni skusil, ne more verjeti, koliko zadobimo zaslužnja, kedar si prizadevamo, da se v majhnih rečeh ne pregrešimo; zakaj hudobni skušnjavec z majhnimi pregreški zverta majhne luknje v našo vest, skozi ktere pa po tem veliki grehi v njo pridejo.“ — Tako govori sv. Terezija.

Sv. Lovrenc Justinian se je bolj skerbno majhnih grehov varoval, kakor velikih, in je večkrat rekel, da varovati se smertnih grehov, ni za božje služabnike, ampak za posvetne ljudi.

„Glej, da pri svojih delih in opravih nikdar Boga ne pozabiš; in veruj, da boš s tem naj več opravil, ko boš le na svoje delo mislil, zakaj če te Bog zapusti, boš precej pri prvi stopnji z obrazom na zemljo padel. Stori raji, kakor otroci, kateri se z eno roko svojega očeta deržé, in z drugo jagode in malence okoli mej tergajo. Misli v svoje delo; ali pogosto pogledaj gori proti nebeškemu Očetu, da spoznaš, če mu je tvoje delo prijetno, in da ga pomoči prosiš. Če tako ravnaš, boš vse, tudi še tako težka opravila boljši in lažje opravil. Poglej presveto Devico Marijo, kako ljubeznjivo z eno roko svoje dela opravlja, in z drugo pestuje svojega sina Jezusa, Gospoda našega.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezij.

Sv. Roza iz Lime v Ameriki je pri svojih vsakdanjih delih svoje serce zmiraj pri Bogu imela, tako da je gledala z dušnimi očmi pre-

lepo obličje svojega ljubega Ženina, kedar je hišne dela za potrebo družine opravljala, ali kedar je z ljudmi govorila, ali kedar je kam šla, z eno besedo, zmiraj in povsod. Prečudno je bilo, da ta vedni spominj božje pričujočnosti, ki je njeno dušo tako ljubeznjivo napolnil, je ni nič zamaknil, tako da je bila ob enem popolnoma z Bogom sklenjena, in je z ljudmi govorila, jim pripravne odgovore dajala, jim svetovala itd. In je vse, kar je bilo pri hiši treba, tako dobro in ročno opravljala, kakor ko bi ne bila v nič družega mislila, kakor v svoje delo, dasiravno je bila s svojo mislijo vsa v Bogu.

Bil je pobožen škof, ki je veliko pisal za božjo čast in za zveličanje duš, in je zraven zmiraj v Boga mislil. Kedar včasih ni vedel, kako bi to zapisal, da bi bilo boljši, je k Bogu zdihnil: Gospod, kako hočem to zapisati? Gospod, uči me, kako naj to povem. — In včasih, kedar je bil zapisal to, kar je mislil, da je naj boljši, je svoje pisanje Bogu daroval, rekoč: Gospod, naj bo to tebi v čast in dušam v zveličanje; ti daj mojemu pisanju pravega duha. O Gospod, življenje vsih stvari! ti daj tem čerkam življenje. — Včasih, kedar mu je dopadlo, kar je bil zapisal, je vzel papir v roke in ga je k luči približal, rekoč: Moj Bog, hočeš, da ga sožgem? V tem pisanji ni nič mojega. Naj zgori in naj bo pokončano vse, kar je moje lastno, če je zoper tvojo sveto voljo! — Tako je ta služabnik božji svoje delo zmiraj v božji

pričujočnosti opravljal, in toraj ni nič storil, kar bi bilo Bogu zoperno. — Srečen kristjan, kateri pri vsih svojih delih in opravljenih zmiraj v Boga misli, kakor ko bi ga pred sabo videl. Srečen je, kdor ima svoje roke pri delu in svoje serce pri Bogu.

„Stori zvesto to, kar Bog zdaj od tebe imeti hoče, in prepusti mu skerb in misel za prihodno. Če boš tako ravnal, boš gotovo velik dušni mir zadobil.“ — Tako pravi sveta Frančiška Fremiot.

O sv. Frančišku Saleziju se bere, da si je pri opravljenju prizadeval, ga tako dobro storiti, kakor ko bi nikoli in nobenega družega opravila na svetu ne imel.

Sv. Gregor iz Nacianca piše o svoji materi, da je bila vsa v vsakem delu, in da je vsako reč popolnoma opravila, tako da bi bil jo vidoč pri domačih hišnih delih, lahko mislil, da za nobeno drugo reč nima skerbi, kakor za domačijo; in kedar je bila v dušnih opravilih, je bilo videti, kakor da bi nikoli nobene druge reči ne opravljala, kakor božjo službo. Z eno besedo, vsako delo, ktero ji je v roke prišlo, je s tako ljubeznijo in skerbjo opravljala, kakor ko bi nikoli in nobenega družega dela ne imela.

„Božja dela se večidel počasi opravljajo, in imajo svoj začetek in svojo rast. Tedaj si ne smemo prizadevati, vse na enkrat in naglo opraviti, in ne smemo misliti, da je vse zgub-

ljeno, če se kaka reč na enkrat ne opravi, ampak se mora počasi napredovati, vedno Boga prositi, in se poslužiti tistih pripomočkov, s katerimi nas duh božji navdaja, in nikdar tistih, ki pridejo iz napačnih posvetnih postav“. — Tako uči sv. Vincencij.

Ravno ta sveti Vincencij je imel lepo in modro navado, vse svoje dela in opravila mirno in počasi opravljati, ni nikdar preneglo začel opravila, in potem ko je bilo začeto, ga tudi ni preneglo opravljal, tako da so posvetni ljudje rekli, da je preveč počasen. Ali skušnja je pokazala, da njegova počasnost ni nikdar nič skazila, ampak velikokrat so se vsi začudili, kedar so videli, kakošne velike in težavne opravila je ta revni duhoven sam opravil, katerih bi veliko drugih ljudi skup nikdar ne bilo opravilo, ko bi jih bili tudi s še tako veliko gorečnostjo začeli.

„*Pervi zaderžek*, zavolj kterega svojih opravil dobro ne opravljamo, je ta, da kedar smo pri enem delu, že v drugo mislimo, katero imamo storiti, ali katero smo že storili; s tem se naše dela zaderžujejo in mudijo, in nobeno se prav ne opravi. — Če hočemo vse svoje opravila prav in dobro opraviti, moramo le v tisto misliti, katero ravno v rokah imamo, in si prizadevati, ga tako dobro opraviti, kolikor nam je le mogoče, in moramo vse misli in skerbi za druge opravila takrat v nemar pustiti. In kedar bo to storjeno ga pustimo iz misli, in obernimo

vse svoje misli v delo, katero imamo po tem storiti. — Tako uči Pater Avlia.

O sveti redovnici, Mariji po imenu, se bere, da ravno v tistem času, ko jo je bil Bog z nebeškimi sladkostmi obilno obdaroval v samotnim premišljevanji, je morala iz pokoršine veliko hišnih del opravljati, tako da je skoraj celi dan pri teh delih bila, ker je morala zakristijo, klet, kuhinjo, mizo, in včasih tudi še vrata in apoteko preskerbovati. In vendar je vse tako dobro opravila, da so bile vse zadovoljne; in je zraven še časa našla za svoje sveto premišljevanje. Kedar je namreč pri enem opravilu bila, ni v drugo mislila, ampak le v to, in si je prizadevala, ga prav opraviti. Kedar je bila, n. pr., v kuhinji, si je rekla: Zdaj si kuharica, in nič družega; in je tudi po tem ravnala, kakor ko bi nobenega družega opravila ne imela, kakor kuho. In kedar je to delo opravila in iz kuhinje šla, si je rekla: Zdaj pa nisi več kuharica. In tako pri vsih drugih opravilih.

„*Drugi zadržek* je naglost. Varuj se naglosti, zakaj ona je poglavitna sovražnica prave pobožnosti; in nobena reč, ktera se je s preveliko naglostjo storila, ni bila še dobro storjena. Hodimo počasi in le zmiraj *naprej* hodimo, in bomo daleč prišli.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezij.

Sv. Filip Neri je svoje spokornike zmiraj opominjal, da naj se v nobeni reči, in tudi v

dušnih opravilih, nikdar ne prena glijo; in jim je večkrat rekel: Ne smete misliti, da se mora v enem dnevu storiti, in da bote v enem mesecu svetniki postali. To ni po pameti.

„*Tretji zaderžek* je maloserčnost ali strah in skerbljivost. Bodi priden in zvest v vseh svojih opravilih; ali če ti je mogoče, nikar preveč skerbi in težav zraven ne imej, to je, nikar jih ne opravljaj z nepokojnim sercom, z maloserčnostjo in otožnostjo, in varuj se dušnih težav pri svojih opravilih, zakaj te težave pamet motijo in nas zaderže, da tudi takih reči dobro ne opravimo, ktere nam niso težavne. Velike opravila nas ne motijo tako, kakor male, kedar nam jih veliko na enkrat pride. Toraj tudi male opravila mirno prejmi, in si prizadevaj, da jih zaporedoma eno za drugim opraviš, brez nepokojnosti. Če tako ravnaš, boš vse svoje tudi majhne dela z velikim zasluženjem opravil.“ — Tako pravi sveti Frančišk Salezi.

Ta sveti škof je imel velikokrat z ljudmi nizkega stanu opraviti, ki so mu včasih zavolj kakih majhnih reči veliko časa vzeli; pa jih je vendar zmiraj s ponižno poterpežljivostjo poslušal. In kedar mu je kdo rekel, da ni prav, da zavolj teh majhnih reči toliko časa zgubi, je odgovoril: Kaj pa hočete, da naj storim? Te reči, ki so same na sebi male, se tistim, ki mi jih pripovedujejo, velike zdé; in želé polajšani in potolaženi biti, kakor ko bi njih opravki še

tako veliki bili. Bog že vé, da mi zdaj ni treba večega opravila, kakor s tem ljudmi govoriti, in vsako opravilo mi je enako, da le zraven Bogu služim. In kedar to opravilo po božji volji opravljam, dasiravno je malo, nisem dolžan drugzega opravlјati. In če prav premislimo, ali ni to veliko in imenitno opravilo: božjo voljo storiti?

„Med velikim številom pripomočkov, da svoje opravila dobro opravimo, je *pervi pripomoček* ta, da vsako delo tako opravimo, kakor ko bi imelo zadnje delo našega življenja biti. — Toraj si pri vsakim sv im opravilu tako reci: Ko bi vedel, da bom oјgel precej po tem delu umreti, ali bi ga hotel storiti? ali bi ga hotel tako opravlјati, kakor ga opravlјam?“ — Tako govori sv. Vincencij.

Bere se o božjem duhovnu, ki je imel navado, se vsako jutro pred mašo spovedati. Ko je zbolel, so ga njegovi prijatli opomnili, da naj se spové, kakor za smert; zakaj je bil močno bolan. Ali on jim je odgovoril: Gospodu Bogu bodi čast in hvala! Trideset let je že, kar sem začel se vsak dan tako spovedovati, kakor ko bi bil imel precej po spovedi umreti.

„*Drugi pripomoček* je, da le na današnji dan mislimo. Hudobni skušnjavec je prebrisan, in veliko kristjanov tudi s tem straši in jih od pobožnega življenja odvráčuje, ker jim kaže, kako težko je, toliko let, do konca svojega živ-

ljenja, tako varno živeti in vse reči tako na tanko in popolno storiti. — Kedar tedaj človek le na današnji dan misli, to zapre vrata skušnjavam, in s tem tudi človeška trudnost in slabost veliko pomoči zadobi. Zakaj kdo bi si ne zamogel *en dan* prizadevati, da bi, kolikor je mogoče, svoje dela dobro opravil? Naj si tedaj zjutraj reče: *Danes* si hočem prizadevati, da dobro opravim svoje navadne dela. — Če tako ravna, bo ložje v pobožnem življenji ostal, kakor ko bi le zmiraj vse skup preišljeval, da si bo mogel vsak dan tako prizadevati do konca svojega življenja. — In če si tako, človek le današnji dan prizadeva, po keršansko živeti, mu bo to v navado prišlo in mu ne bo več težavno.“ — Tako uči božji služabnik Rodriguec.

V življenji svetnikov se bere o pušavniku, ki je imel veliko skušnjav prestati zavoljo posta. Precej zjutraj je čutil veliko lakoto in velike slabosti; ali ker so pušavniki navado imeli, se vsak dan do treh popoldne postiti, ni hotel zjutraj jesti, in da bi se lažje premagoval, je tako sam sebi rekel: Dasiravno sem lačen in slab, bom vendar lahko do devetih počakal; kaj je to taka reč, do devetih počakati? — Ob devetih si je zopet rekel: Zdaj je devet, pa moram do dvanajstih počakati: ko sem do devetih počakal, bom tudi do dvanajstih. — Ob dvanajstih je djal svoj stari kruh namakat in je rekel: Predenj se dobro namoči, bo ravno tri. — In ob treh je

svoje molitve opravil in jedel. Tako si je ta spokornik dolgo prizadeval, se skušnjavam hudobnega duha ubraniti; nazadnje mu je pa Bog milost dal, da se je lahko celi dan postil brez slabosti in brez skušnjav.

O drugem pušavniku se bere, ki je imel hude skušnjave iz pušave iti, spokorno življenje zapustiti in zopet med posvetnimi ljudmi živeti; zakaj skušnjavec ga je s to mislijo motil, da mu bo nemogoče, ves čas svojega življenja tako ojestro živeti, kakor so takrat pušavniki živeli. — Ali kaj je storil spokornik? Vsak večer, preden je šel spat, je rekel: To noč v zadnjič tukaj spim, jutri bom zapustil pušavo. — In drugi dan zjutraj je rekel: Naj bo! Iz ljubezni do Boga bom še danes tukaj ostal. — In tako je ravnal celih devet let, dokler mu ni Bog te nevarne skušnjave odvzel, in potem mu je milost dal, terdno skleniti, do konca svojega življenja v pušavi ostati; kakor je tudi res ostal in v sveti pokori umerl.

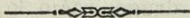
„*Tretji pripomoček.* Nektere sicer dobre in pobožne duše so v napačni misli, da se notranji mir ne dá ohraniti med opravili in težavami. — Večjega nepokoja in guganja vendar nikjer ni, kakor v ladji na morju; in vendar ljudje, ki so v nji, počivajo in spé. In magnetna igla v ladji je zmiraj le proti polnoči obrnjena, naj se ladja premetava in suče, kakor hoče. Ravno tako mora tudi naša volja v vsih težavah in delih zmiraj le v en kraj obrnjena biti,

to je, v božjo voljo.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Med drugimi svetniki je tudi sv. Vincencij to vedno v djanji skazoval. Neizrečeno veliko je imel včasi opraviti, mnoge in težavne so bile njegove opravila. Ali zraven ni nikoli zgubil svojega notranjega miru, ampak vse je opravil mirno, poterpežljivo in stanovitno. To se je posebno takrat vidilo, ko je bil kraljevi svetovalec postal; in zraven tega je bil vikši svojega reda in drugih bratovšin, ktere je bil on vpeljal. Vsak dan je imel z veliko ljudmi opraviti, ki je vsak s kako drugo rečjo k njemu prišel, in je mogel zdaj svetovati, zdaj svariti, zdaj prositi, zdaj zapovedovati. — Kdo bi ne bil takrat mislil, da mora ves raztresen in razmišljen biti? Ali v sredi svojih mnogih in težavnih opravil je bil sv. Vincencij zmiraj miren, v Bogu zbran, prijazen in dobrovoljen, zato ker so bile vse njegove misli, besede in dela obrnjene le v en kraj, namreč v presveto božjo voljo.

„Vse naše dela in opravila imajo svojo vrednost le po tem, *kakor je naša volja z božjo voljo sklenjena*; tako da, če jem ali se razveseljujem, in če to storim z namenom, da je to božja volja, več zraven zaslužim, kakor bi svojo življenje dal brez tega namena. — Dobro v spominu ohrani to, kar ti tukaj pravim, in kedar boš kako opravilo imel, spomni se tega nauka, in boš svoje opravilo dobro opravil.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

To je dobro razumel neki božji služabnik, ki je v duhovski pokoršini živel, in ki je terdno veroval, da po ustih višega mu Bog svojo voljo oznanuje. Imel je namreč navado reči, kedar je pri mizi sedel, ali kaj drugega vsakdanjega opravljal: Zdaj nevernikom pridigujem, kakor sv. Francišk Ksaveri; zakaj to, kar je bilo naj boljšega v njegovih pridigah, je bilo, da je po božji volji v Indiji bil in pridigoval. In jaz sem tudi tukaj po božji volji, in božja volja je, da naj to storim, kar tukaj delam.

Deveta jablana.

Zatajevanje in zatiranje samega sebe.

„Perva stopinja, ki jo mora storiti, kdor hoče hoditi za Kristusom, je ta, (kakor pravi on sam*) da samega sebe zataji, to je, da zataji in zatira svoje počutke, svoje nagnjenje, svojo voljo, svoj um in vse občutke svoje nature, da jih noče poslušati in jim streči; in da vse to Bogu daruje, in ravno tako tudi vse svoje djanje. To so Bogu grozno prijetni darovi. In v tem zatajevanji in zatiranji se človek ne sme utruditi; zakaj ko bi kdo tako

*) Mat. 16, 24.

rekoč z eno nogo že v nebesih bil, in bi potem zatajevanje samega sebe opustil, bi ravno takrat, ko bi mislil še z drugo nogo v nebesa stopiti, v nevarnosti bil, se pogubiti. — Tako uči sveti Vincencij.

Ta svetnik je bil v tej čednosti tako zvišen, da se lahko reče, da zatiranje in zatajevanje samega sebe je bilo tisto mogočno orožje, s katerim se je do konca svojega življenja bojeval, in premagoval svojo lastno natoro in hudobnega skušnjavca; in s tem je bil vse svoje želje, svojo voljo, svoje nagnjenje in vse svoje počutke tako dejal pod oblast svoje pameti, da je bilo videti, kakor da bi njegova natora k hudemu nagnjena ne bila.

„Méra, po kateri spoznamo, kako dalječ smo že v duhovskim življenji, je čednost zatajevanje samega sebe; ker gotovo je, da bolj ko si bomo prizadevali se zatajevati, višje bomo prišli na potu popolnosti.“ — Tako piše sveti učenik Hieronim.

Ko je sv. Frančišk Borgija slišal o kom praviti, da je svet, imel je navado reči: Če zmiraj samega sebe zatajuje, je gotovo svet. — In on sam je zato tako svet postal, ker je živel v vednem zatiranji in zatajevanji samega sebe. Tako je to čednost ljubil, da se mu je tisti dan naj bolj grenak zdel, kedar nobene priložnosti ni imel, se na telesu ali na duši zatirati in zatajevati.

Mlad pušavnik je enkrat starega vprašal, zakaj jih je med tolikanj kristjani, kateri do popolnosti priti želé, tako malo, ki zares popolnost zadobé. Na to je stari pušavnik tako odgovoril: Kdor hoče popolen biti, mora vsemu svojemu nagnjenju odmreti; in to malokteri stori.

„To mora biti naše posebno opravilo, sami sebe premagovati, in od dneva do dneva rasti v moči in v popolnosti. Posebno si moramo prizadevati, da tudi svoje male skušnjave precej premagamo, postavim malo jezo, slabe misli do bližnjega, nevošljivost, male laži, nečimernost, itd. Zakaj tako bomo zmiraj bolj in bolj močni postali, da bomo tudi velike skušnjave lahko premagali, — pravi sv. Frančišk Salezi.

V starih zgodbah se bere, da je bil mož, ki je po obrazu ljudi poznal, kakošnega vedenja so, pred modrega Sokrata pripeljan in vprašan, kakošnega vedenja je Sokrat. Ta mož ni nikoli popred Sokrata videl, in tudi ne vedel, kakošnega vedenja je, ampak je le na tanko njegov obraz in njegovo glavo ogledal, in potem je rekel: Ta človek je močno nagnjen k tatvini, k požrešnosti in pijanosti. — Ko so učenci modrega Sokrata to slišali, so bili tako nejevoljni, da so hotli moža pretepti. Ali Sokrat jih je vstavil, rekoč: Stojte, resnico je ta mož govoril; zakaj jaz bi bil tat, požrešnik in pijanec, ko bi se vedno ne premagoval. — Tako je govoril in tako je ravnal nejeverski

modrijan, kateri ni nikoli Jezusovih nauk slišal; in sramoto dela marsikteremu kristjanu, kateri tolikokrat sliši, kako nam Jezus zatajevanje in premagovanje samega sebe priporoča, in vendar vedno po hudobnem nagjenji svoje narave živi.

Blizo pušave starega pušavnika so vedno pastirji pasli, ki so zmiraj velik šum delali in upili. Ta pušavnik vprašan, kako zamore tak šum preterpeti, je odgovoril: Res sim jih že mislil posvariti; ali po tem sem se pa premislil, in sem rekel sam sebi: če te male težave prestatiti ne moreš, kako boš pa kako veliko prestal, kedar te naleti?

Sv. Frančišk Ksaveri se je vedno v malih rečeh premagoval, in je večkrat rekel: Ne mótimo se; kdor se v malih rečeh ne premaguje, se tudi v velikih ne bo mogel.

„Kdor se dá svojim telesnim počutkom (ktere tudi živali imajo) premagati, zasluži velikoveč žival, kakor človek imenovan biti. — „Kdor malo porajta na *zunanje* zatiranje, (na zatiranje svojih telesnih počutkov), ker pravi, da *znotranjo* zatiranje, (zatiranje lastne volje, nagnjenja itd.) je boljše, očitno pokaže, da se nič ne zatira in ne zatajuje, ne po zunanjem in ne po znotranjem.“ — Pravi sv. Vincencij.

Ravno ta svetnik je v vednem zatiranju svojih telesnih počutkov živel, in je tako sveto sovraštvo do svojega života imel, da ga je vsak

dan tepel in pokoril; in mu je, kolikor je bilo le mogoče, malo spanja in počitka privošil. Dasiravno bolehen, je včasih komaj dve uri po noči spal, je vendar zjutraj zgodaj vstajal, in po dnevi ni nikdar hotel spati. Tudi je, kedar je le priložnost našel, rad mraz ali pa vročino terpel; in kolikor je le mogel, je zatiral in pokoril svoje telesne počutke.

„Zatiranje požrešnosti je A, B, C, to je, prvi začetek duhovskega življenja. Kdor se od te pregrehe zderžati noče, bo težko mogel druge pregrehe premagati, ktere se težje premagujejo.“ — Pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik je bil po dolgi navadi v zatiranju požrešnosti in v zatajevanju telesnih počutkov popolen, da na zadnje že ni nobenega razločka več med jedmi delal, ampak je vse enako vzel, kar se mu je dalo, če je bilo tudi še tako zoperno, neslano, merzlo ali premalo kuhano: in je tako malo v to mislil, kar je jedel, da je enkrat surove jajca, ki so bile po zmoti pred-nj postavljene, pojedel, nevedoč kaj je jedel. — Kedar je k mizi šel, se je videlo, da gré nerad; in kedar je jedel, je zmiraj v Boga mislil, in je le toliko jedel, kolikor mu je bilo prav potrebno. Nikoli ni od mize šel, da bi si ne bil kaj pri jedi pritergal.

„Poglavitni zaderžek, kteri nas od popolnosti odločene derži, je naš jezik; zakaj kdor je tako dalječ prišel, da se z jezikom več ne pregreši, je po spričevanju svetega Duha, go-

tovo popolno dober človek. *) In ker se človek v govorjenji s tem največkrat pregreši, da *preveč* govori, naj je tedaj tvoje govorjenje kratko in odkritoserčno, kratko in usmiljeno, kratko in ljubeznjivo.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

O svetem Vincenciju se bere, da je imel svoj jezik popolnoma v svoji oblasti, tako da ni bilo nikdar nobene besede zoper ljubezen do bližnjega, nobene lastne hvale, nobenega prilizovanja in nobene nepremišljene besede iz njegovih ust slišati. Spričuje se o njem, da je bil včasih že usta odperl, da bi bil kaj rekel, pa si je precej spomnil, da bi ta beseda morebiti Bogu ne bila dopadljiva, in je omolčal. Po tem je svoje misli k Bogu povzdignil in je premislil, če bi bilo njemu dopadljivo, to govoriti; in potem je govoril, ne po nagnjenji svoje nature, ampak po božjem dopadenji. — Kedar mu je kdo kako reč pravil, ki jo je že vedel, je poterpežljivo poslušal, ne da bil na znanje dal, da to že vé; in to je le zato storil, da je svojo lastno ljubezen zatiral, ktera zmiraj hoče na znanje dajati, da mi tudi to vemo, kar drugi ljudje vedo. — Kedar je slišal razžaljive besede ali kako očitanje, se ni jezil, se ni pritožil in tudi ne zgovarjal, ampak je poterpežljivo močal, in je za svoje razžaljivce in sovražnike Boga

*) Jak. 3, 2.

prosil, da bi jim odpustil. — Kedar je imel veliko težavnih opravil in drugih zopernosti, se ni nikdar pritožil, ampak je imel navado reči: Hvala Bogu! Vse za dobro vzemimo, kar nam Bog pošlje.

„Sploh je nauk svetnikov ta, da je gotovo naj boljši pripomoček k dobremu in keršanskemu življenju, svoje oči zderževati in varovati“. — Tako piše Pater Rodriguec.

V življenji sv. Bernarda se bere, da ga je prišel papež Inocencij s svojimi kardinali v njegov samostan obiskat. Ko je papež že blizo bil, mu je sv. Bernard s svojimi tovarši nasproti prišel; in tako modro je bilo njih vedenje, da ni nobeden svojih oči povzdignil, da bi te naj imenitniše in naj više duhovske gospode pogledal, tako da so se vsi začudili in Boga hvalili, ker so videli, kako so se redovniki premagovali in zatajevali. — Dalje se bere o svetem Bernardu, da je celo v svoji izbici, ko je sam bil, svoje oči vedno zatiral in zaderževal, tako da ni vedel, kakošna je, in kako je strop narejen, ko je že leto v nji bival. Še bolj je v cerkvi svoje oči varoval, tako da nikdar ni vedel, kakošna je cerkev, in kaj je v nji.

O svetem Lucijanu mučeniku se bere, da je vedno svoje oči tako varoval, in da je njegovo vedenje tako modro bilo, da so se včasih neverniki, ki so ga le samo videli že h keršanski veri spreobrnili, preden jim je še pridigovati začel.

Kakor je zaderževanje oči z namnje svetosti, in pripomoček k veliki popolnosti, ravno tako so prosti in razujzdani pogledi grozno nevarni in pregrešni, zapeljujejo v velike grehe in dajejo veliko pohujšanje. Premislimo tukaj le en sam zgled. Kralj David je bil velik služabnik božji; ali z enim samim radovoljnim nečistim pogledom, s katerim je ženo Urijovo pogledal, je padel v strašne grehe in dal vsemu svojemu kraljestvu veliko pohujšanje. *)

„Verjemite mi, da je zatiranje oči, ušes in jezika veliko več vredno, kakor ojstre telesne spokorne dela.“ — Tako pravi sveti Frančišk Salezi.

Sv. Vincencij je po velikim in svetim prizadevanji tako dalječ prišel, da je imel svoje zunanje počutke popolnoma v svoji oblasti in jih je vedno zatiral. Kedar je kam šel, ni nikamor pogledal, dasiravno bi se s tem ne bil nič pregrešil, ampak je nalaš svoje oči zatiral, in je pogosto podobo križanega Jezusa pogledaval, katero je zmiraj pri sebi imel. Kedar je po oprasku v hišo kakega imenitnega gospoda prišel, ni svojih oči nikdar hotel na lepe reči obrniti, ktere se v prebivališih visokih posvetnih ljudi nahajajo, ampak je zmiraj le v Boga in v nebesa mislil. — Nikdar ni nobene rože utergal, da bi jo bil duhal, dasiravno to ni nič grešnega; in

*) II. bukve kralj. 11.

tudi kake druge lepo dišeče reči ni nikoli hotel poduhati; po bolnišnicah, po ječah in po hišah revnih bolnih ljudi je naj raji hodil, posebno tudi zato, ker po teh krajih slabo diši. — Tudi ušesa je pri vsaki priložnosti zatiral, zatorej tudi takih reči, ki bi jih bil lahko brez greha poslušal, ni nikdar hotel poslušati, kedar niso bile ravno dušam v zveličanje in Bogu v čast, kakor postavim novice in pravlice, ktere ljudje sploh radi poslušajo; ali sv. Vincencij jih ravno zato ni hotel poslušati, da je svoje ušesa pri vsaki priložnosti zatiral.

Nek spokornik, ki se je že velikokrat z jezikom pregrešil, je svojega spovednika prosil, da naj mu pokorilni pas (ali cilicium) dá, da ga bo nosil. Spovednik pa je s perstom na usta pokazal in rekel: To bo naj boljši pokorilni pas za-te, če se boš zvesto varoval, da skozi te vrata nič hudega ne pride.

Sv. Alojzij je dve leti Španski kraljici Mariji stregel, in je ves čas svoje oči tako premeagoval in zatiral, da je ni nikdar v obraz pogledal. Ravno tako tudi nikdar nobene druge ženske ni pogledal. Za to prečudno zatiranje oči mu je Bog milost dal, da ni nikoli nečistih skušnjav občutil.

Nekteri so tako nagnjeni k zatiranju in zatajevanju, da si prizadevajo, se v vseh rečeh zatirati. Kako lepo je to in kako zveličansko! — pravi božji služabnik Rodriguec.

Sveta služabnica božja Joana Marija je imela lepo in sveto navado, da se je v vsih rečeh in pri vsaki priložnosti zatirala. Pri jedi je vselej to, kar je bilo naj slaběji, za-se vzela; med oblačili si je naj revnejše zbrala; med opravi si je naj težje in naj sitniše izvolila. In tako si je pri vseh rečeh nasproti ravnala, je svoje občutke in svoje lastno nagnenje pri vsaki priložnosti zatirala, in je v vseh rečeh le božje dopadenje in božjo čast iskala.

Ravno tako se je tudi sv. Frančišk Borgja pri vsaki priložnosti pokoril, in je svojim telesnim počutkom nasproti ravnal. Navado je imel, male kamnice v svoje čevlje devati, da ga je bolelo, kedar je hodil; po noči je malo časa spal; kedar je bil bolan in ko je mogel grenko zdravilo jemati, je nalaš prav počasu pil in dolgo v ustih deržal. In tako pri vsaki drugi priložnosti.

„Kdor hoče dušni dobiček imeti od zatiranja in zatajevanja samega sebe, mora dobro vedeti, kako se mora zatirati in zatajevati, to je, mora vedeti, ktero zatiranje je ravno za-nj naj boljše; in sploh naj boljše zatiranje je tisto, ktero je našemu nagnjenju naj bolj nasprotno. Nekteri so nagnjeni k bičanju in postu; dasiravno so to ojstre reči, jih vendar serčno začnejo, in jih radi in lahko opravljajo, zato ker imajo do teh reči nagnjenje. Ali včasi so pa ravno ti spokorniki tako občutljivi in častizeljni, da je kako malo zaničevanje ali oprav-

ljanje, ki se zoper nje stori, zadosti, jih v tako nepoterpežljivost in nevoljo pripraviti, da se močno pritožijo in da serčni mir zgubé. Ali ravno to zaničevanje in opravljanje je tisto zatiranje in pokorjenje, katero bi imeli z veliko gorečnostjo opravljati, če si hočejo za svojo dušo kaj zaslužiti.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Dokler se človek vsega tega, kar je njegovemu napčnemu nagnjenju všeč, skerbno ne varuje, ne bo v keršanskih čednostih dalječ prišel. Zakaj kdor n. pr. v sebi spozna nagnjenje k ugovarjanju, k zapovedovanju, k svojglavnosti, k jezi itd., če se zvesto ne varuje in če si ne prizadeva, svojega nagnjenja pri vsaki priložnosti premagovati, bo po poti čednosti nazadeval, namesti napredoval, in bo v nevarnosti, se na zadnje pogubiti.

Nekemu samostanskemu mašniku je bilo pod pokoršino zapovedano, da naj kuharju pomaga. To povelje je bilo njegovemu nagnjenju tako nasproti, da je hude skušnjave zoper pokoršino občutil. Ali kmalo se je spomnil Jezusove ponižnosti in revšine, je svoje nagnjenje zaterl, in je pred podobo križanega Jezusa obljubo storil, ves čas svojega življenja v tem ponižnem opravilu ostati, če bodo vikši dovolili. — S tem in z drugim enakim premagovanjem je v keršanski popolnosti tako rastel, da je lahko po pravici rekel, da bi z božjo pomočjo, vsako reč, ki bi bila še tako težavna, rad in z

veseljem opravil, ko bi bilo treba, ali ko bi mu bila zapovedana.

Tisto zatiranje in pokorjenje, ki pride od Boga, ali pa po božjem pripušenji od našega bližnjega, je vselej več vredno kakor pokorjenje, katero sami izvolimo; zakaj gotovo je, da manj ko je našega dopadenja in naše lastne volje v našem djanji, bolj dobro, terdno, pobožno, je naše djanje, Bogu dopadljivo in našim dušam v zveličanje.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

V življenji pušavnikov se bere, da je star in svet pušavnik slišal močno hvaliti mladega pušavnika, ki je blizo njega živel, in je tedaj sam pri sebi mislil: Moram iti sam sebe in druge prepričati, če je ta mladeneč res tako svet, in če se zna res tako premagovati in sam sebe zatirati, kakor pravijo. — Tedaj ga je šel obiskat, in je videl, da je vse čedno in snažno okoli njegove pušave, in da je posebno njegov vert dobro obdelan: je šel na vert in je vse, kar je bilo na njem, poruval in pokončal; eno samo zeliše je pustil. Mladi pušavnik je vse to videl, pa ni nobene besede rekel, ampak ko je stari pušavnik do njega prišel, ga je prijazno sprejel, in sta precej začela moliti in psalme peti. Po molitvi je mladi pušavnik staremu prijazno rekel: Oče, zdaj vam bom pa jesti pripravil, če vam je dopadljivo; je ravno še eno zeliše na vertu. — Ko je stari pušavnik to slišal, je spoznal svetost svojega mladega tovarša, ga je priserčno objel in rekel: Moj s'n, zdaj vidim, da si zares

vsemu svojemu nagnjenju umerl, kakor sem slišal o tebi praviti.

„Bolj ko človek svoje lastno nagnjenje zatira, bolj se pripravnega stori za božje razsvetljenje, in bolj raste v čednostih.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Kedar je serce kristjana z lastno ljubeznijo in z lastnem napčnem nagnjenjem napolnjeno, božja milost v njem nobenega prostora ne najde; kedar pa kristjan svoje nagnjenje zatirati začne, precej milost božja začne njegovo serce napolnovati; in kolikor več napčnega iz svojega serca strebi, toliko več božji milosti prostora dá.

„Kristjani večidel svoje popačeno serce le nekoliko narežejo, pa si ne prizadevajo, ga popolnoma obrezati. Le malokteri svoje serce čisto obreže in ga vsega napčnega nagnjenja otrebi.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Če jabelko, ktero gnjiti začne, le nekoliko narežeš, bo še zmiraj naprej gnjilo, da bo vse zgnjilo; če pa vse, kar je zgnjitega, čisto obrežeš in otrebiš, boš jabelko ohranil.

„Kdor želi v keršanski popolnosti rasti, si mora posebno prizadevati, da se ne dá premagati od svojega hudobnega nagnjenja; zakaj kdor po svojem nagnjenji ravna, z eno roko to spet podere, kar je z drugo sozidal. — Da boš pa svoje hudobne nagnjenja lože premagal, se moraš navaditi, jim kmalo od začetka zoperstati, zakaj kedar že odrastejo in se terdno vkoreni-

nijo, jih skoraj ni več mogoče premagati.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Sv. Dorotej piše o svetem služabniku božjem, ki je imel mladenča v svoji duhovski skerbi, in pravi, da sta se šla enkrat v hosto sprehajati. Modri služabnik božji se je te priložnosti poslužil, da je svojemu učencu lep in zveličansk nauk dal, ktereга ta mladeneč nikdar več ni pozabil. Ko je namreč v hosti videl male in velike drevesa, je pokazal mladenču v prvič malo drevesce, potem nekoliko veči, potem še veči, in na zadnje veliko drevo; in mu je rekel, da naj te štiri drevesa izruje. Pervo drevesce je mladenič z eno roko in brez vse težave izruval; drugo tudi z eno roko, pa že nekoliko težje; tretje je moral z obema rokama prijeti, in z vso močjo večkrat poprijeti, preden ga je izruval. Ko je pa do četrtega prišel, ga je z vso močjo poprijel, ga je na vse kraje majal, in si je prizadeval, kolikor je mogel, pa je bilo vse zastonj. — Na to mu je njegov učenik rekel: Glej, moj sin, naše nagnjenja so kakor te drevesa. Dokler je nagnjenje še majhno, ga lahko premagamo in iz serca izrujemo, če si le kolikaj prizadevmo in ga zatiramo; če ga pa pustimo, da se v sercu vkorenini, ga po tem nobena človeška moč ne more več izrovati, ampak le vsegamogočni Bog.

„Objokovanja vredna je nevednost nekterih kristjanov, kateri si nespametne pokore nakladajo in ojstre spokorne dela po svoji lastni volji oprav-

ljajo, in v te dela postavijo vse svoje zaupanje, in mislijo, da bodo svetniki postali. Ko bi si le pol toliko prizadevali, svoje hudobne nagnjenja zatirati in premagovati, bi s tem prizadevanjem več v enem mescu zadobili, kakor veliko let z vsimi drugimi spokornimi deli.“ — Tako pravi sv. Janez od Križa.

O svetem Ignaciju se bere, da je bil povednem zatiranji in premagovanji tako uterjen, da je bilo videti, kakor ko bi nobenega naravnega nagnjenja več ne imel. In kedar je bilo kako nagnjenje v njem videti, je bilo popolnoma pameti podveržemo in pokorno, kakor zvest služabnik svojemu gospodarju.

„Naša naj večí skerb bi imela ta biti, zatreti in izruvatí svoje *poglavitno* hudobno nagnjenje, to je, tisto nagnjenje, tisti greh ali tisto grešno navado, ktera v nas naj bolj kraljuje, ki nas za sabo vleče, ki nas v naj večí nevarnost stavi, in ki nas naj večkrat v greh pripravi. Dokler pa tega nagnjenja ne premagamo, ne bomo nikoli stanovitno po poti popolnosti hodili.“ — Tako piše pater Rodriguec.

Podobo tega imamo v vojski Sirskega kralja zoper kralja Izraelskega, v kateri je bil Sirski kralj svojem vojščakom zapovedal, da naj se zoper nobenega družega ne vojskujejo kakor zoper Izraelskega kralja; zakaj previdel je, da če kralja premagajo, bo kmalo vojska končana. In tako se je zares zgodilo. Izraelski kralj Ahab je bil

smertno ranjen, in je tudi kmalo potem umerl, vojska je bila dokončana. *)

Sv. Ignacij je imel v svojem redu mladenča, ki je bil jako k nagli jezi nagnjen, in mu je tedaj večkrat rekel: Moj sin, premagaj to hudobno nagnjenje, in boš imel lepši krono v nebesih, kakor marsikteri drugi, ki je bolj krotke narave. — In ko se je njegov vikši pred svetim Ignacijem pritožil, da s tem mladenčem ne more nič opraviti, mu je odgovoril: Poterpitate z njim; jaz mislim da je mladeneč v nekterih mescih bolj napredoval na poti popolnosti, kakor marsikteri drugi, ki ni tako k jezi nagnjen, v celem letu. — Sv. Ignacij je bil sam tudi močno k nagli jezi nagnjen; pa si je tako dolgo prizadeval, to hudobno nagnjenje premagati, da je z božjo pomočjo tako rekoč svojo hudobno naravo pre naredil, in da je tako krotak in prijazen postal, kakor ko bi bila njegova narava vsa k krotkosti nagnjena.

Sv. Frančišk Salezi je očitno spoznal, da je imel posebno dvoje hudobnih nagnjenj v sebi, namreč nagnjenje k posvetni ljubezni, in nagnjenje k nagli jezi ter pravi, da je prvo nagnjenje z lepo, drugo pa z silo premagal. Ko je namreč spoznal, da je njegovo serce tako k ljubezni nagnjeno, da ne more brez nje živeti, je vse svoje naj ljubeznjivši občutke proti Bogu obernal,

*) III. buk. kralj. 22, 31.

in bolj ko je začel Boga ljubiti, bolj se mu je zdela ostudna pregrešna posvetna ljubezen, tako da je že obljubo večne čistosti storil, ko je bil še v šoli. — Naglo jezo in nepoterpežljivost pa je s silo premagal, ker si je z božjo pomočjo pri vsaki priložnosti prizadeval, jo zatreti, in ker se ji nikdar ni premagati dal. S tem vednim premagovanjem je na zadnje tako ljubeznjiv in krotak postal, da je bilo videti, kakor ko bi bila v njem čednost krotkosti človeško podobo na-se vzela.

„Kedar kdo preveliko nagnjenje do opravi-
vila v sebi občuti, če je opravilo še tako sveto
in dobro, naj ga raji odloži za drug čas, in naj
ga nikar ne začne, dokler njegovo serce popol-
noma v mir in pokoj ne pride, zato da ne bo
lastna ljubezen skrivaj omadežovala čistosti na-
mena.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Ta svetnik je imel navado sam tako rav-
nati, kakor nas tukaj uči. Enkrat mu je prišel
nekdo ponujat velik dobiček za njegov red; in
vsi njegovi duhovni so ga prosili, da naj brez
odlašanja v to privoli. Ali modri sv. Vincencij
jim je odgovoril: Mislím, da zdaj še ne smemo
tega poslušati, prvič zato, da bomo zatirali
svoje naravno nagnjenje, ktero nas priganja,
hitro vse to storiti, kar nam kaj časnega dobička
prinese; drugič zato, da se bomo v tej sveti na-
vadi poterdili, da nam bo vse enako, kar se nam
prigodi; in tretjič zato, da Bogu čas damo, nam
svojo sveto voljo na znanje dati; mu bomo toraj

v molitvah to reč priporočili. — Tako je v vseh rečeh ravnal, svojega naravnega nagnjenja in svoje lastne ljubezni se je jako bal, in je pri vsih opravilih le božjo čast in zveličanje duš iskal, tako da je po pravici lahko rekel: Hvala bodi Bogu! Trideset let je že, kar se ne vem spomniti, da bi bil kako reč radovoljno storil, ktera ni bila v božjo čast namenjena.

„Nikar se zastonj ne trudi; gotovo ne boš prišel do vživanja dušnih tolažb in sladkosti, dokler ne zatajiš svojih želj in nagnjenj. — Nekteri raji po svojem nagnjenji in dopadenji dobre dela opravljajo, kakor da bi po poti popolnosti hodili, to je, da bi iz ljubezni do Boga svojo lastno voljo in svoje želje zatajevali; in dasiravno iz pokoršine kako dobro delo opravijo, kmalo zgube voljo ga opraviti, in ga brez pobožnosti opravljajo, zato ker hočejo le po svoji lastni volji ravnati, in to večidel ni dobro. Svetniki niso tako ravnali.“ — Pravi sv. Janez od Križa.

O svetem Serafinu se bere, da je rekel enemu svojih tovaršev, da bi bil naj raji v Rimskem samostanu, da bi vsak dan pri toliko mašah stregel, kolikor bi mu le mogoče bilo. Njegov tovarš mu je na to odgovoril, da naj vikšega prosi, da bi ga v Rim poslal. Toda ta svetnik, ki je tako navajen bil, svoje nagnjenje in svojo lastno voljo zmiraj zatirati, je odgovoril: O tega pa ne! naše želje, če so še tako svete, bi ne imeli nikdar po lastni volji spolnovati, zakaj

to jih ognusi; in če imamo še tako dobre namene pri svojih delih, bi imeli zmiraj pokoršini podverženi ostati.

„Če si vedno ne prizadevamo svoje lastne volje zatajevati in zatirati, je veliko reči, ktere nam zamorejo odvzeti prostost duha in mir serca. Prostost duha išemo, da bi se zamogli k Bogu povzdigniti, in da bi ne bili več obloženi in obteženi od posvetnih reči. Duša, ki je sama svoja, in ki je navezana na svojo lastno voljo, ne more nikdar prave in stanovitne čednosti imeti. — Tako piše sv. Terezija.

Zatiranje in zatajevanje lastne volje ni le dolžnost samostanskih ljudi, ampak vseh kristjanov, posebno pri spokornih delih in sploh pri dušnih opravilih. Z zatajevanjem lastne volje in z zatiranjem lastne ljubezni kristjan boljši in bolj varno pokoro dela, kakor z naj ojstrejšimi deli po svoji lastni volji.

„Prizadevaj si zatajevati in popolnoma zatreči lastno voljo, tako da ne boš v nobeni reči po svoji lastni volji ravnal, če je mogoče. Navadi se tedaj zadovoljen biti in se veseliti, kedar ti kdo ugovarja.“ — Tako pravi sv. Vincencij Fereri.

Sv. Katarina iz Genuje je v tem naj večji veselje našla, svoje misli, svoje namene in svojo lastno voljo vedno zatirati, in volji družih podvreči. In kedar je v sebi čutila nagnjenje do kake reči, če je bila tudi pripušena, ga je precej

zatajila in je nalaš to storila, kar je bilo zoper to nagnjenje.

O nekem služabniku božjem se bere, da je vselej pred Boga prosil, preden je šel svojega vikšega kaj prosit, da naj vikšemu misel da, njegove prošnje ne dovoliti, če je to Bogu bolj dopadljivo.

„Naj veči dar, ki ga zamoremo od Boga na tem svetu prejeti, je to, kedar nam dá milost, dá vemo in hočemo in zamoremo sami sebe premagovati in svojo lastno voljo zatirati. — Tako pravi sv. Frančišk Serafinski.

Razsvetljena božja služabnica sv. Koleta je rekla, da svoje lastne misli in svojo lastno voljo zatajevati je boljše in bolj zaslužno, kakor vse bogastvo sveta zapustiti.

Sv. Bernard je ravno tako mislil, in je imel navado reči, da vsi grehi iz ene same korenine prihajajo, to je, iz lastne volje.

„Varuj se svojeglavnosti, sicer te bo upijala; med pijanim in svojeglavnim človekom ni nobenega razločka, zakaj prvi tako malo pamet poslušša, kakor drugi.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Svojeglavnost je železen zid, kateri nas od Boga odloči; kdor se pa rad z modrimi ljudmi posvetuje, ravna po božji besedi. *)

*) Sir. 32, 24.

Služabnik božji Aleksander Sauli, škof, se je v vsih svojih opravilih z modrimi ljudmi posvetoval, predno je kaj storil ali razsodil, ker se ni na svojo lastno pamet in modrost zanašal, dasiravno je bil jako učen v vsih duhovskih rečeh, in od božjega Duha razsvetljen.

„Vsak ima svoje lastne misli in menenja; in to ni pobožnosti nasproti. Toda če smo preveč navezani na svoje lastne misli, in če jih preveč čislamo, je to zeló nasproti naši popolnosti. In to se zelo nerado zapusti; ravno zato je tako malo popolnih kristjanov.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Učeni in sveti služabnik božji Suarez, ki je veliko lepih knjig spisal, je bil tako malo na svoje lastne misli in na svojo učenost navezan, da je navado imel, svoje pisanje drugim manj učenim, včasih tudi svojim učencom, brati in soditi dati, in kakor mu je kdo rekel; da to ali to bi imelo drugači rečeno biti, se je rad misli in sodbi drugih podvergel, in je svoje pisanje popravil.

Ravno tako je sv. Vincencij Fereri, tudi ko je že učenik bil, svoje pisanje rad sodbi svojih tovaršev podvergel, dasiravno so bili manj učeni kakor on.

„Naj boljši pripomoček, svojo lastno voljo in svojoglavnost premagovati, je to da se malo na to oziramo kar nam na misel pride. Kedar nas kdo vpraša, kaj od te ali te reči mislimo, mu po pravici svojo misel povemo; in po tem

naj nam bo vse eno, če je naša misel dobro sprejeta in poterjena, ali pa zaveržena. In navadimo se, raji po volji drugih ljudi ravnati, kakor po lastni volji, v vsih pripušenih rečeh.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

O božjem služabniku Janezu po imenu, se bere, da so ga njegovi tovarši in učenci prosili, ko je bil že blizo smerti, da naj jim še kak lep nauk in zgled pové, preden jih bo zapustil. In jim je tako odgovoril: Ljubi moji bratje! Kar sem začel Bogu služiti, nisem nikdar po svoji lastni misli in volji ravnal, ampak po volji drugih; in nikoli nisem nobene reči učil in storiti priporočal, ktere nisem sam pred storil.

„Svet biti je: svojo voljo popolnoma božji volji podvreči; in *moder* biti, se pravi, tako misliti in soditi, kakor Bog misli in sodi. Ali kako zamoreš vediti, če je tvoja misel božji misli enaka? Kolikokrat si ti sam spoznal, da si se bil v svojih mislih in sodbah zmotil! Toraj ne terdi preveč svoje lastne misli.“ — Tako uči sv. Vincencij.

Ta svetnik se ni nikoli na svoje lastne misli zanašal, dasiravno je bil eden naj modrejših mož na svetu, ampak se je v vseh rečeh rad posvetoval; in kedar je le mogel, je raji po misli in volji drugih ljudi ravnal, kakor po svoji. Kedar ga je kdo v kaki reči za svet poprašal, je vselej s ponižnostjo odgovoril, tako da je bilo lahko spoznati, da nič ne terdi svoje lastne misli. In je vselej raji videl, da se je kdo

tudi še z drugimi posvetoval, in da je raji po svetovanji drugih ravnal, kakor po svojem; in to ne zavolj tega, kakor da bi ne bil sam vedel prav svetovati, ampak le zato, da je svojo lastno misel in voljo zatajal in zatiral. — Ali po tem, ko se je z Bogom in z modrimi ljudmi v kakem opravilu posvetoval, in ko je spoznal, da je dobro in Bogu dopadljivo opravilo, je bil stanoviten, in nam je v zgledih in z besedo ta nauk zapustil: Po tem, ko si opravilo Bogu priporočil, in ko si se z modrimi ljudmi posvetoval, in ko po tem spoznaš, da je dobro, bodi stanoviten in ga do konca opravi; in Bog te gotovo ne bo sodil zavolj tega opravila; če si tudi v zmoti, zakaj lahko mu boš pri sodbi odgovoril: Gospod, to opravilo sem bil tebi priporočil, in tudi z modrimi ljudmi sem se bil posvetoval, storil sem tedaj, kolikor sem zamogel, da bi bil tvojo sveto voljo spoznal.

Deseta jablana.

Ljubezen.

„Moj Gospod in moj Bog! Ali je bilo treba nam zapoved dati, da naj te ljubimo? Kaj nisi ti sam na sebi vse ljubezni naj vredniši, zavolj tvojih neskončnih popolnosti? In ker nas ti tako

neskončno ljubiš, ali nisi vreden vse naše ljubezni? Kako je tedaj mogoče, da se kdo najde, ki te ne ljubi? Če je kdo, ki te ne ljubi, te zato ne ljubi, ker te ne pozna, zakaj duša, ktera Boga pozna, ga mora ljubiti, in ga tolikanj bolj ljubi, kolikor ga bolj pozna.“ — Tako uči sv. Terezija.

Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je vreden vse naše ljubezni, ker nas ravno tako ljubi, kakor samega sebe. Da nas res tako ljubi, nam kaže: *Pervič*, ker je tolikanj za naše zveličanje storil, in še vedno vse stori, kar je od njegove strani za naše zveličanje potrebno. *Drugič*, ker neizrečeno želi, našo ljubezen imeti, in si prizadeva, se nam na znanje dati, da bi ga če dalje bolj spoznali in bolj ljubili. *Tretjič*, ker tako dobrotljivo z nami poterpi, kedar ga tako ne ljubimo, kakor nas on ljubi, in kakor želi od nas ljubljen biti; in ker nas ne neha ljubiti.

„Kedar kdo tako daleč pride, da celo svoje serce Bogu dá, zgubi nagnjenje in ljubezen do vsih družih reči, v nobeni stvari več ne najde tolažbe, se na nobeno reč več ne zanaša, ampak le na Boga, in vnemar pusti svojo lastno čast in svoj lasten dobiček.“ — Tako pravi sv. Terezija.

Sv. Bernard pravi: Kedar mi še stvar veselje in tolažbo dajé, si ne upam reči, da je ljubezen božja v meni goreča. Sveta kraljica Estra je imela pravo ljubezen do Boga, ker je

sredi kraljevega veličastva in vseh posvetnih vžitkov svoje misli in želje le pri Bogu imela, in ker je nikdar nobena reč ni veselila, ampak le Gospod njeni Bog. *)

Sv. Ignacij je bil v ljubezni do Boga tako visoko prišel, da je vsako drugo ljubezen in vse drugo nagnjenje zgubil, in družega nič ni želel, kakor Bogu dopasti in si njegovo ljubezen zadobiti. Rekel je, da ko bi imel zdaj precej umreti in v nebesa iti, ali pa še dalje na svetu Bogu služiti, in tudi druge k božji službi in ljubezni pripravljati, bi si raji izvolil, iz ljubezni do Boga še na svetu ostati, kakor precej v nebesa iti.

„Oh! nimamo toliko ljubezni, koliko nam jo je treba; zakaj treba bi nam bilo imeti *neskončno* ljubezen, da bi mogli Gospoda svojega Boga po dolžnosti ljubiti, in pri vsem tem — o mi nevredni grešniki! — pri vsim tem jo zapravljamo in zametavamo za ničemurne posvetne reči, kakor da bi je odveč imeli!“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Ta svetnik ni hotel terpeti nobenega nagnjenja do stvari v svojem sercu, in je rekel: Gotovo, ko bi jaz le kolikaj nagnjenja ali ljubezni v svojem sercu najdel, ki ni od Boga in zavolj Boga, bi ga precej ven vergel; zakaj raji bi bil prazen, kakor pa ne ves božji.

*) Estra 14, 18.

Sv. Filip Neri, ves vnet božje ljubezni, je večkrat rekel: Oh! kako je mogoče, da človek, ki v Boga veruje, še kaj družega ljubiti zamore, kakor le samega Boga! — In včasih se je ljubeznjivo pred Bogom pritožil, rekoč: O Gospod! ker si ti tako ljubeznjiv, in ker si mi zapovedal te ljubiti, zakaj si mi le eno samo serce dal, in še to tako majhno! —

Sv. Avguštin si je zvesto prizadeval, vso svojo ljubezen le Bogu dati, in je tedaj svojo dušo včasih tako nagovoril: Ktera reč je le na tem svetu, o moja duša, da bi te zamogla veseliti in si tvojo ljubezen pridobiti? Kamor se ožberneš, ne vidiš družega, kakor nebesa in zemljo. Če pa v nebesih ali na zemlji kako stvar najdeš, ki je vredna hvale in ljubezni, koliko hvale in ljubezni je pa Bog vreden, ki je vstvaril tiste reči, ki jih hvališ in ljubiš! — Moja duša! do zdaj si se veliko trudila v mnogih željah, ki so te ranile, ki so tvojo ljubezen razdelile, in so te nazadnje v nepokoju in v nevarnosti pustile. Spoznaj se zdaj nekoliko, in vprašaj, tistih stvari, ki ti dopadejo, kdo je njih stvarnik; in ker ti stvar dopade, ljubi stvarnika. — O Gospod, moj Bog! gotovo si ti vreden čez vse češen in ljubljjen biti, kar je v nebesih in na zemlji, ali velikoveč, nič ni vredno ljubljeno biti, ampak vso ljubezen smo le tebi dolžni!

„Duša, ktera zares Boga ljubi, kedar vé, da je kaka reč boljši in bolj Bogu dopadljiva,

jo precej in brez težave stori, ker jo veseli, po božjem dopadenji ravnati. — O moj Bog! kaj je družega treba, kakor te resnično ljubiti in iz ljubezni do tebe vse reči zapustiti, in vse postane prijetno in lahko.“ — Tako govori sv. Terezija.

Kakor tukaj govori, ravno tako je tudi mislila in ravnala ta častitljiva svetnica; in je tudi rekla: Kedar spoznam in vem, da je reč bolj popolna, in bolj Bogu dopadljiva, kakor druga, sem vesela in mirna, in jo rada opravi; in veselje, da po božjem dopadenji ravnam, mi odvzame vse težave, kedar moram drugo reč opustiti, ki bi jo bila rada storila.

„Kedar se je ljubezen do Boga duše polastila, vname v nji neskončne želje, zmiraj delati za svojega ljubega, tako da, če še toliko za-nj stori, in če še toliko časa za-nj dela, se ji zdi, da ni vse nič; in je zmiraj žalostna, da tako malo za svojega Boga stori; in ko bi ji bilo pripušeno se pokončati in umreti za-nj, bi bila jako vesela. — Zdi se ji tudi, da vse to, kar vé, ni nič, in da v lenobi živi; zakaj ljubezen ji spoznati dá, kaj Bog od nas prejeti zasluži; in pri luči tega spoznanja vidi vse pregreške in nepopolnosti svojega djanja, in to ji dela sramoto in težavo, ker spozna, da vse njeno djanje je nevredno tako velikega Gospoda; in je tedaj daleč odločena od lastne hvale in prevzetnosti, in od zaničevanja in sojenja svojega bližnjega.“ — Tako uči sv. Janez Zlatoust.

Sv. Karol, Milanski škof, je imel ves čas svojega življenja neskončno velike želje, Boga častiti, njemu služiti, in njegovo čast in službo vedno množiti, zatoraj je bil neutruden v delih za Boga; in več ko je imel zraven težav in truda, bolj je z veseljem delal, tako da, kedar ni bilo na njem nobene trudnosti videti, so včasih njegovi duhovni in služabniki že opešali in omagali od trudnosti, ker mu je ljubezen božja prečudno moč dajala. — In dasiravno je tolikanj z ljubezni do Boga delal, ni bil nikoli zadovoljen s tem, kar je storil, ampak si je zmiraj prizadeval, še kaj najti v službi Gospoda svojega Boga, da bi mu bil bolj dopadljiv; in nikoli v nobeno drugo reč ni mislil in o nobeni drugi reči ni govoril, kakor o Bogu, in kako bi se zamoglo njemu bolj služiti in njegovo čast pomnožiti.

„Kedar kdo do popolne ljubezni božje pride, da le samega Boga ljubi in družega nič, tak postane, kakor ko bi bil zgolj sam na svetu. Nič ne mara več za čast, in se zasramovanja ne boji; zgubi veselje do vsih časnih stvari. In ker v nobeni reči polajšanja, tolažbe in pokoja ne najde, iše neprenehoma svojega ljubljenega Boga, in se nikdar ne utruje; tako da kedar dela ali je, čuje ali spi, in v vsih svojih opravilih in pogovorih le to misli in si prizadeva, da bi svojega ljubega Boga najdel; zakaj tam je njegovo serce, kjer je vse njegovo bogastvo.“ — Tako piše sv. učenik Janez Zlatoust.

Sv. Honorat je bil tako poln ljubezni do Boga, in si je tako prizadeval mu služiti in ga častiti, da ni le po dnevi, ampak tudi ponoči vse svoje misli v Boga obrnjene imel; tako da je v spanji velikokrat o tem govoril, kako smo dolžni Boga ljubiti, in kako bi ga imeli ljubiti. In vse njegove sanje so bile o ljubezni do Boga in o božjih rečeh.

Prečudna je bila ljubezen, katero je sv. Vincencij Fereri do Boga imel. Vsa njegova duša in vse njegovo serce je bilo napolnjeno s presveto ljubeznijo božjo. Vedno je v Boga mislil in o družem ni govoril, kakor o Bogu in z Bogom; tako da je bil ves v Boga zamaknjen, kedar je hodil ali sedel, in ljubezen božja mu je bila videti na obrazu, in v očeh, zmiraj in povsod, tudi po noči; zakaj večkrat so njegovi tovarši skozi špranje njegovih vrat vidili, da se je po noči, ki je spal, njegovo obličje lepo svetilo.

Bere se o sveti služabnici božji, ki je bila polna ljubezni do Boga, in ki je želela, da bi tudi vsi drugi ljudje Boga ljubili, ne iz strahu pekla, in tudi ne zavolj nebes, ampak zavolj njega samega. Ta služabnica božja je vzela posodo vode v desno roko, in gorečo bakljo v levo, in je tako po mestu hodila in na glas k Bogu klicala: O Bog, o Bog! ko bi bilo mogoče! — In ko je bila vprašana, kaj hoče storiti, je odgovorila: Želim, ko bi bila Božja volja, s to vodo ogenj pekla pogasiti, in s to baklo nebesa

požgati, da bi ljudje Boga le zavolj njega samega ljubili.

„Premislimo, da tiste sladkosti, tiste solze, in tisti občutki pobožnosti, ki jih večidel želimo, to vse še ni prava ljubezen do Boga; ampak če terdno sklenemo in preserčno želimo, le Bogu v vseh rečeh dopasti, in če se tudi v djanji prizadevamo, kolikor nam je mogoče, ga nikdar razžaliti, in vedno njegovo čast množiti, to je ljubezen do njega.“ — Tako pravi sv. Terezija.

Sv. Frančiška Fremiot je dobro spoznala pravo in čisto ljubezen do Boga; ko je toraj slišala praviti o redovnici, da je polna ljubezni do Boga, ker neznano velike sladkosti in tolažbe uživa, je tako pisala: Tej duši se mora zmota odvzeti. Misli, da je zelo popolna v ljubezni do Boga, in vender še v čednostih ni visoko prišla. Mislim, da tisti ogenj, ki ga v sercu občuti, le iz njene narave in iz lastne ljubezni prihaja. Toraj se ji mora dopovedati, da to še ni znamje prave in gotove ljubezni božje, kedar kdo božje, nebeške sladkosti občuti; ampak to je prava ljubezen do Boga, kedar kdo na tanko svoje dolžnosti spolnuje, in zvesto v čednostih živi, to je, ko se ponižuje, ko zaničevanje ljubi, ko krivico voljno poterpi in vse zopernosti zadovoljen prenaša, ko sam sebe pozabi in nič na to ne gleda, ali je njegova ljubezen do Boga komu znana ali ne, da je le Bogu znana. To se pravi, Boga popolno ljubiti, to so znamenja prave ljubezni do njega; Bog nas varuj tiste

občutljive ljubezni do njega, ktera našo lastno ljubezen še živeti pusti. Prava ljubezen do Boga umori lastno ljubezen.

„Ljubezen do Boga je drevo življenja v sredi paradiza, ktero ima, kakor vse druge drevesa, šest delov, namreč: korenine, deblo, veje, listje, cvetje in sad. — *Korenine* so čednosti, po katerih se zadobi ljubezen do Boga, in jih je posebno devet: prava pokora in pogosto prejetje svetih Zakramentov, spolnovanje božjih zapovedi in svojih dolžnosti, strah božji, zatiranje svojega nagnjenja in svojih želj, samotno življenje in ogibanje slabih priložnosti, spraševanje vesti, ponižnost, pokoršina, ljubezen do bližnjega. — *Deblo* je podverženje svoje lastne volje pod božjo voljo. — *Veje* so: živa vera, na kateri duša od blizo gleda solnce pravice, ne da bi se ji blišelo; pravo terdno upanje v božjo pomoč, po katerem zamore vse zopernosti in težave prestati, ne da bi omagala; goreče želje, terdni sklepi za druge dobre misli, ktere zmiraj v sebi obuduje, da bi prišla do prave ljubezni božje; stanovitnost, da duša vedno ostane pod drevesom božje ljubezni. — *Listje*, to so zmiraj nove milosti, ki jih duša od Boga prejema, znotranje sladkosti, duhovno veselje, sladke solze, zamaknjenje v Boga. Te reči se imenujejo listje na drevesu božje ljubezni, zato ker olepšajo drevo, in pomagajo sad zoriti, in kakor po zimi listje od drevesa odpade, tako tudi vse te sladkosti v suhoti in v dušnih težavah odpadejo, in le

sama ljubezen ostane. — *Cvetje*, to so dela in čednosti, ki so včasih jako težavne, in ki jih duša iz ljubezni do Boga opravlja. — *Sad*, to so težave, terpljenje, žalosti, preganjanje, ktere duša voljno prenaša, kedar ji jih Bog pošlje, ali kedar si jih sama dá, da bi bolj Bogu služila in bolj Jezusa v njegovem terpljenju posnemala.“ — Tako uči sv. Terezija.

Ni čuda, da je sv. Terezija vedila tako lepo popisati sveto drevo božje ljubezni, ker je bilo zasajeno v njenem sercu, in ker je bilo v nji popolnoma lepo in dobro od korenine do sadu.

„Nekteri si močno prizadevajo in išejo pripomočke, po katerih bi našli, kako kdo mora Boga ljubiti. Reveži ne vedo, da družega pripomočka ni, kakor — ljubiti ga, to je precej vse to storiti, kar mu je dopadljivo.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Vincencij je to tako na tanko spolnoval, da so tisti, ki so tako srečni bili z njim živeti, pričevali, da ko bi bil kdo hotel bolj popolnoma vse po božjem dopadenju storiti, kakor sv. Vincencij, bi bil moral več kot človek biti. Zmiraj se je skerbno varoval, je zatiral svoje nagnjenja, je bil pravičen v svojih sodbah, varen v svojih besedah, previden v svojem djanju, zvest v vseh duhovnih opravilih, in tako popolnoma z Bogom zedinjen, da se je že po zunanjem lahko vidilo, da le ljubezen božja živi v njegovem sercu, in da kraljuje čez njegovo dušo in čez vse njegove misli in njegovo djanje. Vse

njegove želje so le na to šle, da bi Boga prav spoznali in častili, in da bi vsi ljudje njegovo sveto voljo zmiraj in povsod zvesto spolnovali. V to je bilo vse obrnjeno, karkoli je mislil, govoril ali storil.

„Ljubezen do Boga se zadobi, kedar človek terdno sklene, delati in terpeti zavolj Boga, in se vseh tistih reči zderžati, ki mu niso dopadljive; in da po tem tudi zares to stori, kolikor priložnosti najde. Da bo pa človek zamogel to v velikih priložnostih storiti, se mora navaditi, v malih tako ravnati.“ — Tako govori sv. Terezija.

Tudi v tem je bil sv. Vincencij imeniten. Tudi v malih rečeh ni hotel nič zoper pravico, resnico ali ljubezen storiti, dasiravno je imel zavolj tega veliko zopernih odgovorov, veliko očitanja, zaničevanja in veliko drugih težav prestati. V vsih zopernostih ni bilo nikoli videti, da bi bil nevoljen ali nepoterpežljiv; ampak tako močna je bila ljubezen božja v njem, da ravno v težavah in zopernostih je z naj večjo krotkostjo in s prečudnim mirom govoril in ravnal. „Da bomo Jezusa zmiraj bolj in bolj ljubili, je zelo dobro, da se navadimo, ga zmiraj pred očmi imeti, kolikor je le mogoče. To zamoremo na tri načine storiti. *Pervič*, kedar imamo kako reč storiti, mislimo si, kako je Jezus to reč opravljal, dokler je bil na svetu, in kakošne namene je imel zraven; in po tem ga posnemajmo. *Drugič*, mislimo si, da nas on zmiraj gleda pri

naših opravilih, in da nam svoje milosti in svoj svèt daje. *Tretjič*, spoznajmo njega v svojem bližnjem. Če vse to storimo, bomo veliko lažje in bolj popolnoma opravljali vse svoje dela, se bomo lažje pregreškov, nepokojnosti in nepoterpežljivosti varovali, in karkoli bomo svojemu bližnjemu storili, si bomo zraven toliko zaslužili, kakor ko bi to samemu Jezusu storili.“ — Tako uči sv. Vincencij.

Kakor ta svetnik uči, tako je tudi sam ravnal, zatoraj je neizrečeno visoko dospel v ljubezni do Jezusa. Preden je kaj govoril ali svetoval ali storil, je vselej pred s svojimi dušnimi očmi v življenje Jezusovo pogledal, da je zgled najdel, po katerem je ravnal. In je imel navado reči: Tako je Jezus govoril, tako je Jezus ravnal, v vseh ljudeh moramo Kristusa videti, i. t. d.

„Hočeš videti, kako daleč si že dospel v ljubezni do Boga? Glej, po tem boš to spoznal: *Bolj ko v sercu raste ljubezen božja, bolj se tudi želje pomnožijo, terpeti in zaničevan biti.* — To je gotovo znamenje svetega ognja božje ljubezni, vse drugo je le prazen dim“. — Pravi sv. Vincencij.

Sv. Janez od Križa je resnico teh besedi v djanji pokazal, ker je zares zmiraj več in več terpeti želel, kakor se je ljubezen božja v njegovem sercu množila. Enkrat se mu je bil Kristus prikazal in ga je vprašal: Kaj ti bom dal za plačilo, ker si toliko za-me storil in terpel?

— In sv. Janez je odgovoril: Gospod, daj mi terpeti in zaničevanemu biti zavolj tebe!

„Gotovo znamnje, da družega ne ljubimo, kakor samega Boga, je to, kedar ga v vseh rečeh enako ljubimo. Zakaj Bog je zmiraj sam sebi enak; če tedaj naša ljubezen do njega ni v vsih okolšinah enaka, to izvira od tod, ker je naše serce še na kaj družega navezano, kar ni Bog.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Iz tega se vidi, da je bila ljubezen do Boga, katero je ravno ta svetnik v svojem sercu imel, gotova in prava; zakaj v vseh okolšinah je enako Boga ljubil, v sreči in nesreči, v veselji in v žalosti, v tolažbi in v zopernostih, v zdravji in v bolezni; in v vseh rečeh in prigodbah je enako Boga častil in hvalil. Zakaj prepričan je bil, da se ravno tako zoperne, kakor prijetne reči le po božji volji in previdnosti prigodé; in da bi se božja volja zgodila, le to je njegova sveta ljubezen želela.

Serce kristjana, kateri resnično Boga ljubi, je kakor solnce. Dasiravno nam včasi černi oblaki solnce zakrijejo, vendar samo na sebi zmiraj svitlo in goreče ostane.

„Mera, po kateri se meri ljubezen do Boga, je poželjenje časnih reči. Menj ko je tega poželjenja v duši, bolj v nji raste in se množi božja ljubezen; in kedar nima celo nič več tega poželjenja, je njena ljubezen do Boga popolna.“ — Tako piše sv. učenik Avguštin.

Sv. Frančišk Salezi je imel navado reči: Malo reči želim, in tudi od teh reči malo želim; nimam skoraj nobenega poželjenja več.

Sv. Terezija je tako k Bogu molila: O Ljubezen, ki me bolj ljubiš, kakor se zamorem sama sebe ljubiti, in bolj, kakor razumeti morem! Zakaj bi tedaj hotla kaj več želeti, kakor kar mi daš?

„Naj gotoveje znamenje, po katerem se spozna, če ima kdo ljubezen do Boga, je ljubezen do bližnjega. Te dve ljubezni niste nikoli druga od druge ločeni. In gotovo je, da bolj ko se bo ljubezen do bližnjega v tebi pomnožila, bo večji postala tudi tvoja ljubezen do Boga. Če hoče kdo videti, koliko Boga ljubi, naj le pogleda in premisli, koliko ljubi svojega bližnjega. Tedaj je grozno veliko na tem ležeče, da dobro spoznamo, kako svojega bližnjega ljubimo; zakaj če ga popolnoma ljubimo, smo vse storili. Posebno si moramo prizadevati, da se v malih rečeh dobro spoznamo, kako se do bližnjega vedemo, in ni treba veliko gledati na tiste visoke misli, ktere nam včasih pri molitvi pridejo, kako bomo s svojim bližnjim ravnali, in ki jih po tem nikoli v djanji ne skažemo. *V vsakdanjih navadnih rečeh se mora naša ljubezen do bližnjega pokazati.*“ — Tako piše sv. Terezija.

Tertulijan piše o prvih kristjanih, da so drug drugemu tako priserčno ljubili, da so se celo neverniki čudili, in so med seboj rekli: Glejte, kako se kristjani med sabo ljubijo, kako

drug drugega spoštujejo, kako si pri vsaki priložnosti prizadevajo, drug drugemu kaj dobrega storiti, in so celo pripravljeni drug za drugega umreti.

Sv. Hieronim piše o svetem Janezu evangelistu, da že tako star, da ni mogel več sam hoditi, ampak so ga mogli njegovi učenci podpirati in v zbirališe kristjanov voditi, in ko že ni mogel več dolgo pridigovati, jim je vselej te besede rekel: *Ljubi moji otročiči, ljubite se med seboj.* Njegovi poslušavci so se nazadnje naveličali, zmiraj ravno tiste besede slišati, in so mu rekli: Oče, zakaj nam zmiraj tiste besede pravite? — In ta sveti apostelj, ki je bil ves poln ljubezni do Boga in do bližnjega, jim je odgovoril: Zato vam zmiraj te besede pravim, ker to je zapoved Gospodova; in če le to spolnite, bo že zadosti.

Sv. Frančiška Fremiot, ki je želela, svoje redovnice v pravi sveti ljubezni poterjati, je ukazala, sledeče lepe besede svetega Pavla na zid zapisati, kjer so redovnice zmiraj memo hodile. *Ljubezen je poterpežljiva; ljubezen ni nevošljiva, ne ravna krivično, ni prevzetna, ni časti željna, ni lakomna, se ne jezi, ne misli nič hudega . . . Vse preterpi, vse veruje, vse upa, vse prenese*).* — To pisanje je sveta Frančiška imenovala *samostansko zerkalo*. -- Kedar se je potem redovnica

*) 1. Kor. 13. 4—7.

kaj zoper ljubezen do bližnjega pregrešila, jo je poslala te svete besede brat, rekoč: Pojdi se v zrcalo pogledat, da boš videla, kakošna si.

„Naša ljubezen do bližnjega je znamenje našega izvoljenja v večno zveličanje, zakaj po nji smo spoznani, da smo resnični učenci Kristusovi; *) in ravno ta sveta čednost je Jezusa v revšino sveta in v grenko smert na križu pripravila. Kedar se toraj v priložnosti znajdemo, iz ljubezni do bližnjega kaj terpeti, hvalimo Boga.“ — Tako govori sv. Vincencij.

Božji služabnik Evlogi je bil učen, imeniten in bogat mož. Kedar je bila milost božja njegovo serce razsvetlila, je sklenil, svojo posvetno učenost zapustiti, in v prihodnje le Bogu služiti. Tedaj je razdelil med uboge skoraj vse svoje premoženje, in je želel, še kaj drugega iz ljubezni do Boga in bližnjega storiti. Kmalo je lepo priložnost najdel; videl je namreč reveža na poti sedeti, ki ni imel ne rok ne nog; in je precej Bogu obljubo storil, da bo za tega reveža skerbel, dokler bo živel; s terdnim zupanjem, da si bo s tem božje usmiljenje pridobil. Nesel ga je tedaj v svojo hišo, in mu je ljubeznjivo stregel celih petnajst let. Nazadnje je pa ta revež nehvaležen postal, in je začel svojega dobrotnika zaničevati in sovražiti, in mu je rekel: Gotovo si ti v poprejšnjih letih grozno veliko tatvine in krivice ljudem storil,

*) Jan. 13, 35.

in hočeš zdaj s tem, kar meni storiš, svoje grehe zakriti. Jaz pa nočem več pri tebi biti; hočem meso jesti. Nesi me spet nazaj, kjer si me najdel. — Evlogi mu je dal mesa jesti, kolikor je hotel, in si je prizadeval, ga potolažiti. Ali revež se ni dal potolažiti, in je rekel, da hoče ljudi viditi, da naj ga le nazaj na pot nese. — Služabnik božji ni vedel, kaj bi storil, in nikakor hotel lepe priložnosti zgubiti, ljubezen do bližnjega skazovati. V teh težavah mu je dal Bog misel, da naj ga k sv. Antonu pušavniku pelje, da mu bo svetoval, kaj mu je storiti. Ko sta bila pred sv. Antonom, jima je priporočil, da naj nikar skušnjav hudobnega duha ne poslušata; da je Bog te skušnjave pripustil, za to ker sta že blizo smerti; da naj tedaj poterpita še kratek čas in naj se ne zapustita, da plačila ne zgubita, katero jima je Bog pripravil. — Po tem sta se mirno domu vernila, in čez štirideset dni sta umerla, najpred Evlogi, in kmalo za njim njegov revež.

„Bog tako našega bližnjega ljubi, da je zanj svoje lastno življenje dal, in da ga veseli, kedar njega zapustimo, da bližnjemu strežemo in dobro storimo. Tedaj si lahko mislimo, kako mu je vse to jako dopadljivo, kar bližnjemu dobrega storimo. Oh! ko bi mi prav spoznali, kako velika in imenitna je čednost ljubezni do bližnjega, bi si za nobeno reč tako ne prizadevali, kakor za to ljubezen.“ — Tako pravi sv. Terezija.

Prečudna je bila ljubezen do bližnjega v sercu sv. Vincencija. Nikoli se ni utrudil v dobrih delih za svojega bližnjega, in nikoli ni mislil, da je zadosti storil. Nerazumljivo je, kako je mogel ta revni duhoven toliko dobrega bližnjemu storiti. S svojim neutruđenim prizadevanjem je revšino in nesrečo celih dežel polajšal, in je njih prebivalce z živežem preskerbel, ne le kratek čas, ampak včasih po dve leti in še dalj, dokler si niso zopet opomogli.

„O kako velika mora biti ljubezen, katero ima Sin božji do ubogih! Zatorej si je izvolil stan revšine na svetu; se je imenoval *pridigarja ubogih* *), in je rekel, da bo vse to, kar se bo ubogim storilo, tako prejel, kakor ko bi se njemu storilo“ **) — pravi sv. Vincencij.

Ravno ta svetnik je posebno in prečudno ljubil uboge, dasiravno je vse ljudi resnično ljubil. V sercu jih je imel, in jih je bolj ljubil, kakor oče zamore svoje otroke ljubiti, tako da je preserčno njih nadloge in težave občutil, in si je vedno prizadeval, jim pomagati. Kedar je torej slišal, da je kdo pomoči potreben, ali kedar je sam videl revne ljudi, se mu je tako serce z usmiljenjem napolnilo, da si je precej, neprošen, prizadevati začel, jim njih težave zljajšati, tako da je bilo videti, kakor da bi to njegovo poglavitno opravilo na svetu bilo, re-

*) Mat. 11, 5.

**) Mat. 22.

vežem pomagati. — Enkrat mu je eden njegovih duhovnov pravil, da se ljudje bojé dragine in lakote, ker je zmiraj tako slabo vreme. In sv. Vincencij je zdihnil in rekel: Oh, kako me serce boli! ne zavolj mene in mojih duhovnov, zakaj mi bomo zmiraj še svoj živež našli; ampak zavolj ubogih. Kaj bodo reveži počeli? Kam bodo šli? To je moja naj večja težava na svetu.

„Uboge moramo s posebno ljubeznijo ljubiti, moramo v njih videti samega Kristusa, in jih moramo tako ceniti, kakor jih je on cenil“ — pravi sv. Vincencij.

To je o takih ubogih rečeno, kteri so zares in po nedolžnem, in le po božji volji revni, ki ne morejo delati in si potrebnega živeža in oblačila zaslužiti. Take nam Bog izroči, da naj za nje skerbimo; in nam obljubi, da bo to, kar jim bomo dobrega storili zavolj njega, tako dobrotljivo prejel in tako obilno povernil, kakor ko bi bilo njemu samemu storjeno. — Kdor je pa po razujzdanem življenji in po lenobi reven, in ko dar prejme, precej zapije ali po nepotrebnem zapravi, se ne sme z milimi darovi v grešnem življenji podpirati. Naj boljši dar je za tacega, mu priložnost dati, da si *z delom* živež zasluži.

Posebno veliko dobro delo je *revne bolnike* obiskati, jim streči in dobro storiti, in Jezusa Kristusa v njih spoznati. To so vsi svetniki, kadarkoli so priložnost našli, zlo radi in zvesto

opravljali. Nekteri so bolnikom celó klečé stregli, ker so Jezusa v bolnikih videli.

„Da bomo imeli tako ljubezen do bližnjega, kakoršno nam je Gospod Bog zapovedal, moramo dobro in ljubeznjivo serce do njega imeti, posebno do tacega, ki se nam zavolj slabe lastnosti siten in zoperu zdi; zakaj v takem človeku ne najdemo nič ljubeznjivega, in če ga vendar ljubimo, ga le zavolj Boga ljubimo. Svetniki so učili, da kedar bližnjega ljubimo in mu kaj dobrega storimo, ne smemo gledati na tistega, kateri naš denar prejme, ampak na tistega, zavolj ktereга dobro delo storimo. In nikar ne obupajmo, če včasí zopernost v sebi občutimo, to storiti. Zakaj malenkost terdne in modre ljubezni je več vredna, kakor velik kup tiste občutljive in naturne ljubezni, katero imajo tudi živali, in ktera nas včasí le goljufa in našo pamet preslepi.“ — Tako uči sveti Frančišk Salezi.

Da smo dolžni po Kristusovem nauku in zgledu tudi tistega bližnjega ljubiti, ki nam je zoperu, je gotovo, ker nam še celó zapoveduje, *sovražnike* ljubiti, in ker nas tudi on ljubi, dasiravno smo mu zavolj svojih pregreškov in slabih lastnost, velikokrat grozno zoperu.

„Varujmo se, da se ne bomo pritožili, da ne bomo nejevoljni, in da ne bomo slabo govorili zoper tiste, ki se nam sovražne skazujejo, ki z nami niso zadovoljni in ki se našemu djanju zoperstavijo, ali ki nas celó preganjajo

po krivici, ki nam škodo delajo in ki hudo govoré zoper nas; ampak bodimo jim priserčno dobri, kakor popred; in če zamoremo, skazujmo jim čast, govorimo dobro o njih, storimo jim kaj dobrega, če najdemo priložnost; in če je treba, vzemimo vso nečast in vse zaničevanje sami nase, da bomo njih čast rešili. Vse to moramo storiti, prvič zato, da bomo hudo z dobrim premagali, kakor piše sv. Pavl. *) Drugič zato, ker so taki ljudje velikoveč naši prijatli in pomočniki, kakor pa naši sovražniki, ker nam pomagajo moriti lastno ljubezen, ktera je naš naj hujsi sovražnik. In ravno oni nam tudi naj lepši priložnosti dajejo, veliko zaslužiti. Toraj so zares naši prijatli.“ — Tako uči sv. Vincencij.

Svetemu Frančišku Salezju se je eden njegovih prijatlov pritožil, da se mu zdi naj teži reč v celem keršanstvu, zapoved, sovražnike ljubiti. Na to mu je ta svetnik odgovoril: Ne vem, kako je moje serce vstvarjeno, in mislim, da je Gospodu dopadlo, mi drugači serce dati, kakor drugim ljudem: zakaj zapoved, sovražnike ljubiti, se mi ne le nič težka ne zdi, ampak jo s takim veseljem spolnujem, da ko bi mi bil Gospod Bog prepovedal, sovražnike ljubiti, bi mu le z težavo zamogel pokoren biti. — In to je častitljivi svetnik tudi v djanji vedno skazoval. Premislimo tukaj en sam zgled. Neki gospod je svetega škofa Salezja zlo sovražil, in škof ni nikoli mogel zvedeti za-

*) Rim. 12, 21.

kaj ga sovraži. Kar je le mogel, mu je hudega storil, ga je pri vsaki priložnosti opravljal in ga je vedno očitno zaničeval. Sv. Frančišk je vse zvedel, pa nikdar nič zoper tega človeka rekel; ampak kedar ga je srečal, ga je prijazno pozdravil, mu je roko podal, in mu je z veliko krotkostjo in dobroto vse to povedal, kar bi mu bilo zamoglo služiti v spoznanje in spreobrnjenje. Kedar je pa videl, da vse njegove besede nič ne pomagajo, mu je rekel: Vidim, da me zares močno sovražite, pa ne vem zakaj; ali gotovo vam povem: ko bi mi vi tudi desno oko iz glave izderli, vas bom še z levim ljubeznjivo pogledal, kakor ko bi bili naj večji prijatel. — Ali tudi te ljubeznjive besede sv. Frančiška niso zamogle serca hudobnika omečiti. Zmiraj bolj je svetega škofa sovražil, tako da je nazadnje začel v njegovo okno streljati, in ko ga je po tem na poti srečal, je proti njemu vstrelil, pa ga je zgrešil, in je njegovega kaplana zadel, ki je zraven njega bil. Na to ga je deželjska gosposka po vsi pravici v ječo zaperla; in dasiravno si je sv. Frančišk vse prizadjal, kolikor je bilo le mogoče, da bi ga bil rešil, je bil k smerti obsojen. Ko je sv. Frančišk to videl, je gosposko prosil, da naj tako dolgo poterpi, da bo še kralja prosil, da naj temu človeku prizanese. In potem si je sv. Frančišk spet toliko prizadjal, da je nazadnje kralj dal povelje, da naj se pomilosti. In svet škof je sam šel v ječo, svojemu sovražniku

znanit, da je smerti rešen, in ga je prosil, da naj mu odpusti in naj se z njim spravi; in ker se ta hudobnik ni hotel spraviti, je sv. Frančišk predenj pokleknil in ga je za božjo voljo prosil, da naj se z njim spravi. Ali vse je bilo zastonj. — Ko je sv. Frančišk to videl, mu je z žalostnim srcem rekel: Iz rok deželske pravice sem vas rešil, iz rok božje pravice vas pa ne bom mogel rešiti. — Kmalu potem je hudobni človek svoje hudobno življenje končal.

O starem pušavniku se bere, da je bil poln usmiljenja in ljubezni do bližnjega, tudi do tistih, ki so mu krivico in škodo delali. Blizo njegove pušave je bil drug pušavnik, ki je velikokrat skrivej v njegovo pušavo prišel, in mu je, kar je najdel, ukradel, posebno pa jedila. Stari pušavnik je vse to vedel, pa ni nikoli nič rekel, ampak je le še bolj pridno delal in menj jedel, rekoč: Mislím, da je moj ljubi brat v veliki potrebi. — Ko je sveti starček na smertno posteljo prišel, in ko so pušavniki okoli njega stali, je zagledal med njimi tudi svojega tatu; in ga je k sebi poklical, mu je roke kušnil in rekel: O preljube roke, koliko dobrega ste mi storile! Se vam serčao zahvalim; ve ste mi nebesa zaslužile!

„Prizadevajmo si, da bomo zmiraj polni usmiljenja do grešnikov; zakaj kdor nima usmiljenja in ljubezni do grešnikov, ne zasluži, da bi Bog usmiljenje z njim imel“ — pravi sv. Vincencij.

Ta svetnik se ni nikoli čudil, če je kdo tudi kak velik greh storil, ampak je rekel: Grešiti je človeku lastno, ker je spočet in rojen v grehu. — In ker je tako dobro poznal hudobno naravo človeško, je bil tako poln ljubezni in usmiljenja do grešnikov, da ni nikoli z gerdo in z ojstrostjo z njimi ravnal, ampak da je tudi z naj večjimi grešniki zmiraj le z lepimi in ljubeznjivimi besedami govoril. In s tem jih je več spreobernal, kakor drugi duhovni z ojstrim svarjenjem.

„Med vsimi tistimi, ki so zapopadeni v besedi: *naš bližnji*, nobeden ni tako zares naš bližnji, kakor naša družina; zakaj ljudje naše družine so nam res naj bliže, ker z nami pod ravno tisto streho živé, in ravno tisti kruh jedó, kakor mi. Zatorej moramo do svoje družine posebno ljubezen imeti. Ravnajmo tedaj z njimi zmiraj po pravi keršanski ljubezni, ktera ne pride iz mesa in kervi, in tudi ne iz kake dobre lastnosti našega bližnjega, ampak iz Boga.“ — Tako pravi sv. Francišč Salezi.

Ravno to nam je tudi v svetem pismu posebno priporočeno. Če kdo za svoje ljudi, posebno pa za svoje domače ne skerbi, pravi sv. Pavl, je vero zatajil, in je hujši, kakor nevernik.*)

„Bog nekteremu dá edinost serca z njegovim bližnjim, in priserčno ljubezen do njega;

*) I. Tim. 5, 8.

in to je eden naj večih in naj lepših darov, ki jih božja dobrotā človeku dati zamore“ — pravi sv. Frančišk Salezi.

Spomina vredno je, kar sv. Ambrož piše o sveti devici Teodori. Ta devica je bila zavolj keršanske vere pred nevernega sodnika pripeljana, in ker ni hotla keršanske vere zatajiti, je bila naj pred obsojena, v nečisto hišo peljana biti, kjer bodo razujzdani nečistniki nespodobno z njo ravnali; in po tem k smerti peljana biti. Ko je bila v hišo pripeljana, je najpred vojak k nji šel. Sveta devica se ga je grozno ustrašila, ali vojak ji je rekel, da naj se nikar ne boji, in da jo je le rešit prišel; da naj mu tedaj svoje oblačilo dá, in da naj ona njegovo obleče in naj ubeži. To je sv. Teodora storila, in je nevarnosti odšla. Po tem so neverniki vojaka, ker so mislili, da je devica Teodora, vzeli in k smerti peljali. Ko je pa sv. Teodora to videla, se ji je tako usmilil, da je začela na glas upiti, da je ona tista, ki je bila k smerti obsojena, ne pa vojak. On pa je terdil, da je on zdej k smerti peljan, in nobeden drugi. — In tako sta se nekoliko časa prepirala, iz velike svete ljubezni drug do drugzega, dokler ni Bog njima obema milosti dal, venec mučenikov prejeti.

„Ni zadosti, da imamo ljubezen do bližnjega, ampak moramo tudi dobro premisliti, kakošna je, in če je prava. Če bližnjega le zato ljubimo, ker nam dobro stori, to je, ker nas ljubi, in ker nam kaj dobička, časti ali veselja pri-

pravi, je naša ljubezen le *naravna*, in tako imajo tudi živali. — Če bližnjega le zavolj dobre lastnosti ljubimo, katero jo v njem vidimo, n. pr. zato, ker je lep, ker je prijazen, ker ima enake misli z nami, ker je prijeten; če ga le zato ljubimo, je naša ljubezen imenovana *prijaznost*, in to imajo tudi neverniki. — Ali ne perva in tudi ne druga ni prava ljubezen, ampak le ljubezen brez zasluženja, zato ker le iz narave pride in je spremenljiva, kakor narava. — Če n. pr. bližnjega le zato ljubimo, ker je dober ali lep, ali ker je naš prijatelj, kaj pa bo z našo ljubeznijo, če ta naš bližnji neha biti dober ali lep, ali naš prijatelj, ali če celó naš sovražnik postane? Če se temelj podere, na ktereга je bila naša ljubezen postavljena, kako bo zamogla naša ljubezen obstati? — *Prava* ljubezen do bližnjega, ktera sama je zaslužljiva in stanovitna, je tista, ki pride iz ljubezni do Boga, po kateri ljubimo bližnjega v Bogu in zavolj Boga; to je, zato, ker je to Bogu dopadljivo, da bližnjega ljubimo; ali zato, ker tudi Bog našega bližnjega ljubi; ali zato, ker je Bog v našem bližnjem; ali zato, da bi v njem bil. — Res je, da smemo bližnjega tudi zavolj drugih lepih lastnosti ljubiti, toda moramo ga zmiraj zavolj Boga bolj ljubiti, kakor zavolj ktere druge reči. Kolikor manj ga pa zavolj druge reči ljubimo, kakor zavolj Boga, toliko je naša ljubezen čistejša in popolnejša. — Tudi nam je pripušeno, nektere ljudi bolj ljubiti, kakor nektere

n. pr. stariše, dobrotnike, pobožne ljudi; toda ta naša večja ljubezen ne sme priti le iz večjega dobička, ki ga imamo od teh ljudi, ampak od tod, ker so bolj Bogu podobni, in ker Bog sam hoče, da naj jih bolj ljubimo. — O kako malokdaj se najde na svetu prava ljubezen!“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Ta svetnik je bil zares v malem številu tistih, ki imajo pravo sveto keršansko ljubezen do Boga in do bližnjega; in je imel navado, *svojega bližnjega v Bogu, in Boga v svojem bližnjem videti*; in večkrat je rekel: Oh, kdaj bomo dušo svojega bližnjega v presvetem sercu Jezusovem videli! Kdor svojega bližnjega drugej vidi, je v nevarnosti, ga ne prav in ne stanovito ljubiti; ali v Jezusovem sercu pa, kdo bi ga ne ljubil? kdo bi ga ne prenašal? kdo bi z njim ne poterpel? — Gotovo v Jezusovem sercu je naš bližnji, in naš ljubeznjivi Zveličar iz ljubezni do njega umira.

Med vsemi pripomočki, po katerih se more edinost in ljubezen z Bogom in z bližnjem zadobiti in ohraniti, nisem nobenega boljšega mogel najdi, kakor je *sveta ponižnost*; da se namreč pod vse ponižamo, da se manjše in slabeje spoznamo, kakor vse druge in da o nobenem nič hudega ne mislimo. Zakaj lastna ljubezen in prevzetnost nas priganjate, da svoje lastne misli terdimo, dasiravno so bližnjemu nasproti in zoperne, in tako se pomanjša ljubezen, katero smo mu dolžni“ — pravi sv. Vincencij.

Ponižna krotkost je tako ljubeznjiva, da jo večidel tudi tisti ljubijo, ki je sami nimajo; in nam tedaj naj ložje serce bližnjega odpre.

Enajsta jablana.

Popolnost.

Gospod Bog močno želi, da bi bili popolni, da bi bili njemu zmiraj bolj podobni. Premislimo dobro, koliko nam je do tje? — pravi sv. Terezija.

Jezus Kristus nam vsem to zopoveduje: Bodite popolni, kakor je vaš nebeški Oče popoln. *) — Tako popolni, kakor je naš nebeški Oče, nikoli ne moremo postati; ampak njegovi neskočni popolnosti neprenehoma bližati se, dokler smo na svetu, to je naša dolžnost, in to nam Jezus zapoveduje. Vsi svetniki so po tej popolnosti hrepeneli; in tisti je najsvetejši, kateri je božji popolnosti naj bliže prišel.

„Misli si, da vse to, kar si do zdaj dobrega storil, ni nič, in reci s kraljem Davidom. **) *Zdaj sem začel Boga ljubiti in njemu samemu služiti.*“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

*) Mat. 5, 48.

**) Psalm. 76, 11.

Sv. Atanazij piše o življenji svetega Antona pušavnika, da se je s to mislijo vsak dan vnovič k svetosti in popolnosti priganjal; in pravi o njem, da si je zmiraj mislil, da še le začne Boga ljubiti, in da je danes prvi dan, ko začne njemu samemu služiti; kakor ko bi vse to, kar je bil poprej dobrega storil, ne bi bilo celó nič. — In ravno to je tudi svojim učencem še na smertni postelji priporočil, rekoč: Ljubi moji otroci! če hočete na poti čednost in popolnosti napredovati, mislite vsak dan, da danes začnete Bogu služiti; in ravnajte zmiraj takó kakor prvi dan, ko ste res začeli po poti popolnosti hoditi.

Ravno tako so storili in drugem storiti svetovali tudi drugi svetniki, n. pr. sv. Gregor papež, sv. Bernard, sv. Karol itd. In pravijo, da moramo storiti, kakor *popotniki*, kateri ne mislijo v to, koliko so že pota storili, ampak koliko ga imajo še storiti; in v to zmiraj mislijo, dokler ne pridejo, kamor so se namenili. Ali pa kakor *kupci*, kateri iščejo svetnega bogastva, in ne mislijo toliko v to, kar so si že pridobili, in v težave, ki so jih do zdaj prestali, ampak vse svoje skerbi in svoje prizadevanje v to obernejo, da bi si še kaj več pridobili, in da bi pomnožili svoje bogastvo, kakor ko bi vse to, kar so si dozdaj pridobili, celó nič ne bilo.

„Na poti popolnosti moramo s tem začeti, da terdno in stanovitno sklenemo, se popolnoma Bogu dati, in da mu z ljubeznjivimi iz serca

prihajajočimi besedami obljubimo, da hočemo v prihodnje njegovi biti brez vsega prideržka. In po tem moramo sklep in obljubo večkrat ponavljati.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

V Rimu je neki svet govornik tri dni imel vaje (to je, ojstre spokorne pridige) zjutraj in popoldne. Blizo tiste cerkve, kjer je pridigoval, je bil samostan, v katerem je živela razujzdana redovnica, Marija Bonaventura po imenu. Kedar je slišala, da bodo vaje v tej cerkvi, je precej rekla, da jih ne bo šla poslušat; njene sestre so jo pa tako dolgo prosile, da je obljubila, jih poslušat iti. V prvem govoru je pridigar govoril o tem, zakaj nas je Bog vstvaril; in v sercu redovnice se je pri tej pridigi tak sveti ogenj vžgal, da je po pridigi duhovnemu rekla: *Oče, sklenila sem, svetnica postati, in v kratkem.* — Po tem si je ravno te besede na papir zapisala in jih k nogam podobe križanega Jezusa pripela. In od tiste ure je začela, tako sveto živeti da je enajst mescev po tem v svetosti umerla, in da se je njeno življenje popisalo.

„Vedno slišim govoriti o popolnosti, pa jih le malo vidim, ki so zares popolni. Vsak si misli popolnost po svojem razumu. Nekteri mislijo, da je popolnost v slabem oblačilu; nekteri, da v ojsrih spokornih delih; nekteri, da je v delih milosti; nekteri, da je v pogostem preje-manji sv. zakramentov; nekteri, da je v molitvi; nekteri, da je v visokem premišljevanji;

nekteri, da je v tistih milostih, ki nam jih Bog brez vsega našega zasluženja daje. — Ali vsi ti se motijo, in mislijo, da to, kar nam k popolnosti pripomore in kar iz popolnosti pride, je že popolnost sama. — Jaz druge popolnosti ne poznam, kakor: *Boga iz vsega serca ljubiti, in bližnjega zavoljo Boga, kakor samega sebe.* Kdor si drugače popolnost misli, se moti; zakaj vse druge čednosti, brez svete ljubezni, niso več vredne, kakor groblja kamnja. — In če ne spoznamo in ne uživamo precej in popolnoma velike vrednosti svete ljubezni, je to le naše pomanjkljivost, ker smo še preveč skopi z Bogom in mu ne damo še vsega svojega serca, kakor so svetniki storili.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Jezus je rekel mladenču, če hoče popolea biti, da naj skaže *veliko ljubezen do bližnjega*, naj vse svoje premoženje ubogim dá; in da potem naj skaže *veliko ljubezen do Boga*, naj pride in za njim hodi, iz zgolj ljubezni do Boga, in iz nobenega časnega namena.*)

Sv. Pavl pravi, da ko bi tako učenost imel, kakor angeli, in ko bi vse skrivnosti spoznal, in naj več čudeže delal; ko bi vse svoje premoženje ubogim dal, in celó mučenik postal, bi mu vse to nič ne pomagalo brez ljubezni do Boga in do bližnjega.

*) Mat. 19, 21.

„Za popolnost je ena sama reč potrebna, to je: *božjo voljo spolnovati*. Zakaj po besedah našega Gospoda Jezusa Kristusa naj tisti, ki hoče popolen biti, sam sebe zatajuje, naj svoj križ nosi, in naj za njim hodi. Ali kdo se bolj zatajuje, kdo bolj svoj križ nosi in kdo bolj za Jezusom hodi, kakor tisti, ki si prizadeva, nikoli svoje lastne volje ne storiti, ampak le božjo voljo? Poglejte tedaj, kako malo je treba, da sveti postanemo! Druzega ne, kakor da se navadimo, vselej le to hoteti, kar Bog hoče.“
— Tako uči sv. Vincencij.

O kralju Davidu je Gospod Bog sam spričeval, da je bil mož po božjem sercu. In zakaj je bil Bogu tako dopadljiv? Zato, ker je zmiraj božjo voljo spolnoval. *)

V tem se je posebno tudi velika popolnost svetega Vincencija pokazala, ker si je tako stanovitno prizadeval, zmiraj le po božji volji ravnati. Božja volja je bila tista velika postava, po kateri je vse svoje misli, želje, namene, sklepe in djanja ravnal, in je vse drugo, n. pr. dobiček, čast, veselje, z nogami teptal, kedar je bilo kolikaj božji volji nasproti.

Bere se o učenem in svetem možu, da so ga njegovi prijatli prosili, ko je na smertno posteljo prišel, da naj jim še nazadnje dober svet in nauk pové; in jim je rekel: Jedro vsega

*) Djanje Apost 13, 22.

dobrega nauka je to, da človek vse, kar se mu prigodi, iz božjih rok prejme, in da nikdar nič drugega noče, kakor kar je božja volja.

„Božji služabnik je tisti, kateri ima veliko ljubezen do bližnjega, in ki je terdno sklenil, v vseh rečeh le po božji volji ravnati, na Boga zaupati s priprostim in ponižnim srcem, sam sebe voljno prenašati v vseh pregreških, in vse nepopolnosti svojega bližnjega mirno preterpeti.“
— Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Prilika, ki je vzeta iz navadnega vsakdanjega življenja, nam bo te besede svetega Frančiška še bolj razložila in poterdila. Gospodar in kdor je sam svoj, v svojih opravilih po svoji volji ravna; kdor pa služi, mora po volji svojega gospodarja ravnati, sicer ga gospodar zaverže in odpravi. — Bog je naš gospodar, mi smo njegovi služabniki; in vse, kar smo in kar imamo, je njegovo. Če tedaj hočemo po svoji volji ravnati, in ne po božji, hočemo gospodarji biti, in ne služabniki; in pravimo Bogu (ne sicer z besedo, ampak z djanjem), kakor so tisti hudobni podložni, o katerih Jezus govori, rekoč: *Nočemo, da bi ta naš kralj bil.* *)

„Popolen biti v svojem stanu se nič drugega ne pravi, kakor vse tiste dolžnosti in opravila opraviti, ktere je kdo po svojem stanu dolžan opraviti; toda jih mora dobro opraviti, in

*) Luk. 19, 14.

le iz ljubezni do Boga in v njegovo čast, in v vseh opravilih le v njegovo čast misliti. Kdor tako ravna, se imenuje popolen v svojem stanu in se imenuje človek po božjem sercu in po božji volji“ — pravi sv. Frančišk Salezi.

V življenji pušavnikov se bere o svetem Pafnuciju, da je Boga prosil, da naj mu pokaže, če ima kaj zasluženja pri njem. In Bog mu je naznanil, da njegovo zasluženje je ravno tolikošno, kakoršno je zasluženje imenitnega gospoda, ki je blizo pušave grajšino imel. Sv. Pafnucij je želel videti, kako ta gospod živi, in ga je šel obiskat. Gospod ga je prijazno sprejel, in mu je, kolikor je le mogel, dobro postregel. Po jedi ga je sv. Pafnucij prosil, da naj mu na tanko pové, kako živi. Gospod se je začudil in je rekel, da njegovo življenje je navadno, da nič posebnega ne stori, in da nobene posebne čednosti nima. Ali ker ga je sv. Pafnucij le še dalje prosil, je gospod rekel, da rad popotnike sprejema in jim postreže; da ne zaničuje revežev in da jim rad pomaga; da s svojimi podložnimi vselej po pravici ravna in jih nikoli ne zatira; da jim pripusti po njegovih njivah sejati in da nobenemu škode ne dela; da nobenega ne žali in o nobenem slabo ne govori, ampak da vse časti in ljubi, in da želi, jih vse v miru in edinosti obraniti. — Ko je sv. Pafnucij to slišal, je bil priserčno razveseljen, in je spoznal, da za pravo popolnost ni ravno treba velikih in po-

sebnih reči, ampak *zvesto spolnovanje vsih svojih dolžnosti.*

„Premisli, da popolnost se ne zadobi z lenobo, ampak človek si mora resnično prizadevati, da sam sebe premaga, *in da se navadi*, ne po svojem nagnjenji, ampak po pameti, po postavah in po pokoršini živeti. To je sicer zares težavno; pa je potrebno. Prizadevanje in navada to reč polajša.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

V starih zgodbah se bere, da je modri kralj Likurg dva mlada psa, ki sta bila iz enega plemena, izredil, in je enega zmiraj v hiši imel in mu dobre jedi dajal; enega pa na lov navadil. Ko sta odrastla, je kralj ljudstvo skup poklical, in ko je bilo veliko ljudi skupaj zbranih, je prišel kralj in je svoja psa sabo pripekljal; se je obernal proti svojim podložnim in jih je učiti začel, da navada veliko stori in da ravna kakor se navadi narava k hudemu ali dobremu. — Po tem je vergel psama jedi, in ob enem je ukazal tudi zajca izpustiti. Ko je pes, ki je bil lova navajen, zajca zagledal, je pustil jed in je za zajcom planil; uni pa, ki je bil lenega življenja navajen, je le naprej jedel. — Glejte, je na to rekel modri Likurg, kako moč ima navada! Ta psa sta oba enega plemena, pa vendar enako ne ravnata, ampak vsak tako stori, kakor je navajen. Gotovo je tedaj, da navada premaga tudi naravno nagnjenje, če je še tako močno.

„Vsa učenost svetnikov je v sledečih dveh rečeh: *Delati in terpeti*. In kdor je te dve reči boljši opravil, tisti je veči svetnik.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

Čim bolj kdo življenje svetnikov bere, tem bolj spozna resnico teh besedi svetega škofa Salezja. In keršanska resnica nas uči, da bomo le po velikih težavah mogli v nebesa priti:*) in da jih bo zadobil, kdor si silno prizadeva.**)

„Jaz bi vsem kristjanom rad dopovedal, da pot popolnosti ni v mnogih in velikih mislih, ampak v zatajevanji samega sebe, in da voljno terpimo v vseh priložnostih iz ljubezni do Kristusa. Če se to ne stori, so vsa druga pota do popolnosti goljfive, in brez pravega dušnega dobička, če ima človek zraven tudi še tako visoko premišljevanje in pogovor z Bogom.“ — Tako uči sv. Janez od Križa.

Kasjan piše o svetem Pafnuciju, da je zato tako visoko svetost došel, ker je vedno zatajeval svojo lastno voljo; in tako je s časoma vse hudobno nagnjenje v sebi zadušil in se je v vseh čednostih uterdil.

„Naj večji škoda za tiste, ki imajo dobro voljo, je to, da hočejo to biti, kar ne morejo biti, in da nočejo biti to, kar so primorani biti. Želé storiti velike reči, ki morebiti nikoli ne

*) Djanje Apost. 14, 21.

***) Mat. 11, 12.

bodo priložnost našli, jih storiti, in v nemar pušajo male reči, ktere jim Bog v roke daje. Tisuč malih priložnost, se v čednostih vaditi; n. pr. zopernost ali sitnost svojega bližnjega voljno prenašati, besedo ali krivico poterpeti; malo nevoljo zaderžati; malo nagnjenje ali želje kaj reči ali kaj slišati, zatreti; nespametnosti svojemu bližnjemu rad jenjati i. t. d. to so reči, ki jih vsak lahko stori; zakaj bi se tedaj ne storile? Kupec malokdaj priložnost najde, veliko denarjev na enkrat pridobiti; malih dobičkov pa vsak dan lahko veliko stori. In če zna male dobičke dobro obrniti, ravno s tem obogati. — O kako bi mi sveti in bogati postali v zasluženji, ko bi znali prav v dobro obrniti vse priložnosti, ki jih v svojem stanu najdemo! — Prizadevajmo si tedaj, to, kar nam je *pri rokah*, dobro opraviti, in *današnji dan* dobro preživeti.“

— Tako uči častitljivi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Filip Neri je imel goreče želje, svojo kri za keršansko vero preliti, in je tedaj želel v Indijo iti nevernikom pridigovat. Ali Bog mu je naznanil, da to ni njegova volja, in da njegova Indija je v Rimu. Tedaj je v Rimu ostal, in se je vsake majhne in velike priložnosti tako dobro v božjo čast in v zveličanje duš poslužil, da je velik svetnik postal.

„S tem si veliko krivico storimo, ker hočemo Bogu le po svoji volji služiti, ne po njegovi. Kedar Bog hoče, da naj bomo bolni, hočemo mi zdravi biti; kakor on hoče, da naj mu

s terpljenjem služimo, mu hočemo z delom služiti; kedar on hoče, da naj ljubezen skazujemo, hočemo ponižnost skazovati; kedar on hoče, da naj se popolnoma v njegovo voljo vdamo, hočemo božjo službo opravljati in moliti. In tega ne zato, kakor da bi reči, ki jih mi hočemo opravljati, *Bogu* bolj prijetne bile, ampak zato, ker so *nam* bolj prijetne. To je gotovo naj večji zadržek naše popolnosti, zakaj gotovo je, da ne bomo nikoli zveličani, če se hočemo po svoji volji zveličati. Kdor hoče zveličan biti, se mora po božji volji zveličati.“ — Tako veli sv. Frančišk Salezi.

Da so svetniki vsi želeli, bolj po božji volji ravnati, kakor po svoji lastni, je gotovo in znano. Ali menj je znano, da so celó nekateri neverni modrijani v starih časih to storili in učili. Modri Plutarh je učil, da ni prav, da se svojim prijatlom reče: Bog ti daj vse dobro, kar sam želiš. Ampak rekel je, da bi se imelo reči: Bog ti daj, da bi le to hotel, kar on hoče. — In modri Epiktet spričuje sam o sebi in pravi: Vedno sem z vsem tem zadovoljen, kar se mi prigodi; zakaj vem, da vse to, kar se mi prigodi, se zgodi po previdnosti božji; in gotovo vem, da vse to, kar Bog hoče, je boljše, kakor kar jaz hočem. — Kako lepe so te besede neverškega modrijana, in vredne, od vseh kristjanov preišljene in ohranjene biti. Ti modrijani niso pravega Boga poznali, in vendar so voljo svojih Bogov, ki so si jih sami domiš-

ljevali, tako visoko častili. Kolikanj bolj bi imeli kristjani voljo pravega večnega Boga častiti in popolno po nji živeti.

„Dve zmoti vidim pogosto med božjimi služabniki. *Perva* je, da merijo svojo pobožnost po tistih tolažbah in sladkostih, ki jih najdejo na poti proti Bogu; tako da, kedar ne občutijo tistih sladkosti, precej mislijo, da so vso pobožnost zgubili. To je zmota, in taka pobožnost je občutljiva pobožnost. Prava in resnična pobožnost ni v teh rečeh, ampak v terdni, delavni, pripravljeni in stanovitni volji, nikdar Boga ne razžaljiti, in vse to storiti, kar je njemu dopadljivo. — *Druga* zmota je, da mislijo, kakor se morajo včasih k reči prisiliti, in ki se jim sitna in zoperna zdi, da nimajo zraven nobenega zasluženja. Ali ravno takrat se še več zasluži, tako da je malenkost dobrega s premagovanjem, v temoti, suhoti in grenkosti, več vredna kakor stotine dobrega, ki se lahko in s sladkostjo stori, zakaj kdor v skušnjavah vendar le zmiraj Bogu zvest ostane, pokaže da ima močno in čisto ljubezen. Toraj naj bo naša suhota in zopernost še tako velika, ne smemo nikdar obupati, ampak zmiraj naravnost iti po poti proti Bogu, kakor storé popotniki, kateri se zavolj lajanja psov od svoje poti ne dajo odverniti.“

— Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Sv. Filip Neri si je prizadeval, svoje spokornike obvarovati, da bi ne padli v te zmote, in jim je rekel, da v pobožnem življenju so tri

stopnje. Perva stopnja se imenuje *živalsko življenje*, to je, življenje tistih, ki le zmiraj občutljive pobožnosti išejo, katero Bog tistim daje, ki ravno začnejo po njegovih potih hoditi, da jih s tem privabi in pripelje v pobožno življenje, kakor se žival s kako jedjo kam privabi. Druga stopnja se imenuje *človeško življenje*; to je, življenje tistih, ki ne išejo nobene občutljive sladkosti, ampak premagujejo svoje hudobne nagnjenja, in le čednosti išejo; in to je zares človeka vredno. Tretja stopnja se imenuje *angelsko življenje*, to je, življenje tistih, ki so po dolgem in stanovitnem premagovanju svoje hudobne narave od Boga prejeli mirno življenje brez težav in brez skušnjav, in ki že na zemlji skoraj kakor angeli v nebesih živé. — Kdor se na drugi stopnji stanovitno derži, ga Bog ob svojem času na tretjo pripelje.

„Ne smemo preveč na velike darove gledati, ktere Bog duši daje, ampak na to, kdo bolj v čednostih živi, in kdo Gospodu z večem zatajevanjem samega sebe služi, z večjo ponižnostjo, in z bolj čisto vestjo. Kdor je v tem bolj popolen, je bolj svet.“ — Pravi sv. Terzija.

Poterjenje teh besedi se najde v življenji sv. Vincencija. V njegovem življenji je malo posebnih darov božjih videti. Po zunanem je bilo njegovo življenje skoraj kakor življenje drugih navadnih ljudi. Ali vendar je do tako visoke stopnje prišel, kakor malokteri.

V življenji sv. Makarija pušavnika se bere, da mu je bil Bog enkrat v molitvi naznanil, da še ni nič vikši prišel v pobožnosti, kakor dve ženski, ki ste v mestu blizo pušave živele. Na to je sv. Makari precej v mesto šel, je tiste dve ženski obiskal, in je spoznal, da ni bilo nič čudnega in posebnega v njunem življenji, ampak da ste že petnajst let skupaj stanovale, in da se niste še nikoli v naj manjši reči kregale, ali druga drugo žalile, ne v besedah, ne v djanji. Po tem je sveti pušavnik spoznal, da ste te dve duši bolj sveti kakor on, dasiravno mu je bil dobrotljivi Bog še toliko posebnih in prečudnih darov dodelil.

„Gospod, kaj hočeš, da naj storim? — To je znamenje duše, ki je do popolnosti dospela, kedar tako čisto zapusti svojo lastno voljo, da nič drugzega več ne iše, in nič drugzega noče in ne želi, kakor le to storiti, kar Bog hoče.“ — Tako piše sveti učenik Bernard.

Perve besede svetega Pavla, ko mu je bil Bog milost dal, se spoznati in spreoberniti, so bile: Gospod, kaj hočeš, da naj storim? *) In te besede je on s tako resničnimi željami in s tako velikim podverženjem izrekel, da mu je Bog precej milost dal, popolno po njegovi sveti volji ravnati; in po tem ni nikdar več druge misli in drugih želja imel, kakor zmiraj in po-

*) Djanje Apost. 9. 6.

vsod in v vsih rečeh le božjo voljo spolnovati; in med tolikanj zopernostmi, težavami, terpljenjem in mučenjem, ki jih je moral do konca svojega življenja prestati, ni nobena reč mogla premagati ali pomanjšati njegove prečudne stanovitosti, in njegovega podverženja pod sveto božjo voljo.

Sv. Frančiška Fremiot je imela take velike želje, božjo voljo v vseh rečeh spoznati in spolnovati, da kedar je le slišala besedo: *božja volja*, se ji je zdelo, kakor ko bi bil kdo gorečo baklo k njenemu sercu pritisnil; in dokler ni v kaki reči božje volje spoznala, ji je bilo, kakor ko bi bila v velikem terpljenji.

Če hočeš zares kaj dušnega dobička imeti, se moraš na tanko besedi svetega Pavla držati: *Glej sam na-se!**) V tem ste dve zapovedi: *Pervič*, da se ne smemo v opravila drugih ljudi utikati, in ne gledati na njih pregreške; zakaj zadosti ima opraviti, kdor hoče svoje lastne dela dobro opraviti, in svoje lastne pregreške popboljšati. *Drugič*, da si prav k sercu vzamemo svojo lastno popolnost, in da si neprenehoma prizadevamo, po poti popolnosti hoditi, ne da bi na to gledali, ali drugi hodijo po ti poti, ali ne. Zakaj za svojo pobožnost in popolnost mora vsak posebej skrbeti; in dasiravno na tem svetu pravimo, da so ljudje družine, reda ali kraja, tako

*) I. Tim. 4, 16.

rekoč le eno telo, bo na unem svetu to drugače, zakaj tam bo vsak posebej odgovor dajal za svojo lastno pobožnost, in za svoje lastne pregreške.“ — Tako govori božji služabnik Pater Pastor.

Veliko bolj smo nagnjeni, pregreške drugih videti in soditi, kakor svoje lastne; ali ravno to je velik zadržek na poti keršanske popolnosti. Bolj ko človek sam sebe spozná in sodi, manj se mu ljubi, drugih soditi, zakaj on spozná in v sercu čuti, da v rečeh, zavolj kterih druge sodi, sam sebe obsodi.

Nobene prilžnosti ne zamudi, pri kteri kaj za svojo dušo zaslužiti zamoreš, ampak se je posluži v svoj dobiček; n. pr., kedar ti kdo kakó zoperno besedo reče; kedar se ti kaj zapové; kar je zoper tvojo voljo; kedar najdeš prilžnost, se ponižati, ali ljubezen do bližnjega, krotkost in poterpežljivost skazati. Vse te prilžnosti so tvoji dušni dobički, in toraj bi jih imel še sam iskati in si jih pridobiti; in tisti dan, ko boš več takih prilžnosti najdel, bi imel bolj vesel spat iti, kakor kupec takrat, kedar v svoji kupčiji veliko dobička pridobi.“ — Tako pravi sv. Ignacij.

Gotovo je, da ima vsak kristjan vsak dan nektere prilžnosti, si za zveličanje kaj zaslužiti. Ko bi kristjan prav spoznal in prav premislil, koliko vsak dan lahko zasluži, bi se zjutraj, kedar vstane, njegovo serce z veseljem napolnilo, da je zopet dan prišel, v kterem bo

zamogel svojemu Bogu živeti, in z njegovo milostjo in pomočjo božjo čast in svoje lastno zveličanje množiti. — Ko bi kristjan to prav premislil, bi veliko moč v sebi občutil, vse zopernosti in težave voljno preterpeti, in vse svoje dolžnosti zvesto spolniti.

O svetem misijonarju Frančišku Ksaverju se bere, da ga je bilo sram in da ga je grozno serce bolelo, kedar je videl, da so kupci pred v Indijo šli s svojim blagom, kakor misijonarji s svetim evangeljem, ki je več vreden kakor bogastvo vsega sveta; in je po tem še z večim veseljem v misijon šel, ko je bil v to izvoljen.

Resnično si prizadevaj v čednostih rasti, sicer boš zmiraj pri tleh ostal. Nikdar ne misli, da si čednost že zadobil, dokler ne vidiš, da si v skušnjavah zoper čednost stanoviten ostal, in dokler jo pri vsih priložnostih zvesto ne spolnuješ; takih priložnosti se ne smeš ogibati, ampak jih moraš velikoveč želeti, iskati in z veseljem prijeti“ — pravi sv. Terezija.

To resnico je sv. Filip Neri dobro razumel; zatoraj je svoje spokornike zmiraj svari, da naj ne bodo žalostni in nejevolni, kedar imajo skušnjave in dušne težave, zakaj kedar Gospod Bog komu hoče čednost dati, včasi pri-pusti, da ima pred hude skušnjave zoper to čednost; in če jih stanovitno premaga, mu Bog čednost in dušni mir podeli.

„*Ponižnost in ljubezen ste kakor temelj in streha pri hiši; prvi je naj nižji, druga naj*

viši; vse druge čednosti so med tema dvema. Toraj si moramo prizadevati, da jih vedno dobro ohranimo; zakaj znano je, da je vse zidanje dobro ohranjeno, kedar sta pri zidanji temelj in streha dobro ohranjena.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Vsi svetniki božji so si prizadevali, te dve poglavitne čednosti zmiraj ohraniti in množiti; posebno pa so bili nekteri grozno imenitni v teh čednostih, kakor n. pr. sv. Frančišk iz Pavle, kateri zavolj svoje velike ponižnosti ni le sam nizkost in zaničevanje ljubil, ampak je tudi hotel, da naj se red, ktereга je on ustanovil, imenuje *Red naj manjših*. In njegova ljubezen do Boga je bila tako goreča v njegovem sercu, da je bil včasih celo njegov život ves goreč in ognjen.

„Kedar kdo zares pobožno živi, čuti v sebi želje, če dalje bolj pobožno živeti; in dalj ko pride po poti keršanske popolnosti, bolj se v njem pomnožijo te želje. Ker luč njegovega spoznanja če dalje bolj svitla postane, se mu zmiraj zdi, da nima še nobene čednosti, in da nič dobrega ne stori; in če se mu tudi zdi, da ima kako čednost ali da stori kaj dobrega, se mu vse grozno nepopolno in malo vredno zdi. Zatoraj si vedno in neutrudeno prizadeva, na poti popolnosti napredovati.“ — Tako uči sv. Lovrenc Justinian.

O svetem Fulgenciju se bere, da je tako želel, keršansko popolnost zadobiti, da vse, se

mu je malo ali nič zdelo, kar je dobrega storil, in si je zmiraj boljši biti prizadeval.

Sv. Vincencij, dasiravno je bil tako velik svetnik, se je vsak dan slabšega spoznal, in si je vedno prizadeval, se poboljšati. — In ravno to se lahko reče tudi o vseh drugih svetnikih božjih.

„Kedar kdo dobrovoljno sprejme *posvarjenje*, dá na znanje, da ljubi čednosti, ktere so njegovim pregreškom nasproti, zavoljo kterih je posvarjen. In to je dobro znamenje, da po poti k popolnosti hodi.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Pušavnika Serapiona je bil prišel njegov sopušavnik obiskat. Serapion ga je prijazno sprejel in mu je rekel: Najpred moliva, potlej se bova pogovarjala. Ali njegov tovarš mu je odgovoril, da je tako velik grešnik, da ni vreden pušavskega oblačila nositi, in tudi ni vreden moliti. — Modri Serapion je spoznal, da se pri njegovemu tovaršu prave ponižnosti pogrēša in da to ga od popolnosti zaderžuje, tedaj ga je tako posvaril: Ljubi moj brat, če hočeš popolen biti, ostani v svoji pušavi in delaj, in nikar nikamor ne pojdi, zakaj to ni dobro za-te, da okoli hodiš. — Te besede so ga pa močno razžalile, in je tudi naznanil, da je razžaljen. Ko je Serapion to videl, mu je rekel: Kaj je to, moj brat? Ravno zdaj si ti sam rekel, da si tako velik grešnik, da nisi vreden moliti; in ker te jaz zdaj z ljubeznijo posvarim, si nevoljen. Iz

tega se vidi, da tvoja ponižnost ni prava. Če želiš pravo ponižnost zadobiti in bolj popolen postati, moraš posvarjenje dobrovoljno prejeti, in ne nevoljen, ampak hvaležen biti, kedar te kdo zavolj tvojih pregreškov posvari. — Te besede modrega in svetega služabnika božjega so njegovemu tovaršu tako k sercu šle, da se je spoznal in poboljšal.

Božja služabnica Leonora, cesarica, je prosila svojega spovednika, in tudi svoje služabnice, da naj jo posvaré, kedar bodo videli, da v kateri reči kaj napak stori; in kedar jo je kdo zares posvaril, se mu je priserčno zahvalila.

Sv. Ambrož je tudi navado imel, svoje prijatelje prositi, da naj ga zavolj njegovih pregreškov posvaré; in je vsako posvarjenje, kakor veliko dobroto, s hvaležnostjo in tudi s ponižnostjo prejel. — Ravno tako so tudi drugi svetniki ravnali, zakaj niso prazne svetne časti iskali, ampak žele le Bogu dopasti, in se če dalje bolj spoznati in če dalje boljši biti.

„Naj gotoveje znamnje, katero na svetu zamoremo imeti, da smo v božji milosti, ni tisto občutenje, katero v sercu imamo, da Boga ljubimo, ampak to, če se mu popolnoma in za zmiraj v roke damo, in če terdno sklenemo, nikdar več v greh privoliti, naj bo velik ali mali, to je znamnje božje milosti v našem sercu.“
— Tako govori sv. Frančišk Salezi.

O božji služabnici se bere, ki je bila hudo bolna in je včasi take bolečine občutila, kakor ko bi bila v peklju; in dolgo časa je bila v takem stanu. Ali pri vsem tem je bila zmiraj popolno v božjo voljo vdana; in enkrat, ko so bile njene bolečine naj hujše, je tako molila: O moj preljubeznjivi Gospod! spomni se, da sem tvoja uboga stvar, in ravnaj z mano kakor ti hočeš, zdaj in v večnosti. Popolnoma se v tvojo roko dam, in sem pripravljena vse terpeti, kar je tebi dopadljivo. — Ta molitev in popolno vdanje v božjo voljo je bilo Bogu tako dopadljivo, da jo je kmalo po tej molitvi k sebi poklical, in jo vpeljal v veselje njenega Gospoda.

Ravno tako so bili tudi vsi drugi svetniki stanovito v božjo voljo vdani, in so s tem v popolnosti tako visoko dospeli, da niso nazadnje več sami sebi, ampak le Bogu živeli. N. pr. sv. Katarina iz Genve je iz serca in po pravici rekla: Če sim živa ali mertva, sem zmiraj Jezusova. Nič več nimam svojega; nobena reč ni moja; Bog mi je vse; družega nič nočem imeti, kakor to, da sem Gospodova. — O svet, ti si zmiraj ravno tisti, in jaz sem bila dozdej tudi zmiraj ravno tista, ali v prihodnje nočem več taka biti.

„Učimo se od Jezusa v jaslju, koliko se morajo vse svetne reči ceniti.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Sina božjega v revšini in v zaničevanji vseh časnih reči videti, in vendar še po teh rečeh hrepeniti, jih želeti in iskati, to se gotovo ne pravi Jezusa ljubiti, ga posnemati in za njim hoditi.

Sv. Edviga, poljska kraljica, po tem ko je bila svet zapustila, ni nikoli nič več o svetnih rečeh govorila, in tudi ni hotla o njih govoriti slišati, kakor le toliko, kolikor je bilo Bogu v čast in dušam v zveličanje.

„Če hočeš imeti kratek in dober pripomoček, kateri je pripomoček vseh pripomočkov ki nam naj bolj pomaga, vse skušnjave in težave premagati in si keršansko popolnost pridobiti, nikdar iz misli ne spusti *pričujočnosti božje*.“ — Tako piše sv. učenik Basili.

Ravno ta sveti učenik piše o svojem prijatelju, ki je bil duhoven, da ga je hudobni cesar Julijan, ki je keršansko vero zavergel, hudo preganjal zavolj keršanske vere, in mu je še hujsi terpinčenje zažugal, če ne bo svoje vere zavergel; ali ta duhoven je v vseh teh velikih in nevarnih skušnjavah stanoviten ostal, in je rekel, da se je le s tem zamogel v stanovitnosti ohraniti, ker mu pričujočnost božja ni nikoli iz misli prišla.

Egiptovski Jožef se je v hudih skušnjavah Boga spomnil in se je greha obvaroval. Kako bi zamogel to hudobijo storiti, je rekel, in pred

svojim Bogom grešiti? *) — In Suzana je rekla, ko je bila v nevarni skušnjavi: Boljši mi je brez pregrešnega djanja v vaše roke pasti, kakor grešiti, ko me Bog vidi. **)

Svetega Efrema je enkrat razujzdana ženska v nečisti greh zapeljati hotla; in on ji je odgovoril, da je voljen to storiti, to da ne v hiši, ampak zunaj pred hišo, da bodo ljudje vidili. V to pa ženska ni hotla privoliti, in je rekla, da bi jo bilo preveč sram. Na to ji je sv. Efrema rekel: Pred ljudmi te je tedaj sram, ta greh storiti; Boga pa, ki te povsod vidi, in njegovih svetih angeljev, tega te ni sram in groza? — In bere se, da se je tista ženska po premišljevanji teh besedi in božje pričujočnosti resnično spreobrnila.

Če želiš skoraj do popolnosti priti, začni resnično ljubiti zasramovanje, krivice in slabo govorjenje zoper tebe.“ — Tako pravi sv. Ignacij.

O sveti Katarini iz Bolonje se bere, da kedar ji je kdo krivico storil, ali jo je zaničeval, je posebno veselje občutila, in je če dalje bolj želela zaničevana biti. S tem je tako daleč dospela v keršanski popolnosti in v ljubezni do Boga, da je lahko po pravici rekla, da ko bi bila njegova sveta volja, bi bila pripravljena, ne le vse

*) I. buk. Mojz. 49, 9.

**) Daniel 13, 23.

svetno terpljenje, ampak tudi večno terpljenje v peklu terpeti

Svetujem ti, da se podaj v duhovsko pokoršino ojestrega moža, kateri bo s tabo hudo in ojestro ravnal; in prizadevaj si, vse njegovo ojestro svarjenje tako dobrovoljno piti, kakor mleko in medico; in gotovo ti obljubim, da se boš v kratkem času na visoki stopnji popolnosti znašel.“ — Tako uči sv. božji služabnik Mojzes.

V življenji svetih pušavnikov se bere o božjem služabniku, Janezu po imenu, ki je dvanajst let z veliko zvestobo in ljubeznijo v pokoršini starega in bolehnega pušavnika ostal; in ta je nalaš z neizrečeno ojestrostjo z njim ravnal, mu ni nikdar nobene prijetne in prijazne besede rekel, in ga je vedno zaničeval, kregal in pokoril. Tako je celih dvanajst let s svojim učencem ravnal; in kedar je po tem na smertno posteljo prišel, ga je ljubeznjivo k sebi poklical, ga je za roko prijel, in mu je trikrat rekel: Bog bodi s tabo! In po tem ga je okolistoječim pušavnikom priporočil, rekoč: Ta ni človek, ampak angel.

„Ker je gotovo, da nas nauk Kristusov ne more goljufati, se moramo tedaj, da bomo po varni poti hodili, njegovega nauka z velikim zaupanjem deržati, in moramo terdno skleniti, zmiraj po njem ravnati, in nikoli po svetnih šegah in navadah, ktere so vse goljufive in zapeljive. To je poglobitna postava vse keršanske popolnosti.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

To je bila zares poglavitna postava v življenji tega častitljivega svetnika, po kateri je vse svoje djanje in nehanje ravnal; in v tem je svojo naj večji tolažbo in mir in vse svoje veselje najdel. Kedar se je mogel v kakem opraviilu na besedo svetega pisma opreti, je bil po tem tako terden in stanoviten, da ga ni nobena reč mogla od tega opravila odverniti ali zaderžati, ne njegov lastni dobiček, ne njegova lastna previdnost in pamet, in tudi ne strah pred ljudmi, ali želje, ljudem dopasti.

Dvanajsta jablana.

Zedinjenje z Bogom.

Namen vseh čednosti sploh je ta, da bi nas z Bogom zedinile. Zedinjenje z Bogom obsega vso srečo in vse dobrote, ktere na tem svetu uživati zamoremo. — Ali kaj je zedinjenje z Bogom? To ni nič družega, *kakor popolno vdanje naše volje v božjo voljo*; to je, kedar je naša volja popolna enaka božji volji, da ni nobene reči v naši volji, ktera bi bila božji nasproti; in da vse to, kar božja volja hoče in ljubi, tudi naša hoče in ljubi; in da je vse to, kar je božji volji dopadljivo ali pa nedopadljivo, tudi nam dopadljivo ali pa nedopadljivo.“ — Tako uči sv. Janez od Križa.

Presveta devica Marija je bila popolnoma z Bogom zedinjena, in sv. Bernard pravi, da je bil njeni dušni pogled zmiraj v božjo voljo obrnjen, in njena volja je bila vsa v božji volji v vseh rečeh.

„Motijo se tisti, kateri mislijo, da je le tisti zedinjen z Bogom, ki je va-nj zamaknjen in ki ga vživa. — Pravo zedinjenje z Bogom je to, da podveržemo svojo voljo v mislih, v besedah in v djanji, božji volji; in takrat je naše zedinjenje z Bogom popolno, kedar je naša volja odločena od vseh reči, in le na božjo voljo navezana, tako da se ne gane drugači, kakor po božji volji. To je pravo in gotovo zedinjenje z Bogom, katero jaz zmiraj želim, in Gospoda vedno prosim, da bi mi ga dodelil. — Ah, koliko nas je, ki od tega govorimo, in se nam zdi, da nič družega ne želimo, kakor to. Ali mi re-veži! kako malokteri do tega pride.“ — Tako govori sv. Terezija.

Ravno ta svetnica se ni mogla zadosti začuditi, kedar je premislila, kako velika je sreča, ki jo človek vživa, kateri se s svojim Bogom zedini, in kako neskončne so želje, ki jih Gospod Bog ima, nas s seboj zedinjene videti. To-raj je to zedinjenje z Bogom tako neizrečeno želela in iskala.

Sv. Janez kerstnik je od svoje mladosti zmiraj v pušavi živel. Bogu samemu je znano, kako neizrečeno je bilo njegovo serce vžgano z ljubeznijo do Zveličarja, ko ta še rojen

ni bil, in kako rad bi bil zmiraj pri njem ostal; ali ker je bil ves na božjo voljo navezan, je ostal vedno v pušavi po božjem povelji, ne da bi bil le enkrat prišel svojega nebeškega prijatla obiskat. In po tem ko ga je kerstil, ni za njim šel, ampak je ostal pri svojem opraviilu, katero mu je bil Bog ukazal. — Ah, kako popolnoma je bila njegova volja od vseh reči odločena, in le na božjo voljo navezana! — Ta zgled je tako velik, pravi sv. Frančišk Salezi, da moja duša omaga, kedar ga premišluje.

Zedinjenje se zgodi na tri načine: *Pervič*, kedar popolnoma podveržemo svojo voljo božji volji, v vseh svojih delih, in v vseh rečeh, ki se nam prigodé, tako da radovoljno prejmemo vse to, kar Bog hoče in kar nam pošlje, naj bo še tako težavno in zoperno. *Drugič*, kedar sklenemo svojo voljo z božjo, tako da hočemo vse to, kar Bog hoče, in da to le zato hočemo, ker Bog tako hoče; in da nam reč le zato dopade, ker Bogu dopade. Iz tega pride, da duša nobene zopernosti več ne občuti v spolnjenji božje volje. *Tretjič*, kedar naša volja popolnoma ena postane z božjo voljo, tako da se nič več sama sebe ne čuti, kakor da bi bila mertva, ampak da le božjo voljo v sebi čuti.“ — Tako piše božji služabnik Gagliardi.

O sveti Mariji Magdaleni de Pazzi se bere, da je bila na vse te tri načine z Bogom zedinjena. *Pervič*, je rekla večkrat iz celega serca: Ko bi jaz tukaj pekel odpert videla, in ko bi

vedela, da je božja volja, da naj večno v tem ognju gorim, bi se precej va-nj vergla, da bi spolnila božjo voljo. — *Drugič*, je rekla enkrat o binkoštnih praznikih: Po pravici povem, da ne želim in nočem sv. Duha prejeti, kakor le po božji volji; ga želim in ga ne želim, zakaj nočem ga želeti po svoji volji, kakor ko bi mi ga Bog le zato dal, ker ga jaz želim. V vseh rečeh želim, da bi po pravici reči zamogla: Zgodi se tvoja volja. *Tretjič*, je bila popolnoma mrtva sama sebi, in je le božji volji živela.

„Podverženje pod božjo voljo je grozno mogočen pripomoček, da premagamo vse skušnjave, da nad seboj poboljšamo vse popolnosti in da ohranimo mir serca; in je dobro zdravilo za vse dušne bolezni, in je zares naj veči bogastvo kristjana. Zakaj to podverženje obsega zatiranje in zatajevanje samega sebe, zadovoljnost z vsem tem, kar se nam prigodi, posnemanje Kristusa, zedinjenje z Bogom in sploh vse čednosti, kedar so opravljene po božji volji, ktera je začetek in postava vse keršanske popolnosti.“ — Tako pravi sv. Vincencij.

Želje tega svetnika, božjo voljo v vseh rečeh spoznati in spolniti, so b le prečudne. Njegovo podverženje pod božjo voljo je bila tako rekoč duša vseh njegovih čednosti, vsega njegovega djanja in terpljenja. Kedar se je k molitvi podal in ko se je v božjo pričujočnost postavil, je rekel s svetim Pavlom: *Gospod! kaj hočeš, da naj storim?* — In zakaj je tako želel,

voljo Gospodovo v vseh rečeh spoznati? Le zato: da bi jo na tanko spolnil. — In zakaj se je tako stanovitno svetnim šegam in postavam ustavljal, in je sam sebi in drugim z gorečnostjo priporočal, le po postavah svete keršanske vere ravnati? Le zato, da bi se v vseh rečeh in povsod le presveta božja volja zgodila. — In zakaj je vse težave in zopernosti, ki jih je tolikanj moral prestati, tako voljno preterpel? Le zato, ker je vedel, da se mu vse to le po božji volji zgodi, in ker družega nič ni iskal in želel, kakor da bi se božja volja spolnila.

„Angeli božji s takim veseljem božjo voljo spolnujejo, da ko bi njegova volja bila, kakega angela na svet poslati, da bi luliko po polji plel, bi precej nebesa zapustil, in bi začel to nisko delo, z neskončno velikim veseljem opravljati. — Duša, ki je zares v božjo voljo vdana, se na nobeno časno reč ne naveže, zakaj spozna, da vse svetne stvari so ničemerne in minljive, in da le večni presveti Bog je vse ljubezni vreden. Toraj družega nič ne želi, kakor sama sebi umreti in v vseh rečeh le po božji volji ravnati.“ — Tako piše božji služabnik Henrik.

Ravno ta sveti služabnik božji je tako želel le božjo voljo v vseh rečeh spolnovati, da je večkrat rekel, da bi bil raji netopir po božji volji, kakor najvikši angel po svoji lastni volji.

Ker Gospod Bog naj bolj vé, za kateri stan je kdo dober, vsakemu človeku dá poseben stan

in posebno opravilo, kakor previdi, da je naj bolj njemu v čast, človeku pa v zveličanje in bližnjemu k dobremu. — To pa je velika zmota in velika škoda, kedar se mu ne pripustimo, da bi z nami storil, kakor bi sam hotel“ — pravi sv. Terezija.

V življenji sv. Frančiška Borgja se bere, da je bil pred vstopom v Jezuitovski red oženjen in je imel veliko otrok. Prigodilo se je pa, da je bila enkrat njegova žena na smert bolna, in Bog mu je naznanil, da naj si zbere smert ali pa zdravje svoje žene, da se bo zgodilo kakor bo želel. Ta dobrotta božja je serce sv. Frančiška močno ginila, in je rekel: O Gospod, zakaj meni daš to razsoditi, kar ti naj bolj veš? Meni je vse enako, kar se zgodi; le to želim, v vseh rečeh po tvoji sveti volji ravnati, zakaj kdo zamore bolje vediti, kaj mi je dobro, kakor ti? Zatoraj stori, o Gospod, kakor ti je dopadljivo, ne le z mojo ženo, ampak tudi z mojimi otroci in z mano. Zgodi se tvoja volja. —

Lep zgled, kako se mora kristjan popolnoma v božjo voljo vdati, nam je dal slep mož, o katerem se bere, da je enkrat z veliko gorečnostjo molil, da bi pogled zadobil, in Bog mu ga je dal. Ali kmalo po tem je začel premišljevat, da mu to morebiti ni v zveličanje, da vidi; in je tedaj Boga prosil, da naj mu precej spet pogled vzame, če to ni dobro za njegovo zveličanje, da vidi. Na to mu je Bog pogled

vzel; in ta služabnik božji je po tem do konca svojega življenja v priserčnem svetem veselji živel, ker je popolnoma prepričan bil, da se mu po božji volji godí. — In tako bi morali tudi mi v vseh prigodbah veseli in zadovoljni biti, ker vemo, da vse, kar se nam prigodi, se nam le po božji volji ali po božjem pripušenji prigodi, zakaj Jezus pravi, da še celo en sam vrabec, ki je tako majhna stvar, ne pade na zemljo brez volje našega nebeškega Očeta; in da so vsi lasje naše glave sošteti.*)

„Se moramo vdati v božjo voljo, in zadovoljni biti z vsakim stanom, v kterega nas Bog postavi; in ne smemo želeti, družega v drug stan stopiti, dokler ne spoznamo, da je to božja volja. Tako ravnati, je naj boljše, in naj bolj zveličansko djanje na svetu.“ — Tako uči sv. Vincencij.

Bil je pobožen revež, ki je bil šepast in ki tudi ni mogel razložno govoriti; in je zmiraj rekel, da je vesel, da je tak, zato ker ga Bog hoče tacega imeti. In je tudi rekel, da je vesel, da ima skušnjave in znotranje in zunanje težave, zato ker Bog hoče, da naj jih ima. Tudi je rekel, da ko bi bila božja volja, da naj tisuč let na zemlji živi, z velikimi težavami obložen in in v vedni temoti in suhoti, bi bil zmiraj vesel in zadovoljen, da bi le Boga ne razžalil. —

*) Mat. 10, 29, 30.

Kako lep zgled in nauk nam ta zvesti služabnik božji daje.

Sv. Elizabeta je svojega moža v vojski zgubila. Ko je to zvedela, se je precej k Bogu obrnila in je rekla: O Gospod! ti veš, da sem ga raji imela, kakor vse svetno bogastvo. Ali ker je tvoja volja, vzeti mi ga, sem tako zadovoljna s tem, kar ti hočeš, da ko bi zamogla brez tvoje volje svojega moža s tem spet v življenje poklicati, da bi si en sam las izruvala, bi tega ne hotla storiti.

Nikdar ne misli, da storiš svojo keršansko dolžnost, dokler svoje volje popolnoma in v vseh rečeh, tudi v naj bolj zopernih in težavnih, rad in vesel božji volji ne podveržeš.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

O ravno tem svetniku se bere, da je rekel, da v naj večih težavah in bolečinah je dušna sladkost, ki jo vživa, stokrat veči, kakor sicer, kedar nima nič terpeti; in da to iz tega pride, ker je takrat še bolj na tanko z Bogom zedinjen.

„Boljši je, se enkrat v božjo voljo vdati v reči, ki nam je zoperna, in jo iz ljubezni in pokoršine do Boga storiti, kakor sto tisuč drugih del, ki jih le po *svoji volji in po svojem dopadenji* opravimo.“ — Pravi sv. Vincencij.

Neskončno veliko si je božji služabnik Job pri Bogu zaslužil, ker je v svojih velikih težavah iz serca rekel: Gospod je dal, Go-

spod je vzel; kakor je bilo Gospodu dopadljivo, tako se je zgodilo; naj bo češeno ime Gospodovo! *)

„Kdaj bo prišel tisti srečni čas, ko bomo uživali sladkost božje volje v vseh rečeh, ki se nam bodo prigodile, in da v nobeni reči drugoga nič ne bomo želeli, kakor njegovo dopadenje? Zakaj gotovo je, da nam vse z enako ljubeznijo in le za naše zveličanje deli, naj bodo zopernosti, ali pa veselje. Kdaj se bomo popolnoma podali v roke svojega preljubeznjivega nebeškega Očeta? in kdaj mu bomo prepustili skerb za nas in za vse naše opravila? in da si ne bomo nič ohranili, temveč le želeli, v vseh rečeh njemu dopasti in mu zvesto služiti, kolikor bomo le zamogli?“ — Tako pravi sv. Frančiška Fremiot.

Bere se o keršavski in pobožni ženi nekega vojaka starih časov, ki je bila tako popolnoma v božjo voljo vdana, da je pri vsaki priložnosti, kedar se je komu kaj prigodilo, precej rekla: *To je naj boljši zanj; saj se je le božja volja zgodila.* — Prigodilo se je pa, da je njeni mož v vojski oko zgubil. Ko je ta pobožna kristjana to videla, je po svoji navadi rekla, da je to naj boljši za nj. Mož tega ni hotel verjeti; ali Bog mu je po drugi prigodbi pokazal; da je res tako. Prigodilo se je namreč, da je kralj tiste dežele na smertno posteljo prišel.

*) Job. 1, 21.

Bila je pa navada v tisti deželi, da kedar je kralj umerl, je mogel eden njegovih vojakov z njim umreti, da je njegovo smert počastil; in primerilo se je, da je bil ravno ta vojak izvoljen, s kraljem umreti. Ko je pa vojak to slišal, je rekel, da se ne spodobi, da bi smert tako velicega in imenitnega kralja s smertjo revnega človeka počastena bila, ki je na eno oko slep. Vsi so precej spoznali, da je to res, in so ga izpustili. In tako je spoznal, da to, kar je mislil, da je njegova naj večja nesreča, je bila zares njegova naj večja sreča, ktera ga je smerti rešila.

„*Se Bogu dati*, to ni nič družega, kakor mu svojo voljo popolnoma dati. Kedar kdo po pravici lahko reče: Gospod, jaz nimam nobene druge volje, kakor tvojo voljo; se je zares Bogu dal in je z Bogom zedinjen“ — pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Jedert je imela navado pri vsaki priložnosti izreči sledečo kratko molitvico: *Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi; o moj preljubi Jezus!* -- In je tudi večkrat v svojih molitvah rekla: O Gospod! prosim te, ne ceni celo nič moje volje, ampak le tvoja presveta volja naj se v vseh rečeh zgodi; in prosim te, stori z mano tako, kakor je naj bolj tebi v čast in tebi dopadljivo.

„Veliko jih je, ki pravijo Gospodu: Ves se tebi dam brez vsega prideržka; toda malo jih je, ki se mu zares popolnoma dajo. Zakaj kdor

se zares popolnoma Bogu dá, prejme radovoljno vse, kar mu božja previdnost pošlje, in mu je vse eno, če mu pošlje terpljenje ali veselje, žalost ali tolažbo, zaničevanje ali čast“ — pravi sv. Frančišk Salezi.

Sv. Vincencij je bil zares prav popolnoma v božjo voljo vdan, ne le z besedami, ampak v djANJI, in je to pri vsaki priložnosti skazal. V vseh krajih in časih, v vsih opravilih in priložnostih, v žalosti in v tolažbah, v boleznih in v zdravju, v mrazu in vročini, v zaničevanju, v opravljanju in v preganjanju je bil zmiraj enak in zadovoljen, in se ni nikdar močno veselil, in se ni nikdar žalil in pritožil; zakaj v vseh rečeh je terdno veroval, da se nam nič zoper božjo voljo in previdnost zgoditi ne more. Zato se je reklo o njem: Gospod Vincencij je zmiraj Gospod Vincencij.

Sv. Frančiška Fremiot je bila na svojih potih velikokrat v očitni nevarnosti, svoje življenje zgubiti. In ko je bila vprašana, če je v vseh svojih nevarnostih zmiraj zaupanje v Boga imela, da jo bo rešil in ji življenje ohranil, je odgovorila, ker je vredno našega premišljevanja in posnemanja: Nisem ravno upala, da me bo Bog rešil in mi življenje ohranil, ampak to sem terdno upala, da bo Bog to z mano storil, kar bo naj bolj njemu v čast in meni v zveličanje; da me bo tedaj iz nevarnosti rešil, ali pa da me bo življenje zgubiti pustil, kakor bo njegova sveta volja. In v tisti vdanosti v božjo

voljo sem v vseh nevarnostih velik mir in priserčno veselje občutila.

„Ko bi se popolnoma v božjo voljo vdal, bi po poti keršanske popolnosti daleč prišel, ne da bi sam vedel, kako in kdaj; kakor ljudje, ki se po morji vozijo in se tistemu prepuste, ki ladjo vodi, daleč pridejo, ko ne vejo kdaj in kako.“ — Tako govori sv. Frančišk Salezi.

V nekem samostanu je bil služabnik božji, po katerem je Bog veliko čudežev storil, veliko bolnikov ozdravil. Vikši se je čudil, ker je videl, da ta redovnik nič posebnega in nič družega ne stori, kakor vsi drugi redovniki; vprašal ga je tedaj, zakaj mu le Bog moč dá, toliko čudežev storiti. In božji služabnik je odgovoril: Jaz tega res ne vem, zakaj nič posebnega ne storim in se nič bolj ne postim, nič bolj ne pokorim, nič več ne delam in nič več ne molim, kakor vsi drugi moji tovarši. Le to imam, da me nobena reč, ki se prigodi, ne žali, in me obdušni mir ne pripravi; zakaj popolnoma sem se Bogu dal, in vse reči njemu pripustim; in vse, kar mi Bog pošlje, naj bo veliko ali majhno, zoperno ali prijetno, vse z enako hvaležnostjo iz njegovih rok vzamem. — Na to je njegov vikši rekel: Zdaj pa vem, zakaj ti Bog moč dá, čudeže delati.

Pobožen kmet, ki je imel zmiraj lepši polje, kakor njegovi sošedje, bil je vprašan, od kod to pride, da je njegovo polje zmiraj naj lepše. In je odgovoril: Mislím, da to od tod pride, ker

imam zmiraj tako vreme, kakoršnega sam hočem, zakaj zmiraj hočem le tako vreme imeti, kakoršnega Bog hoče; in s tem naj boljši opravim.

Kedar je kdo popolnoma v božjo voljo vdan, mu je vse eno, karkoli se mu na tem svetu prigodi; in to je gotovo grozno dobra in Bogu dopadljiva reč. Da pa človek vedno v božjo voljo vdan ostane, jo moro zmiraj pred očmi imeti in na-njo gledati, kakor tisti, ki ladjo vodi, zmiraj na magnetno iglo gleda, ktera zmiraj v ravno tisti kraj kaže; zakaj Bog z neskončno modrostjo in pravico deli prijetnost in zopernost, zdravje in bolezen, bogastvo in revšino, čast in zaničevanje, učenost in nevednost, in vse drugo, kar se na svetu prigodi; dasiravno mi tega včasi po svoji slabi pameti razumeti ne moremo.“ — Tako uči sv. Frančišk Salezi.

Bil je pobožen duhoven, ki je celih osem let Boga vedno prosil, da naj mu milost dá, človeka najditi, kateri mu bo *pot resnice* pokazal. Bog ga je nazadnje uslišal in mu je na znanje dal, da naj gré k cerkvi, in tam bo človeka najdel, kateri mu bo *pot resnice* pokazal. Z veseljem je tedaj duhoven k cerkvi šel in je na cerkvenem pragu reveža zagledal, ki je bil ves raztergan in poln ran; in ga je z milim glasom pozdravil, rekoč: Dober dan ti Bog daj, ubogi revež! Na to mu je precej ta revež z veselim obličjem odgovoril: Še nikoli hudega dneva nisem imel. — Duhoven mu je tedaj rekel: Dobro

srečo ti Bog daj! In revež mu je odgovoril: Še nikoli nisem nobene nesreče imel. Na to mu je duhoven s začudenjem rekel: Kako da nisi nikoli hudih dni in nesreče imel, ki si ves obdan z bolečinami in revšino? Ali ta božji služabnik mu je tako odgovoril: Popolnoma sim se v božjo voljo vdal, in kar Bog hoče, to jaz hočem. Kedar me tedaj lakota, mraz ali vročina, ali bolezen teži, vedno Boga hvalim. Naj bo vreme lepo ali gerdo, naj se mi kaj prijetnega ali neprijetnega zgodi, vse vzamem z veseljem iz božjih rok, in Boga hvalim, ker vem, da nam Bog, ki je večna dobrotà, nič drugega dati ne more, kakor kar je dobro. In to me mirnega in neizrečeno srečnega stori. — Iz tega zgleda in iz teh besedi je duhoven *pot resnice* spoznal.

Pobožni cesar Ferdinand II. je bil popolnoma v božjo voljo vdan, in je vsak dan sledečo lepo molitev opravljal: O Gospod, če je tebi v čast in meni v zveličanje, da naj bom viši, kakor sem, me povzdigni, in te bom častil in hvalil. Če je tebi v čast in meni v zveličanje, da naj na ravno tej stopinji ostanem, na kateri sem, me ohrani na nji, in te bom častil in hvalil. Če je tebi v čast in meni v zveličanje, da naj bom nižji, kakor sem, me ponižaj, in te bom častil in hvalil.

„O kako lepo je videti kristjana, ki ni na nobeno časno reč navezan, ki je pripravljen k vsakemu opravilu po čednostih in po ljubezni;

ki je prijazen z vsemi ljudmi; ki mu je vse eno, če ima to ali to opravilo, če ima tolažbe ali težave; in ki je ves zadovoljen in vesel, da se le božja volja zgodi.“ — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

S temi besedami je ta svetnik samega sebe natanko popisal, ne da bi bil sam hotel, zakaj ravno tak je bil, kakor tukaj govori.

„Kedar se bomo popolnoma v božjo voljo vdali in kedar bomo vso svojo voljo in vse svoje nagnjenje presveti božji volji podvergli, takrat bomo videli svoje duše popolnoma z Bogom zedinjene, da bomo lahko s svetim Pavlom rekli: Jaz živim, ne jaz, temveč Kristus v meni živi.“ — Pravi sv. Frančišk Salezi.

Ta svetnik je posebno v zadnjih letih svojega življenja tako visoko dospel, da je le samega Boga v vseh rečeh želel, ljubil in vidil; in je velikokrat te besede izrekel: O Gospod! kaj je v nebesih za-me, in kaj želim na zemlji, kakor le tebe samega! Ti si moj del in moje bogastvo in moje vse, na vekomaj! — Srečen kristjan, kateri tako daleč pride, da družega nič ne želi, kakor le Boga; ki le v Bogu živi in Bog v njem.

„Dokler je kdo navezan na še tako malo reč, se ne bo mogel popolnoma do zedinjenja z Bogom povzdigniti, če ima sicer še toliko čednosti. Vse eno je, če je ptič z debelo ali s tanko nitjo privezan, ne bo mogel leteti in se

nakviško povzdigniti, če je ne preterga. — Ah, kako žalostno je videti nektere duše, ki so, kakor ladja na morji, napolnjene z veliko vrednim blagom dobrih del, svetih opravil in božjih milosti; ali ker ne pretergajo malega nagnjenja do časne reči, ne morejo nikdar priti do zedinjenja z Bogom, do ktereга bi vendar lahko prišle, ko bi hotle terdno in stanovitno skleniti, tisto malo vez pretergati, s katero so še na stvar navezane. Zakaj kakor hitro je duša popolnoma prazna vsega nagnjenja do posvetnih reči, Bog ne more drugače, kakor da jo s svojo milostjo napolne; kakor solnce ne more drugače, kakor napolniti s svojo svetlobo kraj, kakor hitro megle in oblaki iz kraja zginejo.“ — Tako piše sveti učenik Janez Zlatoust.

V življenji sv. Gregorija papeža se bere prigodba sledeča: Bogat posveten mož se je bil k Bogu spreobernal, in je želel, veliko pokoro za svoje grehe storiti. Je tedaj svet in vse bogastvo zapustil, se je v pušavo podal, in ni družega sabo nesel, kakor mačko, katero je grozno rad imel. Po tem, ko je že veliko let Bogu v pušavi služil z molitvijo in s spokornimi deli, je Boga prosil, da naj mu spoznati dá, kolikošno je plačilo, katero bo v nebesih imel. Bog mu tedaj dá naznanje, da bo njegovo plačilo enako plačilu papeža Gregorja. Nad tem se je pušavnik grozno začudil, in ni mogel umeti, kako človek, ki je vse zapustil zavolj Boga in ki v ostri pokori v pušavi živi, nima več zasluženja

pred Bogom, kakor Rimski papež, kateri v taki časti in v obilnosti vseh dobrih reči živi. Ali Bog mu je oči odperl in mu je spoznati dal, da je on na svojo mačko bolj navezan, kakor Gregor na vso čast in obilnost, s katero je obdan; in kdor se hoče popolnoma z Bogom zediniti, ne sme na nobeno posvetno reč navezan biti. — Po tem je sveti pušavnik svoje serce popolnoma od vseh svetnih reči odtergal, in se je srečno z Bogom zedinil.

„Zakaj po tolikanj svetih obhajilih, ki jih prejmemo, vendar še k pravi svetosti ne pridemo? Zato ker ne pustimo Gospoda v svojih sercih gospodariti, kakor bi sam hotel. Pride k nam, in najde naše serca napoljene s željami, z nagnjenji in z majhnimi ničemurnosti. Ali tega on ne želi; želi jih prazne najdeti vseh teh reči, da bi se jih popolnoma polastil in jih vodil. — Tako pravi sv. Frančišk Salezi.

Naj boljši priprava za sveto obhajilo je to, da človek svoje serce vsega posvetnega nagnjenja in vse nečimernosti sprazni in očisti; zakaj bolj ko je serce tega prazno, več bo milost božja v njem prostora najdila. Kdor pa k svetemu obhajilu gré, in ima serce s takimi rečmi napolnjeno, ki Bogu ne dopadejo, sicer prejme Gospoda, ali njegovih milosti pa ne prejme, zakaj Gospod nagnjusno serce precej spet zapusti, in svoje milosti saboj vzame. Kedar n. pr. imeniten kralj svojemu revnemu prijatlu naznanit dá, da bo jutri v njegovo hišo prišel,

in veliko zlata in drugih lepih reči saboj prinesel, s tem namenom, da bo skrinjo svojega prijatla s temi rečmi napolnil; in kedar v hišo stopi in jo najde vso nečedno, in skrinjo vso polno blata in smeti, bo z nevoljo hišo zapustil, in svojih lepih dragih reči ne bo v to nesnago položil.

Kristjani, ki imajo lepo in sveto navado, vsako nedeljo k svetemu obhajilu hoditi, naj to posebno dobro premislijo. Zraven tega naj po zgledu sv. Alojzija ves teden v pripravo in zahvalo obračajo. Ta svetnik je imel navado, zadnje tri dni tedna se k svetemu obhajilu za nedeljo pripravljati posebno s tem, da je vse svoje dušne in telesna dela in opravila v teh treh dneh, kolikor mu je bilo mogoče, dobro in zvesto opravljal, in jih Bogu daroval *za pripravo k svetemu obhajilu*. Perve tri dni tedna pa je obračal *v zahvalo za sveto obhajilo*, ker si je spet zvesto prizadoval, vse svoje dolžnosti te tri dni Bogu dopadljivo opravljeni, in je vse svoje dela Bogu daroval iz hvaležnosti za milost svetega obhajila. — Tako lahko vsak kristjan z božjo pomočjo stori, kateri ima navado vsako nedeljo k svetemu obhajilu hoditi.

„Če želiš se z Bogom zediniti, moraš popolnoma zatreti svoje počutke, svoje nagnjenja in želje. To je dober in kratek pripomoček za zedinjenje z Bogom. Zatiraj svoje počutke, kolikor je Bogu v čast, pri vsaki priložnosti iz ljubezni do Jezusa, kateri na tem svetu nobenega

druzega veselja in vžitka ni hotel imeti, kakor voljo svojega Očeta spolnovati; in to je Jezus imenoval *svojo jed*.*) — N. pr. kedar imaš želje, kaj videti ali kaj slišati, kar ni ravno Bogu k časti in kar te nič bolj k Bogu ne pripelje, zateri te želje in nikar ne glej in nikar ne poslušaj; in če ne moreš drugače kakor videti in slišati, vsaj nikar ne privoli. — Prizadevaj si tudi, vselej to sebi izvoliti, kar je bolj težavnega, zopernega, revnega in slabega; in želi terpeti in zaničevan biti.“ — Tako uči sv. Janez od Križa.

Sv. Frančišk Borgija je večkrat Boga prosil, da naj zoperne stori vse svetne vžitke, in si je tudi sam prizadeval, si jih zoperne storiti. Toraj je skerbno iskal, in z veseljem sprejel vse to, kar je bilo njegovi lastni ljubezni in njegovemu natornemu nagnjenju nasproti, v jedi, v oblačilu, v stanovanji in v vseh rečeh; in s tem pripomočkom je z Bogom zedinjen živel.

„Če želiš se z Bogom zediniti, si prizadevaj, notranjo skrito življenje ohraniti; in se ne razodevaj, ne v besedah, ne v djanji, ne v šegah. Glej, da v svojem notranjem ostaneš z samim Bogom, kateri ti je povsod pričujoč; in ne pusti nič tega noter priti, kar vidiš ali slišiš“ — pravi božji služabnik Henrik.

*) Jan. 4, 34.

Sv. Roza iz Lime v Ameriki si je stanovito prizadevala, ne le svojih dobrih in spokornih del, ampak tudi vse svoje dušne darove in milosti, ki jih je od Boga prejemale, skerbno skrivati, tako da jih brez prave potrebe tudi svojemu spovedniku ni hotla razodeti. Enkrat je neki imeniten in pobožen gospod želel, popolnoma videti in spoznati velike in posebne milosti, ki jih je ta svetnica vživala; in je tedaj njenega spovednika prosil, da naj si prizadene, to od nje zvediti. Ta duhoven je precej rekel, da misli, da ne bo nič opravil; ali ker ga je gospod le prosil, je obljubil, da bo storil, kar mu bo mogoče. Je tedaj sv. Rozo k sebi poklical, in ne da bi ji bil povedal, zakaj je začel jo spraševati in prositi, da naj mu popolnoma razodene svoj notranji dušni stan. Toda ta sveta devica je kmalo spoznala, zakaj jo sprašuje, ga je z veliko ponižnostjo prosila, da naj jo nikdar tega ne sprašuje, in je rekla: V svojih otroških letih sem še prosila svojega Ženina Jezusa, da naj nikar ne pripusti, da bi znano postalo to, kar je njegova milost in ljubezen v meni storila; in dobrotljivi Bog me je uslišal. Toraj mi služabnik ne sme te milosti odvzeti, katero mi je Gospod podelil.

„Kedar vidim nekatere duše, ki si močno prizadevajo, zbrane biti v molitvi, s priklonjeno glavo, tako da se ne upajo ganiti, da bi tistega veselja in tiste občutljive pobožnosti ne zgubile, katero vživajo; to mi dá videti, kako malo po-

znajo te duše pravo pot, po kateri se pride do zedinjenja z Bogom, ker menijo, da to je že zadosti, da le vedno v to zedinjenje *mislijo*. Ali to še ni zadosti; *djanje* hoče Gospod imeti. Kedar boš tedaj imel kako opravilo, katero ti bo pokoršina ali pa ljubezen do bližnjega naložila, nikar se zato ne zmeni, ako zgubiš svojo občutljivo pobožnost in vživanje svojega Gospoda Boga, ampak opravi opravilo. To je Bogu dopadljivo, in s tem se boš bolj z njim zedinil, kakor z naj vikšo molitvijo.“ — Tako govori sv. Terezija.

O sveti M. Magdaleni de Pazzi se bere, da je imela prečuden dar molitve; in zato je včasi pripušenje imela v molitvi ostati, kedar so njene tovaršice delale. Toda ni se hotla tega pripušenja nikdar poslužiti, dasiravno je neizrečene sladkosti v molitvi in v premišljevanji vživala; in rekla je: Če takrat delam, kedar nam je delo zapovedano, gotovo vem, da božjo voljo spolnujem; ko bi pa takrat molila, premišljevala ali brala, kedar druge delajo, bi to po svoji volji storila, ne po božji. — Ravno tako je ta svetnica tudi rada molitev in naj slajši premišljevanje zapustila iz ljubezni do bližnjega, kedar je bilo treba bolnikom streči, ali drugo dušno ali telesno dobroto bližnjemu storiti.

Lastna volja poškuduje in skazi vse naše duhovske opravila in spokorne dela. Da zatoraj, ne bomo svojega časa in svojih dušnih del zgubili, si prizadevajmo, ne po nagnjenji nature,

ne zavolj časnega dobička, in tudi ne, kakor nam na misel pride, ravnati, ampak le zmiraj s tem namenom in s tem željami, *da bi božjo voljo spolnili*. In navadimo se v vsih rečeh tako ravnati. To je naj boljše in zares edini pripomoček, po katerem bomo gotovo in hitro do zedinjenja z Bogom dospeli.“ — Tako uči sv. Vincencij.

Sv. Katarina iz Genve je dobro spoznala hudobijo človeške volje, torej je tako-le rekla: Nobena kuga ni hujša in nevarniša, kakor kuga lastne volje; je tako hinjavska in skrita v našem sercu, in se zna tako dobro braniti in zgovarjati, da je zares ravno tako hudobna, kakor hudobni duh. Kedar je tako ne storimo, se nam drugače vsili, in nas vé tako dolgo pregovarjati, da jo storimo; zdaj zavolj zdravja, zdaj iz potrebe, zdaj iz ljubezni, zdaj zavolj pravice, zdaj zavolj popolnosti; ali pa, da bomo zavolj Boga kaj terpeli, da bomo dušno tolažbo najdeli, da bomo dober zgled dali, da bomo bližnjemu ustregli, in tako dalje. Tako da je lastna volja zares goljufiv brezen hudobije, iz kterega nas le sam Bog rešiti zamore. In ker Bog vse to vé in vidi, in ker ima usmiljenje z nami, nam daje pripomočke, po kterih se zamoremo varovati lastne volje in lastne ljubezni. Ti pripomočki so: Svarjenje vesti, dobre misli, ki nam jih Bog daje, duhovska pokoršina, pridige, nauki, zopernosti, boleznj, terpljenje, zaničevanje, protigovorjenje, skušnjave, suhota, zapušenje, in

vse, kar je naši natori nasproti. S temi pripomočki nas hoče Bog obvarovati, da bi nam lastna volja in lastna ljubezen duše ne poškodovala. In srečen je, kdor te pripomočke in te zdravila, ki so včasih grenke, z božjih rok voljno in hvaležno prejme in se zvesto poslužuje.

„Da si bomo lepe čednosti in sploh keršansko popolnost pridobili, in da bomo prišli do zedinjenja z Bogom, si moramo lep zgled pred oči postaviti, po katerem bomo ravnali vse svoje dela in svoje prizadevanje. Ali gotovo je, da lepšega in boljšega zgleda ne moremo najti, kakor zgled, kterega nam je Bog sam v osebi svojega preljubega sina dal; naj srečnejše je, kdor naj zvestejši ta zgled posnema. To naj bodo tedaj naše bukve, to naj bo naše zercalo, v katero moramo pogledati v vseh rečeh in v vseh prigodbah, to je: premisliti moramo, kako je ravnal Jezus v tej reči, in kakošen nauk nam je zapustil v tej reči ali v tej prigodbi. In po tem si terdno prizadevajmo po njegovem nauku in zgledu ravnati.“ Tako uči častitljivi sv. Vincencij.

Kakor ta svetnik druge uči, tako je tudi sam ravnal. Njegova navada je bila, v vseh rečeh, v vseh mislih, besedah in delih nepremakljivo na Jezusa gledati in ga zvesto posnemati. Kedar je imel svetovati, svariti ali učiti, je naj pred z dušnimi očmi v Jezusovo življenje pogledal, da je v njegovem zgledu ali v njegovih

besedah kaj enakega najdel; in to je posnemal. In s to navado je došel do velike podobnosti z Jezusom in do zedinjenja z Bogom.

„Ah! kako nam bo žal na koncu življenja, kedar bomo videli veliko število lepih nauk in zgledov, ktere nam Jezus daje in ki nam jih svetniki božji dajejo v naše zveličanje, in ktere mi tako v nemar pušamo! — Ko bi konec tvojega življenja imel danes biti, ali bi bil ti vesel svojega pretečenega življenja?“ — vpraša sv. Frančišk Salezi.

Če želiš na tem svetu in v večnosti z Bogom zedinjen biti, ohrani sledeči nauk: Vsak dan tako Bogu služi, kakor ko bi bil danes *pervi* in *zadnji* dan tvojega spreobrnjenja in keršanskega življenja na tem svetu; prvi dan, da boš zmiraj v taki gorečnosti vstal, s kakoršno si svoje spreobrnjenje začel; zadnji dan, da boš zmiraj tako živel, kakor boš na koncu svojega življenja želel, da bi bil živel.

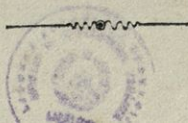

KAZALO.

Predgovor	3
Pervi del svete maše	4
Drugi del svete maše	10
Tretji del svete maše	12
Četerti del svete maše	15
Litanije vseh svetnikov	18
Lavretanske litanije	27

Zlate jabelka.

Perva jablana: Ponižnost	31
Druga jablana: Pokoršina	63
Tretja jablana: Poterpežljivost	83
Četerta jablana: Zaupanje	111
Peta jablana: Molitev	136
Šesta jablana: Priprostost serca	163
Sedma jablana: Krotkost	185
Osma jablana: Pridnost v dobrih delih	213
Deveta jablana: Zatajevanje in zatiranje samega sebe	236
Deseta jablana: Ljubezen	258
Enajsta jablana: Popolnost	285
Dvanajsta jablana: Zedinjenje z Bogom	309

KAYALO

1840

1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000349807

